

ព្រះ
ច្បាប់ជនបាល

និង
សេចក្តីប្រកាសខ្មែរ
អភិបាលជន

យមក បឋមភាគ

៨៧

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

គ.ស ២៥០៩

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកស្កាននេះ
ត្រូវបានថតចេញពី ច្បាប់គម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកជប៉ុន ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកនេះ ចាប់ពីភាគ៥១ ដល់ ភាគ១១០
ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយ គេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ ឬជា
ចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា សម្រាប់ជាធម្មទាន ។

ផ្តល់សេចក្តីរំលឹកគម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកសម្រាប់ការងារ
ដោយ ឧបាសិកា កាំង ហ៊ិចទ័ណ ។

គ្រប់គ្រងឯកសារ (ទូទៅ និងផ្នែកបច្ចេកទេស)
ដោយ ឧបាសក ស្រុង-ចាន់ណា ។

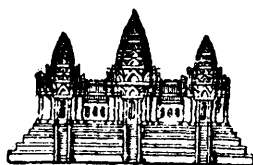
ត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ
ដោយ ចនៈស្រីស្រស់ ។

ថតស្តានដោយ
ប្អូនប្រុស ម៉ាន់ សារ៉េត

ក្រោមការឧបត្ថម្ភយ៉ាងច្រើនលើកលែង

- ឧបាសិកា កាំង ហ្គីប៊ែរ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ជុត លីស្រុង និង ឧបាសិកា លី សុខា ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក សរ ចន និង ឧបាសិកា អ៊ូប សារ៉ា ព្រមទាំងបុត្រ (បាត់ដំបង)
- ឧបាសក ជា ស៊ីវត្តានា និង ឧបាសិកា យុន សុនីម៉ា ព្រមទាំងបុត្រ ជា សុមេធាធីតា (ស.វ.អ)
- លោក ជីម-ជា និង លោកស្រី រតន៍ ស្រីមុំ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ទីផង យ៉ឺន (កូរ៉េ)
- លោក ស៊ុក ចាន់សេន (បន្ទាយមានជ័យ)
- ឧបាសិកា យ៉ា វ៉ានី (បន្ទាយមានជ័យ)
- ប្អូនស្រី យ៉ា សុភ័ក្ត្រ (បន្ទាយមានជ័យ)
- ឧបាសិកា កោ សេង (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ប៊ាន សុគន្ធានី និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ស្រុង ចាន់ណា និង ឧបាសិកា ចន ស្រីស្រស់ ព្រមទាំងបុត្រ ចាន់ណា សុធានីរាជ, ចាន់ណា សុធានីរាជ (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ស្រុង ចាន់រស្មី និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- កញ្ញា ស្រុង ចាន់រតនា (ភ្នំពេញ)
- លោក ស្រុង យូរហង់ (ភ្នំពេញ)
- លោក នង សុផល (កូរ៉េ)
- ប្អូនស្រី សុខ អេង (កំពង់ចាម)
- កញ្ញា ចន កក្កដា (បាត់ដំបង)
- លោកស្រី ចន សត្យា និង លោក ខួន សេនីស័ក ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- លោក ចន រចនា (បាត់ដំបង)
- កញ្ញា សេ សុផានី (បាត់ដំបង)
- កញ្ញា យ៉ឺម សុផានី (បាត់ដំបង)
- លោក ម៉ៅ គន្ធា និង លោកស្រី ធួរៀង សេដ្ឋា (បាត់ដំបង)
- លោក សៅ សារ៉ុម (បាត់ដំបង)
- ព្រះចៅ ព្រះគុណ ជុំ សារៈ (ព្រះចៅអធិការវត្ត សម សាន្ត ខេត្តបាត់ដំបង)
- ឧបាសិកា វ៉ាន់ លុយ និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ហួ ច័ន្ទសុខ័ណ្ឌ និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ស.វ.អ)

ព្រះ
ប្រែប្រាស់បិដកប្បវេណី
និង
សេចក្តីប្រែប្រាស់ភាសាខ្មែរ
អភិធម្មបិដក
យមក បឋមភាគ
សៀវភៅ

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព. ស. ២៥០៩

ឧទ្ទិសកថា

យើងខ្ញុំ សូមផ្តល់ស្មារតីសូត្រព្រះធម៌ឧទ្ទិសជូនជនជាតិខ្មែរ ។

ឥឡូវ យើងខ្ញុំអាចជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះ ទៅអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិខ្មែរបានហើយ ។

ព្រះធម៌នៃព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់នេះ ត្រូវបានសូត្រចេញពីជម្រៅដួងចិត្តនៃអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិជប៉ុន ។

このカンボジア版南伝大蔵経を
カンボジアの佛教徒へ
贈ることができることに感謝します。
これが日本の佛教徒の心です。

It is with a deep sense of gratitude that I present the translation of the complete TRIPITAKA to Cambodian Buddhists on behalf of the Japanese Buddhist community.

អារម្ភកថា

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរ ជាទីរាប់អាន !

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ជាទីគោរព !

គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកខ្មែរនេះ ត្រូវបាន " ក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក " នៃពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ នៅភ្នំពេញ ចកប្រែពីភាសាបាលីមកជាភាសាខ្មែរ តាំងពីឆ្នាំ ១៩៣០ ទៅឆ្នាំ ១៩៦៨ គឺត្រូវចំណាយ ពេល ៣៩ ឆ្នាំ ទើបបានសម្រេចហើយសព្វគ្រប់ ។ នេះពិតជាកំណប់ព្រះធម៌របស់ព្រះពុទ្ធសាសនា ខ្មែរ ហើយក៏ជាកំណប់វប្បធម៌ខ្មែរផងដែរ ។ យើងខ្ញុំ ពុទ្ធសាសនិក ជាតិជប៉ុន មានសន្តានចិត្តរីករាយនឹងបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ ដោយសង្ឃឹមថា ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ក៏នឹងរុងរឿងឡើងវិញដែរ ។

នេះគឺជាអំណោយពីជម្រកដួងចិត្ត ជូនទៅដល់ជនជាតិខ្មែរទាំងអស់ ព្រមទាំង មនុស្សជាតិទូទៅ នៅក្នុងពិភពលោកនេះ ដែលមានចិត្តស្រឡាញ់សន្តិភាព ។

ខ្មែរបានរងសោកនាដកម្មដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមក ។ ម្យ៉ាងទៀត ព្រះពុទ្ធសាសនា ខ្មែរ ក៏ត្រូវអន្តរាយយ៉ាងខ្លាំង ក៏ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ យើងទាំងអស់គ្នា បានឈានជើងកន្លងផុតពីសេចក្តី មុកសោកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនេះ ចាកផុតពីអំពើឃោរឃៅ បញ្ចប់គំនុំគុំគួន ដើរតាមពុទ្ធដីការព្រះបរមគ្រូ មិត្តព្យាយាមធ្វើឱ្យមានសន្តិភាពក្នុងពិភពលោក ។

ការរើសយកយើងខ្ញុំជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកពេលនេះ គឺជានិមិត្តរូបនៃការប្តេជ្ញាចិត្ត របស់អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិជប៉ុនថា យើងខ្ញុំធ្វើសហប្រតិបត្តិការដើម្បីសន្តិភាព ក្នុងពិភពលោក ដើម្បីទុកជាភស្តុតាងនៃចំណងមេត្រីភាព និងមិត្តភាពរវាងប្រជាជាតិជប៉ុន និង ប្រជាជាតិខ្មែរ ។

ថ្ងៃនក្ខត្តបុក្យ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

អ្នកតំណាងចាត់ការ The Rev. Seikyo Muchaku

ប្រធានការិយាល័យ The Rev. Eiitsu Shinohara

អ្នកចាត់ការ

The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitsujo Arima The Rev. Yoshimichi Ito
The Rev. Keiichi Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigeta
The Rev. Risho Maeda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

『トリピタカ』復刻進呈にあたって

親愛なるカンボジアの皆さん！

敬愛するカンボジアの仏教徒の皆さん！

カンボジア版『トリピタカ』は、プノンペン市の仏教研究所が、仏教界の英知を集め、1930年から1968年まで、39年の歳月をかけて翻訳し、分類し、集大成して完成されました。まさにカンボジア仏教の法宝であると共に、カンボジア出版文化の至宝です。日本仏教徒の有志は、カンボジア仏教の復興再生を願いつつ、これを復刻刊行し、贈らせていただきます。

これはカンボジア仏教徒のみならず、カンボジア全人民、否、平和を愛する地球上のすべての人々への、心からの贈り物です。

カンボジアは、古今未曾有の悲劇を体験しました。カンボジア仏教もこの受難の時代に壊滅的な打撃を受けました。しかし、今はその悲しみを乗り越え、瞋りを離れ、怨みを恕し、ブッダの教えに従い、世界平和の実現に努力するときです。

この本の贈呈は、日本の仏教徒も共に、世界平和のために努力することを誓うしるしであり、相互の連帯と友情の証なのです。

合掌

1994年7月吉日

カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵經）復刻救援委員会

世話人代表 無着 成恭
事務局長 篠原 鋭一

世話人 松永 然道 有馬 実成
伊藤 佳通 渡井 奎一
杉谷 義純 茂田 真澄
前田 利勝 中島 教之
永 六輔

Acknowledgment

Dear Cambodian friends and respected members of the Cambodian Buddhist community,

It is a matter of great joy that the translation into Cambodian of the Pali Tripitaka has been completed and published. The Tripitaka Commission of the Buddhist Institute, Phnom Penh, launched the translation project in 1930 and completed the translation, after 39 years of effort, in 1968.

The Cambodian translation of this great work will not only become a cherished treasure of the Cambodian Buddhist community but will also be an important milestone in the history of publication in Cambodia.

The revival and prosperity of Buddhism in Cambodia are the ardent wish of the Japanese Buddhist community, it is in this spirit that we have completed this important project and now present the entire work to the Cambodian Buddhist community, it is a gift not only to the Buddhist community in Cambodia but also to all Cambodian people and all peace-loving people in the world.

Cambodia experienced great tragedies in modern times, and the Cambodian Buddhist community also underwent severe trials and suffered crushing blows during this period. But now a time has come to surmount grief and anger, to forgive, and to start working again for world peace.

This great work is a symbol of the Japanese Buddhist community's resolve to work with our Cambodian brothers and sisters toward world peace and is a testimony to the friendship between our people.

With hands joined in reverence.
July 1994

TRIPITAKA PUBLISHING SUPPORT COMMITTEE

Project Manager: The Rev. Seikyo Muchaku

Secretary General: The Rev. Eiitsu Shinohara

Management Team:

The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitsujo Arima The Rev. Yoshimichi Ito

The Rev. Keiichi Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigeta

The Rev. Risho Maeda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

អភិធម្មបិដក

យមក្ក បឋមភាគ

៨៧

ព.ស. ២៥០៧

អភិធម្មបិដកេ

យមកស្ស បវរោ ភាគោ

នមោ តស្ស ភក្កតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

មូលយមកំ

ឧទ្ទេសវិវោ

[១] យេកេចី កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ
កុសលមូលា យេ វា បន កុសលមូលា សព្វេ តេ
ធម្មា កុសលា ។ យេកេចី កុសលា ធម្មា សព្វេ
តេ កុសលមូលេន ឯកមូលា យេ វា បន កុ-
សលមូលេន ឯកមូលា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ។
យេកេចី កុសលមូលេន ឯកមូលា ធម្មា សព្វេ
តេ កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា យេ វា បន
កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា សព្វេ តេ ធម្មា
កុសលា ។ យេកេចី កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ
កុសលមូលា យេ វា បន កុសលមូលមូលា
សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ។ យេកេចី កុសលា
ធម្មា សព្វេ តេ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលា

អភិធម្មប័ណ្ណ

យមកៈ បរិមភាគ

សូមនមស្ការ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ។

មូលយមកៈ

ឧទ្ទេសវិវៈ

[១] ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មាន
កុសលជាមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានកុសលជាមូល ពួក
ធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសល ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល ពួកធម៌
ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយ ដោយកុសលមូល មួយយ៉ាងទៀត
ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ ដោយកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ
ជាកុសល ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ដោយកុសលមូល ពួក
ធម៌ទាំងអស់នោះ មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយកុសលមូល មួយយ៉ាង
ទៀត ពួកធម៌ណា មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយកុសលមូល ពួកធម៌
ទាំងអស់នោះ ជាកុសល ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់
នោះ មានកុសលជាមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានកុសល-
មូលជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសល ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជា
កុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយជាមូល ដោយកុសលមូល

អភិធម្មបំណែក យមកំ

យេ វា បន កុសលម្បលេន ឯកម្បលម្បលា សព្វេ តេ
 ធម្មា កុសលា ។ យេកេច្ចំ កុសលម្បលេន ឯក-
 ម្បលម្បលា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលម្បលេន អញ្ញ-
 មញ្ញម្បលម្បលា យេ វា បន កុសលម្បលេន អញ្ញ-
 មញ្ញម្បលម្បលា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ។ យេកេច្ចំ
 កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលម្បលកា យេ វា
 បន កុសលម្បលកា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ។
 យេកេច្ចំ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលម្បលេន
 ឯកម្បលកា យេ វា បន កុសលម្បលេន ឯក-
 ម្បលកា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ។ យេកេច្ចំ
 កុសលម្បលេន ឯកម្បលកា ធម្មា សព្វេ តេ
 កុសលម្បលេន អញ្ញមញ្ញម្បលកា យេ វា បន
 កុសលម្បលេន អញ្ញមញ្ញម្បលកា សព្វេ តេ ធម្មា
 កុសលា ។ យេកេច្ចំ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ កុ-
 សលម្បលម្បលកា យេ វា បន កុសលម្បលម្បលកា
 សព្វេ តេ ធម្មា កុសលា ។ យេកេច្ចំ កុសលា
 ធម្មា សព្វេ តេ កុសលម្បលេន ឯកម្បលម្បលកា

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយជាមូល ដោយកុសល-
មូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសល ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែ
មួយជាមូល ដោយកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលនៃគ្នា
និងគ្នាជាមូល ដោយកុសលមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូល
នៃគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជា
កុសល ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មាន
កុសលជាមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានកុសលជាមូល ពួក
ធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសល ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល ពួកធម៌
ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយ ដោយកុសលមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួក
ធម៌ណា មានមូលតែមួយ ដោយកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជា
កុសល ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ដោយកុសលមូល ពួកធម៌
ទាំងអស់នោះ មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយកុសលមូល មួយយ៉ាងទៀត
ពួកធម៌ណា មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់
នោះ ជាកុសល ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ
មានកុសលមូលជាមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានកុសលមូល
ជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសល ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល
ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយជាមូល ដោយកុសលមូល

មូលយមកស្ស ឧទ្ទេសវិហារ

យេ វំ បន កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា សព្វ
តេ ធម្មា កុសលា ។ យេកេចិ កុសលមូលេន
ឯកមូលមូលកា ធម្មា សព្វ តេ កុសលមូលេន
អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា យេ វំ បន កុសលមូលេន
អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា សព្វ តេ ធម្មា កុសលា ។

[២] យេកេចិ អកុសលា ធម្មា សព្វ តេ
អកុសលមូលា យេ វំ បន អកុសលមូលា សព្វ
តេ ធម្មា អកុសលា ។ យេកេចិ អកុសលា
ធម្មា សព្វ តេ អកុសលមូលេន ឯកមូលា យេ
វំ បន អកុសលមូលេន ឯកមូលា សព្វ តេ
ធម្មា អកុសលា ។ យេកេចិ អកុសលមូលេន
ឯកមូលា ធម្មា សព្វ តេ អកុសលមូលេន អញ្ញ-
មញ្ញមូលា យេ វំ បន អកុសលមូលេន អញ្ញ-
មញ្ញមូលា សព្វ តេ ធម្មា អកុសលា ។ យេកេចិ
អកុសលា ធម្មា សព្វ តេ អកុសលមូលមូលា
យេ វំ បន អកុសលមូលមូលា សព្វ តេ ធម្មា
អកុសលា ។ យេកេចិ អកុសលា ធម្មា សព្វ
តេ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលា យេ វំ បន

មូលយមកៈ ខ្មែរសិវៈ

មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយជាមូល ដោយកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសល ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ជាមូល ដោយកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលនៃគ្នានិងគ្នា ជាមូល ដោយកុសលមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលនៃគ្នា និងគ្នាជាមូល ដោយកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសល ។

(២) ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មាន អកុសលជាមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានអកុសលជាមូល ពួក ធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសល ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល ពួកធម៌ ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយ ដោយអកុសលមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ ដោយអកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់ នោះ ជាអកុសល ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ដោយ អកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអកុសលមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយ អកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសល ។ ពួកធម៌ណា មួយ ជាអកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានអកុសលមូលជាមូល មួយ យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានអកុសលមូលជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់ នោះ ជាអកុសល ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់ នោះ មានមូលតែមួយជាមូល ដោយអកុសលមូល មួយយ៉ាងទៀត

អភិធម្មបំណែក យមកំ

អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលា សព្វេ តេ ធម្មា
អកុសលា ។ យេកេចី អកុសលមូលេន ឯក-
មូលមូលា ធម្មា សព្វេ តេ អកុសលមូលេន អញ្ញ-
មញ្ញមូលមូលា យេ វា បទ អកុសលមូលេន
អញ្ញមញ្ញមូលមូលា សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលា ។
យេកេចី អកុសលា ធម្មា សព្វេ តេ អកុសល-
មូលកា យេ វា បទ អកុសលមូលកា សព្វេ តេ
ធម្មា អកុសលា ។ យេកេចី អកុសលា ធម្មា
សព្វេ តេ អកុសលមូលេន ឯកមូលកា យេ វា
បទ អកុសលមូលេន ឯកមូលកា សព្វេ តេ
ធម្មា អកុសលា ។ យេកេចី អកុសលមូលេន
ឯកមូលកា ធម្មា សព្វេ តេ អកុសលមូលេន អញ្ញ-
មញ្ញមូលកា យេ វា បទ អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញ-
មូលកា សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលា ។ យេកេចី
អកុសលា ធម្មា សព្វេ តេ អកុសលមូលមូលកា
យេ វា បទ អកុសលមូលមូលកា សព្វេ តេ ធម្មា
អកុសលា ។ យេកេចី អកុសលា ធម្មា សព្វេ តេ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយជាមូល ដោយអកុសលមូល ពួកធម៌ទាំង
 អស់នោះ ជាអកុសល ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយជាមូល
 ដោយអកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូល
 ដោយអកុសលមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលនៃគ្នានិងគ្នា
 ជាមូល ដោយអកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសល ។ ពួក
 ធម៌ណាមួយ ជាអកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានអកុសលជាមូល
 មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានអកុសលជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ
 ជាអកុសល ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ
 មានមូលតែមួយ ដោយអកុសលមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា
 មានមូលតែមួយ ដោយអកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជា
 អកុសល ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ដោយអកុសលមូល
 ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអកុសលមូល មួយ
 យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអកុសលមូល
 ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសល ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល
 ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានអកុសលមូលជាមូល មួយយ៉ាងទៀត
 ពួកធម៌ណា មានអកុសលមូលជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជា
 អកុសល ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ

មូលយមកល្យ ខ្មែរសាវ័រ

អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា យេ វា បន
អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា សព្វេ តេ ធម្មា
អកុសលា ។ យេកេចិ អកុសលមូលេន ឯក-
មូលមូលកា ធម្មា សព្វេ តេ អកុសលមូលេន
អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា យេ វា បន អកុសលមូលេន
អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលា ។

(៣) យេកេចិ អព្យាកតា ធម្មា សព្វេ តេ
អព្យាកតមូលា យេ វា បន អព្យាកតមូលា សព្វេ
តេ ធម្មា អព្យាកតា ។ យេកេចិ អព្យាកតា ធម្មា
សព្វេ តេ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលា យេ វា បន
អព្យាកតមូលេន ឯកមូលា សព្វេ តេ ធម្មា អព្យ-
កតា ។ យេកេចិ អព្យាកតមូលេន ឯកមូលា
ធម្មា សព្វេ តេ អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា
យេ វា បន អព្យាកតមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា សព្វេ
តេ ធម្មា អព្យាកតា ។ យេកេចិ អព្យាកតា ធម្មា
សព្វេ តេ អព្យាកតមូលមូលា យេ វា បន អ-
ព្យាកតមូលមូលា សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា ។

មូលយមកៈ ខណ្ឌវិរៈ

មានមូលតែមួយជាមូល ដោយអកុសលមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌
 ណា មានមូលតែមួយជាមូល ដោយអកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់
 នោះ ជាអកុសល ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយជាមូល
 ដោយអកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូល
 ដោយអកុសលមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលនៃគ្នានិង
 គ្នាជាមូល ដោយអកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសល ។

(៣) ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាក្រឹត ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ
 ជាមូលនៃអព្យាក្រឹត មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ជាមូលនៃអព្យាក្រឹត
 ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាក្រឹត ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាក្រឹត
 ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយ ដោយអព្យាកតមូល មួយយ៉ាង
 ទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ ដោយអព្យាកតមូល ពួកធម៌ទាំងអស់
 នោះ ជាអព្យាក្រឹត ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ដោយអព្យា-
 កតមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអព្យាកតមូល
 មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអព្យាកតមូល
 ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាក្រឹត ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាក្រឹត ពួក
 ធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលនៃអព្យាក្រឹតជាមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌
 ណា មានមូលនៃអព្យាក្រឹតជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាក្រឹត ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យេកេចិ អព្យាកតា ធម្មា សព្វេ តេ អព្យាក-
 តម្បលេន ឯកម្បលម្បលា យេ វា បន អព្យា-
 កតម្បលេន ឯកម្បលម្បលា សព្វេ តេ ធម្មា
 អព្យាកតា ។ យេកេចិ អព្យាកតម្បលេន ឯ-
 កម្បលម្បលា ធម្មា សព្វេ តេ អព្យាកតម្បលេន
 អញ្ញមញ្ញម្បលម្បលា យេ វា បន អព្យាកតម្ប-
 លេន អញ្ញមញ្ញម្បលម្បលា សព្វេ តេ ធម្មា អព្យា-
 កតា ។ យេកេចិ អព្យាកតា ធម្មា សព្វេ តេ
 អព្យាកតម្បលកា យេ វា បន អព្យាកតម្បលកា
 សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា ។ យេកេចិ អព្យា-
 កតា ធម្មា សព្វេ តេ អព្យាកតម្បលេន ឯក-
 ម្បលកា យេ វា បន អព្យាកតម្បលេន ឯកម្ប-
 លកា សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា ។ យេកេចិ
 អព្យាកតម្បលេន ឯកម្បលកា ធម្មា សព្វេ តេ
 អព្យាកតម្បលេន អញ្ញមញ្ញម្បលកា យេ វា បន
 អព្យាកតម្បលេន អញ្ញមញ្ញម្បលកា សព្វេ តេ
 ធម្មា អព្យាកតា ។ យេកេចិ អព្យាកតា ធម្មា

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាក្រឹត ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយ
ជាមូល ដោយអព្យាកតមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែ
មួយជាមូល ដោយអព្យាកតមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាក្រឹត ។
ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយជាមូល ដោយអព្យាកតមូល ពួកធម៌
ទាំងអស់នោះ មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអព្យាកតមូល
មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយ
អព្យាកតមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាក្រឹត ។ ពួកធម៌ណា
មួយ ជាអព្យាក្រឹត ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានអព្យាក្រឹតជាមូល
មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានអព្យាក្រឹតជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់
នោះ ជាអព្យាក្រឹត ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាក្រឹត ពួកធម៌ទាំង
អស់នោះ មានមូលតែមួយ ដោយអព្យាកតមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួក
ធម៌ណា មានមូលតែមួយ ដោយអព្យាកតមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ
ជាអព្យាក្រឹត ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ដោយអព្យាកតមូល
ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអព្យាកតមូល មួយ
យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអព្យាកតមូល
ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាក្រឹត ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាក្រឹត

មូលយមកស្ស ឧទ្ទេសវិព

សព្វេ តេ អព្យាកតម្ភលម្ភលកា យេ វា បន អព្យាក-
 តម្ភលម្ភលកា សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតា ។
 យេកេច្ចំ អព្យាកតា ធម្មា សព្វេ តេ អព្យាកត-
 ម្ភលេន ឯកម្ភលម្ភលកា យេ វា បន អព្យាក-
 តម្ភលេន ឯកម្ភលម្ភលកា សព្វេ តេ ធម្មា
 អព្យាកតា ។ យេកេច្ចំ អព្យាកតម្ភលេន ឯក-
 ម្ភលម្ភលកា ធម្មា សព្វេ តេ អព្យាកតម្ភលេន
 អញ្ញមញ្ញម្ភលម្ភលកា យេ វា បន អព្យាកត-
 ម្ភលេន អញ្ញមញ្ញម្ភលម្ភលកា សព្វេ តេ ធម្មា
 អព្យាកតា ។

[៤] យេកេច្ចំ ធាមា ធម្មា សព្វេ តេ
 ធាមម្ភលា យេ វា បន ធាមម្ភលា សព្វេ តេ
 ធម្មា ធាមា ។ យេកេច្ចំ ធាមា ធម្មា សព្វេ
 តេ ធាមម្ភលេន ឯកម្ភលា យេ វា បន ធាម-
 ម្ភលេន ឯកម្ភលា^(១) សព្វេ តេ ធម្មា ធាមា ។
 យេកេច្ចំ ធាមម្ភលេន ឯកម្ភលា ធម្មា សព្វេ
 តេ ធាមម្ភលេន អញ្ញមញ្ញម្ភលា យេ វា បន

១ ឧ. ឯកម្ភលម្ភលា ។

មូលយមកៈ ខណ្ឌវិរៈ

ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានអព្យាកតមូលជាមូល មួយយ៉ាងទៀត
 ពួកធម៌ណា មានអព្យាកតមូលជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជា
 អព្យាក្រឹត ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាក្រឹត ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ
 មានមូលតែមួយជាមូល ដោយអព្យាកតមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួក
 ធម៌ណា មានមូលតែមួយជាមូល ដោយអព្យាកតមូល ពួកធម៌ទាំង
 អស់នោះ ជាអព្យាក្រឹត ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយជា
 មូល ដោយអព្យាកតមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលនៃគ្នានិង
 គ្នាជាមូល ដោយអព្យាកតមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មាន
 មូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអព្យាកតមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ
 ជាអព្យាក្រឹត ។

[៤] ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាមូល
 នៃនាម មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ជាមូលនៃនាម ពួកធម៌ទាំង
 អស់នោះ ជានាម ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម ពួកធម៌ទាំងអស់
 នោះ មានមូលតែមួយ ដោយនាមមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌
 ណា មានមូលតែមួយ ដោយនាមមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជា
 នាម ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ដោយនាមមូល ពួកធម៌
 ទាំងអស់នោះ មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយនាមមូល មួយយ៉ាងទៀត

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នាមម្ចីលេន អញ្ញមញ្ញម្ចីលា សព្វេ តេ ធម្មា នាមា ។
 យេកេច្ចំ នាមា ធម្មា សព្វេ តេ នាមម្ចីលម្ចីលា យេ
 វា បន នាមម្ចីលម្ចីលា សព្វេ តេ ធម្មា នាមា ។
 យេកេច្ចំ នាមា ធម្មា សព្វេ តេ នាមម្ចីលេន
 ឯកម្ចីលម្ចីលា យេ វា បន នាមម្ចីលេន ឯកម្ចីល-
 ម្ចីលា សព្វេ តេ ធម្មា នាមា ។ យេកេច្ចំ នាម-
 ម្ចីលេន ឯកម្ចីលម្ចីលា ធម្មា សព្វេ តេ នាមម្ចី-
 លេន អញ្ញមញ្ញម្ចីលម្ចីលា យេ វា បន នាមម្ចីលេន
 អញ្ញមញ្ញម្ចីលម្ចីលា សព្វេ តេ ធម្មា នាមា ។ យេ-
 កេច្ចំ នាមា ធម្មា សព្វេ តេ នាមម្ចីលកា យេ វា
 បន នាមម្ចីលកា សព្វេ តេ ធម្មា នាមា ។ យេកេច្ចំ
 នាមា ធម្មា សព្វេ តេ នាមម្ចីលេន ឯកម្ចីលកា
 យេ វា បន នាមម្ចីលេន ឯកម្ចីលកា សព្វេ តេ
 ធម្មា នាមា ។ យេកេច្ចំ នាមម្ចីលេន ឯកម្ចីល-
 កា ធម្មា សព្វេ តេ នាមម្ចីលេន អញ្ញមញ្ញម្ចីល-
 កា យេ វា បន នាមម្ចីលេន អញ្ញមញ្ញម្ចីលកា

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកធម៌ណា មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយនាមមូល ពួកធម៌ទាំង
អស់នោះ ជានាម ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម ពួកធម៌
ទាំងអស់នោះ មាននាមមូលជាមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា
មាននាមមូលជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាម ។ ពួកធម៌
ណាមួយ ជានាម ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយជាមូល
ដោយនាមមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយជា
មូល ដោយនាមមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាម ។ ពួកធម៌
ណាមួយ មានមូលតែមួយជាមូល ដោយនាមមូល ពួកធម៌ទាំង
អស់នោះ មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយនាមមូល មួយយ៉ាង
ទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយនាមមូល
ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាម ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម ពួកធម៌
ទាំងអស់នោះ មាននាមជាមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មាន
នាមជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាម ។ ពួកធម៌ណាមួយ
ជានាម ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយ ដោយនាមមូល
មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ ដោយនាមមូល ពួកធម៌
ទាំងអស់នោះ ជានាម ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ដោយ
នាមមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយនាមមូល
មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយនាមមូល

មូលយមកេ កុសលធម្មនិទ្ទេសោ

សព្វេ តេ ធម្មា នាមា ។ យេកេចិ នាមា ធម្មា
 សព្វេ តេ នាមមូលមូលកា យេ វា បន នាម-
 មូលមូលកា សព្វេ តេ ធម្មា នាមា ។ យេកេចិ
 នាមា ធម្មា សព្វេ តេ នាមមូលេន ឯកមូលមូ-
 លកា យេ វា បន នាមមូលេន ឯកមូលមូលកា
 សព្វេ តេ ធម្មា នាមា ។ យេកេចិ នាមមូលេន
 ឯកមូលមូលកា ធម្មា សព្វេ តេ នាមមូលេន
 អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា យេ វា បន នាមមូលេន
 អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា សព្វេ តេ ធម្មា នាមា ។

[៥] យេកេចិ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ
 កុសលហេតុ ។ បេ ។ កុសលនិទានា ។ បេ ។
 កុសលសម្ពា ។ បេ ។ កុសលប្បភវា ។ បេ ។
 កុសលសមុដ្ឋានា ។ បេ ។ កុសលាហារា ។ បេ ។
 កុសលាវច្ឆណា ។ បេ ។ កុសលប្បច្ចយា ។ បេ ។
 កុសលសមុទយា ។ បេ ។

មូលំ ហេតុ និទានញ្ច សម្ពា បកវេន ធ

សមុដ្ឋានាហារាវច្ឆណា បច្ចយោ សមុទយេន ចាតិ ។

មូលយមកៈ កុសលធម្មតំទ្កេស

ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាម ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម ពួក
 ធម៌ទាំងអស់នោះ មាននាមមូលជាមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា
 មាននាមមូលជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាម ។ ពួកធម៌
 ណាមួយ ជានាម ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយជាមូល
 ដោយនាមមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយជាមូល
 ដោយនាមមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាម ។ ពួកធម៌ណាមួយ
 មានមូលតែមួយជាមូល ដោយនាមមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មាន
 មូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយនាមមូល មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា
 មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយនាមមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ
 ជានាម ។

[៥] ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាហេតុ
 នៃកុសល ។ បេ ។ ជានិទាននៃកុសល ។ បេ ។ ជាទីកើតនៃកុសល
 ។ បេ ។ ជាដៃនកើតនៃកុសល ។ បេ ។ ជាសមុជ្ជាននៃកុសល ។ បេ ។
 ជាអាហារនៃកុសល ។ បេ ។ ជាអារម្មណ៍នៃកុសល ។ បេ ។ ជា
 បច្ច័យនៃកុសល ។ បេ ។ ជាសមុទ័យនៃកុសល ។ បេ ។

មូល ១ ហេតុ ១ និទាន ១ សម្ភវៈ ១ បកវៈ ១ សមុជ្ជាន ១
 អាហារ ១ អារម្មណ៍ ១ បច្ច័យ ១ សមុទ័យ ១ ។

ចប់ ឧទ្ទេសវារៈ ។

និទ្ទេសវិញ្ញា

[៦] យេកេចី កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ
 កុសលម្ពលានិ ។ តីណោវ កុសលម្ពលានិ អវ-
 សេសា កុសលា ធម្មា ន កុសលម្ពលា ។ យេ
 វ បន កុសលម្ពលា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលានិ ។
 អាមន្តា ។ យេកេចី កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ
 កុសលម្ពលេន ឯកម្ពលានិ ។ អាមន្តា ។ យេ វ
 បន កុសលម្ពលេន ឯកម្ពលា សព្វេ តេ ធម្មា
 កុសលានិ ។ កុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ កុសលម្ពលេន
 ឯកម្ពលំ ន កុសលំ កុសលំ កុសលម្ពលេន ឯក-
 ម្ពលញ្ចេវ កុសលញ្ច ។ យេកេចី កុសលម្ពលេន
 ឯកម្ពលា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលម្ពលេន អញ្ញ-
 មញ្ញម្ពលានិ ។ ម្ពលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ជន្តិ
 កុសលម្ពលានិ ឯកម្ពលានិ ថេវ អញ្ញមញ្ញម្ពលានិ
 ច អវសេសា កុសលម្ពលសហជាតា ធម្មា កុ-
 សលម្ពលេន ឯកម្ពលា ន ច អញ្ញមញ្ញម្ពលា ។
 យេ វ បន កុសលម្ពលេន អញ្ញមញ្ញម្ពលា សព្វេ
 តេ ធម្មា កុសលានិ ។ អាមន្តា ។

[៧] យេកេចី កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ

ជំនួសវិវៈ

[៦] ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលមូល ។ កុសលមូល មានត្រឹមតែ ៣ ឯពួកធម៌ ជាកុសលដ៏សេស មិនមែនជាកុសលមូលឡើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ជាកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសល ។ អើ ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយ ដោយកុសលមូល ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ ដោយកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសល ។ រួច មានកុសលជាសម្បជាន មានមូលតែមួយ ដោយកុសលមូល តែមិនមែនជាកុសលឡើយ ឯកុសល មានមូលតែមួយ ដោយកុសលមូលផង ជាកុសលផង ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ដោយកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយកុសលមូល ។ មូលទាំងឡាយណា ជាកុសលមូល កើតក្នុងវិជ្ជាមួយគ្នា មានមូលតែមួយផង មានគ្នានិងគ្នាជាមូលផង ឯពួកធម៌ដ៏សេស ដែលកើតជាមួយនឹងកុសលមូល ឈ្មោះថាមានមូលតែមួយ ដោយកុសលមូលតែមិនមែនឈ្មោះថាមានគ្នានិងគ្នាជាមូលឡើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសល ។ អើ ។

[៧] ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ

ម្ល៉េងយមកេ កុសលធម្មនិទ្ទេសោ

កុសលមូលមូលានិ ។ តីណោ កុសលមូលមូលានិ
 អវសេសា កុសលា ធម្មា ន កុសលមូលមូលា ។
 យេ វា បន កុសលមូលមូលា សព្វេ តេ ធម្មា
 កុសលានិ ។ អាមន្តា ។ យេកេចិ កុសលា
 ធម្មា សព្វេ តេ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលា-
 និ ។ អាមន្តា ។ យេ វា បន កុសលមូលេន
 ឯកមូលមូលា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលានិ ។
 កុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលំ
 ន កុសលំ កុសលំ កុសលមូលេន ឯកមូល-
 មូលញ្ចេ កុសលញ្ច ។ យេកេចិ កុសលមូលេន
 ឯកមូលមូលា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលមូលេន
 អញ្ញមញ្ញមូលមូលានិ ។ មូលានិ យានិ ឯកតោ
 ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលមូលានិ ឯកមូលមូលានិ បេ
 អញ្ញមញ្ញមូលមូលានិ ច អវសេសា កុសលមូល-
 សហជាតា ធម្មា កុសលមូលេន ឯកមូលមូលា
 ន ច អញ្ញមញ្ញមូលមូលា ។ យេ វា បន កុសល-
 មូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលា សព្វេ តេ ធម្មា កុស-
 លានិ ។ អាមន្តា ។

មួយមក: កុសលធម្មនិទ្ទេស

មានកុសលមូលជាមូលឬ ។ ពួកកុសលមូលជាមូល មានត្រឹមតែ ៣
 ពួកធម៌ ជាកុសល ដ៏សេស មិនមែនឈ្មោះថាមានកុសលមូលជាមូល
 ឡើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានកុសលមូលជាមូល
 ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជា
 កុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយជាមូល ដោយ
 កុសលមូលឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូល
 តែមួយជាមូល ដោយកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសល
 ឬ ។ រួច មានកុសលជាសមុដ្ឋាន មានមូលតែមួយជាមូល ដោយ
 កុសលមូល តែមិនមែនជាកុសល ឯកុសល មានមូលតែមួយជាមូល
 ដោយកុសលមូលផង ជាកុសលផង ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូល
 តែមួយជាមូល ដោយកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូល
 នៃគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយកុសលមូលឬ ។ មូលទាំងឡាយណា ជា
 កុសលមូល កើតក្នុងទីជាមួយគ្នា (មូលទាំងឡាយនោះ) ឈ្មោះថា
 មានមូលតែមួយជាមូលផង ឈ្មោះថាមានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូលផង
 ឯពួកធម៌ដ៏សេស ដែលកើតជាមួយនិងកុសលមូល ឈ្មោះថាមានមូល
 តែមួយជាមូល ដោយកុសលមូល តែមិនមែនឈ្មោះថាមានមូលនៃគ្នា
 និងគ្នាជាមូលឡើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលនៃ
 គ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសល
 ឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបំណែក យមកំ

[៨] យេកេចី កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ
 កុសលម្បលកាតិ ។ អាមន្តា ។ យេ វា បន
 កុសលម្បលកា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលាតិ ។
 កុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ កុសលម្បលកំ ន កុសលំ
 កុសលំ កុសលម្បលកញ្ជៅ កុសលញ្ច ។ យេ-
 កេចី កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលម្បលន
 ឯកម្បលកាតិ ។ អាមន្តា ។ យេ វា បន
 កុសលម្បលន ឯកម្បលកា សព្វេ តេ ធម្មា
 កុសលាតិ ។ កុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ កុសលម្បលន
 ឯកម្បលកំ ន កុសលំ កុសលំ កុសលម្បលន
 ឯកម្បលកញ្ជៅ កុសលញ្ច ។ យេកេចី កុសល-
 ម្បលន ឯកម្បលកា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលម្បលន
 អញ្ញមញ្ញម្បលកាតិ ។ មូលានំ យានំ ឯកតោ
 ឧប្បជ្ឈន្តិ កុសលម្បលានំ ឯកម្បលកានំ បេវ អញ្ញ-
 មញ្ញម្បលកានំ ធម៌ អវសេសា កុសលម្បលសហជាតា
 ធម្មា កុសលម្បលន ឯកម្បលកា ន ធម៌ អញ្ញ-
 មញ្ញម្បលកា ។ យេ វា បន កុសលម្បលន អញ្ញ-
 មញ្ញម្បលកា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបទិក យមកៈ

(៨) ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មាន
 កុសលជាមូលប្ត ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានកុសល
 ជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលប្ត ។ រូប មានកុសលជា
 សមុដ្ឋាន មានកុសលជាមូល តែមិនមែនជាកុសលឡើយ ឯកុសល
 មានកុសលជាមូលផង ជាកុសលផង ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល
 ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយ ដោយកុសលមូលប្ត ។ អើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ ដោយកុសលមូល
 ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលប្ត ។ រូប មានកុសលជាសមុដ្ឋាន
 មានមូលតែមួយ ដោយកុសលមូល តែមិនមែនជាកុសលឡើយ ឯ
 កុសល មានមូលតែមួយ ដោយកុសលមូលផង ជាកុសលផង ។
 ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ដោយកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់
 នោះ មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយកុសលមូលប្ត ។ មូលទាំង-
 ឡាយណា ជាកុសលមូល កើតក្នុងទីជាមួយគ្នា (មូលទាំងឡាយ
 នោះ) មានមូលតែមួយផង មានគ្នានិងគ្នាជាមូលផង ឯពួកធម៌
 ដ៏សេស ដែលកើតជាមួយនិងកុសលមូល គ្រាន់តែមានមូលតែមួយ
 ដោយកុសលមូល តែមិនមែនមានគ្នានិងគ្នាជាមូលឡើយ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយកុសលមូល
 ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាកុសលប្ត ។ អើ ។

មូលយមកេ កុសលធម្មនិទ្ទេសោ

[៧] យេកេចិ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ
 កុសលមូលមូលកាតិ ។ អាមន្តា ។ យេ វា ចន
 កុសលមូលមូលកា សព្វេ តេ ធម្មា កុសលាតិ ។
 កុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ កុសលមូលមូលកំ ន កុសលំ
 កុសលំ កុសលមូលមូលកញ្ចេវ កុសលញ្ច ។
 យេកេចិ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ កុសល-
 មូលេន ឯកមូលមូលកាតិ ។ អាមន្តា ។ យេ
 វា ចន កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា សព្វេ
 តេ ធម្មា កុសលាតិ ។ កុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ
 កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកំ ន កុសលំ
 កុសលំ កុសលមូលេន ឯកមូលមូលកញ្ចេវ កុ-
 សលញ្ច ។ យេកេចិ កុសលមូលេន ឯកមូល-
 មូលកា ធម្មា សព្វេ តេ កុសលមូលេន អញ្ញ-
 មញ្ញមូលមូលកាតិ ។ មូលានិ យានិ ឯកតោ
 ឧប្បជ្ឈន្តិ កុសលមូលានិ ឯកមូលមូលកានិ ចេវ
 អញ្ញមញ្ញមូលមូលកានិ ច អវសេសា កុសល-
 មូលសហជាតា ធម្មា កុសលមូលេន ឯកមូល-
 មូលកា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលមូលកា ។ យេ វា ចន

មូលយបកៈ កុសលធម្មនិទ្ទេស

(៩) ពួកធម៌ណាមួយ ជា កុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ
 មានកុសលមូលជាមូល ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា
 មានកុសលមូលជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជា កុសល ។ រូប
 មានកុសលជាសមុដ្ឋាន មានកុសលមូលជាមូល តែមិនមែនជា កុសល
 ឡើយ ឯកុសល មានកុសលមូលជាមូលផង ជា កុសលផង ។
 ពួកធម៌ណាមួយ ជា កុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយ
 ជាមូល ដោយកុសលមូល ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌
 ណា មានមូលតែមួយជាមូល ដោយកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់
 នោះ ជា កុសល ។ រូប មានកុសលជាសមុដ្ឋាន មានមូល
 តែមួយជាមូល ដោយកុសលមូល តែមិនមែនជា កុសលឡើយ ឯ
 កុសល ឈ្មោះថាមានមូលតែមួយជាមូល ដោយកុសលមូលផង ជា
 កុសលផង ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយជាមូល ដោយ
 កុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយ
 កុសលមូល ។ មូលទាំងឡាយណា ជា កុសលមូល កើតក្នុងទីជា
 មួយគ្នា (មូលទាំងឡាយនោះ) មានមូលតែមួយជាមូលផង មានមូល
 នៃគ្នានិងគ្នាជាមូលផង ពួកធម៌ដ៏សេស ដែលកើតជាមួយនិងកុសល-
 មូល គ្រាន់តែមានមូលតែមួយជាមូល ដោយកុសលមូល តែមិនមែន
 មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូលឡើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

កុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលតា សព្វេ តេ
ធម្មា កុសលាតិ ។ អាមន្តា ។

[១០] យេកេចិ អកុសលា ធម្មា សព្វេ តេ
អកុសលមូលាតិ ។ តីណោវ អកុសលមូលានិ
អវសេសា អកុសលា ធម្មា ន អកុសលមូលា ។
យេ វា បន អកុសលមូលា សព្វេ តេ ធម្មា
អកុសលាតិ ។ អាមន្តា ។ យេកេចិ អកុសលា
ធម្មា សព្វេ តេ អកុសលមូលេន ឯកមូលាតិ ។
អហេតុកំ អកុសលំ អកុសលមូលេន ន ឯក-
មូលំ សហេតុកំ អកុសលំ អកុសលមូលេន
ឯកមូលំ ។ យេ វា បន អកុសលមូលេន
ឯកមូលា សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលាតិ ។
អកុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ អកុសលមូលេន ឯក-
មូលំ ន អកុសលំ អកុសលំ អកុសលមូលេន
ឯកមូលញ្ចោវ អកុសលញ្ច ។ យេកេចិ អកុ-
សលមូលេន ឯកមូលា ធម្មា សព្វេ តេ អកុសល-
មូលេន អញ្ញមញ្ញមូលាតិ ។ មូលានិ យានិ ឯក-
តោ ឧប្បជ្ជនិ អកុសលមូលានិ ឯកមូលានិ ថេវ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ
ជាអកុសលមូលឬ ។ អើ ។

[១០] ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ
ជាអកុសលមូលឬ ។ ពួកអកុសលមូល មានត្រឹមតែ ៣ ឯពួកធម៌
ជាអកុសលផ្សេងៗ មិនមែនឈ្មោះថាអកុសលមូលឡើយ ។ មួយ
យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ជាអកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជា
អកុសលឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល ពួកធម៌ទាំង
អស់នោះ មានមូលតែមួយ ដោយអកុសលមូលឬ ។ អកុសល
ជាសហគុកៈ មិនមែនមានមូលតែមួយ ដោយអកុសលមូលឡើយ
ឯអកុសល ជាសហគុកៈ ទើបមានមូលតែមួយ ដោយអកុសល-
មូល ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ ដោយ
អកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលឬ ។ រឺ មានអកុ-
សលជាសមុជ្ជាន មានមូលតែមួយ ដោយអកុសលមូល តែមិនមែន
ជាអកុសលឡើយ ឯអកុសល មានមូលតែមួយ ដោយអកុសល-
មូលផង ជាអកុសលផង ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ
ដោយអកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានគ្នានិងគ្នាជាមូល
ដោយអកុសលមូលឬ ។ មូលទាំងឡាយណា ជាអកុសលមូល
កើតក្នុងទីជាមួយគ្នា (មូលទាំងឡាយនោះ) មានមូលតែមួយផង

អូលយមកេ អកុសលធម្មទិដ្ឋសោ

អញ្ញមញ្ញមូលានិ ច អវសេសា អកុសលមូល-
 សហជាតា ធម្មា អកុសលមូលេន ឯកមូលា ន
 ច អញ្ញមញ្ញមូលា ។ យេ វា បន អកុសល-
 មូលេន អញ្ញមញ្ញមូលា សព្វេ តេ ធម្មា អកុស-
 លានិ ។ អាមន្តា ។

[១១] យេកេចិ អកុសលា ធម្មា សព្វេ តេ
 អកុសលមូលមូលានិ ។ តីណោវ អកុសលមូល-
 មូលានិ អវសេសា អកុសលា ធម្មា ន អកុ-
 សលមូលមូលា ។ យេ វា បន អកុសលមូល-
 មូលា សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលានិ ។ អាមន្តា ។
 យេកេចិ អកុសលា ធម្មា សព្វេ តេ អកុសល-
 មូលេន ឯកមូលមូលានិ ។ អហេតុកំ អកុសលំ
 អកុសលមូលេន ន ឯកមូលមូលំ សហេតុកំ
 អកុសលំ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលំ ។ យេ
 វា បន អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលា សព្វេ តេ
 ធម្មា អកុសលានិ ។ អកុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ អកុ-
 សលមូលេន ឯកមូលមូលំ ន អកុសលំ អកុសលំ
 អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលញ្ចេវ អកុសលញ្ច ។

បូលយមកៈ អកុសលធម្មនិទ្ទេស

មានគ្នានិងគ្នាជាមូលផង ឯពួកធម៌ដ៏សេស ដែលកើតជាមួយនិងអកុសលមូល មានមូលតែមួយ ដោយអកុសលមូល តែមិនមែនមានគ្នានិងគ្នាជាមូលឡើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលប្ត ។ អើ ។

[១១] ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានអកុសលមូលជាមូលប្ត ។ ពួកអកុសលមូលជាមូល មានត្រឹមតែ ៣ ឯពួកធម៌ ជាអកុសលដ៏សេស មិនមែនឈ្មោះថាមានអកុសលមូលជាមូលឡើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានអកុសលមូលជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលប្ត ។ អើ ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយជាមូល ដោយអកុសលមូលប្ត ។ អកុសល ជាសហគុកៈ មិនមែនមានមូលតែមួយជាមូល ដោយអកុសលមូលឡើយ ឯអកុសល ជាសហគុកៈ ទើបមានមូលតែមួយជាមូល ដោយអកុសលមូល ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយជាមូល ដោយអកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលប្ត ។ រូប មានអកុសលជាសមុជ្ជាន មានមូលតែមួយជាមូល ដោយអកុសលមូល តែមិនមែនជាអកុសលឡើយ ឯអកុសល មានមូលតែមួយជាមូល ដោយអកុសលមូលផង ជាអកុសលផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យេកេចិ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលា ធម្មា
 សព្វេ តេ អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលានិ ។
 មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ឈន្តិ អកុសលមូលានិ
 ឯកមូលមូលានិ ថេវ អញ្ញមញ្ញមូលមូលានិ ច អវ-
 សេសា អកុសលមូលសហជានា ធម្មា អកុសល-
 មូលេន ឯកមូលមូលា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលមូលា ។
 យេ វា បន អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលា
 សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលានិ ។ អាមន្តា ។

[១២] យេកេចិ អកុសលា ធម្មា សព្វេ តេ
 អកុសលមូលកានិ ។ អហេតុកំ អកុសលំ ន
 អកុសលមូលកំ សហេតុកំ អកុសលំ អកុសល-
 មូលកំ ។ យេ វា បន អកុសលមូលកា សព្វេ តេ
 ធម្មា អកុសលានិ ។ អកុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ អកុ-
 សលមូលកំ ន អកុសលំ អកុសលំ អកុសលមូល-
 កញ្ចោវ អកុសលញ្ច ។ យេកេចិ អកុសលា ធម្មា
 សព្វេ តេ អកុសលមូលេន ឯកមូលកានិ ។ អ-
 ហេតុកំ អកុសលំ អកុសលមូលេន ន ឯកមូលកំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយជាមូល ដោយអកុសលមូល ពួក
ធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអកុសលមូល
ឬ ។ មូលទាំងឡាយណា ជាអកុសលមូល កើតក្នុងទីជាមួយគ្នា
(មូលទាំងឡាយនោះ) មានមូលតែមួយជាមូលផង មានមូលនៃគ្នានិង
គ្នាជាមូលផង ឯពួកធម៌ដ៏សេស ដែលកើតព្រមគ្នានិងអកុសលមូល
គ្រាន់តែមានមូលតែមួយជាមូល ដោយអកុសលមូល តែមិនមែនមាន
មូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូលឡើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មាន
មូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជា
អកុសលឬ ។ អើ ។

[១២] ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មាន
អកុសលជាមូលឬ ។ អកុសល ជាអហេតុកៈ មិនមែនមានអកុសល
ជាមូលឡើយ ឯអកុសល ជាសហេតុកៈ ទើបមានអកុសលជាមូល ។
មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានអកុសលជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់
នោះ ជាអកុសលឬ ។ រូប មានអកុសលជាសមុជ្ឈាន មានអកុសលជា
មូល តែមិនមែនជាអកុសលឡើយ ឯអកុសល ទើបមានអកុសលជា
មូលផង ជាអកុសលផង ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល ពួកធម៌
ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយ ដោយអកុសលមូលឬ ។ អកុសល
ជាអហេតុកៈ មិនមែនមានមូលតែមួយ ដោយអកុសលមូលឡើយ

មូលយមកេ អព្ភកកម្មនិទ្ទេសោ

សហេតុកំ អកុសលំ អកុសលមូលេន ឯកមូល-
 កំ ។ យេ វា បន អកុសលមូលេន ឯកមូលកា
 សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលាតិ ។ អកុសលសមុដ្ឋានំ
 រូបំ អកុសលមូលេន ឯកមូលកំ ន អកុសលំ
 អកុសលំ អកុសលមូលេន ឯកមូលកញ្ចេវ អកុ-
 សលញ្ច ។ យេកេចិ អកុសលមូលេន ឯកមូលកា
 ធម្មា សព្វេ តេ អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូល-
 កាតិ ។ មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ឈន្តិ អកុស-
 លមូលានិ ឯកមូលកានិ យេវ អញ្ញមញ្ញមូលកានិ
 ច អវសេសា អកុសលមូលសហជាតា ធម្មា អកុ-
 សលមូលេន ឯកមូលកា ន ច អញ្ញមញ្ញមូលកា ។
 យេ វា បន អកុសលមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលកា
 សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលាតិ ។ អាមន្តា ។

[១៣] យេកេចិ អកុសលា ធម្មា សព្វេ តេ
 អកុសលមូលមូលកាតិ ។ អហេតុកំ អកុសលំ
 ន អកុសលមូលមូលកំ សហេតុកំ អកុសលំ
 អកុសលមូលមូលកំ ។ យេ វា បន អកុសល-
 មូលមូលកា សព្វេ តេ ធម្មា អកុសលាតិ ។

មូលយមកៈ អព្យាករធម្មនិទ្ទេស

ឯអកុសល ជាសហេតុកៈ ទើបមានមូលតែមួយ ដោយអកុសលមូល ។
 មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ ដោយអកុសលមូល
 ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលប្ត ។ ប្រ មានអកុសលជាសមុជ្ជាន
 មានមូលតែមួយ ដោយអកុសលមូល តែមិនមែនជាអកុសលឡើយ
 ឯអកុសល មានមូលតែមួយ ដោយអកុសលមូលផង ជាអកុសល
 ផង ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ដោយអកុសលមូល
 ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអកុសលមូលប្ត ។
 មូលទាំងឡាយណា ជាអកុសលមូល កើតក្នុងទីជាមួយគ្នា (មូលទាំង-
 ឡាយនោះ) មានមូលតែមួយផង ជាមូលនៃគ្នានិងគ្នាផង ឯពួកធម៌
 ដ៏សេស ដែលកើតព្រមគ្នានិងអកុសលមូល គ្រាន់តែមានមូលតែមួយ
 ដោយអកុសលមូល តែមិនមែនមានគ្នានិងគ្នាជាមូលឡើយ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអកុសលមូល
 ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលប្ត ។ អើ ។

[១៣] ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ
 មានអកុសលមូលជាមូលប្ត ។ អកុសល ជាសហេតុកៈ មិន
 មែនមានអកុសលមូលជាមូលឡើយ ឯអកុសល ជាសហេតុកៈ
 ទើបមានអកុសលមូលជាមូល ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា
 មានអកុសលមូលជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលប្ត ។

អភិធម្មប្បដិកេ យមកំ

អកុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ អកុសលមូលមូលកំ ន
អកុសលំ អកុសលំ អកុសលមូលមូលកញ្ចោវ
អកុសលញ្ច ។ យេកេនិ អកុសលា ធម្មា
សព្វេ តេ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលកាតិ ។
អហេតុកំ អកុសលំ អកុសលមូលេន ន ឯក-
មូលមូលកំ សហេតុកំ អកុសលំ អកុសល-
មូលេន ឯកមូលមូលកំ ។ យេ វា បទ
អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលកា សព្វេ តេ
ធម្មា អកុសលាតិ ។ អកុសលសមុដ្ឋានំ រូបំ
អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលកំ ន អកុសលំ
អកុសលំ អកុសលមូលេន ឯកមូលមូលកញ្ចោវ
អកុសលញ្ច ។ យេកេនិ អកុសលមូលេន
ឯកមូលមូលកា ធម្មា សព្វេ តេ អកុសលមូ-
លេន អញ្ញាមញ្ញាមូលមូលកាតិ ។ មូលានិ យានិ
ឯកតោ ឧប្បជ្ឈន្តិ អកុសលមូលានិ ឯកមូលមូល-
កានិ ថេវ អញ្ញាមញ្ញាមូលមូលកានិ ច អវសេសា
អកុសលមូលសហជាតា ធម្មា អកុសលមូលេន
ឯកមូលមូលកា ន ច អញ្ញាមញ្ញាមូលមូលកា ។
យេ វា បទ អកុសលមូលេន អញ្ញាមញ្ញាមូលមូលកា

អភិធម្មបំណង យមកៈ

រូប មានអកុសលជាសមុដ្ឋាន មានអកុសលមូលជាមូល តែមិនមែនជា
អកុសលឡើយ ឯអកុសល មានអកុសលមូលជាមូលផង ជាអកុសល
ផង ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូល
តែមួយជាមូល ដោយអកុសលមូលឬ ។ អកុសល ជាអហេតុកៈ
មិនមែនមានមូលតែមួយជាមូល ដោយអកុសលមូលឡើយ ឯអកុសល
ជាសហេតុកៈ ទើបមានមូលតែមួយជាមូល ដោយអកុសលមូល ។
មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយជាមូល ដោយអកុសល-
មូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលឬ ។ រូប មានអកុសល
ជាសមុដ្ឋាន មានមូលតែមួយជាមូល ដោយអកុសលមូល តែមិនមែន
ជាអកុសលឡើយ ឯអកុសល មានមូលតែមួយជាមូល ដោយអកុ-
សលមូលផង ជាអកុសលផង ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ
ជាមូល ដោយអកុសលមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានគ្នានិងគ្នាជា
មូល ដោយអកុសលមូលឬ ។ មូលទាំងឡាយណា ជាអកុសល-
មូល កើតក្នុងទីជាមួយគ្នា (មូលទាំងឡាយនោះ) មានមូលតែមួយជា
មូលផង មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូលផង ឯពួកធម៌ដ៏សេស ដែលកើត
ព្រមគ្នានឹងអកុសលមូល គ្រាន់តែមានមូលតែមួយជាមូល ដោយអកុ-
សលមូល តែមិនមែនមានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូលឡើយ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអកុសលមូល

មូល័យមកេ អព្យាកតធម្មនិទ្ទេសោ

សព្វេ តេ ធម្មា អភិស្ថានាតិ ។ អាមន្តា ។

(១៤) យេកេចិ អព្យាកតា ធម្មា សព្វេ តេ
អព្យាកតម្បលាតិ ។ តីលោវ អព្យាកតម្បលានិ
អវសេសា អព្យាកតា ធម្មា ន អព្យាកតម្បលា ។
យេ វា បន អព្យាកតម្បលា សព្វេ តេ ធម្មា
អព្យាកតាតិ ។ អាមន្តា ។ យេកេចិ អព្យាកតា
ធម្មា សព្វេ តេ អព្យាកតម្បលេន ឯកម្បលាតិ ។
អហេតុកំ អព្យាកតំ អព្យាកតម្បលេន ន ឯក-
ម្បលំ សហេតុកំ អព្យាកតំ អព្យាកតម្បលេន ឯក-
ម្បលំ ។ យេ វា បន អព្យាកតម្បលេន ឯកម្បលា
សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ ។ អាមន្តា ។ យេ-
កេចិ អព្យាកតម្បលេន ឯកម្បលា ធម្មា សព្វេ តេ
អព្យាកតម្បលេន អញ្ញមញ្ញម្បលាតិ ។ ម្បលានិ យា-
និ ឯកតោ ឧប្បជ្ឈន្តិ អព្យាកតម្បលានិ ឯកម្បលានិ
ថេវ អញ្ញមញ្ញម្បលានិ ច អវសេសា អព្យាកតម្បល-
សហជាតា ធម្មា អព្យាកតម្បលេន ឯកម្បលា ន ច
អញ្ញមញ្ញម្បលា ។ យេ វា បន អព្យាកតម្បលេន អញ្ញ-
មញ្ញម្បលា សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ ។ អាមន្តា ។

ម្ដេចយមកៈ អព្យាកតម្មនិទ្ទេស

ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអកុសលប្ប ។ អើ ។

(១៤) ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាក្រឹត ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ
 ជាមូលនៃអព្យាក្រឹតប្ប ។ អព្យាកតមូលទាំងឡាយ មានត្រឹមតែ ៣
 ឯពួកធម៌ជាអព្យាក្រឹតដ៏សេស មិនមែនឈ្មោះថាអព្យាកតមូលឡើយ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណាមួយ ជាមូលនៃអព្យាក្រឹត ពួកធម៌ទាំងអស់
 នោះ ជាអព្យាក្រឹតប្ប ។ អើ ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាក្រឹត
 ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយ ដោយអព្យាកតមូលប្ប ។
 អព្យាក្រឹត ជាអហេតុកៈ មិនមែនមានមូលតែមួយ ដោយអព្យាកត-
 មូលឡើយ ឯអព្យាក្រឹត ជាសហេតុកៈ ទើបមានមូលតែមួយ ដោយ
 អព្យាកតមូល ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ
 ដោយអព្យាកតមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាក្រឹតប្ប ។ អើ ។
 ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ដោយអព្យាកតមូល ពួកធម៌
 ទាំងអស់នោះ មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអព្យាកតមូលប្ប ។ មូល
 ទាំងឡាយណា ជាអព្យាកតមូល កើតក្នុងទីជាមួយគ្នា (មូលទាំង-
 ឡាយនោះ) មានមូលតែមួយផង មានគ្នានិងគ្នាជាមូលផង ឯពួក
 ធម៌ដ៏សេស ដែលកើតព្រមគ្នានឹងអព្យាកតមូល គ្រាន់តែមានមូលតែ
 មួយ ដោយអព្យាកតមូល តែមិនមែនមានគ្នានិងគ្នាជាមូលឡើយ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអព្យាកត-
 មូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាក្រឹតប្ប ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១៥] យេកេចី អព្យាកតតា ធម្មា សព្វេ តេ
 អព្យាកតម្បលម្បលាតិ ។ តីណោវ អព្យាកតម្បលម្ប-
 លានិ អវសេសា អព្យាកតា ធម្មា ន អព្យាកត-
 ម្បលម្បលា ។ យេ វា បន អព្យាកតម្បលម្បលា
 សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ ។ អាមន្តា ។ យេ-
 កេចី អព្យាកតា ធម្មា សព្វេ តេ អព្យាកតម្ប-
 លេន ឯកម្បលម្បលាតិ ។ អហេតុកំ អព្យាកតំ
 អព្យាកតម្បលេន ន ឯកម្បលម្បលំ សហេតុកំ
 អព្យាកតំ អព្យាកតម្បលេន ឯកម្បលម្បលំ ។
 យេ វា បន អព្យាកតម្បលេន ឯកម្បលម្បលា
 សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ ។ អាមន្តា ។ យេ-
 កេចី អព្យាកតម្បលេន ឯកម្បលម្បលា ធម្មា សព្វេ
 តេ អព្យាកតម្បលេន អញ្ញមញ្ញម្បលម្បលាតិ ។ ម្ប-
 លានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ឈន្តិ អព្យាកតម្បលានិ
 ឯកម្បលម្បលានិ ថេវ អញ្ញមញ្ញម្បលម្បលានិ ច
 អវសេសា អព្យាកតម្បលសហជាតា ធម្មា អព្យា-
 កតម្បលេន ឯកម្បលម្បលា ន ច អញ្ញមញ្ញម្បល-
 ម្បលា ។ យេ វា បន អព្យាកតម្បលេន អញ្ញមញ្ញម្ប-
 លម្បលា សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៥] ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាក្រឹត ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាមូលនៃអព្យាកតមូល ។ មូលនៃអព្យាកតមូល មានត្រឹមតែ ៣ ឯពួកធម៌ជាអព្យាក្រឹតដ៏សេស មិនមែនជាមូលនៃអព្យាកតមូលឡើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា ជាមូលនៃអព្យាកតមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាក្រឹត ។ អើ ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាក្រឹត ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយជាមូល ដោយអព្យាកតមូល ។ អព្យាក្រឹត ជាអហេតុកៈ មិនមែនមានមូលតែមួយជាមូល ដោយអព្យាកតមូលឡើយ ឯអព្យាក្រឹត ជាសហេតុកៈ ទើបមានមូលតែមួយជាមូល ដោយអព្យាកតមូល ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយជាមូល ដោយអព្យាកតមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាក្រឹត ។ អើ ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយជាមូល ដោយអព្យាកតមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអព្យាកតមូល ។ មូលទាំងឡាយណា ជាអព្យាកតមូល កើតក្នុងទីជាមួយគ្នា (មូលទាំងឡាយនោះ) មានមូលតែមួយជាមូលផង មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូលផង ឯពួកធម៌ដ៏សេស ដែលកើតព្រមគ្នានឹងអព្យាកតមូល គ្រាន់តែមានមូលតែមួយជាមូល ដោយអព្យាកតមូល តែមិនមែនមានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូលឡើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអព្យាកតមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាក្រឹត ។ អើ ។

មូលយមកេ អព្យាកតធម្មតំទ្វេសោ

[១៦] យេកេចិ អព្យាកតា ធម្មា សព្វេ
 តេ អព្យាកតម្បលកាតិ ។ អហេតុកំ អព្យា-
 កតំ ន អព្យាកតម្បលកំ សហេតុកំ អព្យាកតំ
 អព្យាកតម្បលកំ ។ យេ វា បន អព្យាកត-
 ម្បលកា សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ ។ អា-
 មន្តា ។ យេកេចិ អព្យាកតា ធម្មា សព្វេ តេ
 អព្យាកតម្បលេន ឯកម្បលកាតិ ។ អហេតុកំ
 អព្យាកតំ អព្យាកតម្បលេន ន ឯកម្បលកំ ស-
 ហេតុកំ អព្យាកតំ អព្យាកតម្បលេន ឯកម្បល-
 កំ ។ យេ វា បន អព្យាកតម្បលេន ឯក-
 ម្បលកា សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ ។ អា-
 មន្តា ។ យេកេចិ អព្យាកតម្បលេន ឯកម្បលកា
 ធម្មា សព្វេ តេ អព្យាកតម្បលេន អញ្ញមញ្ញម្បល-
 កាតិ ។ មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ឈន្តិ
 អព្យាកតម្បលានិ ឯកម្បលកានិ បេវ អញ្ញមញ្ញ-
 ម្បលកានិ ច អវសេសា អព្យាកតម្បលសហជាតា
 ធម្មា អព្យាកតម្បលេន ឯកម្បលកា ន ច អញ្ញមញ្ញ-
 ម្បលកា ។ យេ វា បន អព្យាកតម្បលេន អញ្ញមញ្ញ-
 ម្បលកា សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ ។ អាមន្តា ។

មូលយមកៈ អព្យាកតធម្មនិទ្ទេស

(១៦) ពួកធម្មិណមួយ ជាអព្យាក្រឹត ពួកធម្មិទាំងអស់នោះ មានអព្យាក្រឹតជាមូលឬ ។ អព្យាក្រឹត ជាអហេតុកៈ មិនមែនមានអព្យាក្រឹតជាមូលឡើយ ឯអព្យាក្រឹត ជាសហេតុកៈ ទើបមានអព្យាក្រឹតជាមូល ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម្មិណ មានអព្យាក្រឹតជាមូល ពួកធម្មិទាំងអស់នោះ ជាអព្យាក្រឹតឬ ។ អើ ។ ពួកធម្មិណមួយ ជាអព្យាក្រឹត ពួកធម្មិទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយ ដោយអព្យាកតមូលឬ ។ អព្យាក្រឹត ជាអហេតុកៈ មិនមែនមានមូលតែមួយ ដោយអព្យាកតមូលឡើយ ឯអព្យាក្រឹត ជាសហេតុកៈ ទើបមានមូលតែមួយ ដោយអព្យាកតមូល ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម្មិណ មានមូលតែមួយ ដោយអព្យាកតមូល ពួកធម្មិទាំងអស់នោះ ជាអព្យាក្រឹតឬ ។ អើ ។ ពួកធម្មិណមួយ មានមូលតែមួយ ដោយអព្យាកតមូល ពួកធម្មិទាំងអស់នោះ មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអព្យាកតមូលឬ ។ មូលទាំងឡាយណា ជាអព្យាកតមូល កើតក្នុងជីវជាមួយគ្នា (មូលទាំងឡាយនោះ) មានមូលតែមួយផង មានគ្នានិងគ្នាជាមូលផង ឯពួកធម្មិដ៏សេស ដែលកើតព្រមគ្នានិងអព្យាកតមូល គ្រាន់តែមានមូលតែមួយ ដោយអព្យាកតមូល តែមិនមែនមានគ្នានិងគ្នាជាមូលឡើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម្មិណ មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអព្យាកតមូល ពួកធម្មិទាំងអស់នោះ ជាអព្យាក្រឹតឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១៧] យេកេចី អព្យាកតា ធម្មា សព្វេ តេ
 អព្យាកតម្បូលម្បូលកាតិ ។ អហេតុកំ អព្យាកតំ
 ន អព្យាកតម្បូលម្បូលកំ សហេតុកំ អព្យាកតំ
 អព្យាកតម្បូលម្បូលកំ ។ យេ វា បន អព្យាក-
 តម្បូលម្បូលកា សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ ។
 អាមន្តា ។ យេកេចី អព្យាកតា ធម្មា សព្វេ តេ
 អព្យាកតម្បូលេន ឯកម្បូលម្បូលកាតិ ។ អហេតុកំ
 អព្យាកតំ អព្យាកតម្បូលេន ន ឯកម្បូលម្បូលកំ
 សហេតុកំ អព្យាកតំ អព្យាកតម្បូលេន ឯកម្បូល-
 ម្បូលកំ ។ យេ វា បន អព្យាកតម្បូលេន ឯ-
 កម្បូលម្បូលកា សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតាតិ ។
 អាមន្តា ។ យេកេចី អព្យាកតម្បូលេន ឯកម្បូល-
 ម្បូលកា ធម្មា សព្វេ តេ អព្យាកតម្បូលេន អញ្ញ-
 មញ្ញម្បូលម្បូលកាតិ ។ មូលានិ យានិ ឯកតោ
 ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតមូលានិ ឯកម្បូលម្បូលកានិ បេវ
 អញ្ញមញ្ញម្បូលម្បូលកានិ ច អវសេសា អព្យាកត-
 ម្បូលសហជាតា ធម្មា អព្យាកតម្បូលេន ឯកម្បូល-
 ម្បូលកា ន ច អញ្ញមញ្ញម្បូលម្បូលកា ។ យេ
 វា បន អព្យាកតម្បូលេន អញ្ញមញ្ញម្បូលម្បូលកា

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៧] ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាក្រឹត ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានអព្យាក្រឹតមូលជាមូលប្ត ។ អព្យាក្រឹត ជាអហេតុកៈ មិនមែនមាន អព្យាក្រឹតមូលជាមូលឡើយ ឯអព្យាក្រឹត ជាសហេតុកៈ ទើបមានអព្យាក្រឹតមូលជាមូល ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានអព្យាក្រឹតមូលជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាក្រឹតប្ត ។ អើ ។ ពួកធម៌ណា មួយ ជាអព្យាក្រឹត ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយជាមូល ដោយអព្យាក្រឹតមូលប្ត ។ អព្យាក្រឹត ជាអហេតុកៈ មិនមែនមានមូល តែមួយជាមូល ដោយអព្យាក្រឹតមូលឡើយ ឯអព្យាក្រឹត ជាសហេតុកៈ ទើបមានមូលតែមួយជាមូល ដោយអព្យាក្រឹតមូល ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយជាមូល ដោយអព្យាក្រឹតមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាក្រឹតប្ត ។ អើ ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែ មួយជាមូល ដោយអព្យាក្រឹតមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលនៃគ្នា និងគ្នាជាមូល ដោយអព្យាក្រឹតមូលប្ត ។ មូលទាំងឡាយណា ជាអព្យាក្រឹតមូល កើតក្នុងទីជាមួយគ្នា (មូលទាំងឡាយនោះ) មានមូលតែមួយ ជាមូលផង មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូលផង ឯពួកធម៌ដ៏សេស ដែល កើតព្រមគ្នានិងអព្យាក្រឹតមូល គ្រាន់តែមានមូលតែមួយជាមូល ដោយ អព្យាក្រឹតមូល តែមិនមែនមានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូលឡើយ ។ មួយ យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយអព្យាក្រឹតមូល

បូលយបកេ អព្យាកតធម្មនិទ្ទេសោ

សព្វេ តេ ធម្មា អព្យាកតតាតិ ។ អាមន្តា ។

(១៨) យេកេចិ នាមា ធម្មា សព្វេ តេ
នាមម្បលាតិ ។ នវេវ នាមម្បលានិ អវសេសា
នាមា ធម្មា ន នាមម្បលា ។ យេ វា បន
នាមម្បលា សព្វេ តេ ធម្មា នាមាតិ ។ អាមន្តា ។
យេកេចិ នាមា ធម្មា សព្វេ តេ នាមម្បលេន
ឯកម្បលាតិ ។ អហេតុកំ នាមំ នាមម្បលេន ន
ឯកម្បលំ សហេតុកំ នាមំ នាមម្បលេន ឯក-
ម្បលំ ។ យេ វា បន នាមម្បលេន ឯកម្បលា
សព្វេ តេ ធម្មា នាមាតិ ។ នាមសមុដ្ឋានំ រូបំ
នាមម្បលេន ឯកម្បលំ ន នាមំ នាមំ នាមម្បលេន
ឯកម្បលញ្ចេវ នាមញ្ច ។ យេកេចិ នាមម្បលេន
ឯកម្បលា ធម្មា សព្វេ តេ នាមម្បលេន អញ្ញ-
មញ្ញម្បលាតិ ។ ម្បលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ឈន្តិ
នាមម្បលានិ ឯកម្បលានិ ទេវ អញ្ញមញ្ញម្បលានិ ច
អវសេសា នាមម្បលសហជាតា ធម្មា នាមម្បលេន
ឯកម្បលា ន ច អញ្ញមញ្ញម្បលា ។ យេ វា បន
នាមម្បលេន អញ្ញមញ្ញម្បលា សព្វេ តេ ធម្មា
នាមាតិ ។ អាមន្តា ។

មូលយមក អព្យាកតធម្មនិទ្ទេស

ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាអព្យាក្រឹតប្ត ។ អើ ។

[១៨] ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជា
មូលនៃនាមប្ត ។ មូលនៃនាមទាំងឡាយ មានត្រឹមតែ ៨ ប៉ុណ្ណោះ
ឯពួកធម៌ជានាមដ៏សេស មិនមែនជាមូលនៃនាមឡើយ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត ពួកធម៌ណា ជាមូលនៃនាម ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមប្ត ។
អើ ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូល
តែមួយ ដោយនាមមូលប្ត ។ នាម ជាអហេតុកៈ មិនមែនមានមូល
តែមួយ ដោយនាមមូលឡើយ ឯនាម ជាសហេតុកៈ ទើបមានមូល
តែមួយ ដោយនាមមូល ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែ
មួយ ដោយនាមមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមប្ត ។ រូប មាន
នាមជាសមុជ្ជាន មានមូលតែមួយ ដោយនាមមូល តែមិនមែនជានាម
ឡើយ ឯនាម មានមូលតែមួយ ដោយនាមមូលផង ជានាមផង ។
ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយ ដោយនាមមូល ពួកធម៌ទាំងអស់
នោះ មានគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយនាមមូលប្ត ។ មូលទាំងឡាយណា
ជានាមមូល កើតក្នុងទីជាមួយគ្នា (មូលទាំងឡាយនោះ) មានមូលតែ
មួយផង មានគ្នានិងគ្នាជាមូលផង ឯពួកធម៌ដ៏សេស ដែលកើតព្រម
គ្នានឹងនាមមូល គ្រាន់តែមានមូលតែមួយ ដោយនាមមូល តែមិនមែន
មានគ្នានិងគ្នាជាមូលឡើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានគ្នា
និងគ្នាជាមូល ដោយនាមមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមប្ត ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(១៩) យេកេចី នាមា ធម្មា សព្វេ តេ
 នាមម្គលម្គលាតិ ។ នវេ នាមម្គលម្គលានិ អវ-
 សេសា នាមា ធម្មា ន នាមម្គលម្គលា ។ យេ
 វា បន នាមម្គលម្គលា សព្វេ តេ ធម្មា នាមាតិ ។
 អាមត្តា ។ យេកេចី នាមា ធម្មា សព្វេ តេ
 នាមម្គលេន ឯកម្គលម្គលាតិ ។ អហេតុកំ នាមំ
 នាមម្គលេន ន ឯកម្គលម្គលំ សហេតុកំ នាមំ
 នាមម្គលេន ឯកម្គលម្គលំ ។ យេ វា បន
 នាមម្គលេន ឯកម្គលម្គលា សព្វេ តេ ធម្មា
 នាមាតិ ។ នាមសមុដ្ឋានំ រូបំ នាមម្គលេន ឯក-
 ម្គលម្គលំ ន នាមំ នាមំ នាមម្គលេន ឯកម្គលម្គល-
 ញោវ នាមញ្ច ។ យេកេចី នាមម្គលេន ឯកម្គល-
 ម្គលា ធម្មា សព្វេ តេ នាមម្គលេន អញ្ញមញ្ញម្គល-
 ម្គលាតិ ។ ម្គលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ឈន្តិ នាម-
 ម្គលានិ ឯកម្គលម្គលានិ ថេវ អញ្ញមញ្ញម្គលម្គលានិ
 ច អវសេសា នាមម្គលសហជាតា ធម្មា នាមម្គ-
 លេន ឯកម្គលម្គលា ន ច អញ្ញមញ្ញម្គលម្គលា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៩] ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូល
នៃនាមជាមូលប្ត ។ មូលនៃនាមជាមូលទាំងឡាយ មានត្រឹមតែ ៩
ប៉ុណ្ណោះ ឯពួកធម៌ជានាមដ៏សេស មិនមែនមានមូលនៃនាមជាមូល
ឡើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលនៃនាមជាមូល ពួកធម៌
ទាំងអស់នោះ ជានាមប្ត ។ អើ ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម ពួកធម៌
ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយជាមូល ដោយនាមមូលប្ត ។ នាម
ជាអហេតុកៈ មិនមែនមានមូលតែមួយជាមូល ដោយនាមមូលឡើយ
ឯនាម ជាសហេតុកៈ ទើបមានមូលតែមួយជាមូល ដោយនាមមូល ។
មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយជាមូល ដោយនាមមូល
ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមប្ត ។ រូប មាននាមជាសមុជ្ជន មាន
មូលតែមួយជាមូល ដោយនាមមូល តែមិនមែនជានាមឡើយ ឯ
នាម មានមូលតែមួយជាមូល ដោយនាមមូលផង ជានាមផង ។
ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយជាមូល ដោយនាមមូល ពួកធម៌
ទាំងអស់នោះ មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយនាមមូលប្ត ។ មូល
ទាំងឡាយណា ជានាមមូល កើតក្នុងទីជាមួយគ្នា (មូលទាំងឡាយនោះ)
មានមូលតែមួយជាមូលផង មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូលផង ឯពួកធម៌
ដ៏សេស ដែលកើតព្រមគ្នានឹងនាមមូល គ្រាន់តែមានមូលតែមួយជា
មូល ដោយនាមមូល តែមិនមែនមានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូលឡើយ ។

មូលយមកេ កុសលធម្មនិទ្ទេសោ

យេ វា បន នាមមូលេន អញ្ញមញ្ញមូលមូលា សព្វេ
តេ ធម្មា នាមាតិ ។ អាមន្តា ។

[២០] យេកេចិ នាមា ធម្មា សព្វេ តេ
នាមមូលកាតិ ។ អហេតុកំ នាមំ ន នាម-
មូលកំ សហេតុកំ នាមំ នាមមូលកំ ។ យេ
វា បន នាមមូលកា សព្វេ តេ ធម្មា នាមាតិ ។
នាមសមុដ្ឋានំ រូបំ នាមមូលកំ ន នាមំ នាមំ
នាមមូលកក្កោវ នាមញ្ញ ។ យេកេចិ នាមា
ធម្មា សព្វេ តេ នាមមូលេន ឯកមូលកាតិ ។
អហេតុកំ នាមំ នាមមូលេន ន ឯកមូលកំ ស-
ហេតុកំ នាមំ នាមមូលេន ឯកមូលកំ ។ យេ
វា បន នាមមូលេន ឯកមូលកា សព្វេ តេ
ធម្មា នាមាតិ ។ នាមសមុដ្ឋានំ រូបំ នាមមូលេន
ឯកមូលកំ ន នាមំ នាមំ នាមមូលេន ឯក-
មូលកក្កោវ នាមញ្ញ ។ យេកេចិ នាមមូលេន
ឯកមូលកា ធម្មា សព្វេ តេ នាមមូលេន អញ្ញ-
មញ្ញមូលកាតិ ។ មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្ប-
ជ្ឈន្តិ នាមមូលានិ ឯកមូលកានិ ថេវ អញ្ញមញ្ញ-
មូលកានិ ច អវសេសា នាមមូលសហជាតា ធម្មា

មូលយមកៈ កុសលធម្មតិរ្ថេស

មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយ
នាមមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមប្ត ។ អើ ។

[២០] ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មាន
នាមជាមូលប្ត ។ នាម ជាអហេតុកៈ មិនមែនមាននាមជាមូលឡើយ
ឯនាម ជាសហេតុកៈ ទើបមាននាមជាមូល ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួក
ធម៌ណា មាននាមជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមប្ត ។ រូប
មាននាមជាសមុជ្ជាន មាននាមជាមូល តែមិនមែនជានាមឡើយ ឯ
នាម មាននាមជាមូលផង ជានាមផង ។ ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម
ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយ ដោយនាមមូលប្ត ។ នាម
ជាអហេតុកៈ មិនមែនមានមូលតែមួយ ដោយនាមមូលឡើយ ឯនាម
ជាសហេតុកៈ ទើបមានមូលតែមួយ ដោយនាមមូល ។ មួយ
យ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែមួយ ដោយនាមមូល ពួក
ធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមប្ត ។ រូប មាននាមជាសមុជ្ជាន មានមូលតែ
មួយ ដោយនាមមូល តែមិនមែនជានាមឡើយ ឯនាម មានមូលតែ
មួយ ដោយនាមមូលផង ជានាមផង ។ ពួកធម៌ណាមួយ មាន
មូលតែមួយ ដោយនាមមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានគ្នានិងគ្នាជា
មូល ដោយនាមមូលប្ត ។ មូលទាំងឡាយណា ជានាមមូល កើត
ក្នុងទីជាមួយគ្នា (មូលទាំងឡាយនោះ) មានមូលតែមួយផង មាន
គ្នានិងគ្នាជាមូលផង ឯពួកធម៌ដ៏សេស ដែលកើតព្រមគ្នានឹងនាមមូល

អភិធម្មបំណែក យមកំ

នាមម្ចីលេន ឯកម្ចីលកា ន ច អញ្ញមញ្ញម្ចីលកា ។
 យេ វា បន នាមម្ចីលេន អញ្ញមញ្ញម្ចីលកា សព្វ
 តេ ធម្មា នាមាតិ ។ អាមន្តា ។

[២០] យេកេចិ នាមា ធម្មា សព្វ តេ
 នាមម្ចីលម្ចីលកាតិ ។ អហេតុកំ នាមំ ន នាម-
 ម្ចីលម្ចីលកំ សហេតុកំ នាមំ នាមម្ចីលម្ចីលកំ ។
 យេ វា បន នាមម្ចីលម្ចីលកា សព្វ តេ ធម្មា
 នាមាតិ ។ នាមសមុដ្ឋានំ រូបំ នាមម្ចីលម្ចីលកំ ន
 នាមំ នាមំ នាមម្ចីលម្ចីលកក្សោវ នាមញ្ច ។ យេ-
 កេចិ នាមា ធម្មា សព្វ តេ នាមម្ចីលេន ឯក-
 ម្ចីលម្ចីលកាតិ ។ អហេតុកំ នាមំ នាមម្ចីលេន
 ន ឯកម្ចីលម្ចីលកំ សហេតុកំ នាមំ នាមម្ចីលេន
 ឯកម្ចីលម្ចីលកំ ។ យេ វា បន នាមម្ចីលេន
 ឯកម្ចីលម្ចីលកា សព្វ តេ ធម្មា នាមាតិ ។
 នាមសមុដ្ឋានំ រូបំ នាមម្ចីលេន ឯកម្ចីលម្ចីលកំ
 ន នាមំ នាមំ នាមម្ចីលេន ឯកម្ចីលម្ចីលកក្សោវ
 នាមញ្ច ។ យេកេចិ នាមម្ចីលេន ឯកម្ចីលម្ចីលកា
 ធម្មា សព្វ តេ នាមម្ចីលេន អញ្ញមញ្ញម្ចីលម្ចីលកា-
 តិ ។ មូលានិ យានិ ឯកតោ ឧប្បជ្ឈន្តិ នាមមូលានិ

អភ័ធម្មបិដក យមកៈ

គ្រាន់តែមានមូលតែមួយ ដោយនាមមូល តែមិនមែនមានគ្នានិងគ្នាជា
មូលឡើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានគ្នានិងគ្នាជាមូល
ដោយនាមមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមប្ត ។ អើ ។

(២១) ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មាន
មូលនៃនាមជាមូលប្ត ។ នាម ជាអហត្ថកៈ មិនមែនមាននាមមូល
ជាមូលឡើយ ឯនាម ជាសហត្ថកៈ ទើបមាននាមមូលជាមូល ។
មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មាននាមមូលជាមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ
ជានាមប្ត ។ រូប មាននាមជាសមុដ្ឋាន មាននាមមូលជាមូល តែ
មិនមែនជានាមឡើយ ឯនាម មាននាមមូលជាមូលផង ជានាមផង ។
ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលតែមួយជាមូល
ដោយនាមមូលប្ត ។ នាម ជាអហត្ថកៈ មិនមែនមានមូលតែមួយជាមូល
ដោយនាមមូលឡើយ ឯនាម ជាសហត្ថកៈ ទើបមានមូលតែមួយជា
មូល ដោយនាមមូល ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូលតែ
មួយជាមូល ដោយនាមមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាមប្ត ។ រូប
មាននាមជាសមុដ្ឋាន មានមូលតែមួយជាមូល ដោយនាមមូល តែមិន
មែនជានាមឡើយ ឯនាម មានមូលតែមួយជាមូល ដោយនាមមូល
ផង ជានាមផង ។ ពួកធម៌ណាមួយ មានមូលតែមួយជាមូល ដោយ
នាមមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ មានមូលនៃគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយ
នាមមូលប្ត ។ មូលទាំងឡាយណា ជានាមមូល កើតក្នុងទីជាមួយគ្នា

មូលយមកេ កុសលធម្មនិទ្ទេសោ

ឯកម្ចូលម្ចូលកាន់ យេ អញ្ញបញ្ញម្ចូលម្ចូលកាន់ ច
 អវសេសា នាមម្ចូលសហជានា ធម្មា នាមម្ចូល-
 លេន ឯកម្ចូលម្ចូលកា ន ច អញ្ញបញ្ញម្ចូលម្ចូល-
 កា ។ យេ វា បន នាមម្ចូលេន អញ្ញបញ្ញ-
 ម្ចូលម្ចូលកា សព្វេ តេ ធម្មា នាមាភិ ។ អាមន្តា ។

[២២] យេកេចិ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ
 កុសលហេតុ ... កុសលនិទានា កុសលសម្ពា
 កុសលប្បភវា កុសលសមុដ្ឋានា កុសលាហារា
 កុសលាវច្ឆណា កុសលប្បច្ឆយា កុសលសមុទ-
 យា ... ។ យេកេចិ អកុសលា ធម្មា ... យេកេចិ
 អព្យាកតា ធម្មា ... យេកេចិ នាមា ធម្មា សព្វេ
 តេ នាមហេតុ ... នាមនិទានា នាមសម្ពា នា-
 មប្បភវា នាមសមុដ្ឋានា នាមាហារា នាមាវច្ឆណា
 នាមប្បច្ឆយា នាមសមុទយា ... ។

មូលំ ហេតុ និទានញ្ច សម្ពា បភវេន ច
 សមុដ្ឋានាហារាវច្ឆណា បច្ឆយោ សមុទយេន ចាតិ។

ប្លង់យមកៈ កុសលធម្មនិទ្ទេស

(មូលទាំងឡាយនោះ) មានមូលតែមួយជាមូលផង មានមូលនៃគ្នា
 និងគ្នាជាមូលផង ឯពួកធម៌ដ៏សេស ដែលកើតព្រមគ្នានឹងនាមមូល
 គ្រាន់តែមានមូលតែមួយជាមូល ដោយនាមមូល តែមិនមែនមានមូល
 នៃគ្នានិងគ្នាជាមូលឡើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត ពួកធម៌ណា មានមូល
 នៃគ្នានិងគ្នាជាមូល ដោយនាមមូល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជានាម
 ឬ ។ អើ ។

[២២] ពួកធម៌ណាមួយ ជាកុសល ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជា
 ហេតុនៃកុសល . . . ជានិទាននៃកុសល ជាទីកើតនៃកុសល ជាដែន
 កើតនៃកុសល ជាសមុជ្ជាននៃកុសល ជាអាហារនៃកុសល ជាអា-
 រម្មណ៍នៃកុសល ជាបច្ច័យនៃកុសល ជាសមុទ័យនៃកុសល . . . ។
 ពួកធម៌ណាមួយ ជាអកុសល . . . ពួកធម៌ណាមួយ ជាអព្យាក្រឹត . . .
 ពួកធម៌ណាមួយ ជានាម ពួកធម៌ទាំងអស់នោះ ជាហេតុនៃនាម . . .
 ជានិទាននៃនាម ជាទីកើតនៃនាម ជាដែនកើតនៃនាម ជាសមុជ្ជាន
 នៃនាម ជាអាហារនៃនាម ជាអារម្មណ៍នៃនាម ជាបច្ច័យនៃនាម
 ជាសមុទ័យនៃនាម . . . ។

មូល ១ ហេតុ ១ និទាន ១ សម្ពុត ១ ប្រភព ១ សមុជ្ជាន ១
 អាហារ ១ អារម្មណ៍ ១ បច្ច័យ ១ សមុទ័យ ១ ។

អភិធម្មប័ណ្ណ យមកំ

[២៣] បញ្ចក្ខន្ធា រូបក្ខន្ធា វេទនាខន្ធា
សញ្ញាខន្ធា សង្ខារក្ខន្ធា វិញ្ញាណក្ខន្ធា ។

ឧទ្ទេសវិពោ

[២៤] រូបំ រូបក្ខន្ធា រូបក្ខន្ធា រូបំ ។ វេទនា
វេទនាខន្ធា វេទនាខន្ធា វេទនា ។ សញ្ញា សញ្ញា-
ខន្ធា សញ្ញាខន្ធា សញ្ញា ។ សង្ខារ សង្ខារក្ខ-
ន្ធា សង្ខារក្ខន្ធា សង្ខារ ។ វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណ-
ក្ខន្ធា វិញ្ញាណក្ខន្ធា វិញ្ញាណំ ។

[២៥] ន រូបំ ន រូបក្ខន្ធា ន រូបក្ខន្ធា ន
រូបំ ។ ន វេទនា ន វេទនាខន្ធា ន វេទនាខន្ធា
ន វេទនា ។ ន សញ្ញា ន សញ្ញាខន្ធា ន សញ្ញា-
ខន្ធា ន សញ្ញា ។ ន សង្ខារ ន សង្ខារក្ខន្ធា
ន សង្ខារក្ខន្ធា ន សង្ខារ ។ ន វិញ្ញាណំ ន
វិញ្ញាណក្ខន្ធា ន វិញ្ញាណក្ខន្ធា ន វិញ្ញាណំ ។

[២៦] រូបំ រូបក្ខន្ធា ខន្ធា វេទនាខន្ធា ។
រូបំ រូបក្ខន្ធា ខន្ធា សញ្ញាខន្ធា ។ រូបំ រូបក្ខន្ធា
ខន្ធា សង្ខារក្ខន្ធា ។ រូបំ រូបក្ខន្ធា ខន្ធា វិញ្ញា-
ណក្ខន្ធា ។ វេទនា វេទនាខន្ធា ខន្ធា រូបក្ខន្ធា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២៣] ពួកខន្ធ ៥ គឺរូបក្ខន្ធ វេទនាខន្ធ សញ្ញាខន្ធ សង្ខារក្ខន្ធ
វិញ្ញាណក្ខន្ធ ។

ឧទ្ទេសវិវរៈ

[២៤] រូប ហៅថារូបក្ខន្ធ រូបក្ខន្ធ ហៅថារូប ។ វេទនា
ហៅថាវេទនាខន្ធ វេទនាខន្ធ ហៅថាវេទនា ។ សញ្ញា ហៅថាសញ្ញា-
ខន្ធ សញ្ញាខន្ធ ហៅថាសញ្ញា ។ ពួកសង្ខារ ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធ សង្ខារ-
ក្ខន្ធ ហៅថាពួកសង្ខារ ។ វិញ្ញាណ ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធ វិញ្ញាណ-
ក្ខន្ធ ហៅថាវិញ្ញាណ ។

[២៥] មិនមែនរូប មិនហៅថារូបក្ខន្ធ មិនមែនរូបក្ខន្ធ មិន
ហៅថារូប ។ មិនមែនវេទនា មិនហៅថាវេទនាខន្ធ មិនមែនវេទនា-
ខន្ធ មិនហៅថាវេទនា ។ មិនមែនសញ្ញា មិនហៅថាសញ្ញាខន្ធ មិន
មែនសញ្ញាខន្ធ មិនហៅថាសញ្ញា ។ មិនមែនពួកសង្ខារ មិនហៅថា
សង្ខារក្ខន្ធ មិនមែនសង្ខារក្ខន្ធ មិនហៅថាសង្ខារ ។ មិនមែនវិញ្ញាណ
មិនហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធ មិនមែនវិញ្ញាណក្ខន្ធ មិនហៅថាវិញ្ញាណ ។

[២៦] រូប ហៅថារូបក្ខន្ធ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថាវេទនា-
ខន្ធ ។ រូប ហៅថារូបក្ខន្ធ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថាសញ្ញា-
ខន្ធ ។ រូប ហៅថារូបក្ខន្ធ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធ ។
រូប ហៅថារូបក្ខន្ធ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធ ។
វេទនា ហៅថាវេទនាខន្ធ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថារូបក្ខន្ធ ។

ខន្ធមមកេ បណ្ណត្តិវស្ស ខន្ធសោ

វេទនា វេទនាខន្ធនោ ខន្ធនា សញ្ញាខន្ធនោ ។ វេ-
 ទនា វេទនាខន្ធនោ ខន្ធនា សម្ព័ន្ធរក្ខន្ធនោ ។ វេទនា
 វេទនាខន្ធនោ ខន្ធនា វិញ្ញាណក្ខន្ធនោ ។ សញ្ញា សញ្ញា-
 ខន្ធនោ ខន្ធនា រូបក្ខន្ធនោ ។ សញ្ញា សញ្ញាខន្ធនោ ខន្ធនា
 វេទនាខន្ធនោ ។ សញ្ញា សញ្ញាខន្ធនោ ខន្ធនា សម្ព័ន្ធ-
 រក្ខន្ធនោ ។ សញ្ញា សញ្ញាខន្ធនោ ខន្ធនា វិញ្ញាណ-
 ក្ខន្ធនោ ។ សម្ព័ន្ធរក្ខន្ធនោ ខន្ធនា រូបក្ខន្ធនោ ។
 សម្ព័ន្ធរក្ខន្ធនោ ខន្ធនា វេទនាខន្ធនោ ។ សម្ព័ន្ធរក្ខន្ធនោ
 ខន្ធនា សញ្ញាខន្ធនោ ។ សម្ព័ន្ធរក្ខន្ធនោ ខន្ធនា វិញ្ញាណក្ខន្ធនោ ។ វិញ្ញាណំ វិញ្ញា-
 ណក្ខន្ធនោ ខន្ធនា រូបក្ខន្ធនោ ។ វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណ-
 ក្ខន្ធនោ ខន្ធនា វេទនាខន្ធនោ ។ វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណ-
 ក្ខន្ធនោ ខន្ធនា សញ្ញាខន្ធនោ ។ វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណ-
 ក្ខន្ធនោ ខន្ធនា សម្ព័ន្ធរក្ខន្ធនោ ។

[២៧] ន រូបំ ន រូបក្ខន្ធនោ ន ខន្ធនា ន
 វេទនាខន្ធនោ ។ ន រូបំ ន រូបក្ខន្ធនោ ន ខន្ធនា
 ន សញ្ញាខន្ធនោ ។ ន រូបំ ន រូបក្ខន្ធនោ ន
 ខន្ធនា ន សម្ព័ន្ធរក្ខន្ធនោ ។ ន រូបំ ន រូបក្ខន្ធនោ

ទន្ទយបកៈ វណ្ណតិវារៈ ខន្ទេស

វេទនា ហៅថាវេទនាខន្ធ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថាសញ្ញាខន្ធ ។ វេទនា
 ហៅថាវេទនាខន្ធ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធ ។ វេទនា
 ហៅថាវេទនាខន្ធ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធ ។ សញ្ញា
 ហៅថាសញ្ញាខន្ធ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថារូបក្ខន្ធ ។ សញ្ញា ហៅថា
 សញ្ញាខន្ធ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថាវេទនាខន្ធ ។ សញ្ញា ហៅថាសញ្ញា-
 ខន្ធ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធ ។ សញ្ញា ហៅថាសញ្ញាខន្ធ
 ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធ ។ ពួកសង្ខារ ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធ
 ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថារូបក្ខន្ធ ។ ពួកសង្ខារ ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធ ខន្ធ
 តាំងឡាយ ហៅថាវេទនាខន្ធ ។ ពួកសង្ខារ ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធ ខន្ធ
 តាំងឡាយ ហៅថាសញ្ញាខន្ធ ។ ពួកសង្ខារ ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធ ខន្ធ
 តាំងឡាយ ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធ ។ វិញ្ញាណ ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធ
 ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថារូបក្ខន្ធ ។ វិញ្ញាណ ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធ ខន្ធ
 តាំងឡាយ ហៅថាវេទនាខន្ធ ។ វិញ្ញាណ ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធ
 ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថាសញ្ញាខន្ធ ។ វិញ្ញាណ ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធ
 ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធ ។

(២៧) មិនមែនរូប មិនហៅថារូបក្ខន្ធ មិនមែនខន្ធតាំងឡាយ មិន
 ហៅថាវេទនាខន្ធ ។ មិនមែនរូប មិនហៅថារូបក្ខន្ធ មិនមែនខន្ធតាំង-
 ឡាយ មិនហៅថាសញ្ញាខន្ធ ។ មិនមែនរូប មិនហៅថារូបក្ខន្ធ មិនមែន
 ខន្ធតាំងឡាយ មិនហៅថាសង្ខារក្ខន្ធ ។ មិនមែនរូប មិនហៅថារូបក្ខន្ធ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន ខន្ធ ន វិញ្ញាណក្ខន្ធន្តោ ។ ន វេទនា ន វេទនាខន្ធន្តោ
 ន ខន្ធ ន រូបក្ខន្ធន្តោ ។ ន វេទនា ន វេទន ខន្ធន្តោ
 ន ខន្ធ ន សញ្ញាខន្ធន្តោ ។ ន វេទនា ន វេទនា-
 ខន្ធន្តោ ន ខន្ធ ន សង្ខារក្ខន្ធន្តោ ។ ន វេទនា ន
 វេទនាខន្ធន្តោ ន ខន្ធ ន វិញ្ញាណក្ខន្ធន្តោ ។ ន
 សញ្ញា ន សញ្ញាខន្ធន្តោ ន ខន្ធ ន រូបក្ខន្ធន្តោ ។
 ន សញ្ញា ន សញ្ញាខន្ធន្តោ ន ខន្ធ ន វេទនា-
 ខន្ធន្តោ ។ ន សញ្ញា ន សញ្ញាខន្ធន្តោ ន ខន្ធ ន
 សង្ខារក្ខន្ធន្តោ ។ ន សញ្ញា ន សញ្ញាខន្ធន្តោ ន
 ខន្ធ ន វិញ្ញាណក្ខន្ធន្តោ ។ ន សង្ខារ ន សង្ខា-
 រក្ខន្ធន្តោ ន ខន្ធ ន រូបក្ខន្ធន្តោ ។ ន សង្ខារ ន
 សង្ខារក្ខន្ធន្តោ ន ខន្ធ ន វេទនាខន្ធន្តោ ។ ន
 សង្ខារ ន សង្ខារក្ខន្ធន្តោ ន ខន្ធ ន សញ្ញាខន្ធន្តោ ។
 ន សង្ខារ ន សង្ខារក្ខន្ធន្តោ ន ខន្ធ ន វិញ្ញាណ-
 ក្ខន្ធន្តោ ។ ន វិញ្ញាណំ ន វិញ្ញាណក្ខន្ធន្តោ ន ខន្ធ
 ន រូបក្ខន្ធន្តោ ។ ន វិញ្ញាណំ ន វិញ្ញាណក្ខន្ធន្តោ ន

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមែនខន្ធតាំងឡាយ មិនហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធ ។ មិនមែនវេទនា
 មិនហៅថាវេទនាខន្ធ មិនមែនខន្ធតាំងឡាយ មិនហៅថារូបក្ខន្ធ ។
 មិនមែនវេទនា មិនហៅថាវេទនាខន្ធ មិនមែនខន្ធតាំងឡាយ មិនហៅ
 ថាសញ្ញាខន្ធ ។ មិនមែនវេទនា មិនហៅថាវេទនាខន្ធ មិនមែនខន្ធ
 តាំងឡាយ មិនហៅថាសង្ខារក្ខន្ធ ។ មិនមែនវេទនា មិនហៅថាវេទនា-
 ខន្ធ មិនមែនខន្ធតាំងឡាយ មិនហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធ ។ មិនមែនសញ្ញា
 មិនហៅថាសញ្ញាខន្ធ មិនមែនខន្ធតាំងឡាយ មិនហៅថារូបក្ខន្ធ ។ មិន
 មែនសញ្ញា មិនហៅថាសញ្ញាខន្ធ មិនមែនខន្ធតាំងឡាយ មិនហៅថា
 វេទនាខន្ធ ។ មិនមែនសញ្ញា មិនហៅថាសញ្ញាខន្ធ មិនមែនខន្ធតាំង-
 ឡាយ មិនហៅថាសង្ខារក្ខន្ធ ។ មិនមែនសញ្ញា មិនហៅថាសញ្ញា-
 ខន្ធ មិនមែនខន្ធតាំងឡាយ មិនហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធ ។ មិនមែនពួកសង្ខារ
 មិនហៅថាសង្ខារក្ខន្ធ មិនមែនខន្ធតាំងឡាយ មិនហៅថារូបក្ខន្ធ ។
 មិនមែនពួកសង្ខារ មិនហៅថាសង្ខារក្ខន្ធ មិនមែនខន្ធតាំងឡាយ មិនហៅ
 ថាវេទនាខន្ធ ។ មិនមែនពួកសង្ខារ មិនហៅថាសង្ខារក្ខន្ធ មិនមែនខន្ធ
 តាំងឡាយ មិនហៅថាសញ្ញាខន្ធ ។ មិនមែនពួកសង្ខារ មិនហៅថា
 សង្ខារក្ខន្ធ មិនមែនខន្ធតាំងឡាយ មិនហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធ ។ មិន
 មែនវិញ្ញាណ មិនហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធ មិនមែនខន្ធតាំងឡាយ មិន
 ហៅថារូបក្ខន្ធ ។ មិនមែនវិញ្ញាណ មិនហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធ មិនមែន

ឧទ្ទិសយក ព្រះបណ្ឌិតវិស្ស ឧទ្ទេសោ

ឧត្តា ន វេទនាឧត្តា ។ ន វិញ្ញាណំ ន វិញ្ញា-
 ណត្តឧត្តា ន ឧត្តា ន សញ្ញាឧត្តា ។ ន វិញ្ញាណំ
 ន វិញ្ញាណត្តឧត្តា ន ឧត្តា ន សង្ខារត្តឧត្តា ។

[២៨] រូបំ ឧត្តា ឧត្តា រូបំ ។ វេទនា ឧត្តា
 ឧត្តា វេទនា ។ សញ្ញា ឧត្តា ឧត្តា សញ្ញា ។
 សង្ខារ ឧត្តា ឧត្តា សង្ខារ ។ វិញ្ញាណំ ឧត្តា
 ឧត្តា វិញ្ញាណំ ។

[២៩] ន រូបំ ន ឧត្តា ន ឧត្តា ន រូបំ ។
 ន វេទនា ន ឧត្តា ន ឧត្តា ន វេទនា ។ ន
 សញ្ញា ន ឧត្តា ន ឧត្តា ន សញ្ញា ។ ន សង្ខារ
 ន ឧត្តា ន ឧត្តា ន សង្ខារ ។ ន វិញ្ញាណំ ន
 ឧត្តា ន ឧត្តា ន វិញ្ញាណំ ។

[៣០] រូបំ ឧត្តា ឧត្តា វេទនា ។ រូបំ ឧត្តា
 ឧត្តា សញ្ញា ។ រូបំ ឧត្តា ឧត្តា សង្ខារ ។ រូបំ
 ឧត្តា ឧត្តា វិញ្ញាណំ ។ វេទនា ឧត្តា ឧត្តា រូបំ ។

ខន្ធយមកៈ បណ្ណតិវារៈ ខន្ធស

ខន្ធចាំងឡាយ មិនហៅថា វេទនាខន្ធ ។ មិនមែនវិញ្ញាណ មិន
ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធ មិនមែនខន្ធចាំងឡាយ មិនហៅថាសញ្ញាខន្ធ ។
មិនមែនវិញ្ញាណ មិនហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធ មិនមែនខន្ធចាំងឡាយ មិន
ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធ ។

[២៨] រូប ហៅថាខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថារូប ។ វេទនា
ហៅថាខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថាវេទនា ។ សញ្ញា ហៅថាខន្ធ
ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថាសញ្ញា ។ ពួកសង្ខារ ហៅថាខន្ធ ខន្ធចាំង-
ឡាយ ហៅថាសង្ខារ ។ វិញ្ញាណ ហៅថាខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយ
ហៅថាវិញ្ញាណ ។

[២៩] មិនមែនរូប មិនហៅថាខន្ធ មិនមែនខន្ធចាំងឡាយ
មិនហៅថារូប ។ មិនមែនវេទនា មិនហៅថាខន្ធ មិនមែនខន្ធចាំង-
ឡាយ មិនហៅថាវេទនា ។ មិនមែនសញ្ញា មិនហៅថាខន្ធ មិន
មែនខន្ធចាំងឡាយ មិនហៅថាសញ្ញា ។ មិនមែនពួកសង្ខារ មិន
ហៅថាខន្ធ មិនមែនខន្ធចាំងឡាយ មិនហៅថាពួកសង្ខារ ។ មិនមែន
វិញ្ញាណ មិនហៅថាខន្ធ មិនមែនខន្ធចាំងឡាយ មិនហៅថាវិញ្ញាណ ។

[៣០] រូប ហៅថាខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថាវេទនា ។ រូប
ហៅថាខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថាសញ្ញា ។ រូប ហៅថាខន្ធ ខន្ធ
ចាំងឡាយ ហៅថាពួកសង្ខារ ។ រូប ហៅថាខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយ
ហៅថាវិញ្ញាណ ។ វេទនា ហៅថាខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថារូប ។

អភិធម្មបិដក យមកំ

វេទនា ខន្ធោ ខន្ធោ សញ្ញា ។ វេទនា ខន្ធោ
 ខន្ធោ សង្ខារ ។ វេទនា ខន្ធោ ខន្ធោ វិញ្ញាណំ ។
 សញ្ញា ខន្ធោ ខន្ធោ រូបំ ។ សញ្ញា ខន្ធោ ខន្ធោ
 វេទនា ។ សញ្ញា ខន្ធោ ខន្ធោ សង្ខារ ។ សញ្ញា
 ខន្ធោ ខន្ធោ វិញ្ញាណំ ។ សង្ខារ ខន្ធោ ខន្ធោ
 រូបំ ។ សង្ខារ ខន្ធោ ខន្ធោ វេទនា ។ សង្ខារ
 ខន្ធោ ខន្ធោ សញ្ញា ។ សង្ខារ ខន្ធោ ខន្ធោ វិញ្ញា-
 ណំ ។ វិញ្ញាណំ ខន្ធោ ខន្ធោ រូបំ ។ វិញ្ញាណំ
 ខន្ធោ ខន្ធោ វេទនា ។ វិញ្ញាណំ ខន្ធោ ខន្ធោ
 សញ្ញា ។ វិញ្ញាណំ ខន្ធោ ខន្ធោ សង្ខារ ។

(៣០) ន រូបំ ន ខន្ធោ ន ខន្ធោ ន វេទនា ។
 ន រូបំ ន ខន្ធោ ន ខន្ធោ ន សញ្ញា ។ ន រូបំ
 ន ខន្ធោ ន ខន្ធោ ន សង្ខារ ។ ន រូបំ ន ខន្ធោ
 ន ខន្ធោ ន វិញ្ញាណំ ។ ន វេទនា ន ខន្ធោ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

វេទនា ហៅថាខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថាសញ្ញា ។ វេទនា
ហៅថាខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថាពួកសង្ខារ ។ វេទនា ហៅថា
ខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថាវិញ្ញាណ ។ សញ្ញា ហៅថាខន្ធ ខន្ធ
ចាំងឡាយ ហៅថារូប ។ សញ្ញា ហៅថាខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយ
ហៅថាវេទនា ។ សញ្ញា ហៅថាខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថាពួក
សង្ខារ ។ សញ្ញា ហៅថាខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថាវិញ្ញាណ ។
ពួកសង្ខារ ហៅថាខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថារូប ។ ពួកសង្ខារ ហៅ
ថាខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថាវេទនា ។ ពួកសង្ខារ ហៅថាខន្ធ ខន្ធ
ចាំងឡាយ ហៅថាសញ្ញា ។ ពួកសង្ខារ ហៅថាខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយ
ហៅថាវិញ្ញាណ ។ វិញ្ញាណ ហៅថាខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថា
រូប ។ វិញ្ញាណ ហៅថាខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថាវេទនា ។
វិញ្ញាណ ហៅថាខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថាសញ្ញា ។ វិញ្ញាណ
ហៅថាខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយ ពួកហៅថាពួកសង្ខារ ។

(៣១) មិនមែនរូប មិនហៅថាខន្ធ មិនមែនខន្ធចាំងឡាយ
មិនហៅថាវេទនា ។ មិនមែនរូប មិនហៅថាខន្ធ មិនមែនខន្ធចាំង-
ឡាយ មិនហៅថាសញ្ញា ។ មិនមែនរូប មិនហៅថាខន្ធ មិនមែនខន្ធ
ចាំងឡាយ មិនហៅថាពួកសង្ខារ ។ មិនមែនរូប មិនហៅថាខន្ធ មិនមែន
ខន្ធចាំងឡាយ មិនហៅថាវិញ្ញាណ ។ មិនមែនវេទនា មិនហៅថាខន្ធ

ខន្ធមកស្ស បណ្ណតិវាស្ស ខន្ធលោ

ន ខន្ធ ន រូបំ ។ ន វេទនា ន ខន្ធ ន ខន្ធ ន
សញ្ញា ។ ន វេទនា ន ខន្ធ ន ខន្ធ ន សង្ខារ ។
ន វេទនា ន ខន្ធ ន ខន្ធ ន វិញ្ញាណំ ។ ន
សញ្ញា ន ខន្ធ ន ខន្ធ ន រូបំ ។ ន សញ្ញា
ន ខន្ធ ន ខន្ធ ន វេទនា ។ ន សញ្ញា ន
ខន្ធ ន ខន្ធ ន សង្ខារ ។ ន សញ្ញា ន ខន្ធ
ន ខន្ធ ន វិញ្ញាណំ ។ ន សង្ខារ ន ខន្ធ ន
ខន្ធ ន រូបំ ។ ន សង្ខារ ន ខន្ធ ន ខន្ធ
ន វេទនា ។ ន សង្ខារ ន ខន្ធ ន ខន្ធ ន
សញ្ញា ។ ន សង្ខារ ន ខន្ធ ន ខន្ធ ន វិញ្ញា-
ណំ ។ ន វិញ្ញាណំ ន ខន្ធ ន ខន្ធ ន រូបំ ។
ន វិញ្ញាណំ ន ខន្ធ ន ខន្ធ ន វេទនា ។ ន
វិញ្ញាណំ ន ខន្ធ ន ខន្ធ ន សញ្ញា ។ ន
វិញ្ញាណំ ន ខន្ធ ន ខន្ធ ន សង្ខារ ។

ខ្ញុំយមកៈ បណ្ណតិវិរៈ ខ្មែរស័

មិនមែនខ្លួនទាំងឡាយ មិនហៅថារូប ។ មិនមែនវេទនា មិន
ហៅថាខ្លួន មិនមែនខ្លួនទាំងឡាយ មិនហៅថាសញ្ញា ។ មិន
មែនវេទនា មិនហៅថាខ្លួន មិនមែនខ្លួនទាំងឡាយ មិនហៅថា
ពួកសង្ខារ ។ មិនមែនវេទនា មិនហៅថាខ្លួន មិនមែនខ្លួនទាំងឡាយ
មិនហៅថាវិញ្ញាណ ។ មិនមែនសញ្ញា មិនហៅថាខ្លួន មិនមែនខ្លួន
ទាំងឡាយ មិនហៅថារូប ។ មិនមែនសញ្ញា មិនហៅថាខ្លួន មិន
មែនខ្លួនទាំងឡាយ មិនហៅថាវេទនា ។ មិនមែនសញ្ញា មិនហៅថា
ខ្លួន មិនមែនខ្លួនទាំងឡាយ មិនហៅថាពួកសង្ខារ ។ មិនមែនសញ្ញា
មិនហៅថាខ្លួន មិនមែនខ្លួនទាំងឡាយ មិនហៅថាវិញ្ញាណ ។ មិន
មែនពួកសង្ខារ មិនហៅថាខ្លួន មិនមែនខ្លួនទាំងឡាយ មិនហៅថារូប ។
មិនមែនពួកសង្ខារ មិនហៅថាខ្លួន មិនមែនខ្លួនទាំងឡាយ មិនហៅថា
វេទនា ។ មិនមែនពួកសង្ខារ មិនហៅថាខ្លួន មិនមែនខ្លួនទាំងឡាយ
មិនហៅថាសញ្ញា ។ មិនមែនពួកសង្ខារ មិនហៅថាខ្លួន មិនមែនខ្លួន
ទាំងឡាយ មិនហៅថាវិញ្ញាណ ។ មិនមែនវិញ្ញាណ មិនហៅថា
ខ្លួន មិនមែនខ្លួនទាំងឡាយ មិនហៅថារូប ។ មិនមែនវិញ្ញាណ
មិនហៅថាខ្លួន មិនមែនខ្លួនទាំងឡាយ មិនហៅថាវេទនា ។ មិន
មែនវិញ្ញាណ មិនហៅថាខ្លួន មិនមែនខ្លួនទាំងឡាយ មិនហៅថា
សញ្ញា ។ មិនមែនវិញ្ញាណ មិនហៅថាខ្លួន មិនមែនខ្លួនទាំងឡាយ
មិនហៅថាពួកសង្ខារ ។

និទ្ទេសវិពា

[៣២] រូបំ រូបត្ថន្ទោតិ ។ បិយរូបំ សាតរូបំ
រូបំ ន រូបត្ថន្ទោ រូបត្ថន្ទោ រូបពោរ រូបត្ថន្ទោ ច ។
រូបត្ថន្ទោ រូបន្តិ ។ អាមន្តា ។

[៣៣] វេទនា វេទនាខន្ទោតិ ។ អាមន្តា ។
វេទនាខន្ទោ វេទនាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៤] សញ្ញា សញ្ញាខន្ទោតិ ។ និដ្ឋិសញ្ញា សញ្ញា
ន សញ្ញាខន្ទោ សញ្ញាខន្ទោ សញ្ញា ចេវ សញ្ញាខន្ទោ
ច ។ សញ្ញាខន្ទោ សញ្ញាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៥] សង្ខារ សង្ខារត្ថន្ទោតិ ។ សង្ខារត្ថន្ទំ
វេបេត្វា អវសេសា សង្ខារ សង្ខារ^(១) ន សង្ខា-
រត្ថន្ទោ សង្ខារត្ថន្ទោ សង្ខារ ចេវ សង្ខារត្ថន្ទោ
ច ។ សង្ខារត្ថន្ទោ សង្ខារតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៦] វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណាត្ថន្ទោតិ ។ អាមន្តា ។
វិញ្ញាណាត្ថន្ទោ វិញ្ញាណន្តិ ។ អាមន្តា ។

[៣៧] ន រូបំ ន រូបត្ថន្ទោតិ ។ អាមន្តា ។
ន រូបត្ថន្ទោ ន រូបន្តិ ។ បិយរូបំ សាតរូបំ ន
រូបត្ថន្ទោ រូបំ រូបញ្ច រូបត្ថន្ទញ្ច វេបេត្វា អវ-
សេសា ន ចេវ រូបំ ន ច រូបត្ថន្ទោ ។

នំទ្រូសវិវ័រៈ

[៣២] រូប ហៅថារូបក្នុងប្ត ។ រូបជាទីស្រឡាញ់ រូបដ៏គ្នាញ់
ពិសា ហៅថារូប តែមិនមែនហៅថា រូបក្នុងទេ ឯរូបក្នុង ហៅថា
រូបផង ហៅថារូបក្នុងផង ។ រូបក្នុង ហៅថារូបប្ត ។ អើ ។

[៣៣] វេទនា ហៅថាវេទនាខ្លួនប្ត ។ អើ ។ វេទនាខ្លួន
ហៅថាវេទនាប្ត ។ អើ ។

[៣៤] សញ្ញា ហៅថាសញ្ញាខ្លួនប្ត ។ ទិដ្ឋសញ្ញា ហៅថា
សញ្ញា តែមិនមែនហៅថាសញ្ញាខ្លួនទេ ឯសញ្ញាខ្លួន ហៅថាសញ្ញាផង
ហៅថាសញ្ញាខ្លួនផង ។ សញ្ញាខ្លួន ហៅថាសញ្ញាប្ត ។ អើ ។

[៣៥] ពួកសង្ខារ ហៅថាសង្ខារក្នុងប្ត ។ ពួកសង្ខារដ៏សេស
លើកលែងតែសង្ខារក្នុងចេញ ហៅថាពួកសង្ខារ តែមិនមែនហៅថាសង្ខា-
រក្នុងទេ ឯសង្ខារក្នុង ហៅថាពួកសង្ខារផង ហៅថាសង្ខារក្នុងផង ។
សង្ខារក្នុង ហៅថាពួកសង្ខារប្ត ។ អើ ។

[៣៦] វិញ្ញាណ ហៅថាវិញ្ញាណក្នុងប្ត ។ អើ ។ វិញ្ញាណក្នុង
ហៅថាវិញ្ញាណប្ត ។ អើ ។

[៣៧] មិនមែនរូប មិនហៅថារូបក្នុងប្ត ។ អើ ។ មិនមែនរូបក្នុង
មិនហៅថារូបប្ត ។ រូបជាទីស្រឡាញ់ រូបដ៏គ្នាញ់ពិសា មិនមែនហៅ-
ថារូបក្នុងទេ គ្រាន់តែជារូប ឯធម៌ទាំងឡាយដ៏សេស រៀបលែងតែរូប
និងរូបក្នុងចេញ មិនមែនហៅថារូបផង មិនមែនហៅថារូបក្នុងផង ។

ឧទ្ទិសបកស្រាយ បណ្ណត្តិវាស្ស ភិក្ខុសោ

[៣៨] ន វេទនា ន វេទនាខន្ធទ្រាតិ ។ អា-
មន្តា ។ ន វេទនាខន្ធទ្រា ន វេទនាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៩] ន សញ្ញា ន សញ្ញាខន្ធទ្រាតិ ។ អាមន្តា ។
ន សញ្ញាខន្ធទ្រា ន សញ្ញាតិ ។ ទិដ្ឋិសញ្ញា ន
សញ្ញាខន្ធទ្រា សញ្ញា សញ្ញាញ សញ្ញាខន្ធទ្រាញ វេទនា
អវសេសា ន ចេវ សញ្ញា ន ច សញ្ញាខន្ធទ្រា ។

[៤០] ន សង្ខារ ន សង្ខារក្ខន្ធទ្រាតិ ។ អា-
មន្តា ។ ន សង្ខារក្ខន្ធទ្រា ន សង្ខារតិ ។ សង្ខា-
រក្ខន្ធន្តំ វេទនា អវសេសា សង្ខារ(១) ន សង្ខា-
រក្ខន្ធទ្រា សង្ខារ សង្ខារេ ច សង្ខារក្ខន្ធទ្រាញ វេទនា
អវសេសា ន ចេវ សង្ខារ ន ច សង្ខារក្ខន្ធទ្រា ។

[៤១] ន វិញ្ញាណំ ន វិញ្ញាណក្ខន្ធទ្រាតិ ។ អា-
មន្តា ។ ន វិញ្ញាណក្ខន្ធទ្រា ន វិញ្ញាណតិ ។ អាមន្តា ។

[៤២] រូបំ រូបក្ខន្ធទ្រាតិ ។ បិយរូបំ សាតរូបំ
រូបំ ន រូបក្ខន្ធទ្រា រូបក្ខន្ធទ្រា រូបញ្ចេវ រូបក្ខន្ធទ្រា ច ។
ទន្ធា វេទនាខន្ធទ្រាតិ ។ វេទនាខន្ធទ្រា ខន្ធា ចេវ
វេទនាខន្ធទ្រា ច អវសេសា ខន្ធា ខន្ធា(២) ន វេទនា-
ខន្ធា ។

១ ម. សង្ខារតិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. ខន្ធាតិ ន ទិស្សតិ ។

ខន្ធយមកៈ បណ្ណត្តិកៈ ឧទេស

[៣៨] មិនមែនវេទនា មិនហៅថាវេទនាខន្ធឬ ។ អើ ។ មិន
មែនវេទនាខន្ធ មិនហៅថាវេទនា ។ អើ ។

[៣៩] មិនមែនសញ្ញា មិនហៅថាសញ្ញាខន្ធឬ ។ អើ ។ មិនមែន
សញ្ញាខន្ធ មិនហៅថាសញ្ញា ។ ទិដ្ឋសញ្ញា មិនមែនហៅថាសញ្ញាខន្ធទេ
គ្រាន់តែជាសញ្ញាប៉ុណ្ណោះ ឯពួកធម៌ដ៏សេស វៀរលែងតែសញ្ញានិងសញ្ញា-
ខន្ធចេញ មិនមែនហៅថាសញ្ញាផង មិនមែនហៅថាសញ្ញាខន្ធផង ។

[៤០] មិនមែនពួកសង្ខារ មិនហៅថាសង្ខារក្នុងខន្ធឬ ។ អើ ។
មិនមែនសង្ខារក្នុង មិនហៅថាពួកសង្ខារ ។ ពួកសង្ខារដ៏សេស វៀរ
លែងតែសង្ខារក្នុងចេញ មិនមែនហៅថាសង្ខារក្នុងទេ គ្រាន់តែជាពួក
សង្ខារប៉ុណ្ណោះ ឯពួកធម៌ដ៏សេស វៀរលែងតែពួកសង្ខារនិងសង្ខារក្នុង
ចេញ មិនមែនហៅថាពួកសង្ខារផង មិនមែនហៅថាសង្ខារក្នុងផង ។

[៤១] មិនមែនវិញ្ញាណ មិនហៅថាវិញ្ញាណក្នុងខន្ធឬ ។ អើ ។
មិនមែនវិញ្ញាណក្នុង មិនហៅថាវិញ្ញាណ ។ អើ ។

[៤២] រូប ហៅថារូបក្នុងខន្ធឬ ។ រូបជាទីស្រឡាញ់ រូបដ៏ឆ្ងាញ់
ពិសា ហៅថារូប តែមិនមែនហៅថារូបក្នុងទេ ឯរូបក្នុង ហៅថារូបផង
ហៅថារូបក្នុងផង ។ ខន្ធាងឡាយ ហៅថាវេទនាខន្ធឬ ។ វេទនា-
ខន្ធ ហៅថាខន្ធផង ហៅថាវេទនាខន្ធផង ឯខន្ធាងឡាយដ៏សេស
ហៅថាពួកខន្ធ តែមិនមែនហៅថាវេទនាខន្ធទេ ។

[៤៣] រូបំ រូបក្ខន្ធន្តិតំ ។ មិយរូបំ សាតរូបំ
 រូបំ ន រូបក្ខន្ធន្តិតំ រូបក្ខន្ធន្តិតំ រូបក្ខន្ធន្តិតំ រូបក្ខន្ធន្តិតំ ច ។
 ខន្ធន្តិតំ សញ្ញាខន្ធន្តិតំ ។ សញ្ញាខន្ធន្តិតំ ខន្ធន្តិតំ ចេវ
 សញ្ញាខន្ធន្តិតំ ច អវសេសា ខន្ធន្តិតំ ខន្ធន្តិតំ ន សញ្ញា-
 ខន្ធន្តិតំ ។

[៤៤] រូបំ រូបក្ខន្ធន្តិតំ ។ មិយរូបំ សាតរូបំ
 រូបំ ន រូបក្ខន្ធន្តិតំ រូបក្ខន្ធន្តិតំ រូបក្ខន្ធន្តិតំ រូបក្ខន្ធន្តិតំ ច ។
 ខន្ធន្តិតំ សង្ខារក្ខន្ធន្តិតំ ។ សង្ខារក្ខន្ធន្តិតំ ខន្ធន្តិតំ ចេវ
 សង្ខារក្ខន្ធន្តិតំ ច អវសេសា ខន្ធន្តិតំ ខន្ធន្តិតំ ន សង្ខា-
 រក្ខន្ធន្តិតំ ។

[៤៥] រូបំ រូបក្ខន្ធន្តិតំ ។ មិយរូបំ សាតរូបំ
 រូបំ ន រូបក្ខន្ធន្តិតំ រូបក្ខន្ធន្តិតំ រូបក្ខន្ធន្តិតំ រូបក្ខន្ធន្តិតំ ច ។
 ខន្ធន្តិតំ វិញ្ញាណក្ខន្ធន្តិតំ ។ វិញ្ញាណក្ខន្ធន្តិតំ ខន្ធន្តិតំ ចេវ
 វិញ្ញាណក្ខន្ធន្តិតំ ច អវសេសា ខន្ធន្តិតំ ខន្ធន្តិតំ ន
 វិញ្ញាណក្ខន្ធន្តិតំ ។

[៤៦] វេទនា វេទនាខន្ធន្តិតំ ។ អាមន្តា ។
 ខន្ធន្តិតំ រូបក្ខន្ធន្តិតំ ។ រូបក្ខន្ធន្តិតំ ខន្ធន្តិតំ ចេវ រូប-
 ក្ខន្ធន្តិតំ ច អវសេសា ខន្ធន្តិតំ ខន្ធន្តិតំ ន រូបក្ខន្ធន្តិតំ ។

អភិធម្មប្បដិក យមកៈ

[៤៣] រូប ហៅថារូបក្ខន្ធឬ ។ រូបជាទីស្រឡាញ់ រូបដ៏ឆ្ងាញ់ពិសា
ហៅថារូប តែមិនមែនហៅថារូបក្ខន្ធទេ ឯរូបក្ខន្ធ ហៅថារូបផង ហៅ-
ថារូបក្ខន្ធផង ។ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថាសញ្ញាខន្ធឬ ។ សញ្ញាខន្ធ ហៅ
ថាខន្ធផង ហៅថាសញ្ញាខន្ធផង ឯខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែ
ជាតួកខន្ធ មិនមែនហៅថាសញ្ញាខន្ធទេ ។

[៤៤] រូប ហៅថារូបក្ខន្ធឬ ។ រូបជាទីស្រឡាញ់ រូបដ៏ឆ្ងាញ់
ពិសា ហៅថារូប តែមិនមែនហៅថារូបក្ខន្ធទេ ឯរូបក្ខន្ធ ហៅថារូបផង
ហៅថារូបក្ខន្ធផង ។ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធឬ ។ សង្ខារក្ខន្ធ
ហៅថាខន្ធផង ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធផង ឯខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់
តែជាតួកខន្ធ មិនមែនហៅថាសង្ខារក្ខន្ធទេ ។

[៤៥] រូប ហៅថារូបក្ខន្ធឬ ។ រូបជាទីស្រឡាញ់ រូបដ៏ឆ្ងាញ់
ពិសា ហៅថារូប តែមិនមែនហៅថារូបក្ខន្ធទេ ឯរូបក្ខន្ធ ហៅថារូបផង
ហៅថារូបក្ខន្ធផង ។ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធឬ ។
វិញ្ញាណក្ខន្ធ ហៅថាខន្ធផង ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធផង ឯខន្ធចាំងឡាយដ៏
សេស គ្រាន់តែជាតួកខន្ធ មិនមែនហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធទេ ។

[៤៦] វេទនា ហៅថាវេទនាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធចាំងឡាយ
ហៅថារូបក្ខន្ធឬ ។ រូបក្ខន្ធ ហៅថាខន្ធផង ហៅថារូបក្ខន្ធផង ឯខន្ធ
ចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាតួកខន្ធ មិនមែនហៅថារូបក្ខន្ធទេ ។

ខន្ធមកស្ស បណ្ណត្តវរស្ស នីទ្ទេសោ

[៤៧] វេទនា វេទនាខន្ធន្ត ។ អាមន្តា ។
 ខន្ធន្ត សញ្ញាខន្ធន្ត ។ សញ្ញាខន្ធន្ត ខន្ធន្ត
 បេវ សញ្ញាខន្ធន្ត ច អវសេសា ខន្ធន្ត ខន្ធន្ត ន
 សញ្ញាខន្ធន្ត ។

[៤៨] វេទនា វេទនាខន្ធន្ត ។ អាមន្តា ។
 ខន្ធន្ត សង្ការក្ខន្ធន្ត ។ សង្ការក្ខន្ធន្ត ខន្ធន្ត បេវ
 សង្ការក្ខន្ធន្ត ច អវសេសា ខន្ធន្ត ខន្ធន្ត ន សង្ការ-
 ក្ខន្ធន្ត ។

[៤៩] វេទនា វេទនាខន្ធន្ត ។ អាមន្តា ។
 ខន្ធន្ត វិញ្ញាណក្ខន្ធន្ត ។ វិញ្ញាណក្ខន្ធន្ត ខន្ធន្ត
 បេវ វិញ្ញាណក្ខន្ធន្ត ច អវសេសា ខន្ធន្ត ខន្ធន្ត
 ន វិញ្ញាណក្ខន្ធន្ត ។

[៥០] សញ្ញា សញ្ញាខន្ធន្ត ។ ទិដ្ឋិសញ្ញា
 សញ្ញា ន សញ្ញាខន្ធន្ត សញ្ញាខន្ធន្ត សញ្ញា បេវ
 សញ្ញាខន្ធន្ត ច ។ ខន្ធន្ត រូបក្ខន្ធន្ត ។ រូបក្ខន្ធន្ត
 ខន្ធន្ត បេវ រូបក្ខន្ធន្ត ច អវសេសា ខន្ធន្ត ខន្ធន្ត
 ន រូបក្ខន្ធន្ត ។

ខន្ធយមកៈ បណ្ណតិវារៈ និទ្ទេស

[៤៧] វេទនា ហៅថាវេទនាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធតាំងឡាយ
ហៅថាសញ្ញាខន្ធឬ ។ សញ្ញាខន្ធ ហៅថាខន្ធផង្គ ហៅថាសញ្ញាខន្ធផង្គ
ឯខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថា សញ្ញា-
ខន្ធទេ ។

[៤៨] វេទនា ហៅថាវេទនាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធតាំងឡាយ
ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធឬ ។ សង្ខារក្ខន្ធ ហៅថាខន្ធផង្គ ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធ
ផង ឯខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថា
សង្ខារក្ខន្ធទេ ។

[៤៩] វេទនា ហៅថាវេទនាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធតាំងឡាយ
ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធឬ ។ វិញ្ញាណក្ខន្ធ ហៅថាខន្ធផង្គ ហៅថាវិញ្ញាណ-
ក្ខន្ធផង្គ ឯខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅ
ថា វិញ្ញាណក្ខន្ធទេ ។

[៥០] សញ្ញា ហៅថាសញ្ញាខន្ធឬ ។ ទិដ្ឋិសញ្ញា ហៅថាសញ្ញា
តែមិនមែនហៅថា សញ្ញាខន្ធទេ ឯសញ្ញាខន្ធ ហៅថាសញ្ញាផង្គ ហៅ-
ថាសញ្ញាខន្ធផង្គ ។ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថារូបក្ខន្ធឬ ។ រូបក្ខន្ធ ហៅថា
ខន្ធផង្គ ហៅថារូបក្ខន្ធផង្គ ឯខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួក
ខន្ធ មិនមែនហៅថា រូបក្ខន្ធទេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៥០] សញ្ញា សញ្ញាខន្តោតិ ។ ទិដ្ឋិសញ្ញា
សញ្ញា ន សញ្ញាខន្តោ សញ្ញាខន្តោ សញ្ញា ចេវ
សញ្ញាខន្តោ ច ។ ខន្តោ វេទនាខន្តោតិ ។ វេទនា-
ខន្តោ ខន្តោ ចេវ វេទនាខន្តោ ច អវសេសា ខន្តោ
ខន្តោ ន វេទនាខន្តោ ។

[៥២] សញ្ញា សញ្ញាខន្តោតិ ។ ទិដ្ឋិសញ្ញា
សញ្ញា ន សញ្ញាខន្តោ សញ្ញាខន្តោ សញ្ញា ចេវ
សញ្ញាខន្តោ ច ។ ខន្តោ សង្ការក្ខន្ធាតិ ។ សង្កា-
រក្ខន្ធា ខន្តោ ចេវ សង្ការក្ខន្ធា ច អវសេសា
ខន្តោ ខន្តោ ន សង្ការក្ខន្ធា ។

[៥៣] សញ្ញា សញ្ញាខន្តោតិ ។ ទិដ្ឋិសញ្ញា
សញ្ញា ន សញ្ញាខន្តោ សញ្ញាខន្តោ សញ្ញា ចេវ
សញ្ញាខន្តោ ច ។ ខន្តោ វិញ្ញាណក្ខន្ធាតិ ។ វិញ្ញា-
ណក្ខន្ធា ខន្តោ ចេវ វិញ្ញាណក្ខន្ធា ច អវសេ-
សា ខន្តោ ខន្តោ ន វិញ្ញាណក្ខន្ធា ។

[៥៤] សង្ការក្ខន្ធាតិ ។ សង្ការ-
ក្ខន្ធា វេទនា អវសេសា សង្ការក្ខន្ធា ន សង្ការ-
ក្ខន្ធា សង្ការក្ខន្ធា សង្ការក្ខន្ធា ចេវ សង្ការក្ខន្ធា ច ។

អភិធម្មចំណីក យមកៈ

[៥១] សញ្ញា ហៅថាសញ្ញាខន្ធឬ ។ ទិដ្ឋិសញ្ញា ហៅថាសញ្ញា
តែមិនមែនហៅថា សញ្ញាខន្ធទេ ឯសញ្ញាខន្ធ ហៅថាសញ្ញាផង ហៅ
ថាសញ្ញាខន្ធផង ។ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថាវេទនាខន្ធឬ ។ វេទនាខន្ធ
ហៅថាខន្ធផង ហៅថាវេទនាខន្ធផង ឯខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់
តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថាវេទនាខន្ធទេ ។

[៥២] សញ្ញា ហៅថាសញ្ញាខន្ធឬ ។ ទិដ្ឋិសញ្ញា ហៅថា
សញ្ញា តែមិនមែនហៅថាសញ្ញាខន្ធទេ ឯសញ្ញាខន្ធ ហៅថាសញ្ញាផង
ហៅថាសញ្ញាខន្ធផង ។ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធឬ ។
សង្ខារក្ខន្ធ ហៅថាខន្ធផង ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធផង ឯខន្ធចាំងឡាយដ៏-
សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថាសង្ខារក្ខន្ធទេ ។

[៥៣] សញ្ញា ហៅថាសញ្ញាខន្ធឬ ។ ទិដ្ឋិសញ្ញា ហៅថា
សញ្ញា តែមិនមែនហៅថាសញ្ញាខន្ធទេ ឯសញ្ញាខន្ធ ហៅថាសញ្ញាផង
ហៅថាសញ្ញាខន្ធផង ។ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធឬ ។
វិញ្ញាណក្ខន្ធ ហៅថាខន្ធផង ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធផង ឯខន្ធចាំងឡាយ
ដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធទេ ។

[៥៤] ពួកសង្ខារ ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធឬ ។ ពួកសង្ខារដ៏សេស
វៀរលែងតែសង្ខារក្ខន្ធចេញ ហៅថាពួកសង្ខារ តែមិនមែនហៅថា
សង្ខារក្ខន្ធទេ ឯសង្ខារក្ខន្ធ ហៅថាពួកសង្ខារផង ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធផង ។

ខន្ធមកស្ស បណ្ណតិវរស្ស និទ្ទេសោ

ខន្ធរូបក្ខន្ធគ្រោតិ ។ រូបក្ខន្ធខន្ធចេវ រូប-
ក្ខន្ធច អវសេសា ខន្ធខន្ធន រូបក្ខន្ធា ។

[៥៥] សង្ខារ សង្ខារក្ខន្ធគ្រោតិ ។ សង្ខារក្ខន្ធន្នំ
វេបេត្វា អវសេសា សង្ខារ សង្ខារ ធន សង្ខារក្ខ-
ន្ធា សង្ខារក្ខន្ធា សង្ខារ ចេវ សង្ខារក្ខន្ធា ច ។
ខន្ធវេទនាខន្ធគ្រោតិ ។ វេទនាខន្ធា ខន្ធចេវ វេទ-
នាខន្ធា ច អវសេសា ខន្ធខន្ធន វេទនាខន្ធា ។

[៥៦] សង្ខារ សង្ខារក្ខន្ធគ្រោតិ ។ សង្ខារក្ខន្ធន្នំ
វេ បេត្វា អវសេសា សង្ខារ សង្ខារ ធន សង្ខារ-
ក្ខន្ធា សង្ខារក្ខន្ធា សង្ខារ ចេវ សង្ខារក្ខន្ធា ច ។
ខន្ធសញ្ញាខន្ធគ្រោតិ ។ សញ្ញាខន្ធា ខន្ធចេវ
សញ្ញាខន្ធា ច អវសេសា ខន្ធខន្ធន ធន សញ្ញា-
ខន្ធា ។

[៥៧] សង្ខារ សង្ខារក្ខន្ធគ្រោតិ ។ សង្ខារក្ខន្ធន្នំ
វេបេត្វា អវសេសា សង្ខារ សង្ខារ ធន សង្ខារ-
ក្ខន្ធា សង្ខារក្ខន្ធា សង្ខារ ចេវ សង្ខារក្ខន្ធា ច ។

ខន្ធយបកៈ បណ្ណតិវារៈ និទ្ទេស

ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថាបុក្ខន្ធឬ ។ បុក្ខន្ធ ហៅថាខន្ធផង់ ហៅថា
បុក្ខន្ធផង់ ឯខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថា
បុក្ខន្ធទេ ។

[៥៥] ពួកសង្ខារ ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធឬ ។ ពួកសង្ខារដ៏-
សេស រៀបលែងតែសង្ខារក្ខន្ធចេញ ហៅថាពួកសង្ខារ តែមិនមែនហៅ
ថាសង្ខារក្ខន្ធទេ ឯសង្ខារក្ខន្ធ ហៅថាពួកសង្ខារផង ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធ
ផង ។ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថាវេទនាខន្ធឬ ។ វេទនាខន្ធ ហៅថាខន្ធ
ផង ហៅថាវេទនាខន្ធផង់ ឯខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ
មិនមែនហៅថាវេទនាខន្ធទេ ។

[៥៦] ពួកសង្ខារ ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធឬ ។ ពួកសង្ខារដ៏-
សេស រៀបលែងតែសង្ខារក្ខន្ធចេញ ហៅថាពួកសង្ខារ តែមិនមែន
ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធទេ ឯសង្ខារក្ខន្ធ ហៅថាពួកសង្ខារផង ហៅថាសង្ខា-
រក្ខន្ធផង់ ។ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថាសញ្ញាខន្ធឬ ។ សញ្ញាខន្ធ ហៅថា
ខន្ធផង់ ហៅថាសញ្ញាខន្ធផង់ ឯខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួក
ខន្ធ មិនមែនហៅថាសញ្ញាខន្ធទេ ។

[៥៧] ពួកសង្ខារ ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធឬ ។ ពួកសង្ខារដ៏សេស
រៀបលែងតែសង្ខារក្ខន្ធចេញ ហៅថាពួកសង្ខារ តែមិនមែនហៅថាសង្ខា-
រក្ខន្ធទេ ឯសង្ខារក្ខន្ធ ហៅថាពួកសង្ខារផង ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធផង់ ។

ខន្ធ វិញ្ញាណក្ខន្ធន្ត ។ វិញ្ញាណក្ខន្ធន្ត ខន្ធ
 ចេវ វិញ្ញាណក្ខន្ធន្ត ច អវសេសា ខន្ធ ខន្ធ ន
 វិញ្ញាណក្ខន្ធន្ត ។

[៥៨] វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណក្ខន្ធន្ត ។ អា-
 មន្តា ។ ខន្ធ រូបក្ខន្ធន្ត ។ រូបក្ខន្ធន្ត ខន្ធ ចេវ
 រូបក្ខន្ធន្ត ច អវសេសា ខន្ធ ខន្ធ ន រូបក្ខន្ធន្ត ។

[៥៩] វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណក្ខន្ធន្ត ។ អាមន្តា ។
 ខន្ធ វេទនាខន្ធន្ត ។ វេទនាខន្ធន្ត ខន្ធ ចេវ
 វេទនាខន្ធន្ត ច អវសេសា ខន្ធ ខន្ធ ន វេទនា-
 ខន្ធន្ត ។

[៦០] វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណក្ខន្ធន្ត ។ អាមន្តា ។
 ខន្ធ សញ្ញក្ខន្ធន្ត ។ សញ្ញាខន្ធន្ត ខន្ធ ចេវ
 សញ្ញាខន្ធន្ត ច អវសេសា ខន្ធ ខន្ធ ន សញ្ញា-
 ខន្ធន្ត ។

[៦១] វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណក្ខន្ធន្ត ។ អាមន្តា ។
 ខន្ធ សង្ខារក្ខន្ធន្ត ។ សង្ខារក្ខន្ធន្ត ខន្ធ ចេវ
 សង្ខារក្ខន្ធន្ត ច អវសេសា ខន្ធ ខន្ធ ន សង្ខា-
 រក្ខន្ធន្ត ។

[៦២] ន រូបំ ន រូបក្ខន្ធន្ត ។ អាមន្តា ។ ន

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធឬ ។ វិញ្ញាណក្ខន្ធ ហៅថាខន្ធផង្គ
ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធផង្គ ឯខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ
មិនមែនហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធទេ ។

[៥៨] វិញ្ញាណ ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធចាំង-
ឡាយ ហៅថារូបក្ខន្ធឬ ។ រូបក្ខន្ធ ហៅថាខន្ធផង្គ ហៅថារូបក្ខន្ធផង្គ
ឯខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថារូបក្ខន្ធទេ ។

[៥៩] វិញ្ញាណ ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធ
ចាំងឡាយ ហៅថាវេទនាខន្ធឬ ។ វេទនាខន្ធ ហៅថាខន្ធផង្គ ហៅថា
វេទនាខន្ធផង្គ ឯខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែន
ហៅថាវេទនាខន្ធទេ ។

[៦០] វិញ្ញាណ ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធចាំងឡាយ
ហៅថាសញ្ញាខន្ធឬ ។ សញ្ញាខន្ធ ហៅថាខន្ធផង្គ ហៅថាសញ្ញាខន្ធផង្គ
ឯខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថាសញ្ញា-
ខន្ធទេ ។

[៦១] វិញ្ញាណ ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធចាំងឡាយ
ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធឬ ។ សង្ខារក្ខន្ធ ហៅថាខន្ធផង្គ ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធផង្គ
ឯខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថាសង្ខារក្ខន្ធទេ ។

[៦២] មិនមែនរូប មិនហៅថារូបក្ខន្ធឬ ។ អើ ។ មិនមែន

ឧបាយមកស្ស បណ្ណតិវរស្ស និទ្ទេសោ

ខន្ធ ន វេទនាខន្ធទ្រតិ ។ អាមន្តា ។ ន រូបំ ន
 រូបក្ខន្ធទ្រតិ ។ អាមន្តា ។ ន ខន្ធ ន សញ្ញា-
 ខន្ធទ្រតិ ។ អាមន្តា ។ ន រូបំ ន រូបក្ខន្ធទ្រតិ ។
 អាមន្តា ។ ន ខន្ធ ន សង្ខារក្ខន្ធទ្រតិ ។ អា-
 មន្តា ។ ន រូបំ ន រូបក្ខន្ធទ្រតិ ។ អាមន្តា ។
 ន ខន្ធ ន វិញ្ញាណក្ខន្ធទ្រតិ ។ អាមន្តា ។

[៦៣] ន វេទនា ន វេទនាខន្ធទ្រតិ ។ អា-
 មន្តា ។ ន ខន្ធ ន រូបក្ខន្ធទ្រតិ ។ អាមន្តា ។
 ន វេទនា ន វេទនាខន្ធទ្រតិ ។ អាមន្តា ។ ន
 ខន្ធ ន សញ្ញាខន្ធទ្រតិ ។ អាមន្តា ។ ន វេទនា
 ន វេទនាខន្ធទ្រតិ ។ អាមន្តា ។ ន ខន្ធ ន
 សង្ខារក្ខន្ធទ្រតិ ។ អាមន្តា ។ ន វេទនា ន
 វេទនាខន្ធទ្រតិ ។ អាមន្តា ។ ន ខន្ធ ន វិញ្ញា-
 ណក្ខន្ធទ្រតិ ។ អាមន្តា ។

[៦៤] ន សញ្ញា ន សញ្ញាខន្ធទ្រតិ ។ អា-
 មន្តា ។ ន ខន្ធ ន រូបក្ខន្ធទ្រតិ ។ អាមន្តា ។
 ន សញ្ញា ន សញ្ញាខន្ធទ្រតិ ។ អាមន្តា ។
 ន ខន្ធ ន វេទនាខន្ធទ្រតិ ។ អាមន្តា ។
 ន សញ្ញា ន សញ្ញាខន្ធទ្រតិ ។ អាមន្តា ។

ខន្ធទាំងឡាយ មិនហៅថាវេទនាខន្ធឬ ។ អើ ។ មិនមែនរូប មិនហៅ

ថារូបក្នុងឬ ។ អើ ។ មិនមែនខន្ធទាំងឡាយ មិនហៅថាសញ្ញាខន្ធឬ ។
អើ ។ មិនមែនរូប មិនហៅថារូបក្នុងឬ ។ អើ ។ មិនមែនខន្ធទាំង-
ឡាយ មិនហៅថាសង្ខារក្នុងឬ ។ អើ ។ មិនមែនរូប មិនហៅថារូបក្នុង
ឬ ។ អើ ។ មិនមែនខន្ធទាំងឡាយ មិនហៅថាវិញ្ញាណក្នុងឬ ។ អើ ។

(៦៣) មិនមែនវេទនា មិនហៅថាវេទនាខន្ធឬ ។ អើ ។ មិន
មែនខន្ធទាំងឡាយ មិនហៅថារូបក្នុងឬ ។ អើ ។ មិនមែនវេទនា មិន
ហៅថាវេទនាខន្ធឬ ។ អើ ។ មិនមែនខន្ធទាំងឡាយ មិនហៅថាសញ្ញាខន្ធឬ
។ អើ ។ មិនមែនវេទនា មិនហៅថាវេទនាខន្ធឬ ។ អើ ។ មិន
មែនខន្ធទាំងឡាយ មិនហៅថាសង្ខារក្នុងឬ ។ អើ ។ មិនមែនវេទនា
មិនហៅថាវេទនាខន្ធឬ ។ អើ ។ មិនមែនខន្ធទាំងឡាយ មិនហៅថា
វិញ្ញាណក្នុងឬ ។ អើ ។

(៦៤) មិនមែនសញ្ញា មិនហៅថាសញ្ញាខន្ធឬ ។ អើ ។
មិនមែនខន្ធទាំងឡាយ មិនហៅថារូបក្នុងឬ ។ អើ ។ មិនមែនសញ្ញា
មិនហៅថាសញ្ញាខន្ធឬ ។ អើ ។ មិនមែនខន្ធទាំងឡាយ មិនហៅថា
វេទនាខន្ធឬ ។ អើ ។ មិនមែនសញ្ញា មិនហៅថាសញ្ញាខន្ធឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបំជីកេ យមកំ

ន ខន្ធ ន សង្ខារក្ខន្ធទ្រោតិ ។ អាមន្តា ។ ន សញ្ញា
ន សញ្ញាខន្ធទ្រោតិ ។ អាមន្តា ។ ន ខន្ធ ន វិញ្ញា-
ណក្ខន្ធទ្រោតិ ។ អាមន្តា ។

[៦៥] ន សង្ខារ ន សង្ខារក្ខន្ធទ្រោតិ ។ អា-
មន្តា ។ ន ខន្ធ ន រូបក្ខន្ធទ្រោតិ ។ អាមន្តា ។
ន សង្ខារ ន សង្ខារក្ខន្ធទ្រោតិ ។ អាមន្តា ។ ន
ខន្ធ ន វេទនាខន្ធទ្រោតិ ។ អាមន្តា ។ ន សង្ខា-
រ ន សង្ខារក្ខន្ធទ្រោតិ ។ អាមន្តា ។ ន ខន្ធ
ន សញ្ញាខន្ធទ្រោតិ ។ អាមន្តា ។ ន សង្ខារ ន
សង្ខារក្ខន្ធទ្រោតិ ។ អាមន្តា ។ ន ខន្ធ ន វិញ្ញា-
ណក្ខន្ធទ្រោតិ ។ អាមន្តា ។

[៦៦] ន វិញ្ញាណំ ន វិញ្ញាណក្ខន្ធទ្រោតិ ។
អាមន្តា ។ ន ខន្ធ ន រូបក្ខន្ធទ្រោតិ ។ អាមន្តា ។
ន វិញ្ញាណំ ន វិញ្ញាណក្ខន្ធទ្រោតិ ។ អាមន្តា ។
ន ខន្ធ ន វេទនាខន្ធទ្រោតិ ។ អាមន្តា ។ ន
វិញ្ញាណំ ន វិញ្ញាណក្ខន្ធទ្រោតិ ។ អាមន្តា ។ ន
ខន្ធ ន សញ្ញាខន្ធទ្រោតិ ។ អាមន្តា ។ ន វិញ្ញា-
ណំ ន វិញ្ញាណក្ខន្ធទ្រោតិ ។ អាមន្តា ។ ន ខន្ធ

អភិធម្មប្បដិក យមកៈ

មិនមែនខន្ធចាំន់ឡាយ មិនហៅថាសង្ខារក្នុងប្តូរ ។ អើ ។ មិនមែន
សញ្ញា មិនហៅថាសញ្ញាខន្ធប្តូរ ។ អើ ។ មិនមែនខន្ធចាំន់ឡាយ
មិនហៅថាវិញ្ញាណក្នុងប្តូរ ។ អើ ។

[៦៥] មិនមែនពួកសង្ខារ មិនហៅថាសង្ខារក្នុងប្តូរ ។ អើ ។
មិនមែនខន្ធចាំន់ឡាយ មិនហៅថារូបក្នុងប្តូរ ។ អើ ។ មិនមែនពួក
សង្ខារ មិនហៅថាសង្ខារក្នុងប្តូរ ។ អើ ។ មិនមែនខន្ធចាំន់ឡាយ
មិនហៅថាវេទនាខន្ធប្តូរ ។ អើ ។ មិនមែនពួកសង្ខារ មិនហៅថាសង្ខា-
រក្នុងប្តូរ ។ អើ ។ មិនមែនខន្ធចាំន់ឡាយ មិនហៅថាសញ្ញាខន្ធប្តូរ ។
អើ ។ មិនមែនពួកសង្ខារ មិនហៅថាសង្ខារក្នុងប្តូរ ។ អើ ។ មិន
មែនខន្ធចាំន់ឡាយ មិនហៅថាវិញ្ញាណក្នុងប្តូរ ។ អើ ។

[៦៦] មិនមែនវិញ្ញាណ មិនហៅថាវិញ្ញាណក្នុងប្តូរ ។ អើ ។
មិនមែនខន្ធចាំន់ឡាយ មិនហៅថារូបក្នុងប្តូរ ។ អើ ។ មិនមែនវិញ្ញាណ
មិនហៅថាវិញ្ញាណក្នុងប្តូរ ។ អើ ។ មិនមែនខន្ធចាំន់ឡាយ មិនហៅថា
វេទនាខន្ធប្តូរ ។ អើ ។ មិនមែនវិញ្ញាណ មិនហៅថាវិញ្ញាណក្នុងប្តូរ ។
អើ ។ មិនមែនខន្ធចាំន់ឡាយ មិនហៅថាសញ្ញាខន្ធប្តូរ ។ អើ ។ មិន
មែនវិញ្ញាណ មិនហៅថាវិញ្ញាណក្នុងប្តូរ ។ អើ ។ មិនមែនខន្ធចាំន់ឡាយ

ឧប្បន្ទបិដកស្ស បណ្ណត្ថិវរស្ស និទ្ទេសោ

ន សង្ខារក្ខន្ធនោតិ ។ អាមន្តា ។

[៦៧] រូបំ ខន្ធនោតិ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធន្ត
រូបក្ខន្ធនោតិ ។ រូបក្ខន្ធនោ ខន្ធនោ ថេវ រូបក្ខន្ធនោ
ច អវសេសា ខន្ធនោ ខន្ធនោ ន រូបក្ខន្ធនោ ។

[៦៨] វេទនា ខន្ធនោតិ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធន្ត
វេទនាខន្ធនោតិ ។ វេទនាខន្ធនោ ខន្ធនោ ថេវ វេទ-
នាខន្ធនោ ច អវសេសា ខន្ធនោ ខន្ធនោ ន វេទនា-
ខន្ធនោ ។

[៦៩] សញ្ញា ខន្ធនោតិ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធន្ត
សញ្ញាខន្ធនោតិ ។ សញ្ញាខន្ធនោ ខន្ធនោ ថេវ សញ្ញា-
ខន្ធនោ ច អវសេសា ខន្ធនោ ខន្ធនោ ន សញ្ញាខន្ធនោ ។

[៧០] សង្ខារា ខន្ធនោតិ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធន្ត
សង្ខារក្ខន្ធនោតិ ។ សង្ខារក្ខន្ធនោ ខន្ធនោ ថេវ សង្ខារ-
ក្ខន្ធនោ ច អវសេសា ខន្ធនោ ខន្ធនោ ន សង្ខារក្ខន្ធនោ ។

[៧១] វិញ្ញាណំ ខន្ធនោតិ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធន្ត
វិញ្ញាណក្ខន្ធនោតិ ។ វិញ្ញាណក្ខន្ធនោ ខន្ធនោ ថេវ
វិញ្ញាណក្ខន្ធនោ ច អវសេសា ខន្ធនោ ខន្ធនោ ន
វិញ្ញាណក្ខន្ធនោ ។

ខន្ធមកៈ ចណ្ឌតិវារៈ និរុស

មិនហៅថាសង្ខារក្ខន្ធឬ ។ អើ ។

[៦៧] រូប ហៅថាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថា
រូបក្ខន្ធឬ ។ រូបក្ខន្ធ ហៅថាខន្ធផង ហៅថារូបក្ខន្ធផង ឯខន្ធតាំង-
ឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថារូបក្ខន្ធទេ ។

[៦៨] វេទនា ហៅថាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថា
វេទនាខន្ធឬ ។ វេទនាខន្ធ ហៅថាខន្ធផង ហៅថា វេទនាខន្ធផង ឯខន្ធ
តាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថាវេទនាខន្ធទេ ។

[៦៩] សញ្ញា ហៅថាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថា
សញ្ញាខន្ធឬ ។ សញ្ញាខន្ធ ហៅថាខន្ធផង ហៅថាសញ្ញាខន្ធផង ឯខន្ធ
តាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថាសញ្ញាខន្ធទេ ។

[៧០] ពួកសង្ខារ ហៅថាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធតាំងឡាយ
ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធឬ ។ សង្ខារក្ខន្ធ ហៅថាខន្ធផង ហៅថាសង្ខា-
រក្ខន្ធផង ឯខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថា
សង្ខារក្ខន្ធទេ ។

[៧១] វិញ្ញាណ ហៅថាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធតាំងឡាយ
ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធឬ ។ វិញ្ញាណក្ខន្ធ ហៅថាខន្ធផង ហៅថា
វិញ្ញាណក្ខន្ធផង ឯខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែន
ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធទេ ។

អភិធម្មបំជីកេ យមកំ

[៧២] ន រូបំ ន ខន្ធន្តិ ។ រូបំ វេយ្យា
 អវសេសា ខន្ធន្តំ ន រូបំ ខន្ធន្តំ រូបញ្ច ខន្ធន្តំ ច
 វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ រូបំ ន ច ខន្ធន្តំ ។
 ន ខន្ធន្តំ ន រូបក្ខន្ធន្តិ ។ អាមន្តា ។

[៧៣] ន វេទនា ន ខន្ធន្តិ ។ វេទនំ វេ-
 យ្យា អវសេសា ខន្ធន្តំ ន វេទនា ខន្ធន្តំ វេទន-
 ញ្ច ខន្ធន្តំ ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ វេទនា
 ន ច ខន្ធន្តំ ។ ន ខន្ធន្តំ ន វេទនាខន្ធន្តិ ។
 អាមន្តា ។

[៧៤] ន សញ្ញា ន ខន្ធន្តិ ។ សញ្ញំ វេ-
 យ្យា អវសេសា ខន្ធន្តំ ន សញ្ញា ខន្ធន្តំ សញ្ញ-
 ញ្ច ខន្ធន្តំ ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ សញ្ញា
 ន ច ខន្ធន្តំ ។ ន ខន្ធន្តំ ន សញ្ញាខន្ធន្តិ ។
 អាមន្តា ។

[៧៥] ន សង្ខារា ន ខន្ធន្តិ ។ សង្ខារេ
 វេយ្យា អវសេសា ខន្ធន្តំ ន សង្ខារា ខន្ធន្តំ សង្ខារ-
 ច ខន្ធន្តំ ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ សង្ខារា
 ន ច ខន្ធន្តំ ។ ន ខន្ធន្តំ ន សង្ខារក្ខន្ធន្តិ ។
 អាមន្តា ។

អភិធម្មប្បដិក យមកៈ

[៧២] មិនមែនរូប មិនហៅថាខន្ធឬ ។ ខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស
វៀរលែងតែរូបចេញ មិនហៅថារូបទេ ហៅថាពួកខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយដ៏
សេស វៀរលែងតែរូបនិងពួកខន្ធចេញ មិនហៅថារូបផង មិនហៅថា
ពួកខន្ធផងទេ ។ មិនមែនពួកខន្ធ មិនហៅថារូបក្នុងឬ ។ អើ ។

[៧៣] មិនមែនវេទនា មិនហៅថាខន្ធឬ ។ ខន្ធចាំងឡាយ
ដ៏សេស វៀរលែងតែវេទនាចេញ មិនហៅថាវេទនាទេ ហៅថា
ពួកខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែវេទនានិងពួកខន្ធចេញ មិន
ហៅថាវេទនាផង មិនហៅថាពួកខន្ធផងទេ ។ មិនមែនពួកខន្ធ មិន
ហៅថាវេទនាខន្ធឬ ។ អើ ។

[៧៤] មិនមែនសញ្ញា មិនហៅថាខន្ធឬ ។ ខន្ធចាំងឡាយដ៏
សេស វៀរលែងតែសញ្ញាចេញ មិនហៅថាសញ្ញាទេ ហៅថាពួកខន្ធ
ខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែសញ្ញានិងពួកខន្ធចេញ មិនហៅថា
សញ្ញាផង មិនហៅថាពួកខន្ធផងទេ ។ មិនមែនពួកខន្ធ មិនហៅថា
សញ្ញាខន្ធឬ ។ អើ ។

[៧៥] មិនមែនពួកសង្ខារ មិនហៅថាខន្ធឬ ។ ខន្ធចាំងឡាយ
ដ៏សេស វៀរលែងតែពួកសង្ខារចេញ មិនហៅថាពួកសង្ខារទេ ហៅ
ថាពួកខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែពួកសង្ខារនិងពួកខន្ធ
ចេញ មិនហៅថាពួកសង្ខារផង មិនហៅថាពួកខន្ធផងទេ ។ មិន
មែនពួកខន្ធ មិនហៅថាសង្ខារក្នុងឬ ។ អើ ។

ខន្ធមកស្ស បណ្ណតិវាស្ស និទ្ទេសោ

[៧៦] ន វិញ្ញាណំ ន ខន្ធច្នតិ ។ វិញ្ញាណំ
 បឋេត្វា អវសេសា ខន្ធន ន វិញ្ញាណំ ខន្ធន
 វិញ្ញាណាញ ខន្ធន បឋេត្វា អវសេសា ន ចេវ
 វិញ្ញាណំ ន ច ខន្ធន ។ ន ខន្ធន ន វិញ្ញាណា-
 ត្តន្ធច្នតិ ។ អាមន្តា ។

[៧៧] រូបំ ខន្ធច្នតិ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធន
 វេទនាខន្ធច្នតិ ។ វេទនាខន្ធន ខន្ធន ចេវ វេទនា-
 ខន្ធន ច អវសេសា ខន្ធន ខន្ធន ន វេទនាខន្ធន ។

[៧៨] រូបំ ខន្ធច្នតិ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធន
 សញ្ញាខន្ធច្នតិ ។ សញ្ញាខន្ធន ខន្ធន ចេវ សញ្ញា-
 ខន្ធន ច អវសេសា ខន្ធន ខន្ធន ន សញ្ញាខន្ធន ។

[៧៩] រូបំ ខន្ធច្នតិ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធន
 សង្ខារត្តន្ធច្នតិ ។ សង្ខារត្តន្ធន ខន្ធន ចេវ សង្ខា-
 រត្តន្ធន ច អវសេសា ខន្ធន ខន្ធន ន សង្ខារត្តន្ធន ។

[៨០] រូបំ ខន្ធច្នតិ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធន
 វិញ្ញាណត្តន្ធច្នតិ ។ វិញ្ញាណត្តន្ធន ខន្ធន ចេវ
 វិញ្ញាណត្តន្ធន ច អវសេសា ខន្ធន ខន្ធន ន
 វិញ្ញាណត្តន្ធន ។

ខន្ធមកៈ បណ្ណតិវារៈ និទ្ទេស

[៧៦] មិនមែនវិញ្ញាណ មិនហៅថាខន្ធឬ ។ ខន្ធចាំងឡាយ
ដ៏សេស វៀរលែងតែវិញ្ញាណចេញ មិនហៅថាវិញ្ញាណទេ ហៅថា
ពួកខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែវិញ្ញាណនិងពួកខន្ធចេញ
មិនហៅថាវិញ្ញាណផង មិនហៅថាពួកខន្ធផងទេ ។ មិនមែនពួកខន្ធ
មិនហៅថាវិញ្ញាណក្នុងឬ ។ អើ ។

[៧៧] រូប ហៅថាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថា
វេទនាខន្ធឬ ។ វេទនាខន្ធ ហៅថាខន្ធផង ហៅថាវេទនាខន្ធផង និងខន្ធ
ចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថា វេទនាខន្ធទេ ។

[៧៨] រូប ហៅថាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថា
សញ្ញាខន្ធឬ ។ សញ្ញាខន្ធ ហៅថាខន្ធផង ហៅថាសញ្ញាខន្ធផង និងខន្ធ
ចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថា សញ្ញាខន្ធទេ ។

[៧៩] រូប ហៅថាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅ
ថាសង្ខារក្នុងឬ ។ សង្ខារក្នុង ហៅថាខន្ធផង ហៅថាសង្ខារក្នុងផង និងខន្ធ
ចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថា សង្ខារក្នុងទេ ។

[៨០] រូប ហៅថាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅ
ថាវិញ្ញាណក្នុងឬ ។ វិញ្ញាណក្នុង ហៅថាខន្ធផង ហៅថាវិញ្ញាណ-
ក្នុងផង និងខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថា
វិញ្ញាណក្នុងទេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៨០] វេទនា ខន្ធន៍ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធរូបក្ខន្ធន៍ ។ រូបក្ខន្ធខន្ធចេវ រូបក្ខន្ធច អវសេសា ខន្ធខន្ធន ន រូបក្ខន្ធច ។

[៨២] វេទនា ខន្ធន៍ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធសញ្ញាខន្ធន៍ ។ សញ្ញាខន្ធខន្ធចេវ សញ្ញាខន្ធច អវសេសា ខន្ធខន្ធន ន សញ្ញាខន្ធច ។

[៨៣] វេទនា ខន្ធន៍ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធសដ្ឋារក្ខន្ធន៍ ។ សដ្ឋារក្ខន្ធខន្ធចេវ សដ្ឋារក្ខន្ធច អវសេសា ខន្ធខន្ធន ន សដ្ឋារក្ខន្ធច ។

[៨៤] វេទនា ខន្ធន៍ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធវិញ្ញាណក្ខន្ធន៍ ។ វិញ្ញាណក្ខន្ធខន្ធចេវ វិញ្ញាណក្ខន្ធច អវសេសា ខន្ធខន្ធន ន វិញ្ញាណក្ខន្ធច ។

[៨៥] សញ្ញា ខន្ធន៍ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធរូបក្ខន្ធន៍ ។ រូបក្ខន្ធខន្ធចេវ រូបក្ខន្ធច អវសេសា ខន្ធខន្ធន ន រូបក្ខន្ធច ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៨១] វេទនា ហៅថាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធ ហៅថារូប-
ក្ខន្ធឬ ។ រូបក្ខន្ធ ហៅថាខន្ធផង្គ ហៅថារូបក្ខន្ធផង្គ ឯខន្ធចាំងឡាយ
ដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថា រូបក្ខន្ធទេ ។

[៨២] វេទនា ហៅថាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធចាំងឡាយ
ហៅថាសញ្ញាខន្ធឬ ។ សញ្ញាខន្ធ ហៅថាខន្ធផង្គ ហៅថាសញ្ញា-
ខន្ធផង្គ ឯខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថា
សញ្ញាខន្ធទេ ។

[៨៣] វេទនា ហៅថាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធចាំងឡាយ
ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធឬ ។ សង្ខារក្ខន្ធ ហៅថាខន្ធផង្គ ហៅថា
សង្ខារក្ខន្ធផង្គ ឯខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែន
ហៅថា សង្ខារក្ខន្ធទេ ។

[៨៤] វេទនា ហៅថាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធចាំងឡាយ
ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធឬ ។ វិញ្ញាណក្ខន្ធ ហៅថាខន្ធផង្គ ហៅថា
វិញ្ញាណក្ខន្ធផង្គ ឯខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែន
ហៅថា វិញ្ញាណក្ខន្ធទេ ។

[៨៥] សញ្ញា ហៅថាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធចាំងឡាយ
ហៅថារូបក្ខន្ធឬ ។ រូបក្ខន្ធ ហៅថាខន្ធផង្គ ហៅថារូបក្ខន្ធផង្គ ឯខន្ធ
ចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថា រូបក្ខន្ធទេ ។

ខន្ធលមកស្ស បណ្ណតិវារស្ស និទ្ទេសោ

[៨៦] សញ្ញា ខន្ធន្តតិ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធន្ត
 វេទនាខន្ធន្តតិ ។ វេទនាខន្ធន្ត ខន្ធន្ត ចេវ វេទនា-
 ខន្ធន្ត ច អវសេសា ខន្ធន្ត ខន្ធន្ត ន វេទនាខន្ធន្ត ។

[៨៧] សញ្ញា ខន្ធន្តតិ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធន្ត
 សង្ខារក្ខន្ធន្តតិ ។ សង្ខារក្ខន្ធន្ត ខន្ធន្ត ចេវ សង្ខា-
 រក្ខន្ធន្ត ច អវសេសា ខន្ធន្ត ខន្ធន្ត ន សង្ខារក្ខន្ធន្ត ។

[៨៨] សញ្ញា ខន្ធន្តតិ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធន្ត
 វិញ្ញាណក្ខន្ធន្តតិ ។ វិញ្ញាណក្ខន្ធន្ត ខន្ធន្ត ចេវ
 វិញ្ញាណក្ខន្ធន្ត ច អវសេសា ខន្ធន្ត ខន្ធន្ត ន វិញ្ញា-
 ណក្ខន្ធន្ត ។

[៨៩] សង្ខារ ខន្ធន្តតិ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធន្ត
 រូបក្ខន្ធន្តតិ ។ រូបក្ខន្ធន្ត ខន្ធន្ត ចេវ រូបក្ខន្ធន្ត ច
 អវសេសា ខន្ធន្ត ខន្ធន្ត ន រូបក្ខន្ធន្ត ។

[៩០] សង្ខារ ខន្ធន្តតិ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធន្ត
 វេទនាខន្ធន្តតិ ។ វេទនាខន្ធន្ត ខន្ធន្ត ចេវ វេទនា-
 ខន្ធន្ត ច អវសេសា ខន្ធន្ត ខន្ធន្ត ន វេទនាខន្ធន្ត ។

ខន្ធយមកៈ បណ្ណតិវារៈ និទ្ទេស

[៨៦] សញ្ញា ហៅថាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធចាំងឡាយ
ហៅថាវេទនាខន្ធឬ ។ វេទនាខន្ធ ហៅថាខន្ធផង់ ហៅថាវេទនា-
ខន្ធផង់ ឯខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថា
វេទនាខន្ធទេ ។

[៨៧] សញ្ញា ហៅថាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធចាំងឡាយ ហៅថា
សង្ខារក្ខន្ធឬ ។ សង្ខារក្ខន្ធ ហៅថាខន្ធផង់ ហៅថាសង្ខារក្ខន្ធផង់ ឯខន្ធ
ចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថា សង្ខារក្ខន្ធទេ ។

[៨៨] សញ្ញា ហៅថាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធចាំងឡាយ
ហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធឬ ។ វិញ្ញាណក្ខន្ធ ហៅថាខន្ធផង់ ហៅថាវិញ្ញា-
ណក្ខន្ធផង់ ឯខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែន
ហៅថា វិញ្ញាណក្ខន្ធទេ ។

[៨៩] ពួកសង្ខារ ហៅថាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធចាំងឡាយ
ហៅថារូបក្ខន្ធឬ ។ រូបក្ខន្ធ ហៅថាខន្ធផង់ ហៅថារូបក្ខន្ធផង់
ឯខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថា រូប
ក្ខន្ធទេ ។

[៩០] ពួកសង្ខារ ហៅថាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធចាំងឡាយ
ហៅថាវេទនាខន្ធឬ ។ វេទនាខន្ធ ហៅថាខន្ធផង់ ហៅថាវេទនា
ខន្ធផង់ ឯខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស គ្រាន់តែជាពួកខន្ធ មិនមែនហៅថា
វេទនាខន្ធទេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៧០] សង្ខារ ខន្ធទ្រតិ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធសញ្ញាខន្ធទ្រតិ ។ សញ្ញាខន្ធទ្រតិ ខន្ធទ្រតិ ចេវ វេទនាខន្ធទ្រតិ ច អវសេសា ខន្ធទ្រតិ ខន្ធទ្រតិ ន សញ្ញាខន្ធទ្រតិ ។

[៧២] សង្ខារ ខន្ធទ្រតិ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធវិញ្ញាណក្ខន្ធទ្រតិ ។ វិញ្ញាណក្ខន្ធទ្រតិ ខន្ធទ្រតិ ចេវ វិញ្ញាណក្ខន្ធទ្រតិ ច អវសេសា ខន្ធទ្រតិ ខន្ធទ្រតិ ន វិញ្ញាណក្ខន្ធទ្រតិ ។

[៧៣] វិញ្ញាណំ ខន្ធទ្រតិ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធរូបក្ខន្ធទ្រតិ ។ រូបក្ខន្ធទ្រតិ ខន្ធទ្រតិ ចេវ រូបក្ខន្ធទ្រតិ ច អវសេសា ខន្ធទ្រតិ ខន្ធទ្រតិ ន រូបក្ខន្ធទ្រតិ ។

[៧៤] វិញ្ញាណំ ខន្ធទ្រតិ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធវេទនាខន្ធទ្រតិ ។ វេទនាខន្ធទ្រតិ ខន្ធទ្រតិ ចេវ វេទនាខន្ធទ្រតិ ច អវសេសា ខន្ធទ្រតិ ខន្ធទ្រតិ ន វេទនាខន្ធទ្រតិ ។

[៧៥] វិញ្ញាណំ ខន្ធទ្រតិ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធសញ្ញាខន្ធទ្រតិ ។ សញ្ញាខន្ធទ្រតិ ខន្ធទ្រតិ ចេវ សញ្ញាខន្ធទ្រតិ ច អវសេសា ខន្ធទ្រតិ ខន្ធទ្រតិ ន សញ្ញាខន្ធទ្រតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៧១] សង្ខារតាំងឡាយ ហៅថា ខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថា សញ្ញាខន្ធឬ ។ សញ្ញាខន្ធ ហៅថា ខន្ធផង្គ ហៅថា វេទនាខន្ធផង្គ ឯខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស ហៅថា ខន្ធ មិនមែន ហៅថា សញ្ញាខន្ធទេ ។

[៧២] សង្ខារតាំងឡាយ ហៅថា ខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ ។ វិញ្ញាណក្ខន្ធ ហៅថា ខន្ធផង្គ ហៅថា វិញ្ញាណក្ខន្ធផង្គ ឯខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស ហៅថា ខន្ធ មិនមែនហៅថា វិញ្ញាណក្ខន្ធទេ ។

[៧៣] វិញ្ញាណ ហៅថា ខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថា រូបក្ខន្ធឬ ។ រូបក្ខន្ធ ហៅថា ខន្ធផង្គ ហៅថា រូបក្ខន្ធផង្គ ឯខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស ហៅថា ខន្ធ មិនមែនហៅថា រូបក្ខន្ធទេ ។

[៧៤] វិញ្ញាណ ហៅថា ខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថា វេទនាខន្ធឬ ។ វេទនាខន្ធ ហៅថា ខន្ធផង្គ ហៅថា វេទនាខន្ធផង្គ ឯខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស ហៅថា ខន្ធ មិនមែនហៅថា វេទនាខន្ធទេ ។

[៧៥] វិញ្ញាណ ហៅថា ខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថាសញ្ញាខន្ធឬ ។ សញ្ញាខន្ធ ហៅថាខន្ធផង្គ ហៅថាសញ្ញាខន្ធផង្គ ឯខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស ហៅថា ខន្ធ មិនមែនហៅថា សញ្ញាខន្ធទេ ។

ខន្ធមកស្ស បណ្ណតិវារស្ស ឆិទ្ទេសោ

[៩៦] វិញ្ញាណំ ខន្ធន្តិ ។ អាមន្តា ។ ខន្ធសន្តារត្តន្តិ ។ សន្តារត្តន្តិ ខន្ធលេវ សន្តារត្តន្តិ ធម្មសេសា ខន្ធខន្ធន សន្តារត្តន្តិ ។

[៩៧] ន រូបំ ន ខន្ធន្តិ ។ រូបំ វេយ្យា អវសេសា ខន្ធន រូបំ ខន្ធរូបញ្ច ខន្ធប វេយ្យា អវសេសា ន លេវ រូបំ ន ធម្ម ខន្ធន ខន្ធន វេទនាខន្ធន្តិ ។ អាមន្តា ។

[៩៨] ន រូបំ ន ខន្ធន្តិ ។ រូបំ វេយ្យា អវសេសា ខន្ធន រូបំ ខន្ធរូបញ្ច ខន្ធប វេយ្យា អវសេសា ន លេវ រូបំ ន ធម្ម ខន្ធន ខន្ធន សញ្ញាខន្ធន្តិ ។ អាមន្តា ។

[៩៩] ន រូបំ ន ខន្ធន្តិ ។ រូបំ វេយ្យា អវសេសា ខន្ធន រូបំ ខន្ធរូបញ្ច ខន្ធប វេយ្យា អវសេសា ន លេវ រូបំ ន ធម្ម ខន្ធន ខន្ធន សន្តារត្តន្តិ ។ អាមន្តា ។

[១០០] ន រូបំ ន ខន្ធន្តិ ។ រូបំ វេយ្យា អវសេសា ខន្ធន រូបំ ខន្ធរូបញ្ច ខន្ធប វេយ្យា អវសេសា ន លេវ រូបំ ន ធម្ម ខន្ធន ខន្ធន វិញ្ញាណត្តន្តិ ។ អាមន្តា ។

ខន្ធមកៈ បណ្ណត្ថិវារៈ តិរេស

[៩៦] វិញ្ញាណ ហៅថាខន្ធឬ ។ អើ ។ ខន្ធតាំងឡាយ ហៅថា សង្ខារក្ខន្ធឬ ។ សង្ខារក្ខន្ធ ហៅថា ខន្ធផង្គ ហៅថា សង្ខារក្ខន្ធផង្គ ឯខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស ហៅថា ខន្ធ មិនមែនហៅថា សង្ខារក្ខន្ធទេ ។

[៩៧] មិនមែនរូប មិនហៅថាខន្ធឬ ។ ខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែរូបចេញ មិនហៅថា រូបទេ ហៅថា ខន្ធ ខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែ រូបនិងខន្ធចេញ មិនហៅថារូបផង មិនហៅថា ខន្ធផង្គទេ ។ មិនមែនខន្ធតាំងឡាយ មិនហៅថា វេទនាខន្ធឬ ។ អើ ។

[៩៨] មិនមែនរូប មិនហៅថា ខន្ធឬ ។ ខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែរូបចេញ មិនមែនហៅថា រូបទេ ហៅថា ខន្ធ ខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែ រូបនិងខន្ធចេញ មិនហៅថា រូបផង មិនហៅថាខន្ធផង្គទេ ។ មិនមែនខន្ធ មិនហៅថា សញ្ញាខន្ធឬ ។ អើ ។

[៩៩] មិនមែនរូប មិនហៅថា ខន្ធឬ ។ ខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែរូបចេញ មិនហៅថា រូបទេ ហៅថា ខន្ធ ខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែ រូបនិងខន្ធចេញ មិនហៅថា រូបផង មិនហៅថាខន្ធផង្គទេ ។ មិនមែនខន្ធ មិនហៅថា សង្ខារក្ខន្ធឬ ។ អើ ។

[១០០] មិនមែនរូប មិនហៅថា ខន្ធឬ ។ ខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែរូបចេញ មិនហៅថា រូបទេ ហៅថា ខន្ធ ខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែ រូបនិងខន្ធចេញ មិនហៅថា រូបផង មិនហៅថាខន្ធផង្គទេ ។ មិនមែនខន្ធ មិនហៅថាវិញ្ញាណក្ខន្ធឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១០១] ន វេទនា ន ខន្ទោតិ ។ វេទនំ
 បឋេត្វា អវសេសា ខន្ទា ន វេទនា ខន្ទា វេទនញ្ច
 ខន្ទេ ច បឋេត្វា អវសេសា ន ថេវ វេទនា ន
 ច ខន្ទា ។ ន ខន្ទា ន រូបក្ខន្ធាតុ ។ អាមន្តា ។

[១០២] ន វេទនា ន ខន្ទោតិ ។ វេទនំ
 បឋេត្វា អវសេសា ខន្ទា ន វេទនា ខន្ទា វេទ-
 នញ្ច ខន្ទេ ច បឋេត្វា អវសេសា ន ថេវ វេទ-
 នា ន ច ខន្ទា ។ ន ខន្ទា ន សញ្ញាខន្ទោតិ ។
 អាមន្តា ។

[១០៣] ន វេទនា ន ខន្ទោតិ ។ វេទនំ
 បឋេត្វា អវសេសា ខន្ទា ន វេទនា ខន្ទា វេទ-
 នញ្ច ខន្ទេ ច បឋេត្វា អវសេសា ន ថេវ វេទ-
 នា ន ច ខន្ទា ។ ន ខន្ទា ន សង្ខារក្ខន្ធាតុ ។
 អាមន្តា ។

[១០៤] ន វេទនា ន ខន្ទោតិ ។ វេទនំ
 បឋេត្វា អវសេសា ខន្ទា ន វេទនា ខន្ទា វេទ-
 នញ្ច ខន្ទេ ច បឋេត្វា អវសេសា ន ថេវ
 វេទនា ន ច ខន្ទា ។ ន ខន្ទា ន វិញ្ញាណក្ខន្ធាតុ-
 តិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១០១] មិនមែនវេទនា មិនហៅថា ខន្ធឬ ។ ខន្ធតាំងឡាយដ៏
សេស វៀរលែងតែវេទនាចេញ មិនហៅថា វេទនាទេ ហៅថា ខន្ធ ខន្ធ
តាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែ វេទនានិងខន្ធចេញ មិនហៅថាវេទនា
ផង មិនហៅថាខន្ធផងទេ ។ មិនមែនខន្ធ មិនហៅថារូបក្ខន្ធឬ ។ អើ ។

[១០២] មិនមែនវេទនា មិនហៅថា ខន្ធឬ ។ ខន្ធតាំងឡាយ
ដ៏សេស វៀរលែងតែវេទនាចេញ មិនហៅថា វេទនាទេ ហៅថា ខន្ធ
ខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែវេទនានិងខន្ធចេញ មិនហៅថា
វេទនាផង មិនហៅថា ខន្ធផងទេ ។ មិនមែនខន្ធ មិនហៅថា
សញ្ញាខន្ធឬ ។ អើ ។

[១០៣] មិនមែនវេទនា មិនហៅថា ខន្ធឬ ។ ខន្ធតាំងឡាយ
ដ៏សេស វៀរលែងតែវេទនាចេញ មិនហៅថា វេទនាទេ ហៅថា ខន្ធ
ខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែវេទនានិងខន្ធចេញ មិនហៅថា
វេទនាផង មិនហៅថា ខន្ធផងទេ ។ មិនមែនខន្ធ មិនហៅថា
សង្ខារក្ខន្ធឬ ។ អើ ។

[១០៤] មិនមែនវេទនា មិនហៅថា ខន្ធឬ ។ ខន្ធតាំងឡាយ
ដ៏សេស វៀរលែងតែវេទនាចេញ មិនហៅថា វេទនាទេ ហៅថា ខន្ធ
ខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែវេទនា និងខន្ធចេញ មិនហៅថា
វេទនាផង មិនហៅថា ខន្ធផងទេ ។ មិនមែនខន្ធ មិនហៅថា
វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ ។ អើ ។

ខន្ធយមកស្ស បណ្ណត្តិវស្ស គំឡេសោ

[១០៥] ន សញ្ញា ន ខន្ធគោតិ ។ សញ្ញា
 វេយ្យា អវសេសា ខន្ធន ន សញ្ញា ខន្ធន សញ្ញា
 ខន្ធន ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ សញ្ញា ន
 ច ខន្ធន ។ ន ខន្ធន ន រូបក្ខន្ធគោតិ ។ អាមន្តា ។

[១០៦] ន សញ្ញា ន ខន្ធគោតិ ។ សញ្ញា
 វេយ្យា អវសេសា ខន្ធន ន សញ្ញា ខន្ធន សញ្ញា
 ខន្ធន ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ សញ្ញា ន
 ច ខន្ធន ។ ន ខន្ធន ន វេទនាខន្ធគោតិ ។ អាមន្តា ។

[១០៧] ន សញ្ញា ន ខន្ធគោតិ ។ សញ្ញា
 វេយ្យា អវសេសា ខន្ធន ន សញ្ញា ខន្ធន សញ្ញា
 ខន្ធន ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ សញ្ញា ន
 ច ខន្ធន ។ ន ខន្ធន ន សង្ខារក្ខន្ធគោតិ ។ អាមន្តា ។

[១០៨] ន សញ្ញា ន ខន្ធគោតិ ។ សញ្ញា
 វេយ្យា អវសេសា ខន្ធន ន សញ្ញា ខន្ធន សញ្ញា
 ខន្ធន ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ សញ្ញា ន
 ច ខន្ធន ។ ន ខន្ធន ន វិញ្ញាណក្ខន្ធគោតិ ។
 អាមន្តា ។

ខន្ធយមកៈ បណ្ណត្ថិវៈ តំទេស

[១០៥] មិនមែនសញ្ញា មិនហៅថា ខន្ធឬ ។ ខន្ធចាំងឡាយដ៏
សេស វៀរលែងតែសញ្ញាចេញ មិនហៅថា សញ្ញាទេ ហៅថា ខន្ធ
ខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែសញ្ញានិងខន្ធចេញ មិនហៅថាសញ្ញា
ផង មិនហៅថាខន្ធផងទេ ។ មិនមែនខន្ធ មិនហៅថារូបក្នុងឬ ។ អើ ។

[១០៦] មិនមែនសញ្ញា មិនហៅថា ខន្ធឬ ។ ខន្ធចាំងឡាយ
ដ៏សេស វៀរលែងតែសញ្ញាចេញ មិនហៅថា សញ្ញាទេ ហៅថា ខន្ធ
ខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែសញ្ញានិងខន្ធចេញ មិនហៅថា
សញ្ញាផង មិនហៅថា ខន្ធផងទេ ។ មិនមែនខន្ធ មិនហៅថា
វេទនាខន្ធឬ ។ អើ ។

[១០៧] មិនមែនសញ្ញា មិនហៅថា ខន្ធឬ ។ ខន្ធចាំងឡាយ
ដ៏សេស វៀរលែងតែសញ្ញាចេញ មិនហៅថា សញ្ញាទេ ហៅថា ខន្ធ
ខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែសញ្ញានិងខន្ធចេញ មិនហៅថា
សញ្ញាផង មិនហៅថា ខន្ធផងទេ ។ មិនមែនខន្ធ មិនហៅថា
សង្ខារក្នុងឬ ។ អើ ។

[១០៨] មិនមែនសញ្ញា មិនហៅថា ខន្ធឬ ។ ខន្ធចាំងឡាយ
ដ៏សេស វៀរលែងតែសញ្ញាចេញ មិនហៅថាសញ្ញាទេ ហៅថាខន្ធ
ខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែសញ្ញានិងខន្ធចេញ មិនហៅថា
សញ្ញាផង មិនហៅថា ខន្ធផងទេ ។ មិនមែនខន្ធ មិនហៅថា
វិញ្ញាណក្នុងឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១០៩] ន សង្ខារ ន ខន្ទោតិ ។ អាមន្តា ។
ន ខន្ទា ន រូបក្ខន្ទោតិ ។ អាមន្តា ។

[១១០] ន សង្ខារ ន ខន្ទោតិ ។ អាមន្តា ។
ន ខន្ទា ន វេទនាខន្ទោតិ ។ អាមន្តា ។

[១១១] ន សង្ខារ ន ខន្ទោតិ ។ អាមន្តា ។
ន ខន្ទា ន សញ្ញាខន្ទោតិ ។ អាមន្តា ។

[១១២] ន សង្ខារ ន ខន្ទោតិ ។ អាមន្តា ។
ន ខន្ទា ន វិញ្ញាណក្ខន្ទោតិ ។ អាមន្តា ។

[១១៣] ន វិញ្ញាណំ ន ខន្ទោតិ ។ វិញ្ញាណំ
វេបេត្វា អវសេសា ខន្ទា ន វិញ្ញាណំ ខន្ទា វិញ្ញាណញ្ច
ខន្ទេ ច វេបេត្វា អវសេសា ន ចេវ វិញ្ញាណំ ន ច
ខន្ទា ។ ន ខន្ទា ន រូបក្ខន្ទោតិ ។ អាមន្តា ។

[១១៤] ន វិញ្ញាណំ ន ខន្ទោតិ ។ វិញ្ញាណំ
វេបេត្វា អវសេសា ខន្ទា ន វិញ្ញាណំ ខន្ទា
វិញ្ញាណញ្ច ខន្ទេ ច វេបេត្វា អវសេសា ន ចេវ
វិញ្ញាណំ ន ច ខន្ទា ។ ន ខន្ទា ន វេទនា
ខន្ទោតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១០៩] មិនមែនសង្ខារ មិនហៅថា ខន្ធឬ ។ អើ ។ មិនមែន
ខន្ធ មិនហៅថា រូបក្ខន្ធឬ ។ អើ ។

[១១០] មិនមែនសង្ខារ មិនហៅថា ខន្ធឬ ។ អើ ។ មិន
មែនខន្ធ មិនហៅថា វេទនាខន្ធឬ ។ អើ ។

[១១១] មិនមែនសង្ខារ មិនហៅថា ខន្ធឬ ។ អើ ។ មិន
មែនខន្ធ មិនហៅថា សញ្ញាខន្ធឬ ។ អើ ។

[១១២] មិនមែនសង្ខារ មិនហៅថា ខន្ធឬ ។ អើ ។ មិន
មែនខន្ធ មិនហៅថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ ។ អើ ។

[១១៣] មិនមែនវិញ្ញាណ មិនហៅថា ខន្ធឬ ។ ខន្ធចាំងឡាយ
ដ៏សេស វៀរលែងតែវិញ្ញាណចេញ មិនហៅថា វិញ្ញាណទេ ហៅថា
ខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែវិញ្ញាណនិងខន្ធចេញ មិន
ហៅថា វិញ្ញាណផង មិនហៅថា ខន្ធផងទេ ។ មិនមែនខន្ធ មិន
ហៅថា រូបក្ខន្ធឬ ។ អើ ។

[១១៤] មិនមែនវិញ្ញាណ មិនហៅថា ខន្ធឬ ។ ខន្ធចាំងឡាយ
ដ៏សេស វៀរលែងតែវិញ្ញាណចេញ មិនហៅថា វិញ្ញាណទេ ហៅថា
ខន្ធ ខន្ធចាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែវិញ្ញាណនិងខន្ធចេញ មិន
ហៅថា វិញ្ញាណផង មិនហៅថា ខន្ធផងទេ ។ មិនមែនខន្ធ មិន
ហៅថា វេទនាខន្ធឬ ។ អើ ។

ខន្ធមមកេ បរិក្ខារស្ស ឧប្បាទវិញ

[១១៥] ន វិញ្ញាណំ ន ខន្ធន្តិ ។ វិញ្ញាណំ
 វេយ្យា អវសេសា ខន្ធន្តិ ន វិញ្ញាណំ ខន្ធន្តិ
 វិញ្ញាណញ្ច ខន្ធន្តិ វេយ្យា អវសេសា ន វេយ្យា
 វិញ្ញាណំ ន វេយ្យា ។ ន ខន្ធន្តិ ន សញ្ញា-
 ខន្ធន្តិ ។ អាមន្តា ។

[១១៦] ន វិញ្ញាណំ ន ខន្ធន្តិ ។ វិញ្ញាណំ
 វេយ្យា អវសេសា ខន្ធន្តិ ន វិញ្ញាណំ ខន្ធន្តិ
 វិញ្ញាណញ្ច ខន្ធន្តិ វេយ្យា អវសេសា ន វេយ្យា
 វិញ្ញាណំ ន វេយ្យា ។ ន ខន្ធន្តិ ន សញ្ញា-
 វត្ថុន្តិ ។ អាមន្តា ។

បណ្ណត្ថវិញ ។

បរិក្ខារវិញ

[១១៧] យស្ស រូបត្ថន្តិ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 វេទនាខន្ធន្តិ ឧប្បជ្ជតិ ។ អសញ្ញាសត្តំ ឧបប-
 ជ្ជន្តិ^(១) តេសំ រូបត្ថន្តិ ឧប្បជ្ជតិ នោ វេទនា
 វេទនាខន្ធន្តិ បញ្ចកេការំ ឧបបជ្ជន្តិ តេសំ
 រូបត្ថន្តិ វេទនាខន្ធន្តិ វេទនាខន្ធន្តិ វេទនាខន្ធន្តិ ។

១ ឧ. សព្វត្ថ ឧប្បជ្ជន្តិ ទិស្សតិ ។

ខន្ធយមកៈ បរិច្ចារៈ ឧប្បាទារៈ

[១១៥] មិនមែនវិញ្ញាណ មិនហៅថា វិញ្ញាណក្ខន្ធឬ ។ ខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែវិញ្ញាណចេញ មិនហៅថា វិញ្ញាណទេ ហៅថា ខន្ធ ខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែវិញ្ញាណនិងខន្ធចេញ មិនហៅថា វិញ្ញាណផង មិនហៅថា ខន្ធផងទេ ។ មិនមែនខន្ធ មិនហៅថា សញ្ញាខន្ធឬ ។ អើ ។

[១១៦] មិនមែនវិញ្ញាណ មិនហៅថា ខន្ធឬ ។ ខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែវិញ្ញាណចេញ មិនហៅថា វិញ្ញាណទេ ហៅថា ខន្ធ ខន្ធតាំងឡាយដ៏សេស វៀរលែងតែវិញ្ញាណនិងខន្ធចេញ មិនហៅថាវិញ្ញាណផង មិនហៅថា ខន្ធផងទេ ។ មិនមែនខន្ធ មិនហៅថា សញ្ញាខន្ធឬ ។ អើ ។

ចប់ បណ្ណតិវារៈ ។

បរិច្ចារៈ

[១១៧] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើង វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ ក៏កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វចូលទៅកាន់ អសញ្ញាសត្វរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព រូបក្ខន្ធកើតឡើងផង របស់សត្វទាំងនោះ វេទនាខន្ធ កើតឡើងផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អរូបំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធោ
 ឧប្បជ្ឈតិ បញ្ចវេកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ វេទនា-
 ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[១១៨] យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ វេទនា-
 ខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតិ
 បញ្ចវេកានេ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ឈតិ វេទនា-
 ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។ យត្ថ វា បន វេទនា-
 ខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 អរូបេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ
 រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតិ បញ្ចវេកានេ តត្ថ វេទនាខន្ធោ
 ច ឧប្បជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[១១៩] យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អសញ្ញាសត្តំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតិ បញ្ចវេកានំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ឈតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណាកើតឡើង រូបក្នុង របស់សត្វ
នោះ ក៏កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ចូលទៅកាន់អរូបភព វេទនាខន្ធ
របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ឯរូបក្នុង របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើងទេ ពួកសត្វចូលទៅកាន់ បញ្ចវេការភព វេទនាខន្ធរបស់
សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង រូបក្នុង កើតឡើងផង ។

(១១៨) រូបក្នុង កើតឡើងក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ ក៏កើតឡើង
ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបក្នុង កើតឡើងក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ឯវេទនា-
ខន្ធ មិនកើតឡើងក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះទេ រូបក្នុង វេមិនកើតឡើងផង
វេទនាខន្ធ វេមិនកើតឡើងផង ក្នុងបញ្ចវេការភពនោះ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត វេទនាខន្ធកើតឡើងក្នុងទីណា រូបក្នុងក៏កើតឡើងក្នុងទីនោះដែរ
ឬ ។ វេទនាខន្ធ កើតឡើងក្នុងអរូបភពនោះ ឯរូបក្នុង មិនកើត
ឡើងក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ វេមិនកើតឡើងផង រូបក្នុង វេមិន
កើតឡើងផង ក្នុងបញ្ចវេការភពនោះ ។

(១១៩) រូបក្នុង របស់សត្វណាកើតឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ
របស់សត្វនោះ ក៏កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ចូលទៅ
កាន់អសញ្ញាសត្វ រូបក្នុង របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
ចូលទៅកាន់បញ្ចវេការភព រូបក្នុង របស់សត្វទាំងនោះ ក៏កើតឡើងផង

ខន្ធយមកេ បរិវាស្ស ឧប្បាសាវេ

វេទនាខន្ធរោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ វេទនាខន្ធរោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធរោ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 វេទនាខន្ធរោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូប-
 ក្ខន្ធរោ ឧប្បជ្ជតិ បញ្ចវេក្ការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ វេទនាខន្ធរោ ច ឧប្បជ្ជតិ រូបក្ខន្ធរោ ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(១២០) យស្ស រូបក្ខន្ធរោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 វេទនាខន្ធរោ ឧប្បជ្ជតិ ។ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 រូបក្ខន្ធរោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធរោ
 ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរ្តន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធរោ ច
 ឧប្បជ្ជតិ វេទនាខន្ធរោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា
 បន វេទនាខន្ធរោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស រូបក្ខន្ធរោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ។ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនា-
 ខន្ធរោ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធរោ ឧប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ចរ្តន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធរោ ច ឧប្បជ្ជតិ
 រូបក្ខន្ធរោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

ខន្ធមកៈ បណ្ណតិវារៈ និទ្ទេស

វេទនាខន្ធ ក៏កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ
 របស់សត្វណា កើតឡើងក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
 ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ចូលទៅកាន់អរូបភព វេទនាខន្ធ
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងក្នុងទីនោះទេ ។ ពួកសត្វ ចូលទៅកាន់បញ្ចវេការភព
 វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ ក៏កើតឡើងផង រូបក្ខន្ធ ក៏កើតឡើង
 ផង ក្នុងទីនោះ ។

(១២០) រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង វេទនាខន្ធ
 របស់សត្វនោះ ក៏មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ចូលទៅកាន់អរូបភព
 រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ កាលពួកសត្វទាំងពួងច្យុត រូបក្ខន្ធ
 របស់សត្វទាំងនោះ ក៏មិនកើតឡើងផង វេទនាខន្ធ ក៏មិនកើតឡើងផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង រូបក្ខន្ធ
 របស់សត្វនោះ ក៏មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ចូលទៅកាន់អសញ្ញា-
 សត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ឯរូបក្ខន្ធ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ កាលពួកសត្វទាំងពួងច្យុត
 វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ ក៏មិនកើតឡើងផង រូបក្ខន្ធ ក៏មិន
 កើតឡើងផង ។

(១២១) យត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ឈតិ តត្ថ វេទនា-
 ខន្ធា នុប្បជ្ឈតិ ។ ឧប្បជ្ឈតិ ។ យត្ថ វា បន
 វេទនាខន្ធា នុប្បជ្ឈតិ តត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ឈតិ ។
 ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១២២) យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ វេទនាខន្ធា នុប្បជ្ឈតិ ។ អរូបំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 វេទនាខន្ធា នុប្បជ្ឈតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ
 រូបក្ខន្ធា ច នុប្បជ្ឈតិ វេទនាខន្ធា ច នុប្បជ្ឈតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធា នុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ឈតិ ។ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ឈ-
 ន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា នុប្បជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ឈតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ច នុប្បជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធា
 ច នុប្បជ្ឈតិ ។

(១២៣) យស្ស រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស រូបក្ខន្ធា
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១២១] រូបក្ខន្ធ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ កើតឡើង ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ មិនកើតឡើងក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ កើតឡើង ។

[១២២] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ កាល ពួកសត្វ ចូលទៅកាន់អរូបកភព រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វទាំងពួងកាលច្បុត រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង វេទនាខន្ធ ក៏មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វទាំងពួង កាលច្បុត វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ ក៏មិនកើតឡើងផង រូបក្ខន្ធ ក៏មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១២៣] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយដែរឬ ។ អើ ។

ខន្ធយមកេ បរិច្ឆិកាស្ស ឧប្បាសកេ

(១២២) យត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ វេទនា-
 ឧក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អសញ្ញាសត្ត តត្ថ រូប-
 ក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិត្ត ឆោ ច តត្ថ វេទនាឧក្ខន្ធា ឧប្ប-
 ជ្ជិត្ត បញ្ចវេកាការ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ជិត្ត
 វេទនាឧក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យត្ថ វា បន
 វេទនាឧក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 អរូបេ តត្ថ វេទនាឧក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិត្ត ឆោ ច តត្ថ
 រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិត្ត បញ្ចវេកាការ តត្ថ វេទនាឧក្ខន្ធា
 ច ឧប្បជ្ជិត្ត រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(១២៣) យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ វេទនាឧក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិត្ត ឆោ ច
 តេសំ តត្ថ វេទនាឧក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិត្ត បញ្ចវេកាការំ
 តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ជិត្ត វេទនាឧក្ខន្ធា
 ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាឧក្ខន្ធា
 ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាឧក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិត្ត ឆោ ច
 តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិត្ត បញ្ចវេកាការំ តេសំ
 តត្ថ វេទនាឧក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ជិត្ត រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

ខន្ធយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បទានៈ

(១២៤) រូបក្ខន្ធ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបក្ខន្ធ កើតឡើងហើយ ក្នុងអសញ្ញាសត្វ
 នោះ ឯវេទនាខន្ធ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ ក៏កើតឡើង
 ហើយផង វេទនាខន្ធ ក៏កើតឡើងហើយផង ក្នុងបញ្ចវេកាការក្នុងនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ វេទនាខន្ធ កើតឡើងហើយ ក្នុងអរូបភព
 នោះ ឯរូបក្ខន្ធ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ ក៏កើត
 ឡើងហើយផង រូបក្ខន្ធ ក៏កើតឡើងហើយផង ក្នុងបញ្ចវេកាការក្នុងនោះ ។

(១២៥) រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូប-
 ក្ខន្ធ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯវេទ-
 នាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ
 របស់ពួកបញ្ចវេកាការសត្វនោះ ក៏កើតឡើងហើយផង វេទនាខន្ធ ក៏កើត
 ឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វ
 ណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ វេទនាខន្ធ របស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ របស់ពួកបញ្ចវេកាការសត្វនោះ
 ក៏កើតឡើងហើយផង រូបក្ខន្ធ ក៏កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបំណែក យមកំ

(១២៦) យស្ស រូបក្ខន្ធា ធុប្បជ្ជិតុ តស្ស
វេទនាខន្ធា ធុប្បជ្ជិតាតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា
បន វេទនាខន្ធា ធុប្បជ្ជិតុ តស្ស រូបក្ខន្ធា
ធុប្បជ្ជិតាតិ ។ នត្ថិ ។

(១២៧) យត្ថ រូបក្ខន្ធា ធុប្បជ្ជិតុ តត្ថ
វេទនាខន្ធា ធុប្បជ្ជិតាតិ ។ ធុប្បជ្ជិតុ ។ យត្ថ វា
បន វេទនាខន្ធា ធុប្បជ្ជិតុ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ធុប្ប-
ជ្ជិតាតិ ។ ធុប្បជ្ជិតុ ។

(១២៨) យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធា ធុប្បជ្ជិតុ តស្ស
តត្ថ វេទនាខន្ធា ធុប្បជ្ជិតាតិ ។ អរូបាណំ តេសំ
តត្ថ រូបក្ខន្ធា ធុប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទ-
នាខន្ធា ធុប្បជ្ជិតុ សុទ្ធាវាសាណំ តេសំ តត្ថ រូប-
ក្ខន្ធា ច ធុប្បជ្ជិតុ វេទនាខន្ធា ច ធុប្បជ្ជិតុ ។
យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធា ធុប្បជ្ជិតុ តស្ស
តត្ថ រូបក្ខន្ធា ធុប្បជ្ជិតាតិ ។ អសញ្ញាសត្តាណំ
តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ធុប្បជ្ជិតុ នោ ច
តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ធុប្បជ្ជិតុ សុទ្ធាវាសាណំ តេសំ
តត្ថ វេទនាខន្ធា ច ធុប្បជ្ជិតុ រូបក្ខន្ធា ច
ធុប្បជ្ជិតុ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១២៦] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ វេទនាខន្ធ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយដែរឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយ
យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ រូបក្ខន្ធ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយដែរឬ ។ មិនមានទេ ។

[១២៧] រូបក្ខន្ធ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ មិន
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយ
យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ
មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[១២៨] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបក្ខន្ធ
របស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ
របស់ពួកកសុទ្ធាវាសសត្វនោះ ក៏មិនកើតឡើងហើយផង វេទនាខន្ធ ក៏មិន
កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់
សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ វេទនាខន្ធ របស់ពួកអសព្វាសត្វនោះ
មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់ពួកសត្វនោះ មិនមែនជា
មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ របស់ពួកកសុទ្ធាវាសសត្វនោះ
ក៏មិនកើតឡើងហើយផង រូបក្ខន្ធ ក៏មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

ឧទ្ទយមកេ វេទិត្តវាស្ស ឧប្បាទវិហ

(១២៩) យស្ស រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស រូបក្ខន្ធា
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ អរូបំ ឧប្បជ្ជិត្វា បរិនិព្វា-
យិស្សន្តិ តេសំ វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ
ច តេសំ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ
វេទនាខន្ធា ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធា ច ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ ។

(១៣០) យត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ
រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តត្ថ វេទនាខន្ធា
ឧប្បជ្ជិស្សតិ បញ្ចវេកាវេ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ វេទនាខន្ធា ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យត្ថ វា បន
វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិស្ស-
តិ ។ អរូបេ តត្ថ វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ
ច តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិស្សតិ បញ្ចវេកាវេ តត្ថ
វេទនាខន្ធា ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធា ច ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ ។

ខន្ធយមកៈ បរិវិវាវៈ ឧប្បាទវាវៈ

[១២៩] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង វេទនាខន្ធ របស់
សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ
របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
ឡើងដែរឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅកាន់អរូបព្រហ្មហើយ
នឹងបរិនិព្វាន វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯរូបក្ខន្ធ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង រូបក្ខន្ធ នឹងកើតឡើងផង ។

[១៣០] រូបក្ខន្ធ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ នឹង
កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបក្ខន្ធ នឹងកើតឡើង ក្នុងអសព្វាសត្វ
នោះ ឯវេទនាខន្ធ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ នឹងកើត
ឡើងផង វេទនាខន្ធ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងបញ្ចវេការភពនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ នឹង
កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ វេទនាខន្ធ នឹងកើតឡើង ក្នុងអរូបភព
នោះ ឯរូបក្ខន្ធ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ នឹង
កើតឡើងផង រូបក្ខន្ធ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងបញ្ចវេការភពនោះ ។

(១៣១) យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ អសញ្ញ-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច
 តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេកា-
 រានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ វេទ-
 នាខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធា
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា
 ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(១៣២) យស្ស រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យេ អរូបំ ឧប្ប-
 ជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 ឆោ ច តេសំ វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បច្ឆិមក-
 រិកានំ តេសំ រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ វេទនា-
 ខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន វេទ-
 នាខន្ធា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈិស្ស-
 តិ ។ អាមនា ។

អភិធម្មបំណក យមកៈ

[១៣១] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបក្ខន្ធ
 របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ របស់ពួកបញ្ច-
 វេការសត្វនោះ នឹងកើតឡើងផង វេទនាខន្ធ នឹងកើតឡើងផង ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 វេទនាខន្ធ របស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ របស់
 ពួកបញ្ចវេការសត្វនោះ នឹងកើតឡើងផង រូបក្ខន្ធ នឹងកើតឡើងផង
 ក្នុងទីនោះ ។

[១៣២] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង វេទនាខន្ធ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងដែរឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ
 កាន់អរូបព្រហ្មហើយ នឹងបរិនិព្វាន រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 កើតឡើង ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង
 ទេ រូបក្ខន្ធ របស់ពួកសត្វជាបច្ចិមភពនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង វេទនា-
 ខន្ធ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វ
 ណា នឹងមិនកើតឡើង រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងដែរ
 ឬ ។ អើ ។

ឧទ្ទិសបក បរិវាសន៍ ឧប្បាសនា

[១៣៣] យត្ថ រូបក្ខន្ធា ធុប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 វេទនាខន្ធា ធុប្បជ្ជិស្សតិ ។ ធុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យត្ថ
 វា បន វេទនាខន្ធា ធុប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ រូបក្ខន្ធា
 ធុប្បជ្ជិស្សតិ ។ ធុប្បជ្ជិស្សតិ ។

[១៣៤] យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធា ធុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធា ធុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អរូចានំ
 តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ធុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ វេទនាខន្ធា ធុប្បជ្ជិស្សតិ បន្តិមភវីកានំ តេសំ
 តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច ធុប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាខន្ធា ច
 ធុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធា
 ធុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធា ធុប្បជ្ជិស្សតិ ។
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ធុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ធុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ បន្តិមភវីកានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ច
 ធុប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធា ច ធុប្បជ្ជិស្សតិ ។

[១៣៥] យស្ស រូបក្ខន្ធា ធុប្បជ្ជតិ តស្ស
 វេទនាខន្ធា ធុប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បន
 វេទនាខន្ធា ធុប្បជ្ជតិ តស្ស រូបក្ខន្ធា ធុប្បជ្ជតិ ។

ខន្ធយមកៈ បវត្តិវរៈ ឧប្បាទវរៈ

(១៣៣) រូបក្ខន្ធ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ នឹងកើតឡើង ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ នឹងកើតឡើង ។

(១៣៤) រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបក្ខន្ធ របស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ របស់ពួកសត្វជាបច្ចិមភពនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង វេទនាខន្ធ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ វេទនាខន្ធ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ របស់ពួកសត្វជាបច្ចិមភពនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង រូបក្ខន្ធ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៣៥) រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើង វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។

សព្វេសំ ចរុន្តានំ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនា-
 ខន្ធា ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធា ឧប្ប-
 ជ្ជិតិ បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបប-
 ជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធា ច ឧប្បជ្ជិតុ រូបក្ខន្ធា
 ច ឧប្បជ្ជិតិ ។

(១៣៦) យស្ស វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ជិតិ តស្ស
 សញ្ញាខន្ធា ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន សញ្ញាខន្ធា ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស វេទនាខន្ធា
 ឧប្បជ្ជិតិ ។ សព្វេសំ ចរុន្តានំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបប-
 ជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធា ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ
 វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ជិតិ ចតុវេការំ បញ្ចវេការំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធា ច ឧប្បជ្ជិតុ
 វេទនាខន្ធា ច ឧប្បជ្ជិតិ ។

(១៣៧) យត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិតិ តត្ថ វេ-
 ទនាខន្ធា ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អសញ្ញាសត្ត តត្ថ រូប-
 ក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិតិ នោ ច តត្ថ វេទនាខន្ធា
 ឧប្បជ្ជិតុ បញ្ចវេការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ជិតិ
 វេទនាខន្ធា ច ឧប្បជ្ជិតុ ។ យត្ថ វា បន

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកសត្វទាំងពួងកាលច្បុក ចូលទៅកាន់អរូបភព វេទនាខន្ធ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេការភព ចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ
 វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង រូបក្ខន្ធ កើត
 ឡើងផង ។

[១៣៦] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើង សញ្ញាខន្ធ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងហើយដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញា-
 ខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ កើត
 ឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងពួង កាលច្បុក ចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ
 សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ឯវេទនាខន្ធ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់ចតុវេការ-
 ភព និងបញ្ចវេការភព សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
 ហើយផង វេទនាខន្ធ កើតឡើងផង ។

[១៣៧] រូបក្ខន្ធ កើតឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ កើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបក្ខន្ធ កើតឡើង ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ឯវេ-
 ទនាខន្ធ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ កើតឡើងផង វេទ-
 នាខន្ធ កើតឡើងហើយផង ក្នុងបញ្ចវេការភពនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត

ខន្ធយមកេ បរិវត្តិវស្ស ឧប្បាទវិហារ

វេទនាខន្ធរោ ឧប្បជ្ឈិត តត្ថ រូបក្ខន្ធរោ ឧប្បជ្ឈិតីតិ ។
 អរូបេ តត្ថ វេទនាខន្ធរោ ឧប្បជ្ឈិត លោ ច តត្ថ
 រូបក្ខន្ធរោ ឧប្បជ្ឈិតិ បញ្ចវេកាការេ តត្ថ វេទនាខន្ធរោ ច
 ឧប្បជ្ឈិត រូបក្ខន្ធរោ ច ឧប្បជ្ឈិតិ ។

[១៣៨] យត្ថ វេទនាខន្ធរោ ឧប្បជ្ឈិតិ តត្ថ
 សញ្ញាខន្ធរោ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
 បន សញ្ញាខន្ធរោ ឧប្បជ្ឈិត តត្ថ វេទនាខន្ធរោ ឧប្បជ្ឈ-
 ិតីតិ ។ អាមន្តា ។

[១៣៩] យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធរោ ឧប្បជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធរោ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 រូបក្ខន្ធរោ ឧប្បជ្ឈិតិ លោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធរោ
 ឧប្បជ្ឈិត ឥតវេសំ បញ្ចវេកាការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 តត្ថ រូបក្ខន្ធរោ ច ឧប្បជ្ឈិតិ វេទនាខន្ធរោ ច ឧប្ប-
 ជ្ឈិត ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធរោ ឧប្បជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធរោ ឧប្បជ្ឈិតីតិ ។ បញ្ចវេកាការ
 ចរន្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធរោ ឧប្បជ្ឈិត

ខន្ធយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

វេទនាខន្ធ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា រូបខន្ធ កើតឡើងក្នុងទីនោះ
ដែរឬ ។ វេទនាខន្ធ កើតឡើងហើយ ក្នុងអរូបភាពនោះ ឯរូបខន្ធ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ កើតឡើងហើយផង រូបខន្ធ
កើតឡើងផង ក្នុងបញ្ចវេកាការភពនោះ ។

[១៣៨] វេទនាខន្ធ កើតឡើង ក្នុងទីណា សញ្ញាខន្ធ កើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរ
ឬ ។ អើ ។

[១៣៩] រូបខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា វេទ-
នាខន្ធ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវាស ចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ រូបខន្ធ របស់
សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កាលចូលទៅ
កាន់បញ្ចវេកាការភព រូបខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង វេទ-
នាខន្ធ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ
របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា រូបខន្ធ របស់សត្វនោះ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអរូបព្រហ្ម កាលច្បត់ ចាកបញ្ច-
វេកាការភព វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ

នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ បញ្ចវេការំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈតិ
 រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[១៤០] យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ ។ សុទ្ធាវាសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ ឥតវេសំ
 ចតុវេការំ បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 វេទនាខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈតិ សញ្ញាខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ ។ ចតុវេការា បញ្ច-
 វេការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធា ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ
 ចតុវេការំ បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 តត្ថ សញ្ញាខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈតិ វេទនាខន្ធា ច
 ឧប្បជ្ឈតិ ។

[១៤១] យស្ស រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ ។ ឧប្បជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេកាករកត វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ កើត
ឡើងហើយផង រូបក្ខន្ធ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៤០] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
សត្វ កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវស វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ កាលចូលទៅកាន់ចតុ-
វេកាករកត និងបញ្ចវេកាករកត វេទនាខន្ធ កើតឡើងផង សញ្ញាខន្ធ
របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា វេទ-
នាខន្ធ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាល
ច្បុតចាកចតុវេកាករកត និងបញ្ចវេកាករកត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំង
នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់ចតុវេកាករកត
និងបញ្ចវេកាករកត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង
វេទនាខន្ធ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៤១] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង វេទនាខន្ធ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយដែរឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

ខន្ធយមកេ បរិច្ឆិកាស្ស ឧប្បាទវិហោ

យស្ស វា បន វេទនាខន្ធនោ នុប្បជ្ជតិ តស្ស រូបក្ខន្ធនោ
នុប្បជ្ជតីតិ ។ នត្ថំ ។

(១៤២) យស្ស វេទនាខន្ធនោ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
សញ្ញាខន្ធនោ នុប្បជ្ជតីតិ ។ ឧប្បជ្ជត្ថំ ។ យស្ស វា
បន សញ្ញាខន្ធនោ នុប្បជ្ជតិ តស្ស វេទនាខន្ធនោ
នុប្បជ្ជតីតិ ។ នត្ថំ ។

(១៤៣) យត្ថ រូបក្ខន្ធនោ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ វេ-
ទនាខន្ធនោ នុប្បជ្ជតីតិ ។ ឧប្បជ្ជត្ថំ ។ យត្ថ វា
បន វេទនាខន្ធនោ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ នុប្ប-
ជ្ជតីតិ ។ ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៤៤) យត្ថ វេទនាខន្ធនោ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ
សញ្ញាខន្ធនោ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា
បន សញ្ញាខន្ធនោ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ វេទនាខន្ធនោ នុប្ប-
ជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។

(១៤៥) យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធនោ នុប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធនោ នុប្បជ្ជតីតិ ។ បញ្ចកេ-
តាកា បរិដ្ឋានំ អរូបាណំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ
នុប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធនោ

ឧទ្ទិសៈ បរិវារៈ ឧប្បាសៈ

មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ មិនមានទេ ។

[១៤២] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សញ្ញាខន្ធ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយដែរឬ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយ
យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ វេទនាខន្ធ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ មិនមានទេ ។

[១៤៣] រូបក្ខន្ធ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ មិន
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត វេទនាខន្ធ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ មិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ កើតឡើង ។

[១៤៤] វេទនាខន្ធ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សញ្ញាខន្ធ មិន
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ
មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ដែរឬ ។ អើ ។

[១៤៥] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
អរូបព្រហ្ម កាលប្បត្តចាកបញ្ចវេការកត រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា

នុប្បជ្ជិតុ សុទ្ធាវសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តា ចរ-
 ន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច នុប្បជ្ជិតិ វេទនាខន្ធា
 ច នុប្បជ្ជិតុ ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធា
 នុប្បជ្ជិតុ តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ជិតិ ។
 សុទ្ធាវសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា នុប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ
 តត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ជិតិ សុទ្ធាវសេ បរិនិព្វន្តានំ
 អសញ្ញាសត្តា ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ច
 នុប្បជ្ជិតុ រូបក្ខន្ធា ច នុប្បជ្ជិតិ ។

(១៤៦) យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធា នុប្បជ្ជិតិ
 តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធា នុប្បជ្ជិតិ ។ ចតុវេកាវា
 បញ្ចវេកាវា ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា
 នុប្បជ្ជិតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធា នុប្បជ្ជិតុ
 សុទ្ធាវសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ^(១) តេសំ តត្ថ
 វេទនាខន្ធា ច នុប្បជ្ជិតិ សញ្ញាខន្ធា ច នុប្បជ្ជិតុ ។

១ ឱ. អសញ្ញាសត្តា បរិនិព្វន្តានំ ។

អភិធម្មបំណិយ យមកៈ

មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធា-
 វាស និងពួកសត្វ ដែលច្យុតចាកអសញ្ញាសត្វ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងផង វេទនាខន្ធ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ
 ទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរ
 ឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវាស និងពួកសត្វ កាលចូលទៅ
 កាន់អសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស និងពួកសត្វ ដែល
 ច្យុតចាកអសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយផង រូបក្ខន្ធ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះទេ ។

[១៤៦] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 សត្វ កាលច្យុតចាកចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព វេទនាខន្ធ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែល
 បរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស និងពួកអសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងផង សញ្ញាខន្ធ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

ឧបាយកល បរិក្ខារស្ស ឧប្បាសនា

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធលោ ឧប្បជ្ជិត តស្ស
 តត្ថ វេទនាខន្ធលោ ឧប្បជ្ជិតីតិ ។ សុទ្ធាភសំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ^(១) តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធលោ ឧប្បជ្ជិត លោ-
 ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធលោ ឧប្បជ្ជិតី សុទ្ធាភសេ
 បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ^(២) តេសំ តត្ថ សញ្ញា-
 ខន្ធលោ ច ឧប្បជ្ជិត វេទនាខន្ធលោ ច ឧប្បជ្ជិតី ។

(១២៧) យស្ស រូបក្ខន្ធលោ ឧប្បជ្ជិត តស្ស
 វេទនាខន្ធលោ ឧប្បជ្ជិតីស្សីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ច-
 វេការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធលោ ឧប្បជ្ជិត
 លោ ច តេសំ វេទនាខន្ធលោ ឧប្បជ្ជិតីស្សីតិ ឥតវេសំ
 បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ រូបក្ខន្ធលោ ច ឧប្បជ្ជិតី វេទនាខន្ធលោ ច ឧប្ប-
 ជ្ជិតីស្សីតិ ។ យស្ស វា បន វេទនាខន្ធលោ ឧប្បជ្ជិតីស្សីតិ
 តស្ស រូបក្ខន្ធលោ ឧប្បជ្ជិតីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ
 អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធលោ ឧប្បជ្ជិតីស្សីតិ
 លោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធលោ ឧប្បជ្ជិតី បញ្ចវេការំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនា-
 ខន្ធលោ ច ឧប្បជ្ជិតីស្សីតិ រូបក្ខន្ធលោ ច ឧប្បជ្ជិតី ។

១ ឧ. ឧប្បជ្ជិតានំ ។ ២ ឧ. ឯត្ថន្តរេ បរិនិព្វន្តានំ ទិស្សតិ ។

ខន្ធមកៈ ចរិត្តិកៈ ឧប្បាទិកៈ

មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវាស សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធា-
 វាស និងពួកអសញ្ញាសត្វ សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយផង វេទនាខន្ធ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៤៧] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើង វេទនាខន្ធ របស់
 សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព
 កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេការភព រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
 ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ
 កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេការភព និងចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ រូបក្ខន្ធ
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង វេទនាខន្ធ នឹងកើតឡើងផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង រូបក្ខន្ធ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងពួង កាលច្បាត
 ចូលទៅកាន់អរូបព្រហ្ម វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង
 ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ កាលចូល
 ទៅកាន់បញ្ចវេការភព និងចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង រូបក្ខន្ធ កើតឡើងផង ។

(១២៨) យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស សញ្ញា-
 ខន្ធោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ សញ្ញា-
 ខន្ធោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ ចតុរោកានំ បញ្ចរោកានំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ឈតិ សញ្ញា-
 ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សញ្ញា-
 ខន្ធោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
 សព្វេសំ ចវន្តានំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ចតុរោកានំ បញ្ចរោកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១២៩) យត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ វេទនាខន្ធោ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អសញ្ញាសត្ថេ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បញ្ចរោ-
 កាវេ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈតិ វេទនាខន្ធោ ច
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អរូបេ តត្ថ វេទនា-
 ខន្ធោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៤៨] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើង សញ្ញាខន្ធ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព
 កាលចាប់បដិសន្ធិ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ឯសញ្ញា-
 ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ កាល
 ចូលទៅកាន់ចតុវេការភព នឹងបញ្ចវេការភព វេទនាខន្ធ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ កើតឡើងផង សញ្ញាខន្ធ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង វេទនាខន្ធ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងពួង កាលច្បត់ និងពួក
 សត្វ កាលចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងកើតឡើង ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួក
 សត្វ កាលចូលទៅកាន់ចតុវេការភព នឹងបញ្ចវេការភព សញ្ញាខន្ធ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង វេទនាខន្ធ កើតឡើងផង ។

[១៤៩] រូបក្ខន្ធ កើតឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបក្ខន្ធ កើតឡើង ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ឯវេទនាខន្ធ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ កើតឡើងផង វេទនាខន្ធ នឹង
 កើតឡើងផង ក្នុងបញ្ចវេការភពនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ វេទនាខន្ធ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងអរូបភពនោះ ឯរូបក្ខន្ធ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

ឧទ្ទិសដល់ បរិក្ខារស្នូល ឧប្បករណ៍

បញ្ចេញការងារ តាម វេទនាខ្មែរ ច ឧប្បជ្ឈិត
រូបក្ខន្ត ច ឧប្បជ្ឈិត ។

[១៥០] យត្ថ វេទនាខ្មែរ ឧប្បជ្ឈិត តត្ថ
សញ្ញាខ្មែរ ឧប្បជ្ឈិតត្ថ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
បន សញ្ញាខ្មែរ ឧប្បជ្ឈិត តត្ថ វេទនាខ្មែរ
ឧប្បជ្ឈិតត្ថ ។ អាមន្តា ។

[១៥១] យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ត ឧប្បជ្ឈិត
តស្ស តត្ថ វេទនាខ្មែរ ឧប្បជ្ឈិតត្ថ ។ បដិម-
ភវីកានំ បញ្ចេញការ ឧបបជ្ឈន្តានំ អសញ្ញាសត្ថ
ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ត ឧប្បជ្ឈិត នោ
ច តេសំ តត្ថ វេទនាខ្មែរ ឧប្បជ្ឈិត ឥតរេសំ
បញ្ចេញការ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ត
ច ឧប្បជ្ឈិត វេទនាខ្មែរ ច ឧប្បជ្ឈិត ។
យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខ្មែរ ឧប្បជ្ឈិត
តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ត ឧប្បជ្ឈិតត្ថ ។ បញ្ចេញការ
បដិមា អរូបនំ តេសំ តត្ថ វេទនាខ្មែរ ឧប្បជ្ឈិត
ស្ស នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ត ឧប្បជ្ឈិត
បញ្ចេញការ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខ្មែរ
ច ឧប្បជ្ឈិត រូបក្ខន្ត ច ឧប្បជ្ឈិត ។

ឧបាយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

វេទនាខន្ធ នឹងកើតឡើងផង រូបក្ខន្ធ កើតឡើងផង ក្នុងបញ្ចវេការភព
នោះ ។

[១៥០] វេទនាខន្ធ កើតឡើង ក្នុងទីណា សញ្ញាខន្ធ នឹងកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ នឹងកើត
ឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[១៥១] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា វេទនា-
ខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេការភព នឹងចូលទៅ
កាន់អសញ្ញាសត្វ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួក
សត្វក្រៅនេះ កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេការភព រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំង
នោះ កើតឡើងផង វេទនាខន្ធ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអរូបព្រហ្ម
កាលច្បួតចាកបញ្ចវេការភព វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេការភព វេទនាខន្ធ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង រូបក្ខន្ធ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៥២] យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។
 បដ្ឋិមភវីកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ ចតុវេការំ បញ្ចវេការំ ឧបប-
 ជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ឈតិ
 សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ វេទនា-
 ខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ ចតុវេការា បញ្ចវេការា
 ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតិ ចតុវេការំ
 បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ
 ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[១៥៣] យស្ស រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 វេទនាខន្ធា នុប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ អរូបំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ រូបខន្ធា នុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
 វេទនាខន្ធា នុប្បជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេការា បរិនិព្វន្តានំ
 អរូបេ បដ្ឋិមភវីកានំ តេសំ រូបក្ខន្ធា ច នុប្បជ្ឈតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៥២] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចាប់បដិសន្ធិ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ កាលចូលទៅកាន់ចតុរោការភព និងបញ្ចរោការភព វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង សញ្ញា- ខន្ធ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់ សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ កើត ឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលច្បួតចាត់ចតុរោការភព និង បញ្ចរោការភព សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់ចតុរោការភព និងបញ្ចរោការភព សញ្ញាខន្ធ របស់ សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង វេទនាខន្ធ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៥៣] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងពួង កាលច្បួត ចូលទៅកាន់អរូបភព រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ឯ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួក សត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចរោការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង បច្ច័មភព ក្នុងអរូបព្រហ្ម រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង

ឧទ្ទិសបក្ស បរិក្ខារស្ស ឧប្បាសក

វេទនាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជ-
 តីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចវេកាវំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 រូបក្ខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ បញ្ចវេកាវេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ
 បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ
 រូបក្ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ ។

(១៥៤) យស្ស វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ
 អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ នុប្ប-
 ជ្ជតិ នោ ច តេសំ សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 បរិនិព្វន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ
 សញ្ញាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស វេទនាខន្ធោ នុប្ប-
 ជ្ជតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចវេកាវំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ សញ្ញាខន្ធោ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ សញ្ញា-
 ខន្ធោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច នុប្បជ្ជតិ ។

ខន្ធយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

វេទនាខន្ធ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់
សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង រូបក្នុង របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។
ពួកសត្វ ដែលកើតឡើងក្នុងបច្ច័មកត កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេការកត
វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯរូបក្នុង របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ច-
វេការកត និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងអរូបព្រហ្ម វេទនាខន្ធ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង រូបក្នុង មិនកើតឡើងផង ។

[១៥៤] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សញ្ញាខន្ធ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងពួង កាលច្បុក
ចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ វេទនា-
ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលបរិនិព្វាន មិនកើតឡើងផង សញ្ញាខន្ធ
នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា
នឹងមិនកើតឡើង វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។
ពួកសត្វ ដែលកើតឡើងក្នុងបច្ច័មកត កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេការកត
សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯវេទនាខន្ធ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំង
នោះ ដែលបរិនិព្វាន នឹងមិនកើតឡើងផង វេទនាខន្ធ មិនកើតឡើង
ផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១៥៥] យត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ជតិ តត្ថ វេទនា-
 ខន្ធា នុប្បជ្ជស្សតិ ។ ឧប្បជ្ជស្សតិ ។ យត្ថ វា បន
 វេទនាខន្ធា នុប្បជ្ជស្សតិ តត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ជតិ ។
 ឧប្បជ្ជតិ ។

[១៥៦] យត្ថ វេទនាខន្ធា នុប្បជ្ជតិ តត្ថ
 សញ្ញាខន្ធា នុប្បជ្ជស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
 បន សញ្ញាខន្ធា នុប្បជ្ជស្សតិ តត្ថ វេទនាខន្ធា
 នុប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។

[១៥៧] យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធា នុប្បជ្ជស្សតិ ។ បញ្ច-
 វេកាវា ចវន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា
 នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា នុប្បជ្ជ-
 ស្សតិ បញ្ចវេកាវេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវី-
 កានំ អសញ្ញាសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា
 ច នុប្បជ្ជតិ វេទនាខន្ធា ច នុប្បជ្ជស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធា នុប្បជ្ជស្សតិ តស្ស តត្ថ
 រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ជតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចវេកាវំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 វេទនាខន្ធា នុប្បជ្ជស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៥៥] រូបក្ខន្ធ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ នឹង
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ នឹងកើតឡើង ។ មួយយ៉ាងទៀត
វេទនាខន្ធ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ មិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះដែរឬ ។ កើតឡើង ។

[១៥៦] វេទនាខន្ធ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សញ្ញាខន្ធ នឹងមិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ នឹងមិន
កើតឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[១៥៧] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា វេទ-
នាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអរូ-
ប្រាហ្ម កាលច្បុកចាកបញ្ចវេកាកត រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹង
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេកាកត
ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងអរូប្រាហ្ម និងពួកសត្វ ដែលច្បុក
ចាកអសញ្ញាសត្វ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង វេទនា-
ខន្ធ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ
របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត កាលចូល
ទៅកាន់បញ្ចវេកាកត និងចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វ
ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ

ខន្ធយមកេ បរិគ្គិរស្ស ឡោកវិរោ

នុប្បជ្ជតិ បញ្ចកេកាវេ បរិច្ចេត្តានំ អរូបេ បន្តិមភវិ-
 កានំ អសញ្ញាសត្តា បរិច្ចេត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនា-
 ខន្ធនោ ច នុប្បជ្ជស្សតិ រូបត្ថនោ ច នុប្បជ្ជតិ ។

(១៥៨) យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធនោ នុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធនោ នុប្បជ្ជស្សតិ ។ ចតុកេ-
 កាវេ បញ្ចកេកាវេ បរិច្ចេត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនា-
 ខន្ធនោ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធនោ
 នុប្បជ្ជស្សតិ បរិច្ចេត្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 វេទនាខន្ធនោ ច នុប្បជ្ជតិ សញ្ញាខន្ធនោ ច នុប្ប-
 ជ្ជស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធនោ
 នុប្បជ្ជស្សតិ តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធនោ នុប្បជ្ជតិ ។
 បន្តិមភវិកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញា-
 ខន្ធនោ នុប្បជ្ជស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនា-
 ខន្ធនោ នុប្បជ្ជតិ បរិច្ចេត្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ សញ្ញាខន្ធនោ ច នុប្បជ្ជស្សតិ វេទនាខន្ធនោ ច
 នុប្បជ្ជតិ ។

ឧត្តមមកៈ បរិត្តិកៈ ឧប្បាសកៈ

មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុង
បញ្ចវេការភព ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអប្បព្រហ្ម និង
ពួកសត្វ ដែលច្យុតចាកអសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនកើតឡើងផង រូបក្ខន្ធ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៥៨] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
កាលច្យុតចាកចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព វេទនាខន្ធ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន និងពួក
អសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង សញ្ញា-
ខន្ធ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ
របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាល
ចាប់បដិសន្ធិ សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះទេ សញ្ញាខន្ធ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន និងពួកអសញ្ញាសត្វ
នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង វេទនាខន្ធ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៥៩) យស្ស រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ
 រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈិត្ត ឆោ ច តេសំ វេទនាខន្ធា
 ឧប្បជ្ឈិត្ត ឥតវេសំ តេសំ រូបក្ខន្ធា ច ឧប្ប-
 ជ្ឈិត្ត វេទនាខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ យស្ស វា
 បន វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស រូបក្ខន្ធា
 ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ។ អាមន្តា ។

(១៦០) យស្ស វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 សញ្ញាខន្ធា ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ
 វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈិត្ត ឆោ ច តេសំ សញ្ញាខន្ធា
 ឧប្បជ្ឈិត្ត ឥតវេសំ តេសំ វេទនាខន្ធា ច ឧប្ប-
 ជ្ឈិត្ត សញ្ញាខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ យស្ស វា
 បន សញ្ញាខន្ធា ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស វេទនាខន្ធា
 ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ។ អាមន្តា ។

(១៦១) យត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈិត្ត តត្ថ វេទនាខន្ធា
 ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ។ អសញ្ញាសត្ត តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈិត្ត
 ឆោ ច តត្ថ វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈិត្ត បញ្ចវេកានេ
 តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈិត្ត វេទនាខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៥៩] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ វេទនាខន្ធ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព
រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វ
ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ
កើតឡើងហើយផង វេទនាខន្ធ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ កើត
ឡើងហើយដែរឬ ។ អើ ។

[១៦០] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សញ្ញា-
ខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
បច្ច័មភព វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ឯសញ្ញាខន្ធ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំង
នោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង សញ្ញាខន្ធ នឹងកើតឡើងផង ។
មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង វេទនាខន្ធ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយដែរឬ ។ អើ ។

[១៦១] រូបក្ខន្ធ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ នឹង
កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបក្ខន្ធ កើតឡើងហើយ ក្នុងអសញ្ញាសត្វ
នោះ ឯវេទនាខន្ធ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ កើតឡើង
ហើយផង វេទនាខន្ធ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងបញ្ចវេការភពនោះ ។

ឧបាយកម្ម បរិក្ខារស្ស ឧប្បាទវារោ

យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធលោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តត្ថ រូបក្ខន្ធលោ
ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អរូបេ តត្ថ វេទនាខន្ធលោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធលោ ឧប្បជ្ឈិត បញ្ចវេកានេវ តត្ថ
វេទនាខន្ធលោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធលោ ច ឧប្បជ្ឈិត ។

[១៦២] យត្ថ វេទនាខន្ធលោ ឧប្បជ្ឈិត តត្ថ
សញ្ញាខន្ធលោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
បន សញ្ញាខន្ធលោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តត្ថ វេទនាខន្ធលោ
ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។

[១៦៣] យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធលោ ឧប្បជ្ឈិត តស្ស
តត្ថ វេទនាខន្ធលោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បញ្ចវេកានេ
បច្ឆិមភវិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធលោ
ឧប្បជ្ឈិត នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធលោ ឧប្ប-
ជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ បញ្ចវេកាវានំ តេសំ តត្ថ រូប-
ក្ខន្ធលោ ច ឧប្បជ្ឈិត វេទនាខន្ធលោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធលោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
តត្ថ រូបក្ខន្ធលោ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អរូបានំ តេសំ តត្ថ
វេទនាខន្ធលោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូប-
ក្ខន្ធលោ ឧប្បជ្ឈិត បញ្ចវេកាវានំ តេសំ តត្ថ វេទ-
នាខន្ធលោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធលោ ច ឧប្បជ្ឈិត ។

ឧទ្ទេសនៈ បរិច្ចាគៈ ឧប្បាទៈ

មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ កើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ វេទនាខន្ធ នឹងកើតឡើង ក្នុងអរូប-
ភពនោះ ឯរូបក្ខន្ធ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ នឹង
កើតឡើងផង រូបក្ខន្ធ កើតឡើងហើយផង ក្នុងបញ្ចវេកាការកតនោះ ។

(១៦២) វេទនាខន្ធ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សញ្ញាខន្ធ នឹង
កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ នឹងកើត
ឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

(១៦៣) រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
ដែលកើតក្នុងបដិមភព ក្នុងបញ្ចវេកាការកត នឹងពួកអសញ្ញាសត្វ រូបក្ខន្ធ
របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វ
ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ ដែលកើត
ក្នុងបញ្ចវេកាការកត រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង
វេទនាខន្ធ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនា-
ខន្ធ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ វេទនាខន្ធ របស់ពួកអរូបព្រហ្មទាំង
នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបញ្ច-
វេកាការកត នឹងកើតឡើងផង រូបក្ខន្ធ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៦៤] យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត
 តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិតស្មីតិ ។ បច្ឆិម-
 ភវីការំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត នោ
 ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិតស្មីតិ ឥតវេសំ
 បតុវេកាវារំ បញ្ចវេកាវារំ តេសំ តត្ថ វេទនា-
 ខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិត សញ្ញាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិតស្មីតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិតស្មីតិ
 តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិតតាតិ ។ អាមន្តា ។

[១៦៥] យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត តស្ស
 វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិតស្មីតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា
 បន វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិតស្មីតិ តស្ស រូបក្ខន្ធោ
 ឧប្បជ្ជិតតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត ។

[១៦៦] យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត តស្ស
 សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិតស្មីតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា
 បន សញ្ញាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិតស្មីតិ តស្ស វេទនាខន្ធោ
 ឧប្បជ្ជិតតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត ។

[១៦៧] យត្ថ រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិត តត្ថ វេទនា-
 ខន្ធោ ឧប្បជ្ជិតស្មីតិ ។ ឧប្បជ្ជិតស្មីតិ ។ យត្ថ វា បន

អភិធម្មបំណិក យមកៈ

[១៦៤] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ វេទនាខន្ធ របស់ពួកសត្វ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភពនោះ ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ (ដែលកើត) ក្នុងចតុរោកាភព និងបញ្ចវេកាភព វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង សញ្ញាខន្ធ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[១៦៥] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងដែរឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយដែរឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[១៦៦] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងដែរឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយដែរឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[១៦៧] រូបក្ខន្ធ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ នឹងកើតឡើង ។ មួយយ៉ាងទៀត

ខន្ធយមកេ បរិគ្គិរិស្ស ឧប្បាសិកេ

វេទនាខន្ធរោ ធុប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ រូបក្ខន្ធរោ ធុប្បជ្ជិតាតិ ។
ធុប្បជ្ជិត ។

[១៦៨] យត្ថ វេទនាខន្ធរោ ធុប្បជ្ជិត តត្ថ
សញ្ញាខន្ធរោ ធុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
បទ សញ្ញាខន្ធរោ ធុប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ វេទនាខន្ធរោ
ធុប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

[១៦៩] យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធរោ ធុប្បជ្ជិត តស្ស
តត្ថ វេទនាខន្ធរោ ធុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អរូបាណំ តេសំ
តត្ថ រូបក្ខន្ធរោ ធុប្បជ្ជិត ឆោ ច តេសំ តត្ថ
វេទនាខន្ធរោ ធុប្បជ្ជិស្សតិ សុទ្ធាវាសាណំ អរូបេ
បន្តិមភវីកាណំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធរោ ច ធុប្បជ្ជិត
វេទនាខន្ធរោ ច ធុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ
វេទនាខន្ធរោ ធុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធរោ
ធុប្បជ្ជិតាតិ ។ បញ្ចវេកាវេ បន្តិមភវីកាណំ អសញ្ញា-
សត្តាណំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធរោ ធុប្បជ្ជិស្សតិ ឆោ
ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធរោ ធុប្បជ្ជិត សុទ្ធាវាសាណំ
អរូបេ បន្តិមភវីកាណំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធរោ ច
ធុប្បជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធរោ ច ធុប្បជ្ជិត ។

វេទនាខន្ធ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[១៦៨] វេទនាខន្ធ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សញ្ញាខន្ធ
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញា-
ខន្ធ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[១៦៩] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
អរូបព្រហ្ម រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ទេ ពួកសុទ្ធាវសសត្វ និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងអរូបកត
រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង វេទនាខន្ធ នឹងមិនកើត
ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងបញ្ចវេកាករកត
និងពួកអសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះទេ ពួកសុទ្ធាវសសត្វ និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត
ក្នុងអរូបកត វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
រូបក្ខន្ធ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៧០] យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ទោ នុប្បជ្ជិត្ថ
 តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ទោ នុប្បជ្ជិត្ថតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ទោ នុប្បជ្ជិត្ថ
 តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ទោ នុប្បជ្ជិត្ថតិ ។ បន្តិមភវិ-
 កានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ទោ នុប្បជ្ជិត្ថ ឆោ ច
 តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ទោ នុប្បជ្ជិត្ថ សុទ្ធាវាសានំ អ-
 សញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ទោ ច នុប្បជ្ជិ-
 ត្ថតិ វេទនាខន្ទោ ច នុប្បជ្ជិត្ថ ។

ឧប្បាសនំ និដ្ឋិតំ ។

[១៧១] យស្ស រូបក្ខន្ធា និរុជ្ឈតិ តស្ស វេទ-
 នាខន្ទោ និរុជ្ឈតិ ។ អសញ្ញាសត្តា ចវត្តានំ តេសំ
 រូបក្ខន្ធា និរុជ្ឈតិ ឆោ ច តេសំ វេទនាខន្ទោ និរុ-
 ជ្ឈតិ បញ្ចវេកាវា ចវត្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធា ច
 និរុជ្ឈតិ វេទនាខន្ទោ ច និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន
 វេទនាខន្ទោ និរុជ្ឈតិ តស្ស រូបក្ខន្ធា និរុជ្ឈតិ ។
 អរូទា ចវត្តានំ តេសំ វេទនាខន្ទោ និរុជ្ឈតិ ឆោ ច
 តេសំ រូបក្ខន្ធា និរុជ្ឈតិ បញ្ចវេកាវា ចវត្តានំ តេសំ
 វេទនាខន្ទោ ច និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធា ច និរុជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៧០] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកអសញ្ញាសត្វ ដែល
 កើតក្នុងសុទ្ធាវស្វ សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
 វេទនាខន្ធ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

ចប់ ឧប្បាសៈ ។

[១៧១] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា រលត់ទៅ វេទនាខន្ធ របស់សត្វ
 នោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលច្យុតចាកអសញ្ញាសត្វ រូបក្ខន្ធ
 របស់សត្វទាំងនោះ រមែងរលត់ទៅ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលច្យុតចាកបញ្ចវេក្ខនភព រូបក្ខន្ធ
 របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង វេទនាខន្ធ រលត់ទៅផង ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា រលត់ទៅ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ
 រលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលច្យុតចាកអរូបភព វេទនាខន្ធ របស់
 សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនរលត់
 ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលច្យុតចាកបញ្ចវេក្ខនភព វេទនាខន្ធ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ រលត់ទៅផង រូបក្ខន្ធ រលត់ទៅផង ។

ទន្ធយមកេ បរិក្ខារស្ស និពាណិក

(១៧២) យត្ថ រូបក្ខន្ធនោ និរុជ្ឈតិ តត្ថ វេទនា-
 ឧត្តោ និរុជ្ឈតិ ។ អសញ្ញាសត្ត តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ
 និរុជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ វេទនាឧត្តោ និរុជ្ឈតិ បញ្ច-
 វេកាការ តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ ច និរុជ្ឈតិ វេទនាឧត្តោ ច
 និរុជ្ឈតិ ។ យត្ថ វា បន វេទនាឧត្តោ និរុជ្ឈតិ តត្ថ
 រូបក្ខន្ធនោ និរុជ្ឈតិ ។ អរូបេ តត្ថ វេទនាឧត្តោ
 និរុជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ និរុជ្ឈតិ បញ្ចវេកាការ
 តត្ថ វេទនាឧត្តោ ច និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធនោ ច និរុជ្ឈតិ ។

(១៧៣) យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធនោ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ វេទនាឧត្តោ និរុជ្ឈតិ ។ អសញ្ញាសត្តា ចរ-
 ណានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេ-
 សំ តត្ថ វេទនាឧត្តោ និរុជ្ឈតិ បញ្ចវេកាការ ចរណានំ
 តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ ច និរុជ្ឈតិ វេទនាឧត្តោ ច
 និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាឧត្តោ និរុ-
 ជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ និរុជ្ឈតិ ។ អរូបា
 ចរណានំ តេសំ តត្ថ វេទនាឧត្តោ និរុជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ និរុជ្ឈតិ បញ្ចវេកាការ ចរណានំ
 តេសំ តត្ថ វេទនាឧត្តោ ច និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធនោ ច
 និរុជ្ឈតិ ។

ខន្ធយមកៈ បរិក្ខារៈ និពេញៈ

[១៧២] រូបក្ខន្ធ រលត់ទៅក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ រលត់ទៅ ក្នុង
ទីនោះដែរឬ ។ រូបក្ខន្ធ រលត់ទៅ ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ឯវេទនាខន្ធ
មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ រលត់ទៅផង វេទនាខន្ធ រលត់ទៅ
ផង ក្នុងបញ្ចវេកាករក្ខន្ធនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ រលត់
ទៅ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ វេទនាខន្ធ រលត់
ទៅ ក្នុងអរូបក្ខន្ធនោះ ឯរូបក្ខន្ធ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ
រលត់ទៅផង រូបក្ខន្ធ រលត់ទៅផង ក្នុងបញ្ចវេកាករក្ខន្ធនោះ ។

[១៧៣] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា វេទ-
នាខន្ធ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែល
ច្យុតចាកអសញ្ញាសត្វ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
ដែលច្យុតចាកបញ្ចវេកាករក្ខន្ធ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង
វេទនាខន្ធ រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់
សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទី
នោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលច្យុតចាកអរូបក្ខន្ធ វេទនាខន្ធ របស់សត្វ
ទាំងនោះរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនរលត់
ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលច្យុតចាកបញ្ចវេកាករក្ខន្ធ វេទនាខន្ធ
របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង រូបក្ខន្ធ រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១៧៤] យស្ស រូបក្ខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ ។ អរូចា ចវន្តានំ តេសំ
 រូបក្ខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ លោ ច តេសំ វេទនាខន្ធា
 ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធា
 ច ន និរុជ្ឈតិ វេទនាខន្ធា ច ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស
 វា បន វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ តស្ស រូបក្ខន្ធា ន
 និរុជ្ឈតិ ។ អសញ្ញាសត្តា ចវន្តានំ តេសំ វេទនា-
 ខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ លោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធា ន
 និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ^(១) វេទនាខន្ធា
 ច ន និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធា ច ន និរុជ្ឈតិ ។

[១៧៥] យត្ថ រូបក្ខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ តត្ថ
 វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ ។ និរុជ្ឈតិ ។ យត្ថ
 វា បន វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ន
 និរុជ្ឈតិ ។ និរុជ្ឈតិ ។

[១៧៦] យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ ។ អរូចា
 ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ លោ
 ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ

១ ឧ. ឯត្ថន្តរេ ភព្ពាតិ ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៧៤] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ វេទនាខន្ធ
របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលច្បុកចាកអរូបភព
រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ រូប-
ក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង វេទនាខន្ធ មិនរលត់ទៅផង ។
មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ រូបក្ខន្ធ របស់
សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលច្បុកចាកអសញ្ញាសត្វ
វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ
វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង រូបក្ខន្ធ មិនរលត់
ទៅផង ។

[១៧៥] រូបក្ខន្ធ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ មិនរលត់
ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រលត់ទៅ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ
មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
រលត់ទៅ ។

[១៧៦] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា វេទ-
នាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែល
ច្បុកចាកអរូបភព រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ

ខន្ធយមកេ បរិក្ខារស្ស ឆិពោធាពេ

ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច ន និរុជ្ឈតិ
 វេទនាខន្ធា ច ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធា
 ន និរុជ្ឈតិ ។ អសញ្ញាសត្តា ចរិតានំ តេសំ តត្ថ
 វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូប-
 ក្ខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 វេទនាខន្ធា ច ន និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធា ច ន និរុជ្ឈតិ ។

(១៧៧) យស្ស រូបក្ខន្ធា និរុជ្ឈត្ត តស្ស វេទនា-
 ខន្ធា និរុជ្ឈត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន វេទនា-
 ខន្ធា និរុជ្ឈត្ត តស្ស រូបក្ខន្ធា និរុជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

(១៧៨) យត្ថ រូបក្ខន្ធា និរុជ្ឈត្ត តត្ថ វេទនា-
 ខន្ធា និរុជ្ឈត្តាតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធា
 និរុជ្ឈត្ត នោ ច^(១) តត្ថ វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈត្ត
 បញ្ចវេកាការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច និរុជ្ឈត្ត វេទនា-
 ខន្ធា ច និរុជ្ឈត្ត ។ យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធា
 និរុជ្ឈត្ត តត្ថ រូបក្ខន្ធា និរុជ្ឈត្តាតិ ។ អរូបេ តត្ថ
 វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈត្ត នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធា
 និរុជ្ឈត្ត បញ្ចវេកាការេ តត្ថ វេទនាខន្ធា ច និរុជ្ឈត្ត
 រូបក្ខន្ធា ច និរុជ្ឈត្ត ។

១ ឱ. ឯត្ថន្តរេ តេសន្តិ ទិស្សតិ ។

ខន្ធយមកៈ បរិក្ខារៈ និរោធារៈ

ពួកសត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 រលត់ទៅផង វេទនាខន្ធ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វ
 នោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលច្បុកចាកអសញ្ញា-
 សត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯរូប-
 ក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 ទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់
 ទៅផង រូបក្ខន្ធ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៧៧] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា រលត់ហើយ វេទនាខន្ធ
 របស់សត្វនោះ រលត់ហើយដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទ-
 នាខន្ធ របស់សត្វណា រលត់ហើយ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ រលត់
 ដែរឬ ។ អើ ។

[១៧៨] រូបក្ខន្ធ រលត់ហើយ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ រលត់ហើយ
 ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបក្ខន្ធ រលត់ហើយ ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ឯវេ-
 ទនាខន្ធ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ រលត់ហើយផង វេទ-
 នាខន្ធ រលត់ហើយផង ក្នុងបញ្ចកោតារក្សានោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វេទនាខន្ធ រលត់ហើយ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
 ដែរឬ ។ វេទនាខន្ធ រលត់ហើយ ក្នុងអរូបក្ខន្ធនោះ ឯរូបក្ខន្ធ
 មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ រលត់ហើយផង រូបក្ខន្ធ
 រលត់ហើយផង ក្នុងបញ្ចកោតារក្សានោះ ។

(១៧៩) យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធា និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា និរុជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ
 តត្ថ វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈិត្ត បញ្ចវេកាភានំ តេសំ
 តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច និរុជ្ឈិត្ត វេទនាខន្ធា ច និរុជ្ឈិត្ត ។
 យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ រូបក្ខន្ធា និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អរូបានំ តេសំ តត្ថ
 វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ រូប-
 ក្ខន្ធា និរុជ្ឈិត្ត បញ្ចវេកាភានំ តេសំ តត្ថ វេទនា-
 ខន្ធា ច និរុជ្ឈិត្ត រូបក្ខន្ធា ច និរុជ្ឈិត្ត ។

(១៨០) យស្ស រូបក្ខន្ធា ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា
 បន វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស រូបក្ខន្ធា ន
 និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

(១៨១) យត្ថ រូបក្ខន្ធា ន និរុជ្ឈិត្ត តត្ថ
 វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ និរុជ្ឈិត្ត ។ យត្ថ
 វា បន វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈិត្ត តត្ថ រូបក្ខន្ធា
 ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ និរុជ្ឈិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៧៩] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា វេ-
 ទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបក្ខន្ធ
 របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ របស់ពួកសត្វ
 ក្នុងបញ្ចកោការកតនោះ រលត់ហើយផង វេទនាខន្ធ រលត់ហើយផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា រលត់
 ហើយ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
 ដែរឬ ។ វេទនាខន្ធ របស់អរូបព្រហ្មទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ វេទនា-
 ខន្ធ របស់ពួកសត្វ ក្នុងបញ្ចកោការកតនោះ រលត់ហើយផង រូបក្ខន្ធ
 រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៨០] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ វេទនាខន្ធ
 របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយដែរឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ
 មិនរលត់ហើយដែរឬ ។ មិនមានទេ ។

[១៨១] រូបក្ខន្ធ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ
 មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រលត់ហើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វេទនាខន្ធ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទី
 នោះដែរឬ ។ រលត់ហើយ ។

[១៨២] យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធា ន ជិវុជ្ជិត
 តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធា ន ជិវុជ្ជិតាតិ ។ អរូបា -
 នំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ន ជិវុជ្ជិត្ត ឆោ ច
 តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ន ជិវុជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ
 តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច ន ជិវុជ្ជិត្ត វេទនាខន្ធា
 ច ន ជិវុជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនា -
 ខន្ធា ន ជិវុជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធា ន ជិ -
 វុជ្ជិតាតិ ។ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនា -
 ខន្ធា ន ជិវុជ្ជិត្ត ឆោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខ -
 ន្ធា ន ជិវុជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ វេទនា -
 ខន្ធា ច ន ជិវុជ្ជិត្ត រូបក្ខន្ធា ច ន ជិវុជ្ជិត្ត ។

[១៨៣] យស្ស រូបក្ខន្ធា ជិវុជ្ជិស្សតិ តស្ស
 វេទនាខន្ធា ជិវុជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា
 បន វេទនាខន្ធា ជិវុជ្ជិស្សតិ តស្ស រូបក្ខន្ធា ជិវុ -
 ជ្ជិស្សតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ អរូបំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ
 ច អរូបំ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ
 តេសំ វេទនាខន្ធា ជិវុជ្ជិស្សតិ ឆោ ច តេសំ រូប -
 ក្ខន្ធា ជិវុជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ វេទនាខន្ធា ច
 ជិវុជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធា ច ជិវុជ្ជិស្សតិ ។

ខន្ធមក្សៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវៈ

[១៨២] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា
 វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបក្ខន្ធ
 របស់អរូបព្រហ្មទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ
 របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វនោះ មិនរលត់ហើយផង វេទនាខន្ធ មិនរលត់
 ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា
 មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ
 ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ វេទនាខន្ធ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់
 ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់
 ហើយ ក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វនោះ មិន
 រលត់ហើយផង រូបក្ខន្ធ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៨៣] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ វេទនាខន្ធ
 របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទ-
 នាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹង
 រលត់ទៅដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមកត កាលចូលកាន់
 អរូបកត សត្វទាំងឡាយណា ចូលកាន់អរូបកតហើយ នឹងបរិនិព្វាន
 កាលសត្វទាំងនោះ កំពុងច្បុត វេទនាខន្ធ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងរលត់
 ទៅ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ វេទនាខន្ធ របស់
 សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង រូបក្ខន្ធ នឹងរលត់ទៅផង ។

(១៨៤) យត្ថ រូបក្ខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតិ តត្ថ វេទ-
នាឧត្តោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ រូបក្ខ-
ន្ធា និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តត្ថ វេទនាឧត្តោ និរុជ្ឈិ-
ស្សតិ បញ្ចវេកាការេ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច និរុជ្ឈិស្សតិ
វេទនាឧត្តោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យត្ថ វា បន វេ-
ទនាឧត្តោ និរុជ្ឈិស្សតិ តត្ថ រូបក្ខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតី-
តិ ។ អរូបេ តត្ថ វេទនាឧត្តោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ
ច តត្ថ រូបក្ខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេកាការេ តត្ថ
វេទនាឧត្តោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធា ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។

(១៨៥) យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតិ
តស្ស តត្ថ វេទនាឧត្តោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អសញ្ញា-
សត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច
តេសំ តត្ថ វេទនាឧត្តោ និរុជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេកាការំ
តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាឧត្តោ ច និ-
រុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាឧត្តោ និរុជ្ឈិ-
ស្សតិ តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អរូបានំ
តេសំ តត្ថ វេទនាឧត្តោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
តត្ថ រូបក្ខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេកាការំ តេសំ តត្ថ
វេទនាឧត្តោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធា ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។

អភិធម្មបំណិក យមកៈ

[១៨៤] រូបក្ខន្ធ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ នឹងរលត់
ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបក្ខន្ធ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ
ឯវេទនាខន្ធ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ នឹងរលត់ទៅផង
វេទនាខន្ធ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងបញ្ចវេកាករក្ខន្ធនោះ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត វេទនាខន្ធ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ នឹងរលត់ទៅ ក្នុង
ទីនោះដែរឬ ។ វេទនាខន្ធ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងអរូបក្ខន្ធនោះ ឯរូបក្ខន្ធ
នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ នឹងរលត់ទៅផង រូបក្ខន្ធ
នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងបញ្ចវេកាករក្ខន្ធនោះ ។

[១៨៥] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបក្ខន្ធ
របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ របស់ពួកសត្វ
ក្នុងបញ្ចវេកាករក្ខន្ធនោះ នឹងរលត់ទៅផង វេទនាខន្ធ នឹងរលត់ទៅផង
ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងរលត់
ទៅ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរ
ឬ ។ វេទនាខន្ធ របស់អរូបព្រហ្មទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ វេទនា-
ខន្ធ របស់ពួកសត្វ ក្នុងបញ្ចវេកាករក្ខន្ធនោះ នឹងរលត់ទៅផង រូបក្ខន្ធ
នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

ឧទ្ទិសបក្ស បរិក្ខារស្សៈនិពាណិជ្ជ

[១៨៦] យស្ស រូបក្ខន្ធា ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស
 វេទនាខន្ធា ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ បដិបក្ខិកានំ អ-
 រូបំ ឧបបដ្ឋន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបដ្ឋិត្វា បរិនិ-
 ព្វាយិស្សន្តិ តេសំ បវន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធា ន
 និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធា ន និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធា ច ន និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ វេទនាខន្ធា ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន វេទនាខន្ធា ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស រូប-
 ក្ខន្ធា ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

[១៨៧] យត្ថ រូបក្ខន្ធា ន និរុដ្ឋិស្សតិ តត្ថ
 វេទនាខន្ធា ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យត្ថ
 វា បន វេទនាខន្ធា ន និរុដ្ឋិស្សតិ តត្ថ រូបក្ខ-
 ន្ធា ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ និរុដ្ឋិស្សតិ ។

[១៨៨] យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធា ន និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធា ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។
 អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ន និរុដ្ឋិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ន និរុដ្ឋិស្សតិ បរិ-
 និព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ

ខន្ធមក្សា បរិក្ខារៈ ឆ័រោធាវៈ

[១៨៦] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ វេទនាខន្ធ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។ បណ្តាញកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 បច្ច័មភព កាលចូលទៅកាន់អរូបភព សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅកាន់
 អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ កំពុងប្បុត រូបក្ខន្ធ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ញកសត្វ កាលបរិនិព្វាន រូបក្ខន្ធ របស់សត្វ
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង វេទនាខន្ធ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ រូបក្ខន្ធ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។ អើ ។

[១៨៧] រូបក្ខន្ធ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ នឹង
 មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ នឹងរលត់ទៅ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វេទនាខន្ធ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ នឹងមិនរលត់ទៅ
 ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ នឹងរលត់ទៅ ។

[១៨៨] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបក្ខន្ធ
 របស់អរូបព្រហ្មទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ឯវេទនាខន្ធ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ញកសត្វ
 កាលបរិនិព្វាន រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង

វេទនាខន្ធលោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ វេទនាខន្ធលោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូប-
 ក្ខន្ធលោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ វេទនាខន្ធលោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ
 តត្ថ រូបក្ខន្ធលោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិជិព្វន្តានំ តេសំ
 តត្ថ វេទនាខន្ធលោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធលោ ច ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ ។

(១៨៩) យស្ស រូបក្ខន្ធលោ និរុជ្ឈតិ តស្ស វេទ-
 នាខន្ធលោ និរុជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 វេទនាខន្ធលោ និរុជ្ឈតិ តស្ស រូបក្ខន្ធលោ និរុជ្ឈតិ ។
 សព្វេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធលោ និរុជ្ឈតិ
 លោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធលោ និរុជ្ឈតិ បញ្ចកោកាវា ច-
 វន្តានំ អសញ្ញាសត្តា ចវន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធលោ ច
 និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធលោ ច និរុជ្ឈតិ ។

(១៩០) យស្ស វេទនាខន្ធលោ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 សញ្ញាខន្ធលោ និរុជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 សញ្ញាខន្ធលោ និរុជ្ឈតិ តស្ស វេទនាខន្ធលោ និរុជ្ឈតិ-
 តិ ។ សព្វេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ អសញ្ញាសត្តា ចវន្តានំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

វេទនាខន្ធ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ
 របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹង
 មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឡើយ ។ វេទនាខន្ធ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន វេទនាខន្ធ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង រូបក្ខន្ធ នឹងមិនរលត់ទៅផង
 ក្នុងទីនោះ ។

(១៨៩) រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា រលត់ទៅ វេទនាខន្ធ របស់
 សត្វនោះ រលត់ហើយដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ
 របស់សត្វណា រលត់ហើយ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។
 ពួកសត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
 រលត់ហើយ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ
 កាលច្យុតចាកបញ្ចវេការភព កាលច្យុតចាកអសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ
 របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយផង រូបក្ខន្ធ រលត់ទៅផង ។

(១៩០) វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា រលត់ទៅ សញ្ញាខន្ធ របស់
 សត្វនោះ រលត់ទៅហើយដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញា-
 ខន្ធ របស់សត្វណា រលត់ហើយ វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ
 ដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្យុតចាកអសញ្ញាសត្វ

ខន្ធយមកេ បរិច្ឆិកាស្ស ឥរោធិវារោ

តេសំ សញ្ញាខន្ធនោ និរុជ្ឈិតំ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធនោ
និរុជ្ឈិតំ បញ្ចវេកាវា បញ្ចវេកាវា បវត្តានំ តេសំ
សញ្ញាខន្ធនោ ច និរុជ្ឈិតំ វេទនាខន្ធនោ ច និរុជ្ឈិតំ ។

[១៧១] យត្ថ រូបក្ខន្ធនោ និរុជ្ឈិតំ តត្ថ វេទនា-
ខន្ធនោ និរុជ្ឈិតានិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ
និរុជ្ឈិតំ នោ ច តត្ថ វេទនាខន្ធនោ និរុជ្ឈិតំ បញ្ច-
វេកាវេ តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ ច និរុជ្ឈិតំ វេទនាខន្ធនោ ច
និរុជ្ឈិតំ ។ យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធនោ និរុជ្ឈិតំ តត្ថ
រូបក្ខន្ធនោ និរុជ្ឈិតានិ ។ អរូបេ តត្ថ វេទនាខន្ធនោ
និរុជ្ឈិតំ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ និរុជ្ឈិតំ បញ្ចវេកាវេ
តត្ថ វេទនាខន្ធនោ ច និរុជ្ឈិតំ រូបក្ខន្ធនោ ច និរុជ្ឈិតំ ។

[១៧២] យត្ថ វេទនាខន្ធនោ និរុជ្ឈិតំ តត្ថ សញ្ញា-
ខន្ធនោ និរុជ្ឈិតានិ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា បន
សញ្ញាខន្ធនោ និរុជ្ឈិតំ តត្ថ វេទនាខន្ធនោ និរុជ្ឈិតានិ ។
អាមត្តា ។

[១៧៣] យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធនោ និរុជ្ឈិតំ តស្ស
តត្ថ វេទនាខន្ធនោ និរុជ្ឈិតានិ ។ សុទ្ធាវាសេ បរិនិ-
ព្វតានំ អសញ្ញាសត្តា បវត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ

ខន្ធយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧបោសថៈ

សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ លេចហើយ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនលេចទេ ពួកសត្វ កាលច្បាស់ថា កចតុវេការភព និង
បញ្ចវេការភព សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ លេចហើយផង វេទ-
នាខន្ធ លេចទៅផង ។

[១៩១] រូបក្ខន្ធ លេចទៅ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ លេចហើយ
ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបក្ខន្ធ លេចទៅ ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ឯវេទនាខន្ធ
មិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ លេចទៅផង វេទនាខន្ធ លេច
ហើយផង ក្នុងបញ្ចវេការភពនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ លេច
ហើយ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ លេចទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ វេទនាខន្ធ
លេចហើយ ក្នុងអរូបភពនោះ ឯរូបក្ខន្ធ មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ
វេទនាខន្ធ លេចហើយផង រូបក្ខន្ធ លេចទៅផង ក្នុងបញ្ចវេការ-
ភពនោះ ។

[១៩២] វេទនាខន្ធ លេចទៅ ក្នុងទីណា សញ្ញាខន្ធ លេច
ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ លេច
ហើយ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ លេចទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[១៩៣] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា លេចទៅ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ
របស់សត្វនោះ លេចហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន
ក្នុងស្ថានាស កាលច្បាស់ថា អសញ្ញាសត្វ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ

និរុជ្ឈតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធភោ និរុជ្ឈត្ត
ឥតវេសំ បញ្ចវេកាកាវា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូប-
ក្ខន្ធភោ ច និរុជ្ឈតិ វេទនាខន្ធភោ ច និរុជ្ឈត្ត ។ យស្ស
វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធភោ និរុជ្ឈត្ត តស្ស តត្ថ
រូបក្ខន្ធភោ និរុជ្ឈតីតិ ។ បញ្ចវេកាការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធភោ និរុជ្ឈត្ត ឆោ ច
តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធភោ និរុជ្ឈតិ បញ្ចវេកាកាវា ចវន្តានំ
តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធភោ ច និរុជ្ឈត្ត រូបក្ខន្ធភោ ច
និរុជ្ឈតិ ។

[១៩៤] យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធភោ និរុជ្ឈតិ
តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធភោ និរុជ្ឈតីតិ ។ សុទ្ធាវាសេ
បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធភោ និរុជ្ឈតិ ឆោ
ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធភោ និរុជ្ឈត្ត ឥតវេសំ ចតុ-
វេកាកាវា បញ្ចវេកាកាវា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនា-
ខន្ធភោ ច និរុជ្ឈតិ សញ្ញាខន្ធភោ ច និរុជ្ឈត្ត ។
យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធភោ និរុជ្ឈត្ត តស្ស
តត្ថ វេទនាខន្ធភោ និរុជ្ឈតីតិ ។ ចតុវេកាការំ បញ្ច-
វេកាការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធភោ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ កាលច្បុត ចាកបញ្ចេញការកត រូបក្នុង
 របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង វេទនាខន្ធ រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា
 រូបក្នុង របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាល
 ចូលទៅកាន់បញ្ចេញការកត និងពួកអរូបព្រហ្ម វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំង
 នោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្នុង របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់
 ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលច្បុត ចាកបញ្ចេញការកត វេទនាខន្ធ
 របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយផង រូបក្នុង រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៩៤) វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា សញ្ញា-
 ខន្ធ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាល
 បរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវស វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទី
 នោះ ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 ពួកសត្វក្រៅនេះ កាលច្បុត ចាកចតុញ្ចេញការកត និងបញ្ចេញការកត វេទ-
 នាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង សញ្ញាខន្ធ រលត់ហើយផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា រលត់ហើយ
 ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់ចតុញ្ចេញការកត និងបញ្ចេញការកត សញ្ញាខន្ធ

ឧទ្ទិសយមកេ បរិច្ឆិកាស្ស និហោធិវាហេ

និរុជ្ឈិតំ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធនោ និរុជ្ឈិតំ
 ចតុរោកាវាហេ បញ្ចរោកាវាហេ បវន្តានំ តេសំ តត្ថ
 សញ្ញាខន្ធនោ ច និរុជ្ឈិតំ វេទនាខន្ធនោ ច និរុជ្ឈិតំ ។

(១៧៥) យស្ស រូបក្ខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិតំ តស្ស
 វេទនាខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិតំ ។ យស្ស
 វា បន វេទនាខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិតំ តស្ស រូបក្ខន្ធនោ
 ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថំ ។

(១៧៦) យស្ស វេទនាខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិតំ តស្ស
 សញ្ញាខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិតំ ។ យស្ស
 វា បន សញ្ញាខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិតំ តស្ស វេទនាខន្ធនោ
 ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថំ ។

(១៧៧) យត្ថ រូបក្ខន្ធនោ (យត្ថកំ បរិបុណ្ណំ
 កាតតំ) ។

(១៧៨) យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិតំ
 តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ បញ្ចរោ-
 កាវំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ
 ន និរុជ្ឈិតំ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធនោ

ខន្ធយមកៈ បរិក្ខារៈ និរោធិៈ

របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលច្បាត ចាកចតុ-
រោការភព និងបញ្ចរោការភព សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់
ហើយផង វេទនាខន្ធ រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៩៥] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ វេទនាខន្ធ របស់
សត្វនោះ មិនរលត់ហើយដែរឬ ។ រលត់ហើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត
វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ
មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ មិនមានទេ ។

[១៩៦] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ សញ្ញាខន្ធ
របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយដែរឬ ។ រលត់ហើយ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ វេទនាខន្ធ របស់
សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ មិនមានទេ ។

[១៩៧] រូបក្ខន្ធ ក្នុងទីណា (ពាក្យទាំងប៉ុន្មាន បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ
ឲ្យបរិបូណ៌) ។

[១៩៨] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា វេទនា-
ខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វកាល
ចូលទៅកាន់បញ្ចរោការភព និងពួកអរូបប្រហ្ម រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន ឆិវុជ្ឈិត សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសត្តំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច ន ឆិវុជ្ឈិត
 វេទនាខន្ធា ច ន ឆិវុជ្ឈិត ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 វេទនាខន្ធា ន ឆិវុជ្ឈិត តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធា
 ន ឆិវុជ្ឈិតតិ ។ សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញា-
 សត្តា បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ន ឆិវុជ្ឈិត
 នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ន ឆិវុជ្ឈិត សុទ្ធា-
 វាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ វេទនាខន្ធា ច ន ឆិវុជ្ឈិត រូបក្ខន្ធា ច
 ន ឆិវុជ្ឈិត ។

[១៩៩] យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធា ន ឆិវុជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធា ន ឆិវុជ្ឈិតតិ ។ ចតុកោ-
 លកា បញ្ចកោលកា ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនា-
 ខន្ធា ន ឆិវុជ្ឈិត នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធា
 ន ឆិវុជ្ឈិត សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ^(១)
 តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ច ន ឆិវុជ្ឈិត សញ្ញា-
 ខន្ធា ច ន ឆិវុជ្ឈិត ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 សញ្ញាខន្ធា ន ឆិវុជ្ឈិត តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធា

១ ឧ. អសញ្ញាសត្តា បរិនិព្វន្តានំ ។

អភ័ធម្មប្បដិក យមកៈ

មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វកាលចូលទៅកាន់សុទ្ធា-
 វាស ចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់
 ទៅផង វេទនាខន្ធ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់
 សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វកាលបរិនិព្វាន ក្នុង
 សុទ្ធាវាស កាលច្បុត ចាកអសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវាស ចូល
 ទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយផង
 រូបក្ខន្ធ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៩៩] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
 កាលចូលទៅកាន់ចតុរោគារក្សា និងបញ្ចរោគារក្សា វេទនាខន្ធ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វកាលចូលទៅកាន់សុទ្ធា-
 វាស និងពួកអសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង
 សញ្ញាខន្ធ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ
 របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ

ឧបាយកម្ម បរិក្ខារស្ស ឥរោធិវារោ

ន ជិវុជ្ជតិ ។ សុទ្ធាវសេ បរិជិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ
 សញ្ញាខន្ធោ ន ជិវុជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 វេទនាខន្ធោ ន ជិវុជ្ជតិ សុទ្ធាវសំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ន ជិ-
 វុជ្ជតិ វេទនាខន្ធោ ច ន ជិវុជ្ជតិ ។

(២០០) យស្ស រូបក្ខន្ធនោ ជិវុជ្ជតិ តស្ស
 វេទនាខន្ធោ ជិវុជ្ជស្សតិ ។ បញ្ចវេកាវេ បរិ-
 ជិព្វន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធនោ ជិវុជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 វេទនាខន្ធោ ជិវុជ្ជស្សតិ ឥតវេសំ បញ្ចវេកាវេ
 ចវ្តានំ អសញ្ញាសត្តា ចវ្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធនោ ច
 ជិវុជ្ជតិ វេទនាខន្ធោ ច ជិវុជ្ជស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន វេទនាខន្ធោ ជិវុជ្ជស្សតិ តស្ស រូបក្ខន្ធនោ
 ជិវុជ្ជតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបា ចវ្តានំ
 តេសំ វេទនាខន្ធោ ជិវុជ្ជស្សតិ នោ ច តេសំ រូប-
 ក្ខន្ធនោ ជិវុជ្ជតិ បញ្ចវេកាវេ ចវ្តានំ អសញ្ញាសត្តា
 ចវ្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធោ ច ជិវុជ្ជស្សតិ រូប-
 ក្ខន្ធនោ ច ជិវុជ្ជតិ ។

(២០១) យស្ស វេទនាខន្ធោ ជិវុជ្ជតិ តស្ស
 សញ្ញាខន្ធោ ជិវុជ្ជស្សតិ ។ បរិជិព្វន្តានំ តេសំ

ខន្ធមក្សៈ បរិក្ខារៈ ឆ័រោធិវៈ

មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវស្ស
 សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនា-
 ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវស្ស និងពួកអសញ្ញាសត្វ សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនលេចហើយផង វេទនាខន្ធ មិនលេចទៅផង ក្នុង
 ទីនោះ ។

[២៤០] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា លេចទៅ វេទនាខន្ធ របស់
 សត្វនោះ នឹងលេចទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចកេ-
 ការភព រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ លេចទៅ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កាលច្យុត ចាកបញ្ច-
 កេការភព កាលច្យុត ចាកអសញ្ញាសត្វ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
 លេចទៅផង វេទនាខន្ធ នឹងលេចទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ
 របស់សត្វណា នឹងលេចទៅ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ លេចទៅដែរឬ ។
 ពួកសត្វទាំងអស់ កំពុងកើត កំពុងច្យុត ចាកអរូបភព វេទនាខន្ធ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងលេចទៅ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅ
 ទេ ពួកសត្វ កាលច្យុត ចាកបញ្ចកេការភព កាលច្យុត ចាកអសញ្ញាសត្វ
 វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចទៅផង រូបក្ខន្ធ លេចទៅផង ។

[២៤១] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា លេចទៅ សញ្ញា-
 ខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន

វេទនាខន្ធនោ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ សញ្ញាខន្ធនោ
 និរុជ្ឈតិស្សតិ ឥតវេសំ បញ្ចវេកាវា បញ្ចវេកាវា
 ចវន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធនោ ច និរុជ្ឈតិ សញ្ញាខន្ធនោ
 ច និរុជ្ឈតិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធនោ
 និរុជ្ឈតិស្សតិ តស្ស វេទនាខន្ធនោ និរុជ្ឈតិ ។
 សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសត្តា ចវន្តានំ តេសំ
 សញ្ញាខន្ធនោ និរុជ្ឈតិស្សតិ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធនោ
 និរុជ្ឈតិ បញ្ចវេកាវា បញ្ចវេកាវា ចវន្តានំ តេសំ
 សញ្ញាខន្ធនោ ច និរុជ្ឈតិស្សតិ វេទនាខន្ធនោ ច និរុជ្ឈតិ ។

(២០២) យត្ថ រូបក្ខន្ធនោ និរុជ្ឈតិ ។ បេ ។

(២០៣) យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធនោ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ វេទនាខន្ធនោ និរុជ្ឈតិស្សតិ ។ បញ្ចវេកាវេ បរិ-
 ជិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ
 និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធនោ និរុជ្ឈតិស្សតិ
 ឥតវេសំ បញ្ចវេកាវា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ
 ច និរុជ្ឈតិ វេទនាខន្ធនោ ច និរុជ្ឈតិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ វេទនាខន្ធនោ និរុជ្ឈតិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ កាលច្បុក ចាកចតុរោការភព និង
 បញ្ចេរោការភព វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង សញ្ញាខន្ធ
 នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា នឹង
 រលត់ទៅ វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ
 ទាំងអស់ កំពុងកើត កំពុងច្បុក ចាកអសញ្ញាសត្វ សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ
 ទេ ពួកសត្វ កាលច្បុក ចាកចតុរោការភព និងបញ្ចេរោការភព សញ្ញា-
 ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង វេទនាខន្ធ រលត់ទៅផង ។

[២០២] រូបក្ខន្ធ រលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២០៣] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា វេទ-
 នាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
 កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចេរោការភព កាលច្បុក ចាកអសញ្ញាសត្វ រូបក្ខន្ធ
 របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ កាលច្បុក
 ចាកបញ្ចេរោការភព រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង វេទនា-
 ខន្ធ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ
 របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ

ខន្ធយមកេ បរិក្ខារស្ស និហោធារោ

និរុជ្ឈតិ ។ បញ្ចកោកាវំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូទានំ
 តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធភ ជិរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ រូបក្ខន្ធភ ជិរុជ្ឈតិ បញ្ចកោកាវំ បវន្តានំ តេសំ
 តត្ថ វេទនាខន្ធភ ច ជិរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធភ ច
 ជិរុជ្ឈតិ ។

[២០៤] យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធភ ជិរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធភ ជិរុជ្ឈិស្សតិ ។ បរិ-
 ជិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធភ ជិរុជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធភ ជិរុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ ចតុ-
 កោកាវំ បញ្ចកោកាវំ បវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនា-
 ខន្ធភ ច ជិរុជ្ឈតិ សញ្ញាខន្ធភ ច ជិរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធភ ជិរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធភ ជិរុជ្ឈតិ ។ ចតុកោកាវំ
 បញ្ចកោកាវំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធភ
 ជិរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធភ ជិរុ-
 ជ្ឈតិ ចតុកោកាវំ បញ្ចកោកាវំ បវន្តានំ តេសំ
 តត្ថ សញ្ញាខន្ធភ ច ជិរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធភ ច
 ជិរុជ្ឈតិ ។

ខន្ធយមកៈ បវត្តិវៈ និហោធាវៈ

រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេការ-
 ភព និងពួកអរូបព្រហ្ម វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ
 ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
 ពួកសត្វ កាលច្បុក ចាកបញ្ចវេការភព វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងរលត់ទៅផង រូបក្ខន្ធ រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

(២០៤) វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
 កាលបរិនិព្វាន វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
 ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 ក្រៅនេះ កាលច្បុក ចាកចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព វេទនាខន្ធ
 របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង សញ្ញាខន្ធ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ
 ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់ចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព សញ្ញាខន្ធ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលច្បុក ចាកចតុ-
 វេការភព និងបញ្ចវេការភព សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់
 ទៅផង វេទនាខន្ធ រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

(២០៥) យស្ស រូបក្ខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ជ-
 ត្តានំ អក្កនា បវត្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ
 នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈិស្សតិ អក្កបេ
 បរិនិព្វត្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធា ច ន និរុជ្ឈតិ វេទនា-
 ខន្ធា ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន វេទ-
 នាខន្ធា ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស រូបក្ខន្ធា ន និរុជ្ឈ-
 តីតិ ។ បញ្ចវេកាវេ បរិនិព្វត្តានំ តេសំ វេទនា-
 ខន្ធា ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធា
 ន និរុជ្ឈតិ អក្កបេ បរិនិព្វត្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធា
 ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធា ច ន និរុជ្ឈតិ ។

(២០៦) យស្ស វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 សញ្ញាខន្ធា ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន សញ្ញាខន្ធា ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស វេទនា-
 ខន្ធា ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ និរុជ្ឈតិ ។

(២០៧) យត្ថ រូបក្ខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ ។ បេ ។

(២០៨) យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២០៥] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ វេទនាខ្លួន
របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលភើត
កាលច្បុត ចាកអរូបភព រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ
ឯវេទនាខ្លួន របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ កាល
បរិនិព្វាន ក្នុងអរូបភព រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង
វេទនាខ្លួន នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខ្លួន របស់
សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។
ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេកាកភព វេទនាខ្លួន របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
រលត់ទៅទេ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងអរូបភព វេទនាខ្លួន
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង រូបក្ខន្ធ មិនរលត់ទៅផង ។

[២០៦] វេទនាខ្លួន របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ សញ្ញាខ្លួន
របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ នឹងរលត់ទៅ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត សញ្ញាខ្លួន របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ វេទនាខ្លួន របស់
សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ រលត់ទៅ ។

[២០៧] រូបក្ខន្ធ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២០៨] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
វេទនាខ្លួន របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

ឧទ្ទិសយមកេ បរិក្ខារស្ស និរោធិវកោ

បញ្ចកោកាវំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា
 ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច ន និរុជ្ឈតិ វេទនា-
 ខន្ធា ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធា
 ន និរុជ្ឈតីតិ ។ បញ្ចកោកាវេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញា-
 សត្តា បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ
 អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ វេទនាខន្ធា ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធា ច ន
 និរុជ្ឈតិ ។

(២០៧) យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធា ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ ចតុកោ-
 កាវំ បញ្ចកោកាវំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនា-
 ខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធា
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនា-
 ខន្ធា ច ន និរុជ្ឈតិ សញ្ញាខន្ធា ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។

ខន្ធយមកៈ បរិក្ខារៈ និពាធិរៈ

ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេការភព និងពួកអរូបព្រហ្ម រូបក្ខន្ធ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន
 ក្នុងអរូបភព កាលចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនរលត់ទៅផង វេទនាខន្ធ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
 កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព កាលច្យុតចាកអសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វកាលបរិនិព្វាន
 ក្នុងអរូបភព កាលចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វនោះ វេទនាខន្ធ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង រូបក្ខន្ធ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[២០៩] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
 កាលចូលទៅកាន់ចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព វេទនាខន្ធ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ របស់អសញ្ញាសត្វ
 ទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង សញ្ញាខន្ធ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បរិនិព្វន្តានំ
 តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ អសញ្ញាសត្តានំ^(១) តេសំ
 តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។

(២០០) យស្ស រូបក្ខន្ធា និរុជ្ឈិត្ថ តស្ស វេ-
 ទនាខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ រូប-
 ក្ខន្ធា និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ រូបក្ខន្ធា ច និរុជ្ឈិត្ថ វេទនា
 ខន្ធា ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន វេទនាខន្ធា
 និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស រូបក្ខន្ធា និរុជ្ឈិត្ថាតិ ។ អាមន្តា ។

(២០១) យស្ស វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈិត្ថ តស្ស
 សញ្ញាខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ
 វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ សញ្ញាខន្ធា
 និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ វេទនាខន្ធា ច និរុជ្ឈិត្ថ
 សញ្ញាខន្ធា ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សញ្ញា-
 ខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈិត្ថាតិ ។
 អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
កាលបរិនិព្វាន សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
នោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុង
ទីនោះទេ សញ្ញាខន្ធ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង
វេទនាខន្ធ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[២១០] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា រលត់ហើយ វេទនាខន្ធ របស់
សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន រូបក្ខន្ធ របស់
សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
រលត់ទៅទេ រូបក្ខន្ធ របស់ពួកសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ រលត់ហើយផង
វេទនាខន្ធ នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វ
ណា នឹងរលត់ទៅ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយដែរឬ ។ អើ ។

[២១១] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា រលត់ហើយ សញ្ញាខន្ធ របស់
សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន វេទនាខន្ធ
របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
រលត់ទៅទេ វេទនាខន្ធ របស់ពួកសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ រលត់ហើយផង
សញ្ញាខន្ធ នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វ
ណា នឹងរលត់ទៅ វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយដែរឬ ។ អើ ។

ខន្ធយមកេ បរិគ្គិវារស្ស និពោធិវោ

(២០២) យត្ថ រូបក្ខន្ធទ្វេ និរុជ្ឈិត ។ បេ ។

(២០៣) យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធទ្វេ និរុជ្ឈិត
តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធទ្វេ និរុជ្ឈិតស្មត្ថិតិ ។ បញ្ចវេ-
ការេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូប-
ក្ខន្ធទ្វេ និរុជ្ឈិត នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធទ្វេ
និរុជ្ឈិតស្មត្ថិតិ ឥតវេសំ បញ្ចវេការាវនំ តេសំ តត្ថ
រូបក្ខន្ធទ្វេ ច និរុជ្ឈិត វេទនាខន្ធទ្វេ ច និរុជ្ឈិតស្ម-
ត្ថិតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធទ្វេ និរុជ្ឈិត-
ស្មត្ថិតិ តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធទ្វេ និរុជ្ឈិតត្ថិតិ ។ សុទ្ធាវាសំ
ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូទានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធទ្វេ និ-
រុជ្ឈិតស្មត្ថិតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធទ្វេ និរុជ្ឈិត
ឥតវេសំ បញ្ចវេការាវនំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធទ្វេ
ច និរុជ្ឈិតស្មត្ថិតិ រូបក្ខន្ធទ្វេ ច និរុជ្ឈិត ។

(២០៤) យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធទ្វេ និរុជ្ឈិត
តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធទ្វេ និរុជ្ឈិតស្មត្ថិតិ ។ បរិនិព្វន្តា-
នំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធទ្វេ និរុជ្ឈិត នោ ច តេ-
សំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធទ្វេ និរុជ្ឈិតស្មត្ថិតិ ឥតវេសំ ចតុ-
វេការាវនំ បញ្ចវេការាវនំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធទ្វេ
ច និរុជ្ឈិត សញ្ញាខន្ធទ្វេ ច និរុជ្ឈិតស្មត្ថិតិ ។ យស្ស វា បន

វង្សយមកៈ បរិត្តិវារៈ និពោធិវារៈ

[២១២] រូបក្ខន្ធ លេត់ហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២១៣] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា លេត់ហើយ ក្នុងទីណា
 វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
 កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចកោការភព្វ នឹងពួកអសញ្ញាសត្វ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ លេត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ ជា
 បញ្ចកោការៈ លេត់ហើយផង វេទនាខន្ធ នឹងលេត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងលេត់ទៅ ក្នុងទីណា
 រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ លេត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
 កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវាស នឹងពួកអរូបព្រហ្ម វេទនាខន្ធ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេត់
 ហើយ ក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ ជា
 បញ្ចកោការៈ នឹងលេត់ទៅផង រូបក្ខន្ធ លេត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[២១៤] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា លេត់ហើយ ក្នុងទីណា
 សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
 កាលបរិនិព្វាន វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ លេត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ វេទនា-
 ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ ជាចក្កកោការៈ នឹងបញ្ចកោការៈ លេត់
 ហើយផង សញ្ញាខន្ធ នឹងលេត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត

យត្ថ សញ្ញាខន្ធនោ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ វេទនា-
 ខន្ធនោ និរុជ្ឈិតាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ឈនាំ តេសំ
 តត្ថ សញ្ញាខន្ធនោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ វេទនាខន្ធនោ និរុជ្ឈិត ឥតវេសំ ចតុរោកាវាទំ
 បញ្ចរោកាវាទំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធនោ ច និរុ-
 ជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធនោ ច និរុជ្ឈិត ។

[២០៥] យស្ស រូបក្ខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិត តស្ស
 វេទនាខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ នត្ថ ។ យស្ស វា
 បន វេទនាខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស រូបក្ខន្ធនោ
 ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិត ។

[២០៦] យស្ស វេទនាខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិត តស្ស
 សញ្ញាខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ នត្ថ ។ យស្ស
 វា បន សញ្ញាខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស វេទនា-
 ខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិត ។

[២០៧] យត្ថ រូបក្ខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិត ។ បេ ។

[២០៨] យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ សុទ្ធា-
 វាសំ ឧបបជ្ឈនាំ អរូបាទំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ របស់
សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ
កាន់សុទ្ធាវាស សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទី
នោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ
សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ ជាចតុរោកាវៈ និងបញ្ចរោ-
កាវៈ នឹងរលត់ទៅផង វេទនាខន្ធ រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[២១៥] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ វេទនាខន្ធ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ រូបក្ខន្ធ របស់
សត្វនោះ មិនរលត់ទៅហើយដែរឬ ។ រលត់ហើយ ។

[២១៦] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ សញ្ញាខន្ធ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ វេទនាខន្ធ របស់
សត្វនោះ មិនរលត់ហើយដែរឬ ។ រលត់ហើយ ។

[២១៧] រូបក្ខន្ធ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២១៨] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា
វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវាស និងពួកអរូបប្រាហ្ម រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ

ឧទ្ទិសបទ បរិក្ខារស្ស គំរោងរំពៅ

ន ឆ័រុជ្ឈិត នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាឧទ្ទោ ន
ឆ័រុជ្ឈិតស្សតិ សុទ្ធាវាសេ បរិច្ចត្តានំ អរូបេ បរិច្ចត្ត-
នំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច ន ឆ័រុជ្ឈិត វេទ-
នាឧទ្ទោ ច ន ឆ័រុជ្ឈិតស្សតិ ។ យស្ស វា បន
យត្ថ វេទនាឧទ្ទោ ន ឆ័រុជ្ឈិតស្សតិ តស្ស តត្ថ រូប-
ក្ខន្ធា ន ឆ័រុជ្ឈិតតិ ។ បញ្ចវេក្ខារេ បរិច្ចត្តា-
នំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាឧទ្ទោ ន ឆ័រុ-
ជ្ឈិតស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ន ឆ័រុជ្ឈិត
សុទ្ធាវាសេ បរិច្ចត្តានំ អរូបេ បរិច្ចត្តានំ តេសំ
តត្ថ វេទនាឧទ្ទោ ច ន ឆ័រុជ្ឈិតស្សតិ រូបក្ខន្ធា ច
ន ឆ័រុជ្ឈិត ។

(២០៧) យស្ស យត្ថ វេទនាឧទ្ទោ ន ឆ័រុជ្ឈិត
តស្ស តត្ថ សញ្ញាឧទ្ទោ ន ឆ័រុជ្ឈិតស្សតិ ។ សុទ្ធាវា-
សំ ឧបបជ្ឈនំ តេសំ តត្ថ វេទនាឧទ្ទោ ន ឆ័រុជ្ឈិត-
ត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាឧទ្ទោ ន ឆ័រុជ្ឈិតស្សតិ
សុទ្ធាវាសេ បរិច្ចត្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
វេទនាឧទ្ទោ ច ន ឆ័រុជ្ឈិត សញ្ញាឧទ្ទោ ច ន
ឆ័រុជ្ឈិតស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាឧទ្ទោ

ខន្ធមកៈ បរិវត្តិវារៈ និរោធិវារៈ

មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវស
 បរិនិព្វាន ក្នុងអរូបភព រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយផង
 វេទនាខន្ធ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនា-
 ខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វ
 នោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន
 ក្នុងបញ្ចវេកាកភព នឹងពួកអសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវស
 បរិនិព្វាន ក្នុងអរូបភព វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់
 ទៅផង រូបក្ខន្ធ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៤៧) វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា
 សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
 កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវស វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់
 ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិន
 រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវស នឹងពួក
 អសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយផង សញ្ញាខន្ធ
 នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធោ ន ជិវុជ្ឈិត្តា-
 តិ ។ បញ្ចវេកាវេ(១) បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញា-
 ខន្ធោ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនា-
 ខន្ធោ ន ជិវុជ្ឈិត្ត សុត្តារាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ(២) តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ
 វេទនាខន្ធោ ច ន ជិវុជ្ឈិត្ត ។

និរោធាវំ និដ្ឋិតំ ។

[២២០] យស្ស រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស វេទ-
 នាខន្ធោ ជិវុជ្ឈិតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន វេទនា-
 ខន្ធោ ជិវុជ្ឈតិ តស្ស រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ ។ នោ ។

[២២១] យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 សញ្ញាខន្ធោ ជិវុជ្ឈិតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន
 សញ្ញាខន្ធោ ជិវុជ្ឈតិ តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតិ-
 តិ ។ នោ ។

[២២២] យត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ វេទនា-
 ខន្ធោ ជិវុជ្ឈិតិ ។ អសញ្ញាសត្ត តត្ថ រូបក្ខន្ធា
 ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ វេទនាខន្ធោ ជិវុជ្ឈតិ បញ្ច-
 វេកាវេ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈតិ វេទនាខន្ធោ ច
 ជិវុជ្ឈតិ ។ យត្ថ វា បន វេទនាខន្ធោ ជិវុជ្ឈតិ

១ ម. បញ្ចវេកាវេតិ ន វិជ្ជិតិ ។ ២ ឧ. អសញ្ញាសត្តានន្តំ នត្ថិ ។

អភិធម្មបំណិក យមកៈ

នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនលេចហើយ
 ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចកោកកត សញ្ញា-
 ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាល
 បរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស និងពួកអសញ្ញាសត្វ សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនលេចទៅផង វេទនាខន្ធ មិនលេចហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

ចប់ និពោធិៈ ។

[២២០] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើង វេទនាខន្ធ របស់
 សត្វនោះ លេចទៅដែរឬ ។ មិនលេចទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនា-
 ខន្ធ របស់សត្វណា លេចទៅ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
 ដែរឬ ។ មិនកើតឡើងទេ ។

[២២១] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើង សញ្ញាខន្ធ
 របស់សត្វនោះ លេចទៅដែរឬ ។ មិនលេចទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា លេចទៅ វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ កើត
 ឡើងដែរឬ ។ មិនកើតឡើងទេ ។

[២២២] រូបក្ខន្ធ កើតឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ លេចទៅ
 ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបក្ខន្ធ កើតឡើង ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ឯវេទនាខន្ធ
 មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ កើតឡើងផង វេទនាខន្ធ លេច
 ទៅផង ក្នុងបញ្ចកោកកតនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ លេចទៅ

ឧប្បន្ទបិដក បទដ្ឋកថា ឧប្បន្ទនិកាយ

តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អរូបេ តត្ថ វេទនាខន្ធា
និរុជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ បញ្ចកោកាវេ
តត្ថ វេទនាខន្ធា ច និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២២៣] យត្ថ វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ សញ្ញា-
ខន្ធា និរុជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន សញ្ញា-
ខន្ធា និរុជ្ឈតិ តត្ថ វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។

[២២៤] យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ
តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈតីតិ ។ នោ ។ យស្ស
វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ
រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ នោ ។

[២២៥] យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ
តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធា និរុជ្ឈតីតិ ។ នោ ។ យស្ស
វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធា និរុជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ
វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ នោ ។

[២២៦] យស្ស រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស វេ-
ទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈតីតិ ។ ចតុកោកាវេ បញ្ចកោ-
កាវេ ចរុន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច
តេសំ វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ អរូបំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
អសញ្ញាសត្តា ចរុន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈតិ

ខន្ធមក្សៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទនិពាធារៈ

ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ វេទនាខន្ធ រលត់
ទៅ ក្នុងអរូបភពនោះ ឯរូបក្ខន្ធ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ
រលត់ទៅផង រូបក្ខន្ធ ក៏កើតឡើងផង ក្នុងបញ្ចវេកាករភពនោះ ។

(២២៣) វេទនាខន្ធ កើតឡើង ក្នុងទីណា សញ្ញាខន្ធ រលត់
ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ រលត់
ទៅ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

(២២៤) រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ
របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មិនរលត់ទេ ។ មួយ
យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ
របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មិនកើតឡើងទេ ។

(២២៥) វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សញ្ញា-
ខន្ធ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មិនរលត់ទេ ។ មួយ
យ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ
របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មិនកើតឡើងទេ ។

(២២៦) រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង វេទនាខន្ធ របស់
សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលច្បុក ចាកចតុវេកាករភព
និងបញ្ចវេកាករភព រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ឯវេទនាខន្ធ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់
អរូបភព ច្បុកចាកអសញ្ញាសត្វ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង

វេទនាខន្ធលោ ច ន ធិរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន វេ-
 ទនាខន្ធលោ ន ធិរុជ្ឈតិ ភស្ស រូបក្ខន្ធលោ ធុប្បជ្ឈតីតិ ។
 បញ្ចវេកាវំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ វេទនាខន្ធលោ ន ធិរុជ្ឈតិ លោ ច តេសំ
 រូបក្ខន្ធលោ ធុប្បជ្ឈតិ អរូបំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អសញ្ញាសត្តា
 ចវន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធលោ ច ន ធិរុជ្ឈតិ រូបក្ខ-
 ន្ធលោ ច ធុប្បជ្ឈតិ ។

[២២៧] យស្ស វេទនាខន្ធលោ ធុប្បជ្ឈតិ ភស្ស
 សញ្ញាខន្ធលោ ន ធិរុជ្ឈតីតិ ។ ចតុវេកាវា បញ្ច-
 វេកាវា ចវន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធលោ ធុប្បជ្ឈតិ លោ
 ច តេសំ សញ្ញាខន្ធលោ ន ធិរុជ្ឈតិ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ វេទនាខន្ធលោ ច ធុប្បជ្ឈតិ សញ្ញាខន្ធលោ ច ន
 ធិរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធលោ ន ធិរុជ្ឈតិ
 ភស្ស វេទនាខន្ធលោ ធុប្បជ្ឈតីតិ ។ ចតុវេកាវំ បញ្ច-
 វេកាវំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធលោ ន ធិរុជ្ឈ-
 តិ លោ ច តេសំ វេទនាខន្ធលោ ធុប្បជ្ឈតិ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធលោ ច ន ធិរុជ្ឈតិ វេទ-
 នាខន្ធលោ ច ធុប្បជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ផង វេទនាខន្ធ មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ
របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
ដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេកាការកត ចូលទៅកាន់
អសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ឯរូបក្ខន្ធ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ កាលចូល
ទៅកាន់អរូបកត កាលច្បុតចាកអសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង រូបក្ខន្ធ មិនកើតឡើងផង ។

(២២៧) វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សញ្ញាខន្ធ
របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលច្បុត ចាកចតុវេ-
កាការកត និងបញ្ចវេកាការកត វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ វេទនាខន្ធ
របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង សញ្ញាខន្ធ មិនរលត់ទៅ
ផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ វេ-
ទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ
កាន់ចតុវេកាការកត និងបញ្ចវេកាការកត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនរលត់ទៅ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
ទេ សញ្ញាខន្ធ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង វេទនាខន្ធ
មិនកើតឡើងផង ។

[២២៨] យត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ជតិ តត្ថ វេទ-
នាខន្ធា ន និរុជ្ឈតីតិ ។ និរុជ្ឈតិ ។ យត្ថ វា បន
វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ តត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ជតិ-
តិ ។ ឧប្បជ្ជតិ ។

[២២៩] យត្ថ វេទនាខន្ធា នុប្បជ្ជតិ តត្ថ សញ្ញា-
ខន្ធា ន និរុជ្ឈតីតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា បន
សញ្ញាខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ តត្ថ វេទនាខន្ធា នុប្ប-
ជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។

[២៣០] យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈតីតិ ។ ចតុរោគា-
វា បញ្ចរោគាវា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា នុ-
ប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ន និ-
រុជ្ឈតិ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសត្តា ចវន្តានំ តេ-
សំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច នុប្បជ្ជតិ វេទនាខន្ធា ច ន
និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធា ន-
និរុជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ជតីតិ ។ បញ្ចរោ-
ការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា
នុប្បជ្ជតិ អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសត្តា ចវន្តានំ

ខន្ធមកៈ បរិវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិពាធវារៈ

[២២៨] រូបក្ខន្ធ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ មិនរលត់
ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រលត់ទៅ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ
មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
កើតឡើង ។

[២២៩] វេទនាខន្ធ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សញ្ញាខន្ធ មិន
រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ មិន
រលត់ទៅ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[២៣០] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា វេទ-
នាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាល
ច្បុត ចាកចេញពីការកត និងបញ្ចេញការកត រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់អរូបភព ច្បុត
ចាកអសញ្ញាសត្វ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង វេទ-
នាខន្ធ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ
របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់បញ្ចេញការកត
ចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ
ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់អរូបភព កាលច្បុត ចាកអសញ្ញាសត្វ

តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ រូបក្ខន្ធោ
ច នុប្បជ្ឈតិ ។

[២៣១] យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ឈតិ
តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ ។ ចតុរោ-
ការា បញ្ចវេការា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនា-
ខន្ធោ នុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ
ន និរុជ្ឈតិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ
ច នុប្បជ្ឈតិ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស
វា បទ យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ
វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ឈតិ ។ ចតុរោការំ បញ្ចវេការំ
ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ឈតិ អសញ្ញា-
សត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច ន និរុជ្ឈតិ
វេទនាខន្ធោ ច នុប្បជ្ឈតិ ។

[២៣២] យស្ស រូបក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បទ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈតិ តស្ស រូបក្ខន្ធោ
ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង រូបក្ខន្ធ មិនកើតឡើង
ផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៣១] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
សត្វ កាលច្បុត ចាកចតុរោការភព និងបញ្ចរោការភព វេទនាខន្ធ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ របស់អសញ្ញា
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង សញ្ញាខន្ធ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទី
នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ
ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរ
ឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់ចតុរោការភព និងបញ្ចរោការភព
សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សញ្ញាខន្ធ
របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង វេទនាខន្ធ មិនកើតឡើង
ផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៣២] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា កើតហើយ វេទនាខន្ធ របស់
សត្វនោះ រលត់ហើយដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ
របស់សត្វណា រលត់ហើយ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ កើតហើយដែរ
ឬ ។ អើ ។

ឧទ្ទិសយមកេ បរិវត្តិវិស្ស ឧប្បាទនិពោធិវោ

[២៣៣] យស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស វេទនាខន្ធោ ឧប្ប-
ជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[២៣៤] យត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ បេ ។

[២៣៥] យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ
តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ត បញ្ចវេក្ការាវនំ តេសំ
តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈិត្ត វេទនាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិ-
ត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ត
តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អរូចានំ តេសំ
តត្ថ វេទនាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ រូប-
ក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈិត្ត បញ្ចវេក្ការាវនំ តេសំ តត្ថ វេទនា-
ខន្ធោ ច និរុជ្ឈិត្ត រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

[២៣៦] យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ឈិត្ត
តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

ទំនួលមកៈ បរិវត្តិវៈ ឧប្បាទនិពាធិវៈ

[២៣៣] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា កើតហើយ សញ្ញាខន្ធ
របស់សត្វនោះ លេចហើយដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញា-
ខន្ធ របស់សត្វណា លេចហើយ វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ កើត
ហើយដែរឬ ។ អើ ។

[២៣៤] រូបក្ខន្ធ កើតហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២៣៥] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា កើតហើយ ក្នុងទីណា
វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ លេចហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបក្ខន្ធ
របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ កើតហើយ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វ
ទាំងនោះ ជាបញ្ចវេកាករៈ កើតហើយផង វេទនាខន្ធ លេចហើយ
ផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា លេច
ហើយ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ កើតហើយ ក្នុងទីនោះដែរ
ឬ ។ វេទនាខន្ធ របស់រូបព្រហ្មទាំងនោះ លេចហើយ ក្នុងទីនោះ
ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតហើយ ក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ
របស់សត្វទាំងនោះ ជាបញ្ចវេកាករៈ លេចហើយផង រូបក្ខន្ធ កើត
ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៣៦] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា កើតហើយ ក្នុងទីណា
សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ លេចហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

អភិធម្មប្បដិកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធនោ និរុដ្ឋិត តស្ស
តត្ថ វេទនាខន្ធនោ ធុប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

[២៣៧] យស្ស រូបក្ខន្ធនោ ធុប្បជ្ជិត តស្ស
វេទនាខន្ធនោ ន និរុដ្ឋិតាតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា
បន វេទនាខន្ធនោ ន និរុដ្ឋិត តស្ស រូបក្ខន្ធនោ
ធុប្បជ្ជិតាតិ ។ នត្ថិ ។

[២៣៨] យស្ស វេទនាខន្ធនោ ធុប្បជ្ជិត តស្ស
សញ្ញាខន្ធនោ ន និរុដ្ឋិតាតិ ។ នត្ថិ យស្ស វា បន
សញ្ញាខន្ធនោ ន និរុដ្ឋិត តស្ស វេទនាខន្ធនោ ធុប្ប-
ជ្ជិតាតិ ។ នត្ថិ ។

[២៣៩] យត្ថ រូបក្ខន្ធនោ ធុប្បជ្ជិត ។ បេ ។

[២៤០] យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធនោ ធុប្បជ្ជិត
តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធនោ ន និរុដ្ឋិតាតិ ។ អរូចានំ
តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ ធុប្បជ្ជិត នោ ច តេសំ
តត្ថ វេទនាខន្ធនោ ន និរុដ្ឋិត សុទ្ធាវាសានំ តេសំ
តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ ច ធុប្បជ្ជិត វេទនាខន្ធនោ ច ន
និរុដ្ឋិត ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធនោ
ន និរុដ្ឋិត តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ ធុប្បជ្ជិតា-
តិ ។ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធនោ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា
វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ កើតហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[២៣៧] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតហើយ វេទនាខន្ធ
របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយដែរឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វ
នោះ មិនកើតហើយដែរឬ ។ មិនមានទេ ។

[២៣៨] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយដែរឬ ។ មិនមានទេ ។
មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ វេទនា-
ខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើតហើយដែរឬ ។ មិនមានទេ ។

[២៣៩] រូបក្ខន្ធ មិនកើតហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២៤០] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតហើយ ក្នុងទីណា
វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបក្ខន្ធ
របស់អរូបព្រហ្មតាំងនោះ មិនកើតហើយ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ
របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ
របស់សុទ្ធាវស្សតាំងនោះ មិនកើតហើយផង វេទនាខន្ធ មិនរលត់
ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វ
ណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើត
ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ វេទនាខន្ធ របស់អសុព្វាសត្វតាំងនោះ

ខន្ធយមកេ បេត្តិវាស្ស ឧប្បាទនំរោធខំរោ

ន និរុដ្ឋិត នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិត
សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ច ន និរុដ្ឋិត
រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ជិត ។

(២៤១) យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ជិត
តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធា ន និរុដ្ឋិតាតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធា ន និរុដ្ឋិត
តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(២៤២) យស្ស រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
វេទនាខន្ធា និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន វេទនាខន្ធា និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស រូបក្ខន្ធា
ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវិតានំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ
ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ វេទនា-
ខន្ធា និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ រូបក្ខន្ធា ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ តេសំ វេទនាខន្ធា ច និរុដ្ឋិស្សតិ
រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៤៣) យស្ស វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
សញ្ញាខន្ធា និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន សញ្ញាខន្ធា និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស វេទនាខន្ធា

ឧត្តមមកៈ បរិត្តិកៈ ឧប្បាទនិពេធាវៈ

មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
មិនកើតហើយ ក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ របស់សុទ្ធាវស្សសត្វទាំងនោះ
មិនរលត់ហើយផង រូបក្ខន្ធ មិនកើតហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៤១] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតហើយ ក្នុងទីណា
សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។
មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា
វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើតហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[២៤២] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង វេទនាខន្ធ
របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទ-
នាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹង
កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចុប្បន្ន កាលចាប់
បដិសន្ធិ នឹងពួកសត្វណា ចូលទៅកាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន
វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វ
ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅ
នេះ នឹងរលត់ទៅផង រូបក្ខន្ធ នឹងកើតឡើងផង ។

[២៤៣] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សញ្ញាខន្ធ
របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
សញ្ញាខន្ធនោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ នោ ច តេសំ វេទនា-
ខន្ធនោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ឥតរេសំ តេសំ សញ្ញាខន្ធនោ ច
និរុជ្ឈិស្សតីតិ វេទនាខន្ធនោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។

(២២៤) យត្ថ រូបក្ខន្ធនោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បេ ។

(២២៥) យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធនោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ
តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធនោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អសញ្ញា-
សត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធនោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ បញ្ចា-
វោកាវានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ
វេទនាខន្ធនោ ច និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ យស្ស វា បន
យត្ថ វេទនាខន្ធនោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ
ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចាវោកាវំ
ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធនោ និ-
រុជ្ឈិស្សតីតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ ឧប្បជ្ឈិ-
ស្សតីតិ ឥតរេសំ បញ្ចាវោកាវានំ តេសំ តត្ថ វេទ-
នាខន្ធនោ ច និរុជ្ឈិស្សតីតិ រូបក្ខន្ធនោ ច ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។

(២២៦) យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធនោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ
តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធនោ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព កាលចាប់
ដើម្បី សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ឯវេទនាខន្ធ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង វេទនាខន្ធ នឹងកើតឡើងផង ។

(២២២) រូបក្ខន្ធ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(២២៣) រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ
របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបក្ខន្ធ របស់អសញ្ញា-
សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ របស់ពួកសត្វ ជាបញ្ចវេក្ការៈ
នោះ នឹងកើតឡើងផង វេទនាខន្ធ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
យ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែល
កើតក្នុងបច្ចមភព កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេក្ការភព និងពួកអរូបព្រហ្ម
វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ របស់ពួកសត្វ
ជាបញ្ចវេក្ការៈនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង រូបក្ខន្ធ នឹងកើតឡើងផង
ក្នុងទីនោះ ។

(២២៤) វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

ខន្ធយមពេ បរិក្ខារស្ស ឧប្បាទន៍ពាណិជ្ជ

យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធនោ និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធនោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បន្ថម-
 ភវីកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធនោ និ-
 រុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធនោ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ឥតវេសំ ចតុវេកាវាវនំ បញ្ចវេកាវាវនំ តេសំ
 តត្ថ សញ្ញាខន្ធនោ ច និរុដ្ឋិស្សតិ វេទនាខន្ធនោ ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៤៧) យស្ស រូបក្ខន្ធនោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 វេទនាខន្ធនោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ បន្ថមភវីកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិ-
 ស្សន្តិ តេសំ រូបក្ខន្ធនោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 វេទនាខន្ធនោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ បរិនិព្វាន្តានំ តេសំ
 រូបក្ខន្ធនោ ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាខន្ធនោ ច ន និ-
 រុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន វេទនាខន្ធនោ ន និ-
 រុដ្ឋិស្សតិ តស្ស រូបក្ខន្ធនោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

(២៤៨) យស្ស វេទនាខន្ធនោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស សញ្ញាខន្ធនោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ បន្ថមភវី-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធនោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

ខន្ធមក្សា បរិវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព កាលចាប់បដិសន្ធិ សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សញ្ញាខន្ធ របស់ពួកសត្វ ជាបត្យុវេក្យាវៈ
និងបញ្ចវេក្យាវៈ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង វេទនាខន្ធ នឹងកើតឡើង
ផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៤៧) រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង វេទនាខន្ធ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែល
កើតក្នុងបច្ចមភព កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងពួកសត្វណា ចូលទៅកាន់អរូប-
ភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ
កាលបរិនិព្វាន រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង វេទ-
នាខន្ធ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់
សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ដែរឬ ។ អើ ។

(២៤៨) វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សញ្ញាខន្ធ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចម-
ភព កាលចាប់បដិសន្ធិ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង

នោ ច តេសំ សញ្ញាខន្ធនោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ
តេសំ វេទនាខន្ធនោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ សញ្ញាខន្ធនោ ច
ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សញ្ញាខន្ធនោ ន
និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស វេទនាខន្ធនោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
អាមន្តា ។

[២៤៩] យត្ថ រូបក្ខន្ធនោ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ បេ ។

[២៥០] យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធនោ នុប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធនោ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ បច្ឆិ-
មភវីកានំ បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូចានំ តេសំ
តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
វេទនាខន្ធនោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ
រូបក្ខន្ធនោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ វេទនាខន្ធនោ ច ន និ-
រុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធនោ ន
និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធនោ ន និ-
រុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធនោ នុប្បជ្ជិស្សតិ
បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធនោ ច ន និរុដ្ឋិ-
ស្សតិ រូបក្ខន្ធនោ ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ
 កាលបរិនិព្វាន វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
 សញ្ញាខន្ធ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់
 សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ដែរឬ ។ អើ ។

[២៤៩] រូបក្ខន្ធ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២៥០] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេការភព និងពួកអរូបព្រហ្ម
 រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 កាលបរិនិព្វាន រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
 វេទនាខន្ធ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនា-
 ខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វ
 នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ វេទនាខន្ធ របស់អសញ្ញាសត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន
 វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង រូបក្ខន្ធ នឹងមិន
 កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

ខន្ធយមកេ បរិក្ខិតវិស្ស ឧប្បាទនិពាណិហ

(២៥០) យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធរោ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធរោ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បន្តិមក-
 រិកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធរោ ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធរោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធរោ
 ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ សញ្ញាខន្ធរោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធរោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធរោ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២៥២) យស្ស រូបក្ខន្ធរោ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 វេទនាខន្ធរោ និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន វេទនាខន្ធរោ និរុជ្ឈិត តស្ស រូបក្ខន្ធរោ ឧប្ប-
 ជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ បរិនិព្វន្តានំ អរូបំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ វេទនាខន្ធរោ និរុជ្ឈិត នោ ច តេសំ រូប-
 ក្ខន្ធរោ ឧប្បជ្ឈតិ បញ្ចវេកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អសញ្ញា-
 សត្តំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធរោ ច និរុជ្ឈិត
 រូបក្ខន្ធរោ ច ឧប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។ (យថា ឧប្បាទនិ-
 វេ បច្ចុប្បន្នោតីតំ វិភត្តំ តថា ឥធិ វិភជិតតំ) ។

ខន្ធយមកៈ បរិព្វិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

[២៥១] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព កាលចាប់បដិសន្ធិ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាវេទនាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន នឹងពួកអសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សញ្ញាខន្ធ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[២៥២] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា រលត់ហើយ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្យុត កាលចូលទៅកាន់អរូបភព វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេកាកភព ចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយផង រូបក្ខន្ធ កើតឡើងផង ។ បេ ។ (ពាក្យថា បច្ចុប្បន្ននិងអតីតៈ ក្នុងឧប្បាទវារៈ យើងបានចែកមកហើយ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីចែកក្នុងទីនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ) ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[២៥៣] យស្ស រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស រូបក្ខន្ធា
 ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចរុត្តានំ អរូបំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
 រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អ-
 សញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធា ច
 និរុជ្ឈិស្សតិ រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២៥៤] យស្ស វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 សញ្ញាខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន សញ្ញាខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស វេទនាខន្ធា
 ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចរុត្តានំ អសញ្ញាសត្តំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច
 តេសំ វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ ចតុវេការំ បញ្ចវេ-
 ការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ សញ្ញាខន្ធា ច និរុជ្ឈិស្សតិ
 វេទនាខន្ធា ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២៥៥] យត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២៥៣] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើង វេទនាខន្ធ របស់
សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ
របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។
ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បុត កាលចូលទៅកាន់អរូបភព វេទនាខន្ធ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើងទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេការភព កាលចូលទៅ
កាន់អសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង
រូបក្ខន្ធ កើតឡើងផង ។

[២៥៤] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើង សញ្ញាខន្ធ
របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញា-
ខន្ធ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ កើត
ឡើងឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បុត កាលចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ
សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់ចតុវេការភព
និងបញ្ចវេការភព សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង
វេទនាខន្ធ កើតឡើងផង ។

[២៥៥] រូបក្ខន្ធ កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

ឧទ្ទយមកេ បរិក្ខារស្ស ឧប្បាទនិពោធិវា

(២៥៦) យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អសញ្ញា-
 សត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេកាវំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ជតិ វេទ-
 នាខន្ធា ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធា
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បញ្ចវេកាវា ចរន្តានំ អរូបំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជតិ បញ្ចវេកាវំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ច និរុជ្ឈិស្សតិ
 រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៥៧) យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ចតុវេកាវា
 បញ្ចវេកាវា ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធា
 និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា

ទំនុយមកៈ បរត្ថិវិរៈ ឧប្បាទនិរោធិវិរៈ

[២៥៦] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេកាករកត រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង វេទនាខន្ធ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេកាករកត កាលចូលទៅកាន់អរូបកត វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេកាករកត វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង រូបក្ខន្ធ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៥៧] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលច្បុត ចាកចតុវេកាករកត និងបញ្ចវេកាករកត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ

ឧប្បជ្ជតិ ចតុវេការំ បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
តត្ថ សញ្ញាខន្ធនោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ វេទនាខន្ធនោ ច
ឧប្បជ្ជតិ ។

[២៥៨] យស្ស រូបក្ខន្ធនោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
វេទនាខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ
អរូបំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបក្ខន្ធនោ ឧប្បជ្ជតិ នោ
ច តេសំ វេទនាខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ
តេសំ រូបក្ខន្ធនោ ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាខន្ធនោ ច ន
និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន វេទនាខន្ធនោ ន
និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស រូបក្ខន្ធនោ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។

[២៥៩] យស្ស វេទនាខន្ធនោ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
សញ្ញាខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ
អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធនោ ឧប្បជ្ជតិ
នោ ច តេសំ សញ្ញាខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិ-
ព្វន្តានំ តេសំ វេទនាខន្ធនោ ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញា-
ខន្ធនោ ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សញ្ញា-
ខន្ធនោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស វេទនាខន្ធនោ ឧប្បជ្ជតិ ។
អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់ចតុរាគារភព
និងបញ្ចារាគារភព សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង
វេទនាខន្ធ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៥៨] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង វេទនាខន្ធ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បុក
កាលចូលទៅកាន់អរូបភព រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ
កាលបរិនិព្វាន រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង វេទ-
នាខន្ធ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់
សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
ឬ ។ អើ ។

[២៥៩] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សញ្ញាខន្ធ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បុក កាល
ចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួក
សត្វ កាលបរិនិព្វាន វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ផង សញ្ញាខន្ធ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ
របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើត
ឡើងឬ ។ អើ ។

ខន្ធយមកេ បរិវត្តិវិស្ស ឧប្បាទនិរោធាវកេ

[២៦០] យត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ជតិ ។ បេ ។

[២៦១] យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធា ន ជិវុជ្ជិស្សតិ ។ បញ្ច-
 វេកាវា បវន្តានំ អវនានំ^(១) តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា
 នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ន ជិវុ-
 ជ្ជិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តា បវន្តានំ តេសំ
 តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច នុប្បជ្ជតិ វេទនាខន្ធា ច ន
 ជិវុជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធា
 ន ជិវុជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ជតិ ។
 អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជនានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា
 ន ជិវុជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា
 នុប្បជ្ជតិ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តា បវន្តានំ តេសំ
 តត្ថ វេទនាខន្ធា ច ន ជិវុជ្ជិស្សតិ រូបក្ខន្ធា ច
 នុប្បជ្ជតិ ។

[២៦២] យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធា នុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធា ន ជិវុជ្ជិស្សតិ ។ បត្យ-
 វេកាវា បញ្ចវេកាវា បវន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនា-
 ខន្ធា នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធា

១ ឧ. អរូបំ ឧប្បជ្ជនានត្ថំ ទិស្សតិ ។

ខន្ធមក្កៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បទានំពោធិវារៈ

[២៦០] រូបក្ខន្ធ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២៦១] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
 កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេការភព នឹងពួកអរូបព្រហ្ម រូបក្ខន្ធ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន កាល
 ច្បុត ចាកអសញ្ញាសត្វ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង
 វេទនាខន្ធ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទ-
 នាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់អ-
 សញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
 ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន កាលច្បុត ចាកអសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង រូបក្ខន្ធ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៦២] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
 កាលច្បុត ចាកចតុវេការភព នឹងបញ្ចវេការភព វេទនាខន្ធ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ

អភិធម្មបំណែក យមកំ

ន ឆិវុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 វេទនាខន្ធលោ ច ឧប្បជ្ឈិតិ សញ្ញាខន្ធលោ ច ន ឆិវុជ្ឈិស្ស-
 តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធលោ ន ឆិវុជ្ឈិស្ស-
 តិ តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធលោ ឧប្បជ្ឈិតិ ។ អាមន្តា ។

(២៦៣) យស្ស រូបក្ខន្ធលោ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 វេទនាខន្ធលោ ឆិវុជ្ឈិស្សតិ ។ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ^(១)
 រូបក្ខន្ធលោ ឧប្បជ្ឈិត្ត លោ ច តេសំ វេទនាខន្ធលោ
 ឆិវុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ រូបក្ខន្ធលោ ច ឧប្បជ្ឈិត្ត
 វេទនាខន្ធលោ ច ឆិវុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 វេទនាខន្ធលោ ឆិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស រូបក្ខន្ធលោ ឧប្បជ្ឈិ-
 ត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(២៦៤) យស្ស វេទនាខន្ធលោ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 សញ្ញាខន្ធលោ ឆិវុជ្ឈិស្សតិ ។ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ
 វេទនាខន្ធលោ ឧប្បជ្ឈិត្ត លោ ច តេសំ សញ្ញាខន្ធលោ
 ឆិវុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ វេទនាខន្ធលោ ច ឧប្ប-
 ជ្ឈិត្ត សញ្ញាខន្ធលោ ច ឆិវុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន សញ្ញាខន្ធលោ ឆិវុជ្ឈិស្សតិ តស្ស វេទនាខន្ធលោ
 ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន
នឹងពួកអសព្វាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង
សញ្ញាខន្ធ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៦៣] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតហើយ វេទនាខន្ធ
របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន រូបក្ខន្ធ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតហើយ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនរលត់ទៅទេ រូបក្ខន្ធ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅនេះ កើតហើយ
ផង វេទនាខន្ធ នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់
សត្វណា នឹងរលត់ទៅ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ កើតហើយឬ ។ អើ ។

[២៦៤] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា កើតហើយ សញ្ញាខន្ធ
របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន វេទនាខន្ធ
របស់សត្វទាំងនោះ កើតហើយ ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
មិនរលត់ទៅទេ វេទនាខន្ធ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅនេះ កើតហើយ
ផង សញ្ញាខន្ធ នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ
របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ កើតហើយ
ឬ ។ អើ ។

ខន្ធយមកេ បរិច្ឆេទស្ស ឧប្បទានំពោរោ

[២៦៥] យស្ស រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិតុ ។ បេ ។

[២៦៦] យស្ស រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
តត្ថ វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បញ្ចវេកាការ
បរិទិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា
ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈិ-
ស្សតិ ឥតវេសំ បញ្ចវេកាការានំ តេសំ តត្ថ រូប-
ក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ជិតុ វេទនាខន្ធា ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។
យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជ-
ន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ឧប្បជ្ជិតុ ឥតវេសំ
បញ្ចវេកាការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ច និរុជ្ឈិស្សតិ
រូបក្ខន្ធា ច ឧប្បជ្ជិតុ ។

[២៦៧] យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ជិតុ
តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បរិទិ-
ព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច
តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធា និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ ចតុវេ-
កាការានំ បញ្ចវេកាការានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា

ខន្ធមក្សៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទនិរោធារៈ

[២៦៥] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា កើតហើយ ។ បេ ។

[២៦៦] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា កើតហើយ ក្នុងទីណា វេទនា-
ខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងលេច់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិ-
និព្វាន ក្នុងបញ្ចវេកាករក្ខត និងពួកអសញ្ញាសត្វ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំង
នោះ កើតហើយ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
មិនលេច់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ រូបក្ខន្ធ របស់ពួកសត្វ ជាបញ្ចវេកាករៈនោះ
ក្រៅនេះ កើតហើយផង វេទនាខន្ធ នឹងលេច់ទៅផង ។ មួយយ៉ាង
ទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងលេច់ទៅ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ
របស់សត្វនោះ កើតហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ
កាន់សុទ្ធាវស្ស និងពួកអរូបព្រហ្ម វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
លេច់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតហើយ
ក្នុងទីនោះទេ វេទនាខន្ធ របស់ពួកសត្វ ជាបញ្ចវេកាករៈនោះ ក្រៅនេះ
នឹងលេច់ទៅផង រូបក្ខន្ធ កើតហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៦៧] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា កើតហើយ ក្នុងទីណា
សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងលេច់ទៅ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ
កាលបរិនិព្វាន វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ កើតហើយ ក្នុងទីនោះ
ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេច់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
វេទនាខន្ធ របស់ពួកសត្វ ជាបត្តវេកាករៈ និងបញ្ចវេកាករៈនោះ ក្រៅនេះ

ច ឧប្បជ្ជិតុ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ សុត្វាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តសំ
 តត្ថ វេទនាខន្ធោ ឧប្បជ្ជិតុ ឥតវេសំ ចតុវេកាកាវនំ
 បញ្ចវេកាកាវនំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធោ ច និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ វេទនាខន្ធោ ច ឧប្បជ្ជិតុ ។

(២៦៨) យស្ស រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ជិតុ តស្ស
 វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស
 វា បន វេទនាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស រូប-
 ក្ខន្ធា នុប្បជ្ជិតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិតុ ។

(២៦៩) យស្ស វេទនាខន្ធោ នុប្បជ្ជិតុ តស្ស
 សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា
 បន សញ្ញាខន្ធោ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស វេទនាខន្ធោ
 នុប្បជ្ជិតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិតុ ។

(២៧០) យត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ជិតុ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កើតហើយផង សញ្ញាខន្ធ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ របស់
សត្វនោះ កើតហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់
សុទ្ធាវស សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតហើយ ក្នុងទីនោះទេ សញ្ញា-
ខន្ធ របស់ពួកសត្វ ជាចតុរោកាវៈ និងបញ្ចរោកាវៈនោះ ក្រៅនេះ
នឹងរលត់ទៅផង វេទនាខន្ធ កើតហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៦៨] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតហើយ វេទនាខន្ធ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ
មិនកើតហើយឬ ។ កើតហើយ ។

[២៦៩] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតហើយ សញ្ញាខន្ធ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ
មិនកើតហើយឬ ។ កើតហើយ ។

[២៧០] រូបក្ខន្ធ មិនកើតហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(២៧០) យស្ស យត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ជិត តស្ស
 តត្ថ វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សុទ្ធាវាសំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្ប-
 ជ្ជិត នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ
 តេសំ តត្ថ រូបក្ខន្ធា ច នុប្បជ្ជិត វេទនាខន្ធា ច
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ វេទនាខន្ធា
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ជិតាតិ ។
 បញ្ចវេក្ការេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 វេទនាខន្ធា ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 រូបក្ខន្ធា នុប្បជ្ជិត សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ
 បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា ច ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ រូបក្ខន្ធា ច នុប្បជ្ជិត ។

(២៧២) យស្ស យត្ថ វេទនាខន្ធា នុប្បជ្ជិត
 តស្ស តត្ថ សញ្ញាខន្ធា ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។
 សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធា

ខន្ធមក្សៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទនិពោធារៈ

[២៧១] រូបក្ខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវាស នឹងពួករបូព្រហ្ម រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស កាលបរិនិព្វាន ក្នុងអរូបភព រូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង វេទនាខន្ធ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបក្ខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេកាករភព នឹងពួកអសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯរូបក្ខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស កាលបរិនិព្វាន ក្នុងអរូបភព វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង រូបក្ខន្ធ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៧២] វេទនាខន្ធ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

ពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវាស វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នុប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធនោ ន និរុដ្ឋិ-
ស្សតិ សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
តត្ថ វេទនាខន្ធនោ ច នុប្បជ្ជិតុ សញ្ញាខន្ធនោ ច ន
និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សញ្ញាខន្ធនោ
ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ វេទនាខន្ធនោ នុប្បជ្ជិតុតិ ។
បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញាខន្ធនោ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ វេទនាខន្ធនោ នុប្បជ្ជិតុ សុទ្ធាវា-
សេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សញ្ញា-
ខន្ធនោ ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ វេទនាខន្ធនោ ច នុប្បជ្ជិតុ ។

ឧប្បាទនិពាធភារំ និដ្ឋិតំ ។

បរិនិព្វន្ត ។

បរិព្វាណ

[២៧៣] យោ រូបក្ខន្ធិ បរិជាតាតិ សោ
វេទនាខន្ធិ បរិជាតាតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា
បន វេទនាខន្ធិ បរិជាតាតិ សោ រូបក្ខន្ធិ បរិជា-
តាតិ ។ អាមន្តា ។ យោ រូបក្ខន្ធិ ន បរិជាតាតិ
សោ វេទនាខន្ធិ ន បរិជាតាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯសញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុង
 សទ្ធាវាស និងពួកអសញ្ញាសត្វ វេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងហើយផង សញ្ញាខន្ធ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុង
 ទីណា វេទនាខន្ធ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ឯវេទនាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុង
 សទ្ធាវាស និងពួកអសញ្ញាសត្វ សញ្ញាខន្ធ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 រលត់ទៅផង វេទនាខន្ធ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

ចប់ ឧប្បទានិកោកៈ ។

ចប់ បរិក្ខារៈ ។

បរិក្ខារៈ

[២៧៣] បុគ្គលណា កំណត់ដឹង នូវរូបក្នុង បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាកំណត់ដឹង នូវវេទនាខន្ធដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 បុគ្គលណា កំណត់ដឹង នូវវេទនាខន្ធ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកំណត់
 ដឹង នូវរូបក្នុងដែរឬ ។ អើ ។ បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹង នូវរូបក្នុង
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវវេទនាខន្ធដែរឬ ។ អើ ។

ខន្ធយមកេ បរិវត្តិវាស្ស បរិញ្ញាវិពោ

យោ វា បន វេទនាខន្ធនំ ន បរិជាណាតិ សោ រូបក្ខន្ធនំ
ន បរិជាណាតីតិ ។ អាមន្តា ។

[២៧៤] យោ រូបក្ខន្ធនំ បរិជានិត្ត សោ វេទនា-
ខន្ធនំ បរិជានិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា បន វេទ-
នាខន្ធនំ បរិជានិត្ត សោ រូបក្ខន្ធនំ បរិជានិត្តាតិ ។
អាមន្តា ។ យោ រូបក្ខន្ធនំ ន បរិជានិត្ត សោ វេទ-
នាខន្ធនំ ន បរិជានិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា
បន វេទនាខន្ធនំ ន បរិជានិត្ត សោ រូបក្ខន្ធនំ ន បរិ-
ជានិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[២៧៥] យោ រូបក្ខន្ធនំ បរិជានិស្សតិ សោ
វេទនាខន្ធនំ បរិជានិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា
បន វេទនាខន្ធនំ បរិជានិស្សតិ សោ រូបក្ខន្ធនំ បរិ-
ជានិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យោ រូបក្ខន្ធនំ ន បរិ-
ជានិស្សតិ សោ វេទនាខន្ធនំ ន បរិជានិស្សតីតិ ។
អាមន្តា ។ យោ វា បន វេទនាខន្ធនំ ន បរិជា-
និស្សតិ សោ រូបក្ខន្ធនំ ន បរិជានិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

[២៧៦] យោ រូបក្ខន្ធនំ បរិជាណាតិ សោ

ឧបាយមកៈ បរិក្ខារៈ បរិព្វាវារៈ

មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹង នូវវេទនាខន្ធ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវរូបក្ខន្ធដែរឬ ។ អើ ។

[២៧៤] បុគ្គលណា កំណត់ដឹងហើយ នូវរូបក្ខន្ធ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថាកំណត់ដឹងហើយ នូវវេទនាខន្ធដែរឬ ។ អើ ។
មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណា កំណត់ដឹងហើយ នូវវេទនាខន្ធ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថាកំណត់ដឹងហើយ នូវរូបក្ខន្ធដែរឬ ។ អើ ។ បុគ្គល
ណា មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវរូបក្ខន្ធ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់
ដឹងហើយ នូវវេទនាខន្ធដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គល
ណា មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវវេទនាខន្ធ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិន
កំណត់ដឹងហើយ នូវរូបក្ខន្ធដែរឬ ។ អើ ។

[២៧៥] បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹង នូវរូបក្ខន្ធ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថានឹងកំណត់ដឹង នូវវេទនាខន្ធដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹង នូវវេទនាខន្ធ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ
ថានឹងកំណត់ដឹង នូវរូបក្ខន្ធដែរឬ ។ អើ ។ បុគ្គលណា នឹងមិន
កំណត់ដឹង នូវរូបក្ខន្ធ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនកំណត់ដឹង នូវ
វេទនាខន្ធដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនកំ-
ណត់ដឹង នូវវេទនាខន្ធ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនកំណត់ដឹង នូវ
រូបក្ខន្ធដែរឬ ។ អើ ។

[២៧៦] បុគ្គលណា កំណត់ដឹង នូវរូបក្ខន្ធ បុគ្គលនោះ

វេទនាខន្ធំ បរិដានិត្តាតិ ។ នោ ។ យោ វា បន
 វេទនាខន្ធំ បរិដានិត្ត សោ រូបក្ខន្ធំ បរិដានាតិ-
 តិ ។ នោ ។ យោ រូបក្ខន្ធំ ន បរិដានាតិ សោ
 វេទនាខន្ធំ ន បរិដានិត្តាតិ ។ អរហា រូបក្ខន្ធំ ន
 បរិដានាតិ នោ ច វេទនាខន្ធំ ន បរិដានិត្ត អក្កមក្ក-
 សមដ្ឋិត្តា អរហន្តត្តា វេយ្យា អវសេសា បុគ្គលា
 រូបក្ខន្ធត្តា ន បរិដានន្តិ វេទនាខន្ធត្តា ន បរិដានិត្ត ។
 យោ វា បន វេទនាខន្ធំ ន បរិដានិត្ត សោ រូបក្ខន្ធំ
 ន បរិដានាតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋិត្ត វេទនាខន្ធំ ន បរិ-
 ដានិត្ត នោ ច រូបក្ខន្ធំ ន បរិដានាតិ អក្កមក្ក-
 សមដ្ឋិត្តា អរហន្តត្តា វេយ្យា អវសេសា បុគ្គលា
 វេទនាខន្ធត្តា ន បរិដានិត្ត រូបក្ខន្ធត្តា ន បរិដានន្តិ ។

(២៧៧) យោ រូបក្ខន្ធំ បរិដានាតិ សោ វេទ-
 នាខន្ធំ បរិដានិស្សត្តិ ។ នោ ។ យោ វា បន

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឈ្មោះថាកំណត់ដឹងហើយ នូវវេទនាខន្ធដែរឬ ។ ទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 បុគ្គលណា កំណត់ដឹងហើយ នូវវេទនាខន្ធ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកំ-
 ណត់ដឹង នូវរូបក្ខន្ធដែរឬ ។ ទេ ។ បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹង នូវ
 រូបក្ខន្ធ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវវេទនាខន្ធដែរ
 ឬ ។ ព្រះអរហន្ត មិនកំណត់ដឹង នូវរូបក្ខន្ធ តែមិនមែនជាមិនកំណត់
 ដឹងហើយ នូវវេទនាខន្ធទេ បុគ្គលទាំងឡាយ ដ៏សេសសល់ លើក
 លែងតែអគ្គមគ្គសមន្តិបុគ្គល និងព្រះអរហន្តចេញ សុទ្ធតែមិនកំណត់ដឹង
 នូវរូបក្ខន្ធផង មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវវេទនាខន្ធផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
 បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវវេទនាខន្ធ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
 មិនកំណត់ដឹង នូវរូបក្ខន្ធដែរឬ ។ អគ្គមគ្គសមន្តិបុគ្គល មិនកំណត់ដឹង
 ហើយ នូវវេទនាខន្ធ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹង នូវរូបក្ខន្ធទេ បុគ្គល
 ទាំងឡាយ ដ៏សេសសល់ រៀបលែងតែអគ្គមគ្គសមន្តិបុគ្គល និងព្រះ
 អរហន្តចេញ សុទ្ធតែមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវវេទនាខន្ធផង មិនកំណត់
 ដឹង នូវរូបក្ខន្ធផង ។

(២៧៧) បុគ្គលណា កំណត់ដឹង នូវរូបក្ខន្ធ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
 នឹងកំណត់ដឹង នូវវេទនាខន្ធដែរឬ ។ ទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណា

ខន្ធយមកេ បរិវាស្ស បរិញ្ញាបិ

វេទនាខន្ធំ បរិវាស្សតិ សោ រូបក្ខន្ធន្ធំ បរិវាស្សតិ ។
 នោ ។ យោ រូបក្ខន្ធន្ធំ ន បរិវាស្សតិ សោ វេទនា-
 ខន្ធន្ធំ ន បរិវាស្សតិ ។ យេ មក្កំ បដិលក្ខិស្សន្តិ
 តេ រូបក្ខន្ធន្ធំ ន បរិវាសន្តិ នោ ច វេទនាខន្ធន្ធំ ន
 បរិវាស្សន្តិ អរហា យេ ច បុគ្គជ្ជនា មក្កំ ន បដិ-
 លក្ខិស្សន្តិ តេ រូបក្ខន្ធាន្ធំ ន បរិវាសន្តិ វេទនាខន្ធាន្ធំ
 ន បរិវាស្សន្តិ ។ យោ វា បន វេទនាខន្ធន្ធំ ន
 បរិវាស្សតិ សោ រូបក្ខន្ធន្ធំ ន បរិវាស្សតិ ។ មក្ក-
 មក្កសមន្តិ វេទនាខន្ធន្ធំ ន បរិវាស្សតិ នោ ច
 រូបក្ខន្ធន្ធំ ន បរិវាស្សតិ អរហា យេ ច បុគ្គជ្ជនា
 មក្កំ ន បដិលក្ខិស្សន្តិ តេ វេទនាខន្ធាន្ធំ ន បរិវា-
 ស្សន្តិ រូបក្ខន្ធាន្ធំ ន បរិវាសន្តិ ។

[២៧៨] យោ រូបក្ខន្ធន្ធំ បរិវាស្សតិ សោ វេទនាខន្ធន្ធំ
 បរិវាស្សតិ ។ នោ ។ យោ វា បន វេទនាខន្ធន្ធំ
 បរិវាស្សតិ សោ រូបក្ខន្ធន្ធំ បរិវាស្សតិ ។ នោ ។ យោ

ខន្ធយមកៈ បរិត្តិវារៈ បរិញ្ញាវារៈ

នឹងកំណត់ដឹង នូវវេទនាខន្ធ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកំណត់ដឹង នូវ
 រូបក្ខន្ធដែរឬ ។ ទេ ។ បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹង នូវរូបក្ខន្ធ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនកំណត់ដឹង នូវវេទនាខន្ធដែរឬ ។ បុគ្គល
 ទាំងឡាយណា នឹងបាន នូវមគ្គ បុគ្គលទាំងឡាយនោះ មិនកំណត់ដឹង
 នូវរូបក្ខន្ធ តែមិនមែនជានឹងមិនកំណត់ដឹង នូវវេទនាខន្ធទេ បុគ្គលណា
 ជាព្រះអរហន្តក្តី ជាបុប្ផជនក្តី នឹងមិនបាន នូវមគ្គ បុគ្គលទាំងឡាយ
 នោះ មិនកំណត់ដឹង នូវរូបក្ខន្ធផង់ នឹងមិនកំណត់ដឹង នូវវេទនាខន្ធ
 ផង ។ មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនកំណត់ដឹង នូវវេទនាខន្ធ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវរូបក្ខន្ធដែរឬ ។ អគ្គមគ្គសមណ្ឌ-
 បុគ្គល នឹងមិនកំណត់ដឹង នូវវេទនាខន្ធ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹង
 នូវរូបក្ខន្ធទេ បុគ្គលទាំងឡាយណា ជាព្រះអរហន្តក្តី ជាបុប្ផជនក្តី នឹង
 មិនបាន នូវមគ្គ បុគ្គលទាំងឡាយនោះ នឹងមិនកំណត់ដឹង នូវវេទនា-
 ខន្ធផង់ មិនកំណត់ដឹង នូវរូបក្ខន្ធផង់ ។

(២៧៨) បុគ្គលណា កំណត់ដឹងហើយ នូវរូបក្ខន្ធ បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថានឹងកំណត់ដឹង នូវវេទនាខន្ធដែរឬ ។ ទេ ។
 មួយយ៉ាងទៀត បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹង នូវវេទនាខន្ធ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាកំណត់ដឹងហើយ នូវរូបក្ខន្ធដែរឬ ។ ទេ ។ បុគ្គលណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

រូបក្ខន្ធនំ ន បរិជានិត្ត សោ វេទនាខន្ធនំ ន បរិជានិស្សត្តិតំ ។ យេ មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេ រូបក្ខន្ធនំ ន បរិជានិត្ត នោ ច វេទនាខន្ធនំ ន បរិជានិស្សន្តិ អក្កមក្កសមន្តិ យេ ច បុត្តជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ រូបក្ខន្ធខណ្ឌំ ន បរិជានិត្ត វេទនាខន្ធខណ្ឌំ ន បរិជានិស្សន្តិ ។ យោ វា បន វេទនាខន្ធនំ ន បរិជានិស្សត្តិតំ សោ រូបក្ខន្ធនំ ន បរិជានិត្តាតំ ។ អរហា វេទនាខន្ធនំ ន បរិជានិស្សត្តិតំ នោ ច រូបក្ខន្ធនំ ន បរិជានិត្ត អក្កមក្កសមន្តិ យេ ច បុត្តជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ វេទនាខន្ធខណ្ឌំ ន បរិជានិស្សន្តិ រូបក្ខន្ធខណ្ឌំ ន បរិជានិត្ត ។

បរិញ្ញាវារំ និដ្ឋិតំ ។

ខន្ធយមកំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវរូបក្ខន្ធ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនកំណត់ដឹង
 នូវវេទនាខន្ធដែរឬ ។ បុគ្គលទាំងឡាយណា នឹងបាន នូវមគ្គ បុគ្គល
 ទាំងឡាយនោះ នឹងមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវរូបក្ខន្ធ តែមិនមែនជានឹងមិន
 កំណត់ដឹង នូវវេទនាខន្ធទេ បុគ្គលទាំងឡាយណា ជាអគ្គមគ្គសមណ្ឌី-
 បុគ្គលក្តី ជាបុថុជនក្តី នឹងមិនបាន នូវមគ្គ បុគ្គលទាំងឡាយនោះ មិន
 កំណត់ដឹងហើយ នូវរូបក្ខន្ធផង់ នឹងមិនកំណត់ដឹង នូវវេទនាខន្ធផង់ ។
 មួយយ័ងទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនកំណត់ដឹង នូវវេទនាខន្ធ បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវរូបក្ខន្ធដែរឬ ។ ព្រះអរហន្ត
 នឹងមិនកំណត់ដឹង នូវវេទនាខន្ធ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវ
 រូបក្ខន្ធទេ បុគ្គលទាំងឡាយណា ជាអគ្គមគ្គសមណ្ឌីបុគ្គលក្តី ជាបុថុជនក្តី
 នឹងមិនបាន នូវមគ្គ បុគ្គលទាំងឡាយនោះ នឹងមិនកំណត់ដឹង នូវ
 វេទនាខន្ធផង់ មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវរូបក្ខន្ធផង់ ។

ចប់ បរិញ្ញាវារៈ ។

ចប់ ខន្ធយមកៈ ។

អាយតនយមក

បណ្ណតិវិញ

[២៧៩] ឆ្មាទសាយតនំ ចក្ខុយតនំ សោតាយតនំ ឃាណាយតនំ ជីវ្ហយតនំ កាយាយតនំ រូបាយតនំ សឡាយតនំ កន្ធាយតនំ រសាយតនំ ដោដ្ឋញ្ចាយតនំ មនាយតនំ ធម្មាយតនំ ។

ឧទេសវិញ

[២៨០] ចក្ខុ ចក្ខុយតនំ ចក្ខុយតនំ ចក្ខុ ។ សោតំ សោតាយតនំ សោតាយតនំ សោតំ ។ ឃានំ ឃាណាយតនំ ឃាណាយតនំ ឃានំ ។ ជីវ្ហំ ជីវ្ហយតនំ ជីវ្ហយតនំ ជីវ្ហ ។ កាយោ កាយាយតនំ កាយាយតនំ កាយោ ។ រូបំ រូបាយតនំ រូបាយតនំ រូបំ ។ សឡោ សឡាយតនំ សឡាយតនំ សឡោ ។ កន្ធា កន្ធាយតនំ កន្ធាយតនំ កន្ធា ។ រសោ រសាយតនំ រសាយតនំ រសោ ។ ដោដ្ឋញ្ចោ ដោដ្ឋញ្ចាយតនំ ដោដ្ឋញ្ចាយតនំ ដោដ្ឋញ្ចោ ។ មនោ មនាយតនំ មនាយតនំ មនោ ។ ធម្មោ ធម្មាយតនំ ធម្មាយតនំ ធម្មោ ។

អាយតនយមកៈ

បណ្ឌិតិវរៈ

[២៧៩] អាយតនៈ ១២ គឺ ចក្ខុយតនៈ ១ សោតាយតនៈ ១
ឃានាយតនៈ ១ ជីវ្ហយតនៈ ១ កាយាយតនៈ ១ វុច្ចាយតនៈ ១ សុទ្ធ-
យតនៈ ១ គន្ធាយតនៈ ១ រសាយតនៈ ១ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ១ មនា-
យតនៈ ១ ធម្មាយតនៈ ១ ។

ឧទ្ទេរិវៈ

[២៨០] ចក្ខុ ហៅថា ចក្ខុយតនៈ ចក្ខុយតនៈ ហៅថា
ចក្ខុ ។ សោតៈ ហៅថា សោតាយតនៈ សោតាយតនៈ ហៅថា
សោតៈ ។ ឃានៈ ហៅថា ឃានាយតនៈ ឃានាយតនៈ ហៅថា
ឃានៈ ។ ជីវ្ហ ហៅថា ជីវ្ហយតនៈ ជីវ្ហយតនៈ ហៅថា ជីវ្ហ ។
កាយ ហៅថា កាយាយតនៈ កាយាយតនៈ ហៅថា កាយ ។
វុច្ច ហៅថា វុច្ចាយតនៈ វុច្ចាយតនៈ ហៅថា វុច្ច ។ សុទ្ធៈ
ហៅថា សុទ្ធាយតនៈ សុទ្ធាយតនៈ ហៅថា សុទ្ធៈ ។ គន្ធាៈ ហៅ
ថា គន្ធាយតនៈ គន្ធាយតនៈ ហៅថា គន្ធាៈ ។ រសៈ ហៅថា
រសាយតនៈ រសាយតនៈ ហៅថា រសៈ ។ ផោដ្ឋព្វៈ ហៅថា ផោដ្ឋ-
ព្វាយតនៈ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ហៅថា ផោដ្ឋព្វៈ ។ មនៈ ហៅថា
មនាយតនៈ មនាយតនៈ ហៅថា មនៈ ។ ធម្មៈ ហៅថា ធម្មា-
យតនៈ ធម្មាយតនៈ ហៅថា ធម្មៈ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២៨០) ន ចក្ខុ ន ចក្ខុយននំ ន ចក្ខុ-
 យននំ ន ចក្ខុ ។ ន សោតំ ន សោតាយននំ
 ន សោតាយននំ ន សោតំ ។ ន ឃានំ ន
 ឃានាយននំ ន ឃានាយននំ ន ឃានំ ។ ន
 ជីវ្ហំ ន ជីវ្ហយននំ ន ជីវ្ហយននំ ន ជីវ្ហំ ។ ន
 កាយោ ន កាយាយននំ ន កាយាយននំ ន
 កាយោ ។ ន ភ្ល័យំ ន ភ្ល័យាយននំ ន ភ្ល័យាយននំ
 ន ភ្ល័យំ ។ ន សន្ថោ ន សន្ថាយននំ ន សន្ថា-
 យននំ ន សន្ថោ ។ ន កន្ថោ ន កន្ថាយននំ
 ន កន្ថាយននំ ន កន្ថោ ។ ន រសោ ន រសា-
 យននំ ន រសាយននំ ន រសោ ។ ន ដោដ្ឋព្វោ
 ន ដោដ្ឋព្វាយននំ ន ដោដ្ឋព្វាយននំ ន ដោដ្ឋព្វោ ។
 ន មនោ ន មនាយននំ ន មនាយននំ ន មនោ ។
 ន ធម្មោ ន ធម្មាយននំ ន ធម្មាយននំ ន ធម្មោ ។

(២៨២) ចក្ខុ ចក្ខុយននំ អាយតនា
 សោតាយននំ ។ ចក្ខុ ចក្ខុយននំ អាយតនា

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២៨១] មិនមែនចក្ខុ មិនហៅថា ចក្ខុយតនៈ មិនមែនចក្ខុ-
 យតនៈ មិនហៅថា ចក្ខុ ។ មិនមែនសោតៈ មិនហៅថា សោ-
 តាយតនៈ មិនមែនសោតាយតនៈ មិនហៅថា សោតៈ ។ មិន
 មែនឃានៈ មិនហៅថា ឃានាយតនៈ មិនមែនឃានាយតនៈ មិន
 ហៅថា ឃានៈ ។ មិនមែនជីវ្ហ មិនហៅថា ជីវ្ហយតនៈ មិនមែន
 ជីវ្ហយតនៈ មិនហៅថា ជីវ្ហ ។ មិនមែនកាយ មិនហៅថា កាយាយ-
 តនៈ មិនមែនកាយាយតនៈ មិនហៅថា កាយ ។ មិនមែនរូប មិន
 ហៅថា រូបាយតនៈ មិនមែនរូបាយតនៈ មិនហៅថា រូប ។ មិន
 មែនសទ្ធុៈ មិនហៅថា សទ្ធាយតនៈ មិនមែនសទ្ធាយតនៈ មិនហៅថា
 សទ្ធុៈ ។ មិនមែនគន្លៈ មិនហៅថា គន្លាយតនៈ មិនមែនគន្លា-
 យតនៈ មិនហៅថា គន្លៈ ។ មិនមែនរសៈ មិនហៅថា រសា-
 យតនៈ មិនមែនរសាយតនៈ មិនហៅថា រសៈ ។ មិនមែនផោ-
 ដ្ឋព្វៈ មិនហៅថា ផោដ្ឋព្វាយតនៈ មិនមែនផោដ្ឋព្វាយតនៈ មិនហៅ
 ថា ផោដ្ឋព្វៈ ។ មិនមែនមនៈ មិនហៅថា មនាយតនៈ មិនមែន
 មនាយតនៈ មិនហៅថា មនៈ ។ មិនមែនធម្មៈ មិនហៅថា ធម្មា-
 យតនៈ មិនមែនធម្មាយតនៈ មិនហៅថា ធម្មៈ ។

[២៨២] ចក្ខុ ហៅថា ចក្ខុយតនៈ អាយតនៈទាំងឡាយ ហៅ
 ថា សោតាយតនៈ ។ ចក្ខុ ហៅថា ចក្ខុយតនៈ អាយតនៈទាំងឡាយ

អាយតនយមកេ បណ្ណតិវាស្ស ឧទ្ទេសោ

ឃានាយតនំ ។ ចក្ខុ ចក្ខុយតនំ អាយតនា ជីវ្ហា-
 យតនំ ។ បេ ។ អាយតនា ធម្មាយតនំ ។ សោតំ
 សោតាយតនំ អាយតនា ចក្ខុយតនំ ។ សោតំ
 សោតាយតនំ អាយតនា ឃានាយតនំ ។ បេ ។
 អាយតនា ធម្មាយតនំ ។ ឃានំ ឃានាយតនំ
 ។ បេ ។ អាយតនា ធម្មាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មា
 ធម្មាយតនំ អាយតនា ចក្ខុយតនំ ។ ធម្មា ធម្មា-
 យតនំ អាយតនា សោតាយតនំ ។ បេ ។ អាយ-
 តនា មនាយតនំ ។ (ចក្ខុ ពន្លឺត្បូង) ។

(២៨៣) ន ចក្ខុ ន ចក្ខុយតនំ នាយតនា
 ន សោតាយតនំ ។ ន ចក្ខុ ន ចក្ខុយតនំ
 នាយតនា ន ឃានាយតនំ ។ ន ចក្ខុ ន ចក្ខុយតនំ
 នាយតនា ន ជីវ្ហាយតនំ ។ បេ ។ នាយតនា ន
 ធម្មាយតនំ ។ ន សោតំ ន សោតាយតនំ នាយ-
 តនា ន ចក្ខុយតនំ ។ ន សោតំ ន សោតាយតនំ

អាយតនយមកៈ បណ្ណតិវារៈ ឧទ្ទេស

ហៅថា ឃានាយតនៈ ។ ចក្ខុ ហៅថា ចក្ខុយតនៈ អាយតនៈ
 តាំងឡាយ ហៅថា ជីវ្ហយតនៈ ។ បេ ។ អាយតនៈតាំងឡាយ
 ហៅថា ធម្មាយតនៈ ។ សោតៈ ហៅថា សោតាយតនៈ អាយត-
 នៈតាំងឡាយ ហៅថា ចក្ខុយតនៈ ។ សោតៈ ហៅថា សោតា-
 យតនៈ អាយតនៈតាំងឡាយ ហៅថា ឃានាយតនៈ ។ បេ ។
 អាយតនៈតាំងឡាយ ហៅថា ធម្មាយតនៈ ។ ឃានៈ ហៅថា
 ឃានាយតនៈ ។ បេ ។ អាយតនៈតាំងឡាយ ហៅថា ធម្មាយតនៈ
 ។ បេ ។ ធម្មៈ ហៅថា ធម្មាយតនៈ អាយតនៈតាំងឡាយ ហៅថា
 ចក្ខុយតនៈ ។ ធម្មៈ ហៅថា ធម្មាយតនៈ អាយតនៈតាំងឡាយ
 ហៅថា សោតាយតនៈ ។ បេ ។ អាយតនៈតាំងឡាយ ហៅថា
 មនាយតនៈ ។ [ចក្ខុៈ បណ្ឌិតតប្បីចង់ទុក] ។

[២៨៣] មិនមែនចក្ខុ មិនហៅថា ចក្ខុយតនៈ មិនមែន
 អាយតនៈតាំងឡាយ មិនហៅថា សោតាយតនៈ ។ មិនមែនចក្ខុ
 មិនហៅថា ចក្ខុយតនៈ មិនមែនអាយតនៈតាំងឡាយ មិនហៅថា
 ឃានាយតនៈ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនហៅថា ចក្ខុយតនៈ មិនមែន
 អាយតនៈតាំងឡាយ មិនហៅថា ជីវ្ហយតនៈ ។ បេ ។ មិនមែន
 អាយតនៈតាំងឡាយ មិនហៅថា ធម្មាយតនៈ ។ មិនមែនសោតៈ
 មិនហៅថា សោតាយតនៈ មិនមែនអាយតនៈតាំងឡាយ មិនហៅ
 ថា ចក្ខុយតនៈ ។ មិនមែនសោតៈ មិនហៅថា សោតាយតនៈ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នាយតនា ន ឃានាយតនំ ។ បេ ។ នាយតនា
 ន ធម្មាយតនំ ។ ន ឃានំ ន ឃានាយតនំ ។ បេ ។
 នាយតនា ន ធម្មាយតនំ ។ បេ ។ ន ធម្មា
 ន ធម្មាយតនំ នាយតនា ន ចក្ខុយតនំ ។
 ន ធម្មា ន ធម្មាយតនំ នាយតនា ន សោតា-
 យតនំ ។ បេ ។ នាយតនា ន មនាយតនំ ។ (ចក្ខុ
 តន្ត្រិតំ) ។

[២៨៤] ចក្ខុ អាយតនំ អាយតនា ចក្ខុ ។
 សោតំ អាយតនំ អាយតនា សោតំ ។ ឃានំ អាយ-
 តនំ អាយតនា ឃានំ ។ ជីវ្ហំ អាយតនំ អាយតនា
 ជីវ្ហំ ។ កាយោ អាយតនំ អាយតនា កាយោ ។
 រូបំ អាយតនំ អាយតនា រូបំ ។ សឡោ អាយតនំ
 អាយតនា សឡោ ។ គឡោ អាយតនំ អាយតនា
 គឡោ ។ រសោ អាយតនំ អាយតនា រសោ ។
 ដោដ្ឋព្វោ អាយតនំ អាយតនា ដោដ្ឋព្វោ ។ មនោ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា ឃានាយតនៈ ។ បេ ។ មិន
មែនអាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា ធម្មាយតនៈ ។ មិនមែនឃានៈ
មិនហៅថា ឃានាយតនៈ ។ បេ ។ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ
មិនហៅថា ធម្មាយតនៈ ។ បេ ។ មិនមែនធម្មៈ មិនហៅថា
ធម្មាយតនៈ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា ចក្ខុយតនៈ ។
មិនមែនធម្មៈ មិនហៅថា ធម្មាយតនៈ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ
មិនហៅថា សោតាយតនៈ ។ បេ ។ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ
មិនហៅថា មនាយតនៈ ។ (ចក្កៈ បណ្ឌិតគប្បីចង់ទុក) ។

[២៨៤] ចក្ខុ ហៅថា អាយតនៈ អាយតនៈទាំងឡាយ ហៅថា
ចក្ខុ ។ សោតៈ ហៅថា អាយតនៈ អាយតនៈទាំងឡាយ ហៅថា
សោតៈ ។ ឃានៈ ហៅថា អាយតនៈ អាយតនៈទាំងឡាយ ហៅថា
ឃានៈ ។ ជីវ្ហ ហៅថា អាយតនៈ អាយតនៈទាំងឡាយ ហៅថា ជីវ្ហ ។
កាយ ហៅថា អាយតនៈ អាយតនៈទាំងឡាយ ហៅថា កាយ ។ រូប
ហៅថា អាយតនៈ អាយតនៈទាំងឡាយ ហៅថា រូប ។ សទ្ទៈ
ហៅថា អាយតនៈ អាយតនៈទាំងឡាយ ហៅថា សទ្ទៈ ។ គន្លៈ
ហៅថា អាយតនៈ អាយតនៈទាំងឡាយ ហៅថា គន្លៈ ។ រស
ហៅថា អាយតនៈ អាយតនៈទាំងឡាយ ហៅថា រស ។ ផោដ្ឋព្វៈ
ហៅថា អាយតនៈ អាយតនៈទាំងឡាយ ហៅថា ផោដ្ឋព្វៈ ។ មនៈ

អាយតនយមកេ បណ្ណត្ថិវាស្ស ឧទ្ទេសោ

អាយតនំ អាយតនា មនោ ។ ធម្មោ អាយតនំ

អាយតនា ធម្មោ ។

[២៨៥] ន ភក្ខុ នាយតនំ នាយតនា ន

ភក្ខុ ។ ន សោតំ នាយតនំ នាយតនា ន សោតំ ។

ន ឃានំ នាយតនំ នាយតនា ន ឃានំ ។ ន

ជីវ្ហំ នាយតនំ នាយតនា ន ជីវ្ហំ ។ ន កាយោ

នាយតនំ នាយតនា ន កាយោ ។ ន រូបំ នា-

យតនំ នាយតនា ន រូបំ ។ ន សន្តោ នាយតនំ

នាយតនា ន សន្តោ ។ ន កន្តោ នាយតនំ នាយត-

នា ន កន្តោ ។ ន វសោ នាយតនំ នាយតនា ន

វសោ ។ ន ដោដ្ឋញ្ចោ នាយតនំ នាយតនា ន ដោ-

ដ្ឋញ្ចោ ។ ន មនោ នាយតនំ នាយតនា ន មនោ ។

ន ធម្មោ នាយតនំ នាយតនា ន ធម្មោ ។

អាយតនយមកៈ បណ្ណតិវិរៈ ខ្មែរស

ហៅថា អាយតនៈ អាយតនៈទាំងឡាយ ហៅថា មនៈ ។ ធម្មៈ

ហៅថា អាយតនៈ អាយតនៈទាំងឡាយ ហៅថា ធម្មៈ ។

(២៨៥) មិនមែនចក្ខុ មិនហៅថា អាយតនៈ មិនមែន
អាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា ចក្ខុ ។ មិនមែនសោតៈ មិនហៅ
ថា អាយតនៈ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា សោតៈ ។
មិនមែនឃានៈ មិនហៅថា អាយតនៈ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ
មិនហៅថា ឃានៈ ។ មិនមែនជីវ្ហ មិនហៅថា អាយតនៈ មិនមែន
អាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា ជីវ្ហ ។ មិនមែនកាយ មិនហៅថា
អាយតនៈ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា កាយ ។ មិន
មែនរូប មិនហៅថា អាយតនៈ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ មិន
ហៅថា រូប ។ មិនមែនសទ្ទៈ មិនហៅថា អាយតនៈ មិនមែន
អាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា សទ្ទៈ ។ មិនមែនគន្លៈ មិន
ហៅថា អាយតនៈ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា គន្លៈ ។
មិនមែនសេ មិនហៅថា អាយតនៈ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ មិន
ហៅថា សេ ។ មិនមែនដោជ្ជព្វៈ មិនហៅថា អាយតនៈ មិន
មែនអាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា ដោជ្ជព្វៈ ។ មិនមែនមនៈ
មិនហៅថា អាយតនៈ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា មនៈ ។
មិនមែនធម្មៈ មិនហៅថា អាយតនៈ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ
មិនហៅថា មនៈ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[២៨៦] ចក្កំ អាយតនំ អាយតនា សោតំ

។ បេ ។ ចក្កំ អាយតនំ អាយតនា ឆម្ពោ ។

សោតំ អាយតនំ អាយតនា ចក្កំ ។ បេ ។ សោតំ

អាយតនំ អាយតនា ឆម្ពោ ។ យានំ អាយតនំ

អាយតនា ចក្កំ ។ បេ ។ អាយតនា ឆម្ពោ ។ ឆ-

ម្ពោ អាយតនំ អាយតនា ចក្កំ ។ ឆម្ពោ អាយតនំ

អាយតនា សោតំ ។ បេ ។ អាយតនា មនោ ។

[ចក្កំ តន្ត្រីតន្ត្រី] ។

[២៨៧] ន ចក្កំ នាយតនំ នាយតនា ន

សោតំ ។ បេ ។ ន ចក្កំ នាយតនំ នាយតនា ន

ឆម្ពោ ។ ន សោតំ នាយតនំ នាយតនា ន ចក្កំ

។ បេ ។ នាយតនា ន ឆម្ពោ ។ ន យានំ នាយ-

តនំ នាយតនា ន ចក្កំ ។ បេ ។ នាយតនា ន

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២៨៦) ចក្ខុ ហៅថា អាយតនៈ អាយតនៈតាំងឡាយ
 ហៅថា សោតៈ ។ បេ ។ ចក្ខុ ហៅថា អាយតនៈ អាយតនៈ
 តាំងឡាយ ហៅថា ធម្មៈ ។ សោតៈ ហៅថា អាយតនៈ អាយ-
 តនៈតាំងឡាយ ហៅថា ចក្ខុ ។ បេ ។ សោតៈ ហៅថា អាយ-
 តនៈ អាយតនៈតាំងឡាយ ហៅថា ធម្មៈ ។ ឃានៈ ហៅថា
 អាយតនៈ អាយតនៈតាំងឡាយ ហៅថា ចក្ខុ ។ បេ ។ អាយ-
 តនៈតាំងឡាយ ហៅថា ធម្មៈ ។ ធម្មៈ ហៅថា អាយតនៈ
 អាយតនៈតាំងឡាយ ហៅថា ចក្ខុ ។ ធម្មៈ ហៅថា អាយតនៈ
 អាយតនៈតាំងឡាយ ហៅថា សោតៈ ។ បេ ។ អាយតនៈតាំងឡាយ
 ហៅថា មនៈ ។ (ចក្កៈ បណ្ឌិតគប្បីចង់ទុក) ។

(២៨៧) មិនមែនចក្ខុ មិនហៅថា អាយតនៈ មិនមែន
 អាយតនៈតាំងឡាយ មិនហៅថា សោតៈ ។ បេ ។ មិនមែនចក្ខុ
 មិនហៅថា អាយតនៈ មិនមែនអាយតនៈតាំងឡាយ មិនហៅថា ធម្មៈ ។
 មិនមែនសោតៈ មិនហៅថា អាយតនៈ មិនមែនអាយតនៈតាំងឡាយ
 មិនហៅថា ចក្ខុ ។ បេ ។ មិនមែនអាយតនៈតាំងឡាយ មិនហៅថា
 ធម្មៈ ។ មិនមែនឃានៈ មិនហៅថា អាយតនៈ មិនមែនអាយតនៈ
 តាំងឡាយ មិនហៅថា ចក្ខុ ។ បេ ។ មិនមែនអាយតនៈតាំងឡាយ

អាយតនយមកេ បណ្ណត្តិវស្ស ឥទ្ទេសោ

ឆម្មោ ។ ន ឆម្មោ នាយតនំ នាយតនា ន ចក្ខុ ។
 ន ឆម្មោ នាយតនំ នាយតនា ន សោតំ ។ បេ ។
 នាយតនា ន មនោ ។ [ចក្ខុំ ពន្លឺតតំ] ។

ឧទ្ទេសវិពោ ។

ឥទ្ទេសវិពោ

[២៨៨] ចក្ខុ ចក្ខុយតនន្តិ ។ ទិព្វចក្ខុ ប-
 ញ្ញាចក្ខុ ចក្ខុ ន ចក្ខុយតនំ ចក្ខុយតនំ ចក្ខុ
 បេ ចក្ខុយតនញ្ច ។ ចក្ខុយតនំ ចក្ខុតិ ។
 អាមន្តា ។ សោតំ សោតាយតនន្តិ ។ ទិព្វសោតំ
 តណ្ហាសោតំ សោតំ ន សោតាយតនំ សោតាយ-
 តនំ សោតញ្ចេវ សោតាយតនញ្ច ។ សោតាយ-
 តនំ សោតន្តិ ។ អាមន្តា ។ យានំ យានាយតនន្តិ ។
 អាមន្តា ។ យានាយតនំ យានន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ជីវ្ហា ជីវ្ហាយតនន្តិ ។ អាមន្តា ។ ជីវ្ហាយតនំ ជីវ្ហា-
 តិ ។ អាមន្តា ។ កាយោ កាយាយតនន្តិ ។

អាយតនយមកៈ ចណ្ឌត្ថិវារៈ និទ្ទេស

មិនហៅថា ធម្មៈ ។ មិនមែនធម្មៈ មិនហៅថា អាយតនៈ មិនមែន
អាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា ចក្ខុ ។ មិនមែនធម្មៈ មិនហៅថា
អាយតនៈ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា សោតៈ ។ បេ ។
មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា មនៈ ។ (ចក្កៈ បណ្ឌិតគប្បី
ចង្អុល) ។

ចប់ និទ្ទេសវារៈ ។

និទ្ទេសវារៈ

(២៨៨) ចក្ខុ ហៅថា ចក្ខុយតនៈវុ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ
ហៅថា ចក្ខុ មិនហៅថា ចក្ខុយតនៈទេ ចក្ខុយតនៈ ហៅថា ចក្ខុផង
ហៅថា ចក្ខុយតនៈផង ។ ចក្ខុយតនៈ ហៅថា ចក្ខុវិជ្ជាវុ ។
អើ ។ សោតៈ ហៅថា សោតាយតនៈវិជ្ជាវុ ។ ទិព្វសោតៈ តណ្ហា-
សោតៈ ហៅថា សោតៈ មិនហៅថា សោតាយតនៈទេ សោតាយ-
តនៈ ហៅថា សោតៈផង ហៅថា សោតាយតនៈផង ។ សោតា-
យតនៈ ហៅថា សោតៈវិជ្ជាវុ ។ អើ ។ ឃានៈ ហៅថា ឃា-
នាយតនៈវិជ្ជាវុ ។ អើ ។ ឃានាយតនៈ ហៅថា ឃានៈវិជ្ជាវុ ។
អើ ។ ជីវ្ហា ហៅថា ជីវ្ហាយតនៈវិជ្ជាវុ ។ អើ ។ ជីវ្ហាយតនៈ ហៅថា
ជីវ្ហាវិជ្ជាវុ ។ អើ ។ កាយ ហៅថា កាយាយតនៈវិជ្ជាវុ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

កាយាយតនំ វេបេត្តា អវសេសោ កាយោ កា-
 យោ ន កាយាយតនំ កាយាយតនំ កាយោ ចេវ
 កាយាយតនញ្ច ។ កាយាយតនំ កាយោតិ ។
 អាមន្តា ។ រូបំ រូចាយតនន្តំ ។ រូចាយតនំ វេបេត្តា
 អវសេសំ រូបំ រូបំ ន រូចាយតនំ រូចាយតនំ រូប-
 ញោវ រូចាយតនញ្ច ។ រូចាយតនំ រូបន្តំ ។ អាមន្តា ។
 សន្តោ សន្តាយតនន្តំ ។ អាមន្តា ។ សន្តាយតនំ
 សន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ កន្តោ កន្តាយតនន្តំ ។
 សីលកន្តោ សមាធិកន្តោ បញ្ញាកន្តោ កន្តោ ន កន្តា-
 យតនំ កន្តាយតនំ កន្តោ ចេវ កន្តាយតនញ្ច ។
 កន្តាយតនំ កន្តោតិ ។ អាមន្តា ។ រសោ រសា-
 យតនន្តំ ។ អត្តរសោ ធម្មរសោ វិមុត្តិរសោ រសោ ន
 រសាយតនំ រសាយតនំ រសោ ចេវ រសាយតនញ្ច ។
 រសាយតនំ រសោតិ ។ អាមន្តា ។ ដោដ្ឋញ្ច
 ដោដ្ឋញ្ចាយតនន្តំ ។ អាមន្តា ។ ដោដ្ឋញ្ចាយតនំ
 ដោដ្ឋញ្ចោតិ ។ អាមន្តា ។ មនោ មនាយតនន្តំ ។
 អាមន្តា ។ មនាយតនំ មនោតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែកាយាមតៈចេញ ហៅថា កាយ មិនហៅ
ថា កាយាមតៈទេ កាយាមតៈ ហៅថា កាយផង ហៅថា កា-
យាមតៈផង ។ កាយាមតៈ ហៅថា កាយដែរឬ ។ អើ ។ រូប
ហៅថា រូបាមតៈដែរឬ ។ រូប ដ៏សេស វៀរលែងតែរូបាមតៈ
ចេញ ហៅថា រូប មិនហៅថា រូបាមតៈទេ រូបាមតៈ ហៅថា
រូបផង ហៅថា រូបាមតៈផង ។ រូបាមតៈ ហៅថា រូបដែរឬ ។
អើ ។ សទ្ទៈ ហៅថា សទ្ធាមតៈដែរឬ ។ អើ ។ សទ្ធាមតៈ
ហៅថា សទ្ទៈដែរឬ ។ អើ ។ គន្ធៈ ហៅថា គន្ធាមតៈដែរឬ ។
សីលគន្ធៈ សមាធិគន្ធៈ បញ្ញាគន្ធៈ ហៅថា គន្ធៈ មិនហៅថា
គន្ធាមតៈទេ គន្ធាមតៈ ហៅថា គន្ធៈផង ហៅថា គន្ធាមតៈ
ផង ។ គន្ធាមតៈ ហៅថា គន្ធៈដែរឬ ។ អើ ។ រស ហៅថា
រសាមតៈដែរឬ ។ អត្តរស ធម្មរស វិមុត្តិរស ហៅថា រស
មិនហៅថា រសាមតៈទេ រសាមតៈ ហៅថា រសផង ហៅថា
រសាមតៈផង ។ រសាមតៈ ហៅថា រសដែរឬ ។ អើ ។
ផោដ្ឋព្វៈ ហៅថា ផោដ្ឋព្វាមតៈដែរឬ ។ អើ ។ ផោដ្ឋព្វាមតៈ
ហៅថា ផោដ្ឋព្វៈដែរឬ ។ អើ ។ មនៈ ហៅថា មនាមតៈ
ដែរឬ ។ អើ ។ មនាមតៈ ហៅថា មនៈដែរឬ ។ អើ ។

អាយតនយមកេ បណ្តុក្កវាស្ស និទ្ទេសោ

ធម្មោ ធម្មាយតនន្តិ ។ ធម្មាយតនំ វេបេត្វា អវ-
សេសោ ធម្មោ ធម្មោ ន ធម្មាយតនំ ធម្មាយតនំ
ធម្មោ ថេវ ធម្មាយតនញ្ច ។ ធម្មាយតនំ ធម្មោតិ ។
អាមន្តា ។

(២៨៩) ន ចក្កំ ន ចក្កាយតនន្តិ ។ អាមន្តា ។
ន ចក្កាយតនំ ន ចក្កោតិ ។ ទិព្វចក្កំ បញ្ញាចក្កំ
ន ចក្កាយតនំ ចក្កំ ចក្កញ្ច ចក្កាយតនញ្ច វេបេត្វា
អវសេសោ ន ថេវ ចក្កំ ន ច ចក្កាយតនំ ។
ន សោតំ ន សោតាយតនន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន
សោតាយតនំ ន សោតន្តិ ។ ទិព្វសោតំ តណ្ហា-
សោតំ ន សោតាយតនំ សោតំ សោតញ្ច សោតា-
យតនញ្ច វេបេត្វា អវសេសោ ន ថេវ សោតំ ន
ច សោតាយតនំ ។ ន យានំ ន យានាយតនន្តិ ។
អាមន្តា ។ ន យានាយតនំ ន យានន្តិ ។ អាមន្តា ។
ន ជីវ្ហំ ន ជីវ្ហាយតនន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ជីវ្ហាយតនំ
ន ជីវ្ហោតិ ។ អាមន្តា ។ ន កាយោ ន កាយាយត-
នន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន កាយាយតនំ ន កាយោតិ ។

អាយតនយមកៈ បណ្ណតិវារៈ និទ្ទេស

ធម្មៈ ហៅថា ធម្មាយតនៈវដ្តេប្ប ។ ធម្មៈ ដ៏សេស វៀរលែងតែធម្មាយតនៈចេញ ហៅថា ធម្មៈ មិនហៅថា ធម្មាយតនៈទេ ធម្មាយតនៈហៅថា ធម្មៈផង ហៅថា ធម្មាយតនៈផង ។ ធម្មាយតនៈ ហៅថា ធម្មៈវដ្តេប្ប ។ អើ ។

[២៨៩] មិនមែនចក្ខុ មិនហៅថា ចក្ខុយតនៈទេប្ប ។ អើ ។ មិនមែនចក្ខុយតនៈ មិនហៅថា ចក្ខុទេប្ប ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ មិនហៅថា ចក្ខុយតនៈទេ ហៅថា ចក្ខុ អាយតនៈទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែចក្ខុ និងចក្ខុយតនៈចេញ មិនហៅថា ចក្ខុផង មិនហៅថា ចក្ខុយតនៈផង ។ មិនមែនសោតៈ មិនហៅថា សោតាយតនៈទេប្ប ។ អើ ។ មិនមែនសោតាយតនៈ មិនហៅថា សោតៈទេប្ប ។ ទិព្វសោតៈ តណ្ហាសោតៈ មិនហៅថា សោតាយតនៈទេ ហៅថា សោតៈ អាយតនៈទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែសោតៈ និងសោតាយតនៈចេញ មិនហៅថា សោតៈផង មិនហៅថា សោតាយតនៈផង ។ មិនមែនឃានៈ មិនហៅថា ឃានាយតនៈទេប្ប ។ អើ ។ មិនមែនឃានាយតនៈ មិនហៅថា ឃានៈទេប្ប ។ អើ ។ មិនមែនជីវ្ហា មិនហៅថា ជីវ្ហាយតនៈទេប្ប ។ អើ ។ មិនមែនជីវ្ហាយតនៈ មិនហៅថា ជីវ្ហាទេប្ប ។ អើ ។ មិនមែនកាយ មិនហៅថា កាយាយតនៈទេប្ប ។ អើ ។ មិនមែនកាយាយតនៈ មិនហៅថា កាយទេប្ប ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

កាយាយតនំ វេបេត្តា អវសេសោ កាយោ ន
 កាយាយតនំ កាយោ កាយញ្ច កាយាយតនញ្ច
 វេបេត្តា អវសេសោ ន ចេវ កាយោ ន ច កា-
 យាយតនំ ។ ន រូបំ ន រូបាយតនន្តំ ។ អាមត្តា ។
 ន រូបាយតនំ ន រូបន្តំ ។ រូបាយតនំ វេបេត្តា អវ-
 សេសំ រូបំ ន រូបាយតនំ រូបំ រូបញ្ច រូបាយតនញ្ច
 វេបេត្តា អវសេសំ ន ចេវ រូបំ ន ច រូបាយតនំ ។
 ន សន្តោ ន សន្តាយតនន្តំ ។ អាមត្តា ។ ន សន្តាយតនំ
 ន សន្តោតិ ។ អាមត្តា ។ ន កន្តោ ន កន្តាយត-
 នន្តំ ។ អាមត្តា ។ ន កន្តាយតនំ ន កន្តោតិ ។
 សីលកន្តោ សមាធិកន្តោ បញ្ញាកន្តោ ន កន្តាយ-
 តនំ កន្តោ កន្តញ្ច កន្តាយតនញ្ច វេបេត្តា អវសេ-
 សោ ន ចេវ កន្តោ ន ច កន្តាយតនំ ។ ន
 រសោ ន រសាយតនន្តំ ។ អាមត្តា ។ ន រសាយតនំ
 ន រសោតិ ។ អត្តរសោ ធម្មរសោ វិមុត្តិរសោ ន
 រសាយតនំ រសោ រសញ្ច រសាយតនញ្ច វេបេត្តា
 អវសេសោ ន ចេវ រសោ ន ច រសាយតនំ ។
 ន ដោជ្ជញ្ច ន ដោជ្ជញ្ចាយតនន្តំ ។ អាមត្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែកាយាយតនៈចេញ មិនហៅថា កាយាយ-
 តនៈទេ ហៅថា កាយ សភាវៈ ដ៏សេស វៀរលែងតែកាយ
 និងកាយាយតនៈចេញ មិនហៅថា កាយផង មិនហៅថា កាយាយ-
 តនៈផង ។ មិនមែនរូប មិនហៅថា រូបាយតនៈទេឬ ។ អើ ។
 មិនមែនរូបាយតនៈ មិនហៅថា រូបទេឬ ។ រូប ដ៏សេស វៀរលែង
 តែរូបាយតនៈចេញ មិនហៅថា រូបាយតនៈទេ ហៅថា រូប
 ធម្មជាតិ ដ៏សេស វៀរលែងតែរូប និងរូបាយតនៈចេញ មិន
 ហៅថា រូបផង មិនហៅថា រូបាយតនៈផង ។ មិនមែនសទ្ទៈ មិន
 ហៅថា សទ្ទាយតនៈទេឬ ។ អើ ។ មិនមែនសទ្ទាយតនៈ មិន
 ហៅថា សទ្ទៈទេឬ ។ អើ ។ មិនមែនគន្លងៈ មិនហៅថា គន្លាយ-
 តនៈទេឬ ។ អើ ។ មិនមែនគន្លាយតនៈ មិនហៅថា គន្លងៈទេ
 ឬ ។ សីលគន្លងៈ សមាធិគន្លងៈ បញ្ញាគន្លងៈ មិនហៅថា គន្លាយតនៈទេ
 ហៅថា គន្លងៈ សភាវៈទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែគន្លងៈ និង
 គន្លាយតនៈចេញ មិនហៅថា គន្លងៈផង មិនហៅថា គន្លាយតនៈផង ។
 មិនមែនរស មិនហៅថា រសាយតនៈទេឬ ។ អើ ។ មិនមែនរសាយ-
 តនៈ មិនហៅថា រសទេឬ ។ អត្តរស ធម្មរស វិមុត្តិរស មិនហៅថា
 រសាយតនៈទេ ហៅថា រស សភាវៈទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែង
 តែរស និងរសាយតនៈចេញ មិនហៅថា រសផង មិនហៅថា រសាយ-
 តនៈផង ។ មិនមែនផោដ្ឋព្វៈ មិនហៅថា ផោដ្ឋព្វាយតនៈទេឬ ។ អើ ។

អាយតនយមកេ បណ្តឹងវិស្ស អំឡែសោ

ន ដោជ្ជត្វាយតនំ ន ដោជ្ជត្វោតិ ។ អាមន្តា ។ ន
 មនោ ន មនាយតនន្តំ ។ អាមន្តា ។ ន មនា-
 យតនំ ន មនោតិ ។ អាមន្តា ។ ន ឆម្មោ ន
 ឆម្មាយតនន្តំ ។ អាមន្តា ។ ន ឆម្មាយតនំ ន
 ឆម្មោតិ ។ ឆម្មាយតនំ វេបេត្វា អវសេសោ ឆម្មោ
 ន ឆម្មាយតនំ ឆម្មោ ឆម្មញ្ច ឆម្មាយតនញ្ច វេបេត្វា
 អវសេសោ ន ចេវ ឆម្មោ ន ច ឆម្មាយតនំ ។

(២៧០) ចក្ខុ ចក្ខាយតនន្តំ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញា-
 ចក្ខុ ចក្ខុ ន ចក្ខាយតនំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុ ចេវ
 ចក្ខាយតនញ្ច ។ អាយតនា សោតាយតនន្តំ ។
 សោតាយតនំ អាយតនញ្ចេវ សោតាយតនញ្ច អ-
 វសេសោ អាយតនា អាយតនា ន សោតាយតនំ ។
 ចក្ខុ ចក្ខាយតនន្តំ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ចក្ខុ
 ន ចក្ខាយតនំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុ ចេវ ចក្ខា-
 យតនញ្ច ។ អាយតនា យានាយតនន្តំ ។ បេ ។
 អាយតនា ឆម្មាយតនន្តំ ។ ឆម្មាយតនំ អាយតន-
 ញ្ចេវ ឆម្មាយតនញ្ច អវសេសោ អាយតនា អាយតនា

អាយតនយមកៈ បណ្ណតិវិរៈ និទ្ទេស

មិនមែនផោដ្ឋញ្ចយតនៈ មិនហៅថា ផោដ្ឋព្វៈទេឬ ។ អើ ។ មិន
 មែនមនៈ មិនហៅថា មនាយតនៈទេឬ ។ អើ ។ មិនមែនមនាយតនៈ
 មិនហៅថា មនៈទេឬ ។ អើ ។ មិនមែនធម្មៈ មិនហៅថា ធម្មា-
 យតនៈទេឬ ។ អើ ។ មិនមែនធម្មាយតនៈ មិនហៅថា ធម្មៈទេឬ ។
 ធម៌ ដ៏សេស វៀរលែងតែធម្មាយតនៈចេញ មិនហៅថា ធម្មាយតនៈ
 ទេ ហៅថា ធម្មៈ សភាវៈ ដ៏សេស វៀរលែងតែធម្មៈ និងធម្មាយតនៈ
 ចេញ មិនហៅថា ធម្មផ្គង មិនហៅថា ធម្មាយតនៈផ្គង ។

[២៩០] ចក្ខុ ហៅថា ចក្ខុយតនៈវិវរុប្ភ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ
 ហៅថា ចក្ខុ មិនហៅថា ចក្ខុយតនៈទេ ចក្ខុយតនៈ ហៅថា ចក្ខុ
 ផ្គង ហៅថា ចក្ខុយតនៈផ្គង ។ អាយតនៈទាំងឡាយ ហៅថា សោ-
 តាយតនៈវិវរុប្ភ ។ សោតាយតនៈ ហៅថា អាយតនៈផ្គង ហៅថា សោតា-
 យតនៈផ្គង អាយតនៈទាំងឡាយ ដ៏សេស ហៅថា អាយតនៈទាំងឡាយ
 មិនហៅថា សោតាយតនៈទេ ។ ចក្ខុ ហៅថា ចក្ខុយតនៈវិវរុប្ភ ។
 ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ហៅថា ចក្ខុ មិនហៅថា ចក្ខុយតនៈទេ ចក្ខុយតនៈ
 ហៅថា ចក្ខុផ្គង ហៅថា ចក្ខុយតនៈផ្គង ។ អាយតនៈទាំងឡាយ
 ហៅថា ឃានាយតនៈវិវរុប្ភ ។ ចេ ។ អាយតនៈទាំងឡាយ ហៅថា
 ធម្មាយតនៈវិវរុប្ភ ។ ធម្មាយតនៈ ហៅថា អាយតនៈផ្គង ហៅថា ធម្មា-
 យតនៈផ្គង អាយតនៈទាំងឡាយ ដ៏សេស ហៅថា អាយតនៈទាំងឡាយ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន ធម្មាយតនំ ។ សោតំ ។ បេ ។ យានំ ។ បេ ។
 ធម្មោ ធម្មាយតនន្តំ ។ ធម្មាយតនំ វេបេត្វា អវ-
 សេសោ ធម្មោ ធម្មោ ន ធម្មាយតនំ ធម្មាយតនំ
 ធម្មោ បេវ ធម្មាយតនញ្ច ។ អាយតនា ចក្ខុយត-
 នន្តំ ។ ចក្ខុយតនំ អាយតនញ្ចេវ ចក្ខុយតនញ្ច
 អវសេសោ អាយតនា អាយតនា ន ចក្ខុយតនំ ។
 ធម្មោ ធម្មាយតនន្តំ ។ ធម្មាយតនំ វេបេត្វា អវ-
 សេសោ ធម្មោ ន ធម្មាយតនំ ធម្មាយតនំ ធម្មោ
 បេវ ធម្មាយតនញ្ច ។ អាយតនា សោតាយតនន្តំ
 ។ បេ ។ អាយតនា មនាយតនន្តំ ។ មនាយតនំ
 អាយតនញ្ចេវ មនាយតនញ្ច អវសេសោ អាយតនា
 អាយតនា ន មនាយតនំ ។ [ឯកេកបទម្បលកំ
 ចក្កំ ពន្លតតំ អសម្មោហន្តេន] ។

[២៩០] ន ចក្ខុ ន ចក្ខុយតនន្តំ ។
 អាមន្តា ។ នាយតនា ន សោតាយតនន្តំ ។ អា-
 មន្តា ។ ន ចក្ខុ ន ចក្ខុយតនន្តំ ។ អាមន្តា ។
 នាយតនា ន យានាយតនន្តំ ។ អាមន្តា ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនហៅថា ធម្មាយតនៈទេ ។ សោតៈ ។ បេ ។ ឃានៈ ។ បេ ។ ធម្មៈ
ហៅថា ធម្មាយតនៈដែរឬ ។ ធម្មៈ ដ៏សេស វៀរលែងតែធម្មាយតនៈ
ចេញ ហៅថា ធម្មៈ មិនហៅថា ធម្មាយតនៈទេ ធម្មាយតនៈ ហៅថា
ធម្មៈផង ហៅថា ធម្មាយតនៈផង ។ អាយតនៈទាំងឡាយ ហៅថា
ចក្ខុយតនៈដែរឬ ។ ចក្ខុយតនៈ ហៅថា អាយតនៈផង ហៅថា ចក្ខុ-
យតនៈផង អាយតនៈទាំងឡាយ ដ៏សេស ហៅថា អាយតនៈទាំងឡាយ
មិនហៅថា ចក្ខុយតនៈទេ ។ ធម្មៈ ហៅថា ធម្មាយតនៈដែរឬ ។
ធម្មៈ ដ៏សេស វៀរលែងតែធម្មាយតនៈចេញ មិនហៅថា ធម្មាយតនៈទេ
ធម្មាយតនៈ ហៅថា ធម្មៈផង ហៅថា ធម្មាយតនៈផង ។ អាយ-
តនៈទាំងឡាយ ហៅថា សោតាយតនៈដែរឬ ។ បេ ។ អាយតនៈ
ទាំងឡាយ ហៅថា មនាយតនៈដែរឬ ។ មនាយតនៈ ហៅថា
អាយតនៈផង ហៅថា មនាយតនៈផង អាយតនៈទាំងឡាយ ដ៏សេស
ហៅថា អាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា មនាយតនៈទេ ។ (បណ្ឌិត
គប្បីចង់ នូវចក្កៈ ដែលមានមូលនៃបទមួយ ។ កុំឱ្យភ្លេច) ។

[២៩១] មិនមែនចក្ខុ មិនហៅថា ចក្ខុយតនៈទេឬ ។ អើ ។
មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា សោតាយតនៈទេឬ ។ អើ ។
មិនមែនចក្ខុ មិនហៅថា ចក្ខុយតនៈទេឬ ។ អើ ។ មិនមែនអាយ-
តនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា ឃានាយតនៈទេឬ ។ អើ ។ បេ ។

អាយតនយមកេ បណ្ណតិវិវស្សនិទ្ទេសោ

នាយតនា ន ធម្មាយតនន្តំ ។ អាមន្តា ។ ន សោតំ
 ន សោតាយតនន្តំ ។ អាមន្តា ។ នាយតនា ន
 ចក្ខាយតនំ ។ បេ ។ នាយតនា ន ធម្មាយតនន្តំ ។
 អាមន្តា ។ ន ឃានំ ន ហនាយតនំ ។ បេ ។ ន
 ធម្មោ ន ធម្មាយតនន្តំ ។ អាមន្តា ។ នាយតនា
 ន ចក្ខាយតនន្តំ ។ អាមន្តា ។ ន ធម្មោ ន
 ធម្មាយតនន្តំ ។ អាមន្តា ។ នាយតនា ន សោតា-
 យតនំ ។ បេ ។ នាយតនា ន មនាយតនន្តំ ។ អាមន្តា ។
 [ចក្ខំ ពន្ធនេន សព្វត្ថ អាមន្តាតិ កាតព្វំ] ។

[២៩២] ចក្ខុ អាយតនន្តំ ។ អាមន្តា ។ អា-
 យតនា ចក្ខាយតនន្តំ ។ ចក្ខាយតនំ អាយតនញ្ចេវ
 ចក្ខាយតនញ្ច អវសេសា អាយតនា អាយតនា ន
 ចក្ខាយតនំ ។ សោតំ អាយតនន្តំ ។ អាមន្តា
 ។ បេ ។ ឃានំ ជីវ្ហំ កាយោ រូបំ សន្តោ តន្តោ
 រសោ ជាដ្ឋញ្ចេ មនោ ។ ធម្មោ អាយតនន្តំ ។

អាយតន៍យមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ និទ្ទេស

មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា ធម្មាយតនៈទេ ។ អើ ។
 មិនមែនសោតៈ មិនហៅថា សោតាយតនៈទេ ។ អើ ។ មិនមែន
 អាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា ចក្ខុយតនៈទេ ។ បេ ។ មិនមែន
 អាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា ធម្មាយតនៈទេ ។ អើ ។ មិនមែន
 ឃានៈ មិនហៅថា ឃានាយតនៈទេ ។ បេ ។ មិនមែនធម្មៈ មិន
 ហៅថា ធម្មាយតនៈទេ ។ អើ ។ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ
 មិនហៅថា ចក្ខុយតនៈទេ ។ អើ ។ មិនមែនធម្មៈ មិនហៅថា
 ធម្មាយតនៈទេ ។ អើ ។ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ មិន
 ហៅថា សោតាយតនៈទេ ។ បេ ។ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ
 មិនហៅថា មនាយតនៈទេ ។ អើ ។ [បណ្ឌិត កាលចង់ នូវ
 ចក្កៈ គប្បីធ្វើ នូវពាក្យថា អើ គ្រប់បទទាំងអស់] ។

[២៩២] ចក្ខុ ហៅថា អាយតនៈវិជ្ជវប្ប ។ អើ ។ អាយតនៈ
 ទាំងឡាយ ហៅថា ចក្ខុយតនៈវិជ្ជវប្ប ។ ចក្ខុយតនៈ ហៅថា
 អាយតនៈផល ហៅថា ចក្ខុយតនៈផល អាយតនៈទាំងឡាយ ដ៏សេស
 ហៅថា អាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា ចក្ខុយតនៈទេ ។ សោតៈ
 ហៅថា អាយតនៈវិជ្ជវប្ប ។ អើ ។ បេ ។ ឃានៈ ដ៏ក្អម កាយៈ រូបៈ
 សទ្ទៈ គន្លះ រសៈ ផោដ្ឋព្វៈ មនៈ ។ ធម្មៈ ហៅថា អាយតនៈវិជ្ជវប្ប ។

អាមន្តា ។ អាយតនា ធម្មាយតនន្តំ ។ ធម្មាយតនំ
អាយតនញ្ចេវ ធម្មាយតនញ្ច អវសេសា អាយតនា
អាយតនា ន ធម្មាយតនំ ។

[២៩៣] ន ចក្កំ នាយតនន្តំ ។ ចក្កំ វេចត្វា
អវសេសា អាយតនា ន ចក្កំ អាយតនា ចក្កញ្ច
អាយតនញ្ច វេចត្វា អវសេសា ន យេវ ចក្កំ ន ច
អាយតនា ។ នាយតនា ន ចក្កាយតនន្តំ ។ អា-
មន្តា ។ ន សោតំ នាយតនន្តំ ។ សោតំ វេចត្វា
។ បេ ។ យានំ វេចត្វា ជ្ឈីវំ វេចត្វា ។ បេ ។ ន ច
អាយតនា ។ ន កាយោ នាយតនន្តំ ។ អាមន្តា ។
នាយតនា ន កាយាយតនន្តំ ។ អាមន្តា ។ ន រូបំ
នាយតនន្តំ ។ រូបំ វេចត្វា ។ បេ ។ សន្តំ វេចត្វា
តន្តំ វេចត្វា រសំ វេចត្វា ដោជ្ឈត្ថំ វេចត្វា ។ បេ ។
ន ច អាយតនា ។ ន មនោ នាយតនន្តំ ។
មនំ វេចត្វា អវសេសា អាយតនា ន មនោ
អាយតនា មនញ្ច អាយតនញ្ច វេចត្វា អវសេសា

អភិធម្មបិដក យមកៈ

អើ ។ អាយតនៈទាំងឡាយ ហៅថា ធម្មាយតនៈដែរឬ ។ ធម្មាយតនៈ
ហៅថា អាយតនៈផង ហៅថា ធម្មាយតនៈផង អាយតនៈទាំងឡាយ
ដ៏សេស ហៅថា អាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា ធម្មាយតនៈទេ ។

(២៩៣) មិនមែនចក្ខុ មិនហៅថា អាយតនៈទេឬ ។ អាយតនៈ
ទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែចក្ខុចេញ មិនហៅថា ចក្ខុទេ ហៅថា
អាយតនៈទាំងឡាយ អាយតនៈទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែចក្ខុនិង
អាយតនៈចេញ មិនហៅថា ចក្ខុផង មិនហៅថា អាយតនៈទាំងឡាយ
ផង ។ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា ចក្ខុយតនៈទេឬ ។
អើ ។ មិនមែនសោតៈ មិនហៅថា អាយតនៈទេឬ ។ វៀរលែងតែ
សោតៈ ។ បេ ។ វៀរលែងតែឃានៈ វៀរលែងតែជីវ្ហចេញ ។ បេ ។ មិនហៅ
ថា អាយតនៈទាំងឡាយទេ ។ មិនមែនកាយ មិនហៅថា អាយតនៈទេ
ឬ ។ អើ ។ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា កាយាយតនៈទេ
ឬ ។ អើ ។ មិនមែនរូប មិនហៅថា អាយតនៈទេឬ ។ វៀរលែងតែរូប
។ បេ ។ វៀរលែងតែសឡៈ វៀរលែងតែគន្លៈ វៀរលែងតែរស វៀរលែង
តែផោដ្ឋព្វៈចេញ ។ បេ ។ មិនហៅថា អាយតនៈទាំងឡាយទេ ។ មិន
មែនមនៈ មិនហៅថា អាយតនៈទេឬ ។ អាយតនៈទាំងឡាយ ដ៏សេស
វៀរលែងតែមនៈចេញ មិនហៅថា មនៈទេ ហៅថា អាយតនៈទាំងឡាយ
អាយតនៈទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែមនៈ និងអាយតនៈចេញ

អាយតនយមកេ បណ្ណត្ថិវាស្ស ឥឡេសោ

ន ចេវ មនោ ន ច អាយតនា ។ នាយតនា ន
មនាយតនន្តំ ។ អាមន្តា ។ ន ធម្មោ នាយតនន្តំ ។
អាមន្តា ។ នាយតនា ន ធម្មាយតនន្តំ ។ អាមន្តា ។

[២៧៤] ចក្ខុ អាយតនន្តំ ។ អាមន្តា ។ អា-
យតនា សោតាយតនន្តំ ។ សោតាយតនំ អាយត-
នញ្ចេវ សោតាយតនញ្ច អវសេសា អាយតនា អា-
យតនា ន សោតាយតនំ ។ ចក្ខុ អាយតនន្តំ ។
អាមន្តា ។ អាយតនា យានាយតនំ ។ បេ ។ អាយ-
តនា ធម្មាយតនន្តំ ។ ធម្មាយតនំ អាយតនញ្ចេវ
ធម្មាយតនញ្ច អវសេសា អាយតនា អាយតនា ន
ធម្មាយតនំ ។ សោតំ អាយតនន្តំ ។ អាមន្តា ។
អាយតនា ចក្ខាយតនន្តំ ។ បេ ។ ន ចក្ខាយតនំ
។ បេ ។ អាយតនា ធម្មាយតនន្តំ ។ បេ ។ ន ធម្មាយ-
តនំ ។ យានំ ជីវ្ហំ ។ បេ ។ ធម្មោ អាយតនន្តំ ។
អាមន្តា ។ អាយតនា ចក្ខាយតនំ ។ បេ ។ អាយតនា

អាយតនយមកៈ បណ្ណត្តិវិរៈ និទ្ទេស

មិនហៅថា មនៈផង មិនហៅថា អាយតនៈទាំងឡាយផង ។ មិនមែន
អាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា មនាយតនៈទេឬ ។ អើ ។ មិន
មែនធម្មៈ មិនហៅថា អាយតនៈទេឬ ។ អើ ។ មិនមែនអាយតនៈ
ទាំងឡាយ មិនហៅថា ធម្មាយតនៈទេឬ ។ អើ ។

[២៩៤] ចក្ខុ ហៅថា អាយតនៈដែរឬ ។ អើ ។ អាយតនៈ
ទាំងឡាយ ហៅថា សោតាយតនៈដែរឬ ។ សោតាយតនៈ ហៅថា
អាយតនៈផង ហៅថា សោតាយតនៈផង អាយតនៈទាំងឡាយ ដ៏
សេស ហៅថា អាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា សោតាយតនៈទេ ។
ចក្ខុ ហៅថា អាយតនៈដែរឬ ។ អើ ។ អាយតនៈទាំងឡាយ ហៅថា
ឃានាយតនៈ ។ បេ ។ អាយតនៈទាំងឡាយ ហៅថា ធម្មាយតនៈ
ដែរឬ ។ ធម្មាយតនៈ ហៅថា អាយតនៈផង ហៅថា ធម្មាយតនៈ
ផង អាយតនៈទាំងឡាយ ដ៏សេស ហៅថា អាយតនៈទាំងឡាយ
មិនហៅថា ធម្មាយតនៈទេ ។ សោតៈ ហៅថា អាយតនៈដែរ
ឬ ។ អើ ។ អាយតនៈទាំងឡាយ ហៅថា ចក្ខុយតនៈដែរ ។ បេ ។
មិនហៅថា ចក្ខុយតនៈទេ ។ បេ ។ អាយតនៈទាំងឡាយ ហៅថា
ធម្មាយតនៈដែរឬ ។ បេ ។ មិនហៅថា ធម្មាយតនៈទេ ។ ឃានៈ
ដ៏រាវ ។ បេ ។ ធម្មៈ ហៅថា អាយតនៈដែរឬ ។ អើ ។ អាយតនៈ
ទាំងឡាយ ហៅថា ចក្ខុយតនៈ ។ បេ ។ អាយតនៈទាំងឡាយ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

មនាយតនន្តំ ។ មនាយតនំ អាយតនញ្ចេវ មនា-
យតនញ្ច អវសេសា អាយតនា អាយតនា ន
មនាយតនំ ។ (ចក្កំ ពន្លឹកតំ) ។

(២៩៥) ន ចក្កំ នាយតនន្តំ ។ ចក្កំ វេយ្យា
អវសេសា អាយតនា ន ចក្កំ អាយតនា ចក្កញ្ច
អាយតនញ្ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ ចក្កំ ន
ច អាយតនា ។ នាយតនា ន សោតាយតនន្តំ ។
អាមត្តា ។ បេ ។ ន ចក្កំ នាយតនន្តំ ។ ចក្កំ
វេយ្យា អវសេសា អាយតនា ន ចក្កំ អាយតនា
ចក្កញ្ច អាយតនញ្ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ
ចក្កំ ន ច អាយតនា ។ នាយតនា ន យានា-
យតនំ ។ បេ ។ នាយតនា ន ធម្មាយតនន្តំ ។
អាមត្តា ។ ន សោតំ នាយតនន្តំ ។ សោតំ
វេយ្យា ។ បេ ។ យានំ វេយ្យា ជ្ជីវំ វេយ្យា
។ បេ ។ ន ច អាយតនា ។ ន កាយោ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ហៅថា មនាយតនៈវិដរហូ ។ មនាយតនៈ ហៅថា អាយតនៈផង ហៅថា មនាយតនៈផង អាយតនៈទាំងឡាយ ដ៏សេស ហៅថា អាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា មនាយតនៈទេ ។ (ចក្កៈ បណ្ឌិតតប្បីចងក្រងទុក) ។

(២៧៥) មិនមែនចក្ក មិនហៅថា អាយតនៈទេ ។ អាយតនៈទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែចក្កចេញ មិនហៅថា ចក្កទេ ហៅថា អាយតនៈទាំងឡាយ អាយតនៈទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែចក្កនិងអាយតនៈចេញ មិនហៅថា ចក្កផង មិនហៅថា អាយតនៈទាំងឡាយផង ។ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា សោតាយតនៈទេ ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនចក្ក មិនហៅថា អាយតនៈទេ ។ អាយតនៈទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែចក្កចេញ មិនហៅថា ចក្កទេ ហៅថា អាយតនៈទាំងឡាយ អាយតនៈទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែចក្កនិងអាយតនៈចេញ មិនហៅថា ចក្កផង មិនហៅថា អាយតនៈទាំងឡាយផង ។ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា ឃានាយតនៈ ។ បេ ។ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា ធម្មាយតនៈទេ ។ អើ ។ មិនមែនសោតៈ មិនហៅថា អាយតនៈទេ ។ វៀរលែងតែសោតៈ ។ បេ ។ វៀរលែងតែឃានៈ វៀរលែងតែជីវ្ហចេញ ។ បេ ។ មិនហៅថា អាយតនៈទាំងឡាយផង ។ មិនមែនកាយៈ

អាយតនយមកេ បរិគ្គិរវស្ស ឧប្បាទវិរោ

នាយតនន្ត្រំ ។ អាមន្តា ។ នាយតនា ន ចក្ខុយ-
 តនន្ត្រំ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ នាយតនា ន ធម្មា-
 យតនន្ត្រំ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន ធម្មោ នាយត-
 នន្ត្រំ ។ អាមន្តា ។ នាយតនា ន ចក្ខុយតនន្ត្រំ ។
 អាមន្តា ។ ន ធម្មោ នាយតនន្ត្រំ ។ អាមន្តា ។ នា-
 យតនា ន សោតាយតនន្ត្រំ ។ អាមន្តា ។ បេ ។
 នាយតនា ន មនាយតនន្ត្រំ ។ អាមន្តា ។ (ចក្ខុ
 តន្ត្រិតំ) ។

បណ្ណត្ថវិរោ ។

បរិគ្គិរវោ

(២៩៦) យស្ស ចក្ខុយតនំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សោ-
 តាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សចក្ខុកានំ អសោតកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្ខុយតនំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
 តេសំ សោតាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្ខុកានំ សសោ-
 តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្ខុយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ

អាយតនយមកៈ បរិច្ឆ័រៈ ឧប្បទារៈ

មិនហៅថា អាយតនៈទេ ។ អើ ។ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ
 មិនហៅថា ចក្ខុយតនៈទេ ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនអាយតនៈទាំង-
 ឡាយ មិនហៅថា ធម្មាយតនៈទេ ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនធម្មៈ
 មិនហៅថា អាយតនៈទេ ។ អើ ។ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ
 មិនហៅថា ចក្ខុយតនៈទេ ។ អើ ។ មិនមែនធម្មៈ មិនហៅ
 ថា អាយតនៈទេ ។ អើ ។ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ មិនហៅថា
 សោតាយតនៈទេ ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនអាយតនៈទាំងឡាយ
 មិនហៅថា មនាយតនៈទេ ។ អើ ។ (ចក្កៈ បណ្ឌិត គប្បីចង
 ក្រងទុក) ។

ចប់ បណ្ឌិត្តិកៈ ។

បរិច្ឆ័រៈ

[២៩៦] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង សោតា-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកប
 ដោយចក្ខុ មិនមានសោតៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ កើតឡើង តែសោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ ប្រកបដោយសោតៈ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សោតាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន
 សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតីតិ ។ សសោតកានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
 ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សសោតកានំ សចក្កកានំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ សោតាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ចក្ខា-
 យតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២៩៧) យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សចក្កកានំ អឃាន-
 កានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 នោ ច តេសំ ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សចក្កកានំ
 សឃានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ ឃានាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស វា
 បន ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតីតិ ។ សឃានកានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ច-
 ក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សឃានកានំ សចក្កកានំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សោតាយតនៈ កើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ
 របស់សត្វណា កើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរ
 ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយសោតៈ មិនមានចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែចក្ខុយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយសោតៈ
 ប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 កើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងផង ។

(២៩៧) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ឃានាយតនៈ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ
 មិនមានឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើត
 ឡើង តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ
 ដែលប្រកបដោយចក្ខុ ប្រកបដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុ-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង ឃានាយតនៈ កើតឡើង
 ផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង
 ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រ-
 កបដោយឃានៈ មិនមានចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃានៈ ប្រកបដោយចក្ខុ

ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខាយ-
តនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៩៨) យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
រូបាយតនំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បន
រូបាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
សរូបកានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបាយ-
តនំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ
សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបាយតនញ្ច ឧប្ប-
ជ្ជតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៩៩) យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
មនាយតនំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា
បន មនាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧ-
ប្បជ្ជតីតិ ។ សចិត្តកានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
តេសំ មនាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ចក្ខាយ-
តនំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

កាលចាប់បដិសន្ធិ មនោយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង
ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងផង ។

[២៩៨] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង រូបាយតនៈ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយ-
តនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើត
ឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយរូប មិនមានចក្ខុ កាល
ចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែចក្ខុ-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកប
ដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើត
ឡើងផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងផង ។

[២៩៩] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង មនោយតនៈ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនោយតនៈ
របស់សត្វណា កើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរ
ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ មិនមានចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ
មនោយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែចក្ខុយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាល
ចាប់បដិសន្ធិ មនោយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង ចក្ខុយ-
តនៈ កើតឡើងផង ។

[៣០០] យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ ។ អបក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ធម្មាយ-
 តនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 សបក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[៣០១] យស្ស ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 សរូបកានំ អឃានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ រូបា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 សឃានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ រូបាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ ឃាណាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣០០] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វណា កើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរ
 ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើង
 ផង ។

[៣០១] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង រូបាយតនៈ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ
 របស់សត្វណា កើតឡើង ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
 ដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយរូប មិនមានឃានៈ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែឃានាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃានៈ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង ឃា-
 នាយតនៈ កើតឡើងផង ។

អាយតនយមកេ បរិច្ឆិទ្ធិវិស្ស ឧប្បទាវិកោ

[៣០២] យស្ស ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ឃានាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតីតិ ។ សច្ចត្តកានំ អយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ឃានា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ឃានាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[៣០៣] យស្ស ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ឃានាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតីតិ ។ អយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ធម្មាយ-
 តនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ឃានាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ សយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ធម្មាយ-
 តនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ឃានាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

[៣០២] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង មនាយតនៈ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនា-
យតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើត
ឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត មិនមានឃានៈ កាល
ចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែឃានា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកប
ដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើត
ឡើងផង ឃានាយតនៈ កើតឡើងផង ។

[៣០៣] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ធម្មាយតនៈ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ
កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ កាលចាប់បដិ-
សន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែឃានាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយ
ឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើត
ឡើងផង ឃានាយតនៈ កើតឡើងផង ។

(៣០៤) យស្ស ភូមាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 មនាយតនំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ ភូមាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ មនា-
 យតនំ ឧប្បជ្ជតិ សក្កបកានំ សចិត្តកានំ ឧបប-
 ជ្ជន្តានំ តេសំ ភូមាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ មនាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន មនាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស ភូមាយតនំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អក្កបកានំ ឧបប-
 ជ្ជន្តានំ តេសំ មនាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 ភូមាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ សចិត្តកានំ សក្កបកានំ ឧបប-
 ជ្ជន្តានំ តេសំ មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ភូមាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣០៥) យស្ស ភូមាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ភូមាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ជតីតិ ។ អក្កបកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ធម្មាយ-
 តនំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ភូមាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ
 សក្កបកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ភូមាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣០៤] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចិត្ត កាល ចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយរូប ប្រកបដោយចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង មនាយតនៈ កើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត ប្រកបដោយរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង រូបាយតនៈ កើតឡើងផង ។

[៣០៥] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង រូបាយតនៈ កើតឡើងផង ។

[៣០៦] យស្ស មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
 អចិត្តកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ លោ ច តេសំ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សចិត្ត-
 កានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ
 មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[៣០៧] យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ សោ-
 តាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
 សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈ-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣០៨] យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ យា-
 នាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ រូបាវចរេ តត្ថ ចក្ខាយ-
 តនំ ឧប្បជ្ឈតិ លោ ច តត្ថ យានាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 កាមាវចរេ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ យានាយ-
 តនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។ យត្ថ វា បន យានាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

[៣០៦] មនាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ធម្មាយតនៈ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ
របស់សត្វណា កើតឡើង មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
ដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង មនាយតនៈ កើតឡើងផង ។

[៣០៧] ចក្ខុយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីណា សោតាយតនៈ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ
កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
អើ ។

[៣០៨] ចក្ខុយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ចក្ខុយតនៈ កើតឡើង ក្នុងរូបាវច-
រភពនោះ តែឃានាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរភពនោះទេ ចក្ខុ-
យតនៈ កើតឡើងផង ឃានាយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរភព
នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុ-
យតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

(៣០៩) យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ រូបា-
យតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
អសញ្ញសត្តេ តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ
ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ បញ្ចវេការេ តត្ថ រូបាយត-
នញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៣១០) យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ
មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
អរូបេ តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ ចក្ខា-
យតនំ ឧប្បជ្ឈតិ បញ្ចវេការេ តត្ថ មនាយតនញ្ច
ឧប្បជ្ឈតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៣១១) យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ
ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
អសញ្ញសត្តេ អរូបេ តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ
ច តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ បញ្ចវេការេ តត្ថ
ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣០៩] ចក្ខុយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ
 កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 រូបាយតនៈ កើតឡើង ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ តែចក្ខុយតនៈ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះទេ រូបាយតនៈ កើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ
 កើតឡើងផង ក្នុងបញ្ចវេការភពនោះ ។

[៣១០] ចក្ខុយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីណា មនាយតនៈ
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ
 កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 មនាយតនៈ កើតឡើង ក្នុងអរូបភពនោះ តែចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើង
 ក្នុងអរូបភពនោះទេ មនាយតនៈ កើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ កើត
 ឡើងផង ក្នុងបញ្ចវេការភពនោះ ។

[៣១១] ចក្ខុយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ
 កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 ធម្មាយតនៈ កើតឡើង ក្នុងអសញ្ញាសត្វ និងអរូបភពនោះ តែចក្ខុ-
 យតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ធម្មាយតនៈ កើតឡើងផង ចក្ខុ-
 យតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងបញ្ចវេការភពនោះ ។

អាយតនយមកេ បរិច្ឆិកាស្ស ឧប្បាទវិហារ

[៣០២] យត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ
 រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
 រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
 រូបាវចរេ តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ
 ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ កាមាវចរេ តត្ថ រូបាយត-
 នញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ឃាណាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។ [យត្ថ
 ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ មនាយតនញ្ច ធម្មា-
 យតនញ្ច ឯកសទិសំ នាមំ នត្ថិ ឧបរិវារេ សង្ខេ-
 ហោ ហោតីតិ ជានិតំ] ។

[៣០៣] យត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
 រូបាវចរេ អរូបាវចរេ តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច
 តត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ កាមាវចរេ តត្ថ ធម្មាយ-
 តនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ឃាណាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[៣០៤] យត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ ម-
 នាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ រូបា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

[៣១២] ឃានាយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ
កើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
រូបាយតនៈ កើតឡើង ក្នុងរូបាវចរភពនោះ តែឃានាយតនៈ មិន
កើតឡើង ក្នុងរូបាវចរភពនោះទេ រូបាយតនៈ កើតឡើងផង ឃា-
នាយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។ [បណ្ឌិតគប្បីដឹងថា
ឃានាយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីណា មនាយតនៈក្តី ធម្មាយតនៈក្តី
ដូចគ្នា ឬផ្សេងគ្នា មិនមាន ក្នុងទីនោះ សេចក្តីសង្ខេប មានក្នុងវារៈ
ខាងលើ] ។

[៣១៣] ឃានាយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ
កើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
ធម្មាយតនៈ កើតឡើង ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភពនោះ តែ
ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ធម្មាយតនៈ កើតឡើងផង
ឃានាយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។

[៣១៤] រូបាយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីណា មនាយតនៈ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបាយតនៈ កើតឡើង ក្នុងអស-
ព្វាសត្ថនោះ តែមនាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងអសព្វាសត្ថនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បញ្ចវេកាការ តត្ថ រូបាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ មនា-
 យតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។ យត្ថ វា បន មនាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អរូបេ
 តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ រូបាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈតិ បញ្ចវេកាការ តត្ថ មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ
 រូបាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[៣០៥] យត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ ធម្មា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន ធម្មា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អរូបេ
 តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ រូបាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈតិ បញ្ចវេកាការ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ រូបាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[៣០៦] យត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តត្ថ
 មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ចតុវេកាការ បញ្ចវេកាការ តត្ថ
 ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

រូបាយតនៈ កើតឡើងផង មនាយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងបញ្ចវេកា-
 ការក្នុងនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីណា
 រូបាយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មនាយតនៈ កើតឡើង
 ក្នុងអរូបក្ខានោះ តែរូបាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងអរូបក្ខានោះទេ មនា-
 យតនៈ កើតឡើងផង រូបាយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងបញ្ចវេកា-
 រក្ខានោះ ។

[៣១៥] រូបាយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ កើត
 ឡើង ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ធម្មា-
 យតនៈ កើតឡើង ក្នុងអរូបក្ខានោះ តែរូបាយតនៈ មិនកើតឡើង
 ក្នុងអរូបក្ខានោះទេ ធម្មាយតនៈ កើតឡើងផង រូបាយតនៈ កើត
 ឡើងផង ក្នុងបញ្ចវេកាការក្ខាន និងអសញ្ញាសត្វនោះ ។

[៣១៦] មនាយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ
 កើតឡើង ក្នុងទីណា មនាយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 ធម្មាយតនៈ កើតឡើង ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ តែមនាយតនៈ មិន
 កើតឡើង ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះទេ ធម្មាយតនៈ កើតឡើងផង មនា-
 យតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងបញ្ចវេកាការក្ខាន និងបញ្ចវេកាការក្ខាននោះ ។

អាយតនយមកេ បរិនិរុទ្ទ ឧប្បាទវិហ

[៣០៧] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សចក្ខុកានំ
 អសោតកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 សចក្ខុកានំ សសោតកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ សោតាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សសោតកានំ
 អចក្ខុកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 សសោតកានំ សចក្ខុកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 សោតាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។
 (សង្ខតំ យស្សេកសទិសំ) ។

[៣០៨] យស្ស យត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

អាយតនយមកៈ ចរិត្តិវរៈ ឧប្បារាវរៈ

(៣១៧) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 សត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ មិនមានសោតៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុ-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែសោតាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកប
 ដោយចក្ខុ ប្រកបដោយសោតៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង សោតាយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង
 ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរ
 ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយសោតៈ មិនមានចក្ខុ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួក
 សត្វ ដែលប្រកបដោយសោតៈ ប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ កើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ (សេចក្តីដែលលោកបង្រៀនហើយ សុទ្ធ
 តែដូចគ្នា) ។

(៣១៨) មនាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អចិត្តកានំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ
 តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ សចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ មនាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣១៧) យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សោតាយតនំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អចក្ខកានំ សសោ-
 តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ
 ឆោ ច តេសំ សោតាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
 ចរ្តន្តានំ អចក្ខកានំ អសោតកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោតាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន សោតាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អសោតកានំ
 សចក្ខកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោតាយតនំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
ដែលមិនមានចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត កាលចាប់បដិ-
សន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង មនាយតនៈ
កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣១៩] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សោតា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិន
មានចក្ខុ ប្រកបដោយសោតៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែសោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ មិន
មានសោតៈ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង សោតាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។ មួយ
យ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានសោតៈ
ប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ

អាយតនយមពេ បរិក្ខារស្ស ឧប្បាទវិហ

នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
 ចវន្តានំ អសោភកានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 សោតាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

(៣២០) យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 យានាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អចក្កកានំ សយានកា-
 នំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ
 ច តេសំ យានាយតនំ នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ច-
 វន្តានំ អចក្កកានំ អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ យានាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បន យានាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អយានកានំ សចក្ក-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ
 ច តេសំ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 អយានកានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យា-
 នាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទៈ

មិនកើតឡើង តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
កើតឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានសោតៈ មិនមានចក្ខុ
កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
កើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។

[៣២០] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឃានាយ-
តនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិន
មានចក្ខុ ប្រកបដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ មិន
មានឃានៈ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើង
ផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើត
ឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួក
សត្វ ដែលមិនមានឃានៈ ប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃាន-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមាន
ឃានៈ មិនមានចក្ខុ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។

[៣២១] យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 រូចាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។ អចក្កកានំ សរូបកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច
 តេសំ រូចាយតនំ នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បវន្តានំ អរូប-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ
 រូចាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន រូចា-
 យតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។
 អាមន្តា ។

[៣២២] យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 មនាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។ អចក្កកានំ សចិត្តកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច
 តេសំ មនាយតនំ នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បវន្តានំ អចិត្ត-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ
 មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន មនា-
 យតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។
 អាមន្តា ។

អភិធម្មបំណិក យមកៈ

[៣២១] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង រូបាយ-
តនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ
ប្រកបដោយរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើង តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត
ឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានរូប កាលច្យុត កាលចាប់បដិ-
សន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង រូបាយតនៈ
មិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិន
កើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។

[៣២២] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មនាយ-
តនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមាន
ចក្ខុ ប្រកបដោយចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
ជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចិត្ត កាលច្យុត
កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង
មនាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់
សត្វណា មិនកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
ដែរឬ ។ អើ ។

អាយតនយមកេ បរិគ្គិរស្ស ឧប្បាទាហ

[៣២៣] យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អចក្ខកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ធម្មាយ-
 តនំ នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ តេសំ ចក្ខាយ-
 តនក្ខំ នុប្បជ្ជតិ ធម្មាយតនក្ខំ នុប្បជ្ជតិ ។ យស្ស
 វា បន ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ
 នុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣២៤] យស្ស ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 រូចាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អឃានកានំ សរូប-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ
 ច តេសំ រូចាយតនំ នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 អរូបកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឃាណាយតនក្ខំ
 នុប្បជ្ជតិ រូចាយតនក្ខំ នុប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន
 រូចាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។
 អាមន្តា ។

អាយតនយមកៈ បរិទ្ឋិវារៈ ឧប្បាទារៈ

[៣២៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែល
មិនមានចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើង តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត
ឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាង
ទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់
សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។

[៣២៤] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង រូបា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិន
មានឃាន ប្រកបដោយរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
មែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានរូប កាលច្បុត
កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ផង រូបាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ
របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិន
កើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៣២៥] យស្ស ឃានាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 មនាយតនំ នុប្បជ្ឈតីតិ ។ អយានកានំ សច្ចត្ថកានំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ឃានាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ មនាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ អច្ចត្ថ-
 កានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ឃានាយតនញ្ច នុប្បជ្ឈតិ
 មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន មនា-
 យតនំ នុប្បជ្ឈតិ តស្ស ឃានាយតនំ នុប្បជ្ឈតីតិ ។
 អាមន្តា ។

[៣២៦] យស្ស ឃានាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ឈតីតិ ។ អយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ ឃានាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ
 នុប្បជ្ឈតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ តេសំ ឃានាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន
 ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ តស្ស ឃានាយតនំ នុប្បជ្ឈ-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣២៥] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មនា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមាន
ឃានៈ ប្រកបដោយចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
មែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចិត្ត កាលច្បុត
កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ផង មនាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ
របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិន
កើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។

[៣២៦] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិន
មានឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើង តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
ទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បុត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឃានាយតនៈ របស់សត្វ
នោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។

(៣២៧) យស្ស រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 មនាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។ អរូបកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ មនា-
 យតនំ នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ តេសំ រូបាយត-
 នញ្ច នុប្បជ្ជតិ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។ យស្ស
 វា បន មនាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស រូបាយតនំ
 នុប្បជ្ជតិ ។ អចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ មនា-
 យតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ចវន្តានំ តេសំ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ
 រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

(៣២៨) យស្ស រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។ អរូបកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ធម្មាយ-
 តនំ នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ តេសំ រូបាយត-
 នញ្ច នុប្បជ្ជតិ ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។ យស្ស
 វា បន ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស រូបាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បវាទៈ

[៣២៧] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មនា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិន
មានរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើង តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
ទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បុត រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើងផង មនាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ
មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ
មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែរូបាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាល
ច្បុត មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង រូបាយតនៈ
មិនកើតឡើងផង ។

[៣២៨] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិន
មានរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើង តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
ទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បុត រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង រូបាយតនៈ របស់សត្វ
នោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៣២៩] យស្ស មនាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អចិន្តកានំ ឱបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ មនាយតនំ នុប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ធម្មា-
 យតនំ នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ តេសំ មនាយ-
 តនក្កា នុប្បជ្ជតិ ធម្មាយតនក្កា នុប្បជ្ជតិ ។ យស្ស
 វា បន ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស មនាយតនំ
 នុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៣០] យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ សោ-
 តាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
 សោតាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។
 អាមន្តា ។

[៣៣១] យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ
 យានាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
 យានាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។
 រូបាវចរេ តត្ថ យានាយតនំ នុប្បជ្ជតិ លោ ច តត្ថ
 ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ អសញ្ញសត្តេ អរូបេ តត្ថ យា-
 នាយតនក្កា នុប្បជ្ជតិ ចក្ខាយតនក្កា នុប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣២៩] មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមាន
ចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួក
សត្វទាំងអស់ កាលច្យុត មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើងផង ធម្មាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ
មិនកើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។

[៣៣០] ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោតាយ-
តនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
សោតាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[៣៣១] ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានាយ-
តនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងបូព៌ាវិចារនោះ
តែចក្ខុយតនៈ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានាយតនៈ
មិនកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងផង ក្នុងអសញ្ញាសត្វ និង
ក្នុងអរូបភពនោះ ។

[៣៣២] យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ រូបា-
 យតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 នុប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ អរូបេ តត្ថ
 ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។
 យត្ថ វា បន រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 នុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៣៣] យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ
 មនាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អរូបេ តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 នុប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជតិ អសញ្ញា-
 សត្តេ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ មនាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា បន មនាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៣៤] យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ ធម្មា-
 យតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ ឧប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា បន ធម្មា-
 យតនំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។
 នត្ថិ ។

អាយតនៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទៈ

[៣៣២] ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុង
អសញ្ញាសត្វនោះ តែរូបាយតនៈ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ទេ ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងផង រូបាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ក្នុង
អរូបកពានោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[៣៣៣] ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មនាយ-
តនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើង
ក្នុងអរូបកពានោះ តែមនាយតនៈ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ទេ ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងផង មនាយតនៈ មិនកើតឡើងផង
ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ មិនកើតឡើង
ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[៣៣៤] ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ កើតឡើង ។ មួយយ៉ាងទៀត
ធម្មាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មិនមានទេ ។

[៣៣៥] យត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ
 រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។ រូបាវចរេ តត្ថ ឃាណាយ-
 តនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 អរូបេ តត្ថ ឃាណាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ រូបាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា បន រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 តត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៣៦] យត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ
 មនាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។ រូបាវចរេ អរូបាវចរេ តត្ថ
 ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ មនាយតនំ
 នុប្បជ្ជតិ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ ឃាណាយតនញ្ច នុប្ប-
 ជ្ជតិ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា បន មនា-
 យតនំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។
 អាមន្តា ។

[៣៣៧] យត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ
 ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។ នុប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា បន
 ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។
 នត្ថិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៣៥] ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបាយ-
តនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើង
ក្នុងរូបាវចរកតនោះ តែរូបាយតនៈ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ទេ ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើងផង រូបាយតនៈ មិនកើតឡើងផង
ក្នុងអរូបកតនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[៣៣៦] ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មនាយ-
តនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើង
ក្នុងរូបាវចរកត និងអរូបាវចរកតនោះ តែមនាយតនៈ មិនមែនជាមិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើងផង មនាយតនៈ
មិនកើតឡើងផង ក្នុងអសុញ្ញសត្វនោះទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនា-
យតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[៣៣៧] ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ធម្មា-
យតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ កើតឡើង ។ មួយយ៉ាង
ទៀត ធម្មាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មិនមានទេ ។

អាយតនយមកេ បរិច្ឆេទស្ស ឧប្បាសិកេ

[៣៣៨] យត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ ម-
នាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។ ឧប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា បន
មនាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។
ឧប្បជ្ជតិ ។

[៣៣៩] យត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ ធម្មា-
យតនំ នុប្បជ្ជតិ ។ ឧប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា បន
ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។
នត្ថិ ។

[៣៤០] យត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ ធម្មា-
យតនំ នុប្បជ្ជតិ ។ ឧប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា បន
ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។
នត្ថិ ។

[៣៤១] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។ អចក្កកា-
នំ សសោតកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខា-
យតនំ នុប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ
នុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បរិន្តានំ អចក្កកានំ អសោតកានំ

អាយតនយមកៈ បរិច្ឆេទៈ ឧប្បទានៈ

[៣៣៨] រូបាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មនាយតនៈ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។ កើតឡើង ។ មួយយ៉ាងទៀត
មនាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ មិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ ។ កើតឡើង ។

[៣៣៩] រូបាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។ កើតឡើង ។ មួយយ៉ាងទៀត
ធម្មាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ មិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ ។ មិនមានទេ ។

[៣៤០] មនាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។ កើតឡើង ។ មួយយ៉ាងទៀត
ធម្មាយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មនាយតនៈ មិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ ។ មិនមានទេ ។

[៣៤១] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។
ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ ប្រកបដោយសោតៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ
ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែ
សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះទេ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ មិនមានសោតៈ កាលច្បុត

ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច ទុប្បជ្ជតិ
 សោតាយតនញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 សោតាយតនំ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 ទុប្បជ្ជតិ ។ អសោតកានំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ ទុប្បជ្ជតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ទុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរន្តានំ
 អសោតកានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 សោតាយតនញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ចក្ខាយតនញ្ច ទុប្បជ្ជតិ
 ។ បេ ។

[៣៤២] យស្ស យត្ថ មនាយតនំ ទុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ទុប្បជ្ជតិ ។ អចិត្តកានំ ឧ-
 បបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ទុប្បជ្ជតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ទុប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរន្តានំ តេសំ
 តត្ថ មនាយតនញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ធម្មាយតនញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ មនាយតនំ ទុប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង
 សោតាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សោតាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឡើយ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមាន
 សោតៈ ប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ សោតាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វទាំងអស់
 ដែលមិនមានសោតៈ មិនមានចក្ខុ កាលប្បត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ
 សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ បេ ។

(៣៤២) មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឡើយ ។ ពួក
 សត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលប្បត្ត
 មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ មិន
 កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
 ណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះឡើយ ។ អើ ។

អាយតនយមកេ បរិគ្គំវាស្ស ឧប្បាវាហេ

[៣៤៣] យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្ប-
ជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៤៤] យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
យានាយតនំ ។ បេ ។ រូចាយតនំ មនាយតនំ ធម្មា-
យតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។
អាមន្តា ។ បេ ។

[៣៤៥] យស្ស យានាយតនំ ។ បេ ។ រូចា-
យតនំ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស ធម្មាយតនំ ឧប្ប-
ជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ
ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៤៦] យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ បេ ។
[យត្ថកំ បច្ចុប្បន្នេបិ អតីតេបិ អនាគតេបិ បច្ចុប្បន្នេ-
នាតីតេបិ^(១) បច្ចុប្បន្នេនាគតេបិ អតីតេនាគតេបិ^(២)
សព្វត្ថ សទិសំ ឧប្បជ្ឈិតិ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ នាបំ អតិរេកំ
កាតព្វំ] ។

១ ម. បច្ចុប្បន្នាតីតេបិ ។ ២ ម. បច្ចុប្បន្នាគតេបិ អតីតាគតេបិ ។

អាយតនយមកៈ បវត្ថុវារៈ ឧប្បាទវារៈ

[៣៤៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយដែរឬ ។ អើ ។
មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចក្ខុ-
យតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយដែរឬ ។ អើ ។

[៣៤៤] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ឃា-
នាយតនៈ របស់សត្វនោះ ។ បេ ។ រូបាយតនៈ មនាយតនៈ ធម្មា-
យតនៈ កើតឡើងហើយដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
នោះ កើតឡើងហើយដែរឬ ។ អើ ។ បេ ។

[៣៤៥] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា ។ បេ ។ រូបាយតនៈ
មនាយតនៈ កើតឡើងហើយ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
ហើយដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
ណា កើតឡើងហើយ មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ
ដែរឬ ។ អើ ។

[៣៤៦] ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។
[ប្រយោគ ដែលប្រកបដោយពាក្យថា ក្នុងទីណា ជាពាក្យប្រហែលគ្នា
ទាំងអស់ ក្នុងបច្ចុប្បន្នក្តី ក្នុងអតីតក្តី ក្នុងអនាគតក្តី ក្នុងអតីតជិតបច្ចុ-
ប្បន្នក្តី ក្នុងអនាគតជិតបច្ចុប្បន្នក្តី ក្នុងអនាគតជិតអតីតក្តី បណ្ឌិត គប្បី
ធ្វើឲ្យក្រលែង នូវឈ្មោះថា កើតឡើង កើតឡើងហើយ] ។

[៣៤៧] យស្ស យត្ថ បក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត

តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។

យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត តស្ស

តត្ថ បក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៤៨] យស្ស យត្ថ បក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត

តស្ស តត្ថ យាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ កាមាវចន-

វានំ តេសំ តត្ថ បក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត នោ ប

តេសំ តត្ថ យាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត កាមាវចនវានំ

តេសំ តត្ថ បក្ខាយតនព្វ ឧប្បជ្ឈិត យាណាយត-

នព្វ ឧប្បជ្ឈិត ។ យស្ស វា បន យត្ថ យាណ-

យតនំ ឧប្បជ្ឈិត តស្ស តត្ថ បក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតា-

តិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៤៧] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[៣៤៨] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
ណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរ
ឬ ។ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាប្រាថ្នាចរៈនោះ កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាតាមាថ្វាចរៈនោះ កើត
ឡើងហើយផង ឃានាយតនៈ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរ
ឬ ។ អើ ។

[៣៤៩] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិត
 តស្ស តត្ថ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ជិត តស្ស
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ជិត នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខា-
 យតនំ ឧប្បជ្ជិត បញ្ចវេកាវានំ តេសំ តត្ថ រូចា-
 យតនញ្ច ឧប្បជ្ជិត ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជិត ។

[៣៥០] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិត
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ជិត តស្ស
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អរូចានំ តេសំ
 តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ជិត នោ ច តេសំ តត្ថ
 ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិត បញ្ចវេកាវានំ តេសំ តត្ថ
 មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជិត ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជិត ។

អាយតនយមកៈ បរិវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

[៣៤៩] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរ
 ឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបាយតនៈ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ រូបាយតនៈ របស់សត្វជាបញ្ចវេក្ខនៈ
 ទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងហើយផង ក្នុង
 ទីនោះ ។

[៣៥០] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរ
 ឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មនាយតនៈ របស់អរូបប្រាហ្មទាំងនោះ កើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនាយតនៈ របស់សត្វជាបញ្ចវេក្ខនៈទាំងនោះ
 កើតឡើងហើយផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៥០] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អសញ្ញាសត្តានំ
 អរូបានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត នោ ច
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត បញ្ចវេកាវានំ
 តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ចក្ខាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

[៣៥២] យស្ស យត្ថ យាធាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ យាធាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ រូបាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ យាធា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ រូបាយត-
 នញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត យាធាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៥១] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរ ឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរ ឬ ។ ធម្មាយតនៈ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ និងអរូបព្រហ្មទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វជាបញ្ចកោកៈ ទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៥២] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរ ឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរ ឬ ។ រូបាយតនៈ របស់សត្វជាត្រៃវិចារទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ រូបាយតនៈ របស់សត្វជាត្រៃវិចារទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ឃានាយតនៈ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៥៣] យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ រូចាវចរនំ អរូចា-
 វចរនំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត លោ ច
 តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត កាមាវចរនំ
 តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ឃាណាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

[៣៥៤] យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ រូចាវចរនំ អរូ-
 ចាវចរនំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត លោ
 ច តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត កាមាវច-
 រនំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត ឃាណាយត-
 នញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

(៣៥៣) ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា កើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មនាយតនៈ របស់ពួកសត្វជាប្រាថ្នាចរៈ និងអប្រា-
ថ្នាចរៈទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនាយតនៈ របស់
សត្វជាតាមាថ្នាចរៈទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ឃានាយតនៈ កើត
ឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៥៤) ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរ
ឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ធម្មាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាប្រាថ្នាចរៈ និងអប្រា-
ថ្នាចរៈទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ធម្មាយតនៈ របស់
សត្វជាតាមាថ្នាចរៈទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ឃានាយតនៈ កើត
ឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៥៥] យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត នោ ច
 តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត បញ្ចវេកាវានំ
 តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត មនាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈិត្ត តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អរូចានំ
 តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ
 តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត បញ្ចវេកាវានំ តេសំ តត្ថ
 មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត រូបាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

[៣៥៦] យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អរូចានំ តេសំ តត្ថ
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៥៥] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបាយតនៈ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ រូបាយតនៈ របស់សត្វ ជាបញ្ចវេការៈទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង មនាយតនៈ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មនាយតនៈ របស់អរូបព្រហ្មទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនាយតនៈ របស់សត្វ ជាបញ្ចវេការៈទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង រូបាយតនៈ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៥៦] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ធម្មាយតនៈ របស់អរូបព្រហ្មទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ

ឧប្បជ្ឈិត បញ្ចកោកាវនំ អសញ្ញាសត្វានំ តេសំ តត្ថ
 ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត វិទាយនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត ។

[៣៥៧] យស្ស យត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត តស្ស
 តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អសញ្ញាសត្វានំ តេសំ
 តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត លោ ច តេសំ តត្ថ មនា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈិត ចត្តកោកាវនំ បញ្ចកោកាវនំ
 តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត មនាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិត ។

[៣៥៨] យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ឈិត តស្ស
 សោតាយតនំ នុប្បជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា បន
 សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត តស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ឈិ-
 តាតិ ។ នត្ថិ ។ [សង្ខត្តិ] ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បទាហៈ

មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ធម្មាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជា
បញ្ចេវកាវៈ និងអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង រូបាយតនៈ
កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៥៧) មនាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរ
ឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា កើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ធម្មាយតនៈ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ធម្មាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាចតុវេកាវៈ និង
បញ្ចេវកាវៈទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង មនាយតនៈ កើតឡើង
ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៥៨) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយទេឬ ។ មិន
មានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង
ហើយ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយទេឬ ។ មិន
មានទេ ។ (នេះ ជាសេចក្តីសង្ខេប) ។

[៣៥៩] យស្ស មនាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា បន
 ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស មនាយតនំ នុប្បជ្ជិ-
 ត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

[៣៦០] យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត ។ បេ ។

[៣៦១] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៦២] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ ឃានាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ឃានាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូចាវចរំ តេសំ
 តត្ថ ឃានាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត ទោ ច តេសំ តត្ថ
 ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវសានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 អរូចានំ តេសំ តត្ថ ឃានាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត ចក្ខា-
 យតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៥៨] មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយទេ ។ មិនមានទេ ។
មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយទេ ។ មិនមានទេ ។

[៣៦០] ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៦១] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះទេ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វ
ណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ
មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ។ អើ ។

[៣៦២] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
នោះទេ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា
មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ។ ឃានាយតនៈ របស់សត្វ ជាត្រៃវិចារៈ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឃានាយតនៈ
របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ និងពួកអសព្វាសត្វ និងអរូបត្រហូតទាំងនោះ មិន
កើតឡើងហើយផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

អាយតនយមកេ បរិវត្តិវិស្សេ ឧប្បទានំ

[៣៦៣] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត ឆោ ច តេសំ
 តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ អរូបានំ
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត រូបាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ រូបាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៦៤] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អរូបានំ
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត ឆោ ច តេសំ តត្ថ
 មនាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត មនាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អា-
 មន្តា ។

អាយតនយមកៈ បវត្ថុវិវរៈ ឧប្បាទវិវរៈ

[៣៦៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះទេឬ ។ ចក្ខុយតនៈ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ
 និងអរូប្រាហ្មទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង រូបាយតនៈ មិនកើតឡើង
 ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វ
 ណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ អើ ។

[៣៦៤] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះទេឬ ។ ចក្ខុយតនៈ របស់អរូប្រាហ្មទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ
 និងអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង មនាយតនៈ មិនកើត
 ឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់
 សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ អើ ។

(៣៦៥) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជិតុ តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិតាតិ ។ អសញ្ញា-
 សត្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិតុ
 លោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិតុ សុទ្ធា-
 វាសានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិតុ ធម្មា-
 យតនញ្ច នុប្បជ្ជិតុ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មា-
 យតនំ នុប្បជ្ជិតុ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៦៦) យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិតុ
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិតាតិ ។ រូបាវចរានំ
 តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិតុ លោ ច តេសំ
 តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិតុ សុទ្ធាវាសានំ អរូចានំ
 តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិតុ រូបាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជិតុ ។ យស្ស វា បន យត្ថ រូបាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជិតុ តស្ស តត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិតាតិ ។
 អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៦៥] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ និងអរូបព្រហ្មទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុយតនៈ របស់សុទ្ធាវាសសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ធម្មាយតនៈ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ អើ ។

[៣៦៦] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ ឃានាយតនៈ របស់សត្វ ជាត្រៃវិចារៈទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ និងអរូបព្រហ្មទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង រូបាយតនៈ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ អើ ។

អាយតនយមកេ បរិវាស្ស ឧប្បាស្សកេ

(៣៦៧) យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិត
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិតាតិ ។ រូចាវចរនំ
 អរូចាវចរនំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិត នោ
 ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិត សុទ្ធាវសានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនញ្ច នុប្ប-
 ជ្ជិត មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត ។ យស្ស វា ចន
 យត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិត តស្ស តត្ថ ឃាណាយ-
 តនំ នុប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៦៨) យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិត
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិតាតិ ។ រូចាវចរនំ
 អរូចាវចរនំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិត នោ
 ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិត សុទ្ធាវសានំ
 តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត ធម្មាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជិត ។ យស្ស វា ចន យត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជិត តស្ស តត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

(៣៦៧) ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះទេឬ ។ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាប្រាថ្នាៈ និងអប្រាថ្នាៈ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឃានាយតនៈ
 របស់ពួកសត្វទាំងសត្វ និងអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ផង មនាយតនៈ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ អើ ។

(៣៦៨) ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះទេឬ ។ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាប្រាថ្នាៈ និងអប្រាថ្នាៈ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឃានាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ធម្មាយតនៈ មិន
 កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់
 សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ អើ ។

(៣៦៩) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អរូបានំ តេសំ
 តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត លោ ច តេសំ តត្ថ មនា-
 យតនំ នុប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ រូបាយ-
 តនញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ
 រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត លោ ច តេសំ តត្ថ រូបា-
 យតនំ នុប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ មនាយ-
 តនញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត ។

(៣៧០) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អរូបានំ តេសំ តត្ថ
 រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត លោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ
 នុប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៦៩] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ទេឬ ។ រូបាយតនៈ របស់អរូបត្រហ្មតាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះទេ រូបាយតនៈ របស់សុទ្ធាវាសសត្វតាំងនោះ មិន
 កើតឡើងហើយផង មនាយតនៈ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ទេឬ ។ មនាយតនៈ របស់អសញ្ញាសត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនាយតនៈ របស់សុទ្ធាវាសសត្វតាំងនោះ មិន
 កើតឡើងហើយផង រូបាយតនៈ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៧០] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះទេឬ ។ រូបាយតនៈ របស់អរូបត្រហ្មតាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ រូបាយតនៈ របស់សុទ្ធាវាសសត្វតាំងនោះ

អាយតនយមកេ បរិវត្តិវិស្ស ឧប្បាសិកា

នុប្បជ្ជិត្ត ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ មនាយតនំ
 នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៧០] យស្ស យត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត ឆោ ច តេសំ តត្ថ
 ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ មនា-
 យតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ
 មនាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៧២] យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស សោតាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន សោតាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

អាយតនយមកៈ បរិគ្គិរៈ ឧប្បាទរៈ

មិនកើតឡើងហើយផង ធម្មាយតនៈ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទី
នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះទេ ។ អើ ។

[៣៧១] មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ទេ ។ មនាយតនៈ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនាយតនៈ របស់សុទ្ធាវាសសត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើងហើយផង ធម្មាយតនៈ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ទេ ។ អើ ។

[៣៧២] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សោតា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។

[៣៧៣] យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ យេ រូចាវចរំ ឧប្ប-
 ជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ នោ ច តេសំ ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 ឥតវេសំ តេសំ ចក្ខាយតនព្វា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឃានា-
 យតនព្វា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ឃានាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។
 អាមន្តា ។

[៣៧៤] យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ [យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស មនាយតនព្វា ធម្មាយតនព្វា សទិសំ
 ឥមេ ឌេ សទិសាយេវ ហោន្តិ] ។

[៣៧៥] យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៧៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឃានា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វណា ចូល
ទៅកាន់រូបាវចរកពហើយ នឹងបរិនិព្វាន ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងកើតឡើង តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
កើតឡើងទេ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើង
ផង ឃានាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយ-
តនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ
នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។

[៣៧៤] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង រូបា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់
សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។ [ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
ណា នឹងកើតឡើង មនាយតនៈក្តី ធម្មាយតនៈក្តី របស់សត្វនោះ
ក៏ដូចគ្នា អាយតនៈទាំងពីរនេះ ដូចគ្នាតែម្យ៉ាង] ។

[៣៧៥] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ធម្មាយ-
តនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ

អាយតនយមកេ បរិច្ឆិកាស្ស ឧប្បាទវិហេ

ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ យេ អរូបំ ឧប្បជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
តេសំ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ចត្វា-
យតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ ធម្មាយតនព្វា
ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចត្វាយតនព្វា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

[៣៧៦] យស្ស ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
តស្ស រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ឃានាយតនំ
ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ យេ រូចាវចរំ ឧប្បជ្ឈិត្វា បរិនិព្វា-
យិស្សន្តិ តេសំ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ រូចាយ-
តនព្វា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឃានាយតនព្វា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

[៣៧៧] យស្ស ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
តស្ស មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្ស-
តីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ
ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វណា ចូលទៅកាន់អរូបភពហើយ នឹង
បរិនិព្វាន ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែចក្ខុ-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ធម្មាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ នឹងកើត
ឡើងផង ។

[៣៧៦] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង រូបា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឃានាយតនៈ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វណា ចូលទៅកាន់
រូបាវចរៈភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
កើតឡើង តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឃា-
នាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។

[៣៧៧] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង មនា-
យតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង
ដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា
នឹងកើតឡើង ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។

យេ រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧប្បជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្វា លោ ច តេសំ ឃា-
 នាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្វា ឥតវេសំ តេសំ ធម្មាយត-
 នញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្វា ឃានាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្វា ។

[៣៧៨] យស្ស រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្វា តស្ស
 មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្វា តតិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្វា
 តស្ស រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្វា តតិ ។ យេ អរូចំ ឧប្ប-
 ជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្វា
 លោ ច តេសំ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្វា ឥតវេសំ
 តេសំ ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្វា រូចាយតនញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ឈិត្វា ។

[៣៧៩] យស្ស មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្វា តស្ស
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្វា តតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្វា តស្ស មនាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិត្វា តតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៨០] យត្ថ ចក្ខុយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្វា ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកសត្វណា ចូលទៅកាន់រូបាវចរកតា និងអរូបាវចរកតាហើយ នឹង
បរិនិព្វាន ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែយានា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ធម្មាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង យានាយតនៈ នឹងកើត
ឡើងផង ។

[៣៧៨] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង មនា-
យតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរ
ឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹង
កើតឡើង រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ ពួក
សត្វណា ចូលទៅកាន់អរូបកតាហើយ នឹងបរិនិព្វាន ធម្មាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
មិនកើតឡើងទេ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើត
ឡើងផង រូបាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។

[៣៧៩] មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង មនាយតនៈ របស់
សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។

[៣៨០] ចក្ខុយតនៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៨១] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយតនំ ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៨២] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ តស្ស តត្ថ យានាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
រូចាវចរនំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ
ច តេសំ តត្ថ យានាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាមាវ-
ចរនំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ យា-
នាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
យានាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៨៣] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

រាយឥតឈមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

[៣៨១] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ដែរឬ ។ អើ ។

[៣៨២] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
ណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរ
ឬ ។ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វជាត្រូវចេះទាំងនោះ នឹងកើតឡើង
ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះទេ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វជាត្រូវចេះទាំងនោះ នឹងកើតឡើង
ផង ឃានាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[៣៨៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
ណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។
មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អសញ្ញា-
សត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច
តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេកាការំ
តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច
ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(៣៨៤) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អរូបានំ តេសំ
តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេកាការំ តេសំ តត្ថ
មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិ-
ស្សតិ ។

(៣៨៥) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ចក្ខុយាតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

រូបាយតនៈ របស់អសព្វាសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ។

តែចក្ខុយាតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។

រូបាយតនៈ របស់សត្វជាបញ្ចវេកាករទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ។

ចក្ខុយាតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៨៤] ចក្ខុយាតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា

មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី

ណា ចក្ខុយាតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

មនាយតនៈ របស់អរូបព្រហ្មទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែ

ចក្ខុយាតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនាយ-

តនៈ របស់សត្វជាបញ្ចវេកាករទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុយាតនៈ

នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៨៥] ចក្ខុយាតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា

ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា

អាយតនយមកេ បរិនិវរស្ស ឧប្បាទវិកេ

តស្ស តត្ថ ចក្ខុយាតនំ ឧប្បជ្ឈីស្សតីតិ ។ អសញ្ញា-
សត្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយាតនំ ឧប្បជ្ឈិ-
ស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខុយាតនំ ឧប្បជ្ឈីស្សតិ
បញ្ចវេកាវានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយាតនញ្ច ឧប្បជ្ឈីស្សតិ
ចក្ខុយាតនញ្ច ឧប្បជ្ឈីស្សតិ ។

[៣៨៦] យស្ស យត្ថ យាធាយាតនំ ឧប្បជ្ឈិ-
ស្សតិ តស្ស តត្ថ រូចាយាតនំ ឧប្បជ្ឈីស្សតីតិ ។ អា-
មត្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ រូចាយាតនំ ឧប្ប-
ជ្ឈីស្សតិ តស្ស តត្ថ យាធាយាតនំ ឧប្បជ្ឈីស្សតីតិ ។
រូចាវេកាវានំ តេសំ តត្ថ រូចាយាតនំ ឧប្បជ្ឈីស្សតិ នោ
ច តេសំ តត្ថ យាធាយាតនំ ឧប្បជ្ឈីស្សតិ កាមា-
វេកាវានំ តេសំ តត្ថ រូចាយាតនញ្ច ឧប្បជ្ឈីស្សតិ
យាធាយាតនញ្ច ឧប្បជ្ឈីស្សតិ ។

[៣៨៧] យស្ស យត្ថ យាធាយាតនំ ឧប្បជ្ឈិ-
ស្សតិ តស្ស តត្ថ មនាយាតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយាតនំ

អាយតនយមកៈ បរិគ្គិវាវៈ ឧប្បាទវាវៈ

ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

ធម្មាយតនៈ របស់ពួកវេសព្វាសត្វ និងអរូបព្រហ្មទាំងនោះ នឹងកើតឡើង
ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វជាបញ្ចវេការៈទាំងនោះ នឹងកើត
ឡើងផង ចក្ខុយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៨៦] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុង
ទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុង
ទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរ
ឬ ។ រូបាយតនៈ របស់សត្វជាបញ្ចវេការៈទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះទេ រូបាយតនៈ របស់សត្វជាតាមាវេការៈទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង
ឃានាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៨៧] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
ក្នុងទីណា មនាយតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឃានាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឃានា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ ធម្មា-
 យតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឃានាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(៣៨៨) យស្ស យត្ថ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អសញ្ញ-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេកានានំ
 តេសំ តត្ថ រូចាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ មនាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។
 អរូចានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេកា-
 នានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ រូចា-
 យតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា យានាយតនៈ របស់សត្វនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ធម្មាយតនៈ របស់ពួកសត្វជាប្រា-
 ថវៈ នឹងអប្បបរមៈទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែយានាយ-
 តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វជាតាមាវចរៈទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង យានាយតនៈ នឹង
 កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៨៨) រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 រូបាយតនៈ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែ
 មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ រូបា-
 យតនៈ របស់សត្វជាបញ្ចវេការៈទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង មនា-
 យតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ
 របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មនាយតនៈ របស់អប្បប្រហូតទាំង
 នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនាយតនៈ របស់ពួកសត្វជាបញ្ចវេ-
 ការៈទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង រូបាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុង
 ទីនោះ ។

(៣៨៩) យស្ស យត្ថ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អា-
 មត្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អរូចានំ តេសំ
 តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេកានានំ អសញ្ញាសត្តា-
 នំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនេវ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ រូចាយត-
 នេវ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(៣៩០) យស្ស យត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចតុ-
 វេកានានំ បញ្ចវេកានានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយ-
 តនេវ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ មនាយតនេវ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាសៈ

(៣៨៩) រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរ
 ឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះដែរឬ ។ ធម្មាយតនៈ របស់អរូបត្រហ្មទាំងនោះ នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ ធម្មាយតនៈ របស់ពួកសត្វជាបញ្ចវេក្ខនៈ និងអសញ្ញាសត្វ-
 ទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង រូបាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទី
 នោះ ។

(៣៩០) មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ដែរឬ ។ ធម្មាយតនៈ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ ធម្មាយតនៈ របស់ពួកសត្វជាបញ្ចវេក្ខនៈ និងបញ្ចវេក្ខនៈ
 ទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង មនាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទី
 នោះ ។

[៣៧០] យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
សោតាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន សោតាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្ខា-
យតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៧២] យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្ខា-
យតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ វូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិ-
និព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច
តេសំ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ បដិមភវីកានំ យេ
ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឃាណា-
យតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៣៧៣] យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
វ្យាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
វ្យាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិ-
ស្សតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៧១] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ។ អើ ។

[៣៧២] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ។ ពួកសត្វណា ចូលទៅកាន់រូបាវចរភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ពួកសត្វណា ចូលទៅកាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ។

[៣៧៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ។ អើ ។

(៣៧៤) យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
មនាយតនំ ។ ឬ ។ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។
យេ អរូបំ ឧបបដ្ឋិតា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចក្ខា-
យតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ឆោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ
នុប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមកវិកានំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច
នុប្បជ្ជិស្សតិ ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
វា បន ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយ-
តនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៧៥) យស្ស ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ រូបាវចរំ
ឧបបដ្ឋិតា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឃាណាយតនំ
នុប្បជ្ជិស្សតិ ឆោ ច តេសំ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
បច្ឆិមកវិកានំ យេ ច អរូបំ ឧបបដ្ឋិតា បរិនិព្វា-
យិស្សន្តិ តេសំ ឃាណាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ រូបាយ-
តនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន រូបាយតនំ
នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។
អាមន្តា ។

អាយតនយមកៈ បរិគ្គិរៈ ឧប្បាទរៈ

[៣៩៤] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង មនា-
 យតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ទេប្ប ។ ពួកសត្វណា ចូលទៅកាន់អរូបកពហើយ នឹងបរិនិព្វាន ចក្ខុ-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែធម្មាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចុប្បន្នភាពទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា
 នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
 ឬ ។ អើ ។

[៣៩៥] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេប្ប ។ ពួកសត្វណា
 ចូលទៅកាន់រូបាវចរកពហើយ នឹងបរិនិព្វាន ឃានាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចុប្បន្នភាព
 ពួកសត្វណា ចូលទៅកាន់អរូបកពហើយ នឹងបរិនិព្វាន ឃានាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង រូបាយតនៈ នឹងមិនកើត
 ឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិន
 កើតឡើង ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេប្ប ។ អើ ។

(៣៩៦) យស្ស ឃានាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្ស-
 តីតិ ។ យេ រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វា-
 យិស្សន្តិ តេសំ ឃានាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច
 តេសំ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ
 ឃានាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ឃានាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៩៧) យស្ស រូចាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
 យេ អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ រូចា-
 យតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ
 នុប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ រូចាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជិស្សតិ ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស រូចាយតនំ
 នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៣៩៦) ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 មនាយតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ទេឬ ។ ពួកសត្វណា ចូលទៅកាន់រូបាវចរភព នឹងអរូបាវចរភព
 ហើយ នឹងបរិនិព្វាន ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 កើតឡើង តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើត
 ឡើងទេ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភពទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឃានា-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេឬ ។ អើ ។

(៣៩៧) រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង មនា-
 យតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ទេឬ ។ ពួកសត្វណា ចូលទៅកាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន រូបា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែធម្មាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ រូបាយតនៈ របស់ពួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភពទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ធម្មាយ-
 តនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់
 សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិន
 កើតឡើងទេឬ ។ អើ ។

[៣៩៨] យស្ស មនាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស មនាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៩៩] យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ បេ ។

[៤០០] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

[៤០១] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ យានាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ យានាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូចាវចរានំ
 តេសំ តត្ថ យានាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ បញ្ចវេកាវេ
 បន្តិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ
 យានាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បទារៈ

[៣៩៨] មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង មនាយតនៈ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ។ អើ ។

[៣៩៩] ចក្ខុយតនៈ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៤០០] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ទេ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។ អើ ។

[៤០១] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
ទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ទេ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។ ឃានាយតនៈ របស់សត្វជាប្រាថ្នាចរៈទាំង
នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
បច្ច័យភព ក្នុងបញ្ចវេក្ខារភព និងពួកអសព្វាសត្វ និងពួកអប្បព្រហ្ម
ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ

នុប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៤០២] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ បញ្ចវេក្ខារេ
 បច្ឆិមភវីកានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជិស្សតិ រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

[៤០៣] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អរូបានំ
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ មនា-
 យតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនា-
 យតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មចំណីក យមកៈ

នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៤០២] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឡើយ ។ ចក្ខុយតនៈ របស់អសព្វាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង រូបាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឡើយ ។ អើ ។

[៤០៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឡើយ ។ ចក្ខុយតនៈ របស់អរូបព្រហ្មទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព និងរបស់អសព្វាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង មនាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឡើយ ។ អើ ។

[៤០៤] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អសញ្ញា-
 សត្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

[៤០៥] យស្ស យត្ថ យាធាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ រូចាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូចាវចរានំ
 តេសំ តត្ថ យាធាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេ-
 សំ តត្ថ រូចាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ បញ្ចវេកាវេ បច្ឆិម-
 ភវិកានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ យាធាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ រូចាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ រូចាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ យាធាយតនំ
 នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

[២០២] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ឬ ។ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ នឹងអប្បប្រាហ្មទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកសត្វ ដែល
 កើតក្នុងបច្ច័យកតទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិន
 កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់
 សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេឬ ។ អើ ។

[២០៣] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ឬ ។ ឃានាយតនៈ របស់សត្វជាទ្រព្យវចរៈទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យកត ក្នុងបញ្ចវេការភព និង
 ពួកអប្បប្រាហ្ម ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើងផង រូបាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃា-
 នាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេឬ ។ អើ ។

[៤០៦] យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូចាវចរំ
 អរូចាវចរំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិម-
 ភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជិស្សតិ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

[៤០៧] យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។
 រូចាវចរំ អរូចាវចរំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ
 នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជិស្សតិ ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៤០៦] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេឬ ។ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាប្រាថ្នាៈ និងអប្រាថ្នាៈទាំង
 នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ចមកតា និងអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ឃានាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃា-
 នាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេឬ ។ អើ ។

[៤០៧] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ឬ ។ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាប្រាថ្នាៈ និងអប្រាថ្នាៈទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ចមកតាទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹង
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់
 សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេឬ ។ អើ ។

(៤០៨) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អរូបា
 តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ
 តត្ថ រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ មនាយតនញ្ច នុ-
 ប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ
 នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិ-
 មភវីកានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ
 រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៤០៩) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អរូបា
 តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ តត្ថ
 រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិវត្តិវិរៈ ឧប្បាទវិរៈ

[៤០៨] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។
 រូបាយតនៈ របស់អរូបប្រហូតាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ រូបាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភពទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងផង មនាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។
 មនាយតនៈ របស់សត្វសព្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ មនាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភពទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងផង រូបាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៤០៩] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ។ រូបាយតនៈ របស់អរូបប្រហូតាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ រូបាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភពទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

(២០០) យស្ស យត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អសញ្ញា-
សត្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ
ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ បដិមករិ-
កានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ធម្មា-
យតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ មនាយតនំ
នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

(២០១) យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
សោតាយតនំ ឧប្បជ្ជត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន សោតាយតនំ ឧប្បជ្ជត្ថ តស្ស ចក្ខាយតនំ
ឧប្បជ្ជតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ អចក្កកានំ ឧបប-
ដ្ឋន្តានំ តេសំ សោតាយតនំ ឧប្បជ្ជត្ថ នោ ច តេសំ
ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ ឧបបដ្ឋន្តានំ តេសំ
សោតាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេឬ ។ អើ ។

[៤១០] មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
ទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
ឬ ។ មនាយតនៈ របស់អស្សាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ មនាយតនៈ របស់ពួកសត្វទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័ម-
ភព នឹងមិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទី
នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើត
ឡើង ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះទេឬ ។ អើ ។

[៤១១] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង សោតាយ-
តនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចក្ខុយតនៈ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមាន
ចក្ខុ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
កើតឡើងហើយ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ សោតាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងផង ។

(២០២) យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ឃានាយតនំ ។ បេ ។ រូចាយតនំ មនាយតនំ ធម្មា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈ-
 តីតិ ។ សព្វេសំ ចរុន្តានំ អបក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ចក្ខា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សបក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២០៣) យស្ស ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 រូចាយតនំ ។ បេ ។ មនាយតនំ ធម្មាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចរុន្តានំ អឃានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ធម្មា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ឃានាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈតិ សឃានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ធម្មាយ-
 តនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ឃានាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

[៤១២] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ឃានាយតនៈ ។ បេ ។ រូបាយតនៈ មនាយតនៈ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងផង ។

[៤១៣] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង រូបាយតនៈ ។ បេ ។ មនាយតនៈ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ឃានាយតនៈ កើតឡើងផង ។

(៤០៤) យស្ស រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតំ តស្ស ម-
 នាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតុ តស្ស រូបាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិតិ ។ សព្វេសំ បវន្តានំ អរូបកានំ ឧបប-
 ជ្ឈន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតុ នោ ច តេសំ
 រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតំ សរូបកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិតុ រូបាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិតិ ។

(៤០៥) យស្ស មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតំ តស្ស
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតុ តស្ស មនាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិតិ ។ សព្វេសំ បវន្តានំ អចិត្តកានំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតុ នោ ច តេសំ
 មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតំ សចិត្តកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិតុ មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិតិ ។

អភ័ធម្មបិដក យមកៈ

[៤១៤] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង មនាយតនៈ
 ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយដែរឬ ។ អើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ រូបា-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែល
 មិនមានរូប កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ កើតឡើងហើយ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង រូបាយតនៈ កើតឡើងផង ។

[៤១៥] មនាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ មនាយតនៈ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចិត្ត កាលច្បុក
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ
 តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែល
 ប្រកបដោយចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 កើតឡើងហើយផង មនាយតនៈ កើតឡើងផង ។

អាយតនយមកេ បរិវត្តិវិស្ស ឧប្បន្ទវិវាហ

[២០៦] យត្ថ ចក្ខុយាតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ មេ ។

[២០៧] យស្ស យត្ថ ចក្ខុយាតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សោតាយាតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សុទ្ធាវា-
 សានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខុយាតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ សោតាយាតនំ ឧប្បជ្ឈត្ថ វេត-
 វេសំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខុ-
 យាតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ សោតាយាតនញ្ច ឧប្បជ្ឈត្ថ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយាតនំ ឧប្បជ្ឈត្ថ តស្ស
 តត្ថ ចក្ខុយាតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ បញ្ចវេកាវា ច-
 វន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 តត្ថ សោតាយាតនំ ឧប្បជ្ឈត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ចក្ខុយាតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ តត្ថ សោតាយាតនញ្ច ឧប្បជ្ឈត្ថ ចក្ខុយាតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ ។

អាយតនយមកៈ បវត្តិវៈ ឧប្បាទាវៈ

[៤១៦] ចក្ខុយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៤១៧] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែសោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ
កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង
សោតាយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោ-
តាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ
របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិន
មានចក្ខុ កាលច្បុក ចាកបញ្ចវេការភព កាលចូលទៅ កាន់តាមវិចរ-
ភព សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួក
សត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ សោតាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុង
ទីនោះ ។

[២០៨] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ យាធាយតនំ ឧប្បជ្ឈត្តាតិ ។ រូបាវចរំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ លោ ច
 តេសំ តត្ថ យាធាយតនំ ឧប្បជ្ឈត្ថ សចក្កកានំ កា-
 មាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ យាធាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈត្ថ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ យាធាយតនំ ឧប្បជ្ឈត្ថ តស្ស តត្ថ ចក្ខា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ កាមាវចរា ចវន្តានំ អចក្ក-
 កានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ យាធា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈត្ថ លោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈតិ សចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេ-
 សំ តត្ថ យាធាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២០៩] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈត្តាតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៤១៨] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់កាប់ចរកត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាល
 ចូលទៅ កាន់កាប់ចរកត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
 ផង ឃានាយតនៈ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
 ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុក ចាកកាប់ចរកត កាលចូលទៅ កាន់
 កាប់ចរកត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចូលទៅ កាន់កាប់ចរ-
 កត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ចក្ខុ-
 យតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៤១៩] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

អាយតនយមកេ បរិវត្តិវស្ស ឧប្បាទវិវេ

សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខុយាតនំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតរេសំ
 សចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខុយាតនញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ រូបាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ ចក្ខុយាតនំ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ បញ្ចវេកាវា ចវន្តានំ អចក្កកានំ
 កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 រូបាយតនំ ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខុយា-
 តនំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 រូបាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ចក្ខុយាតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[២២០] យស្ស យត្ថ ចក្ខុយាតនំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ជិត្តតិ ។ សុទ្ធាវាសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខុយាតនំ ឧប្បជ្ជតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតរេសំ សចក្ក-
 កានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខុយាតនំ ឧប្បជ្ជតិ

អាយតនយមកៈ បរិវិភាគៈ ឧប្បាទៈ

ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែប្រាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ
កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
ផង ប្រាយតនៈ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
ប្រាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ
របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិន
មានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេក្ខន្ត កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរ-
ភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ ប្រាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ ប្រា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ចក្ខុយតនៈ កើត
ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៤២០] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
សត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ
កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង

មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិតិ ។ បញ្ចវេកាកាវា បវ្ថានំ អចក្កកានំ
 កាមាវចំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូទានំ តេសំ តត្ថ មនា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈិត នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ម-
 នាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិតិ ។

[៤២០] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត ឥតវេសំ ស-
 ចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិតិ ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត ។ យស្ស វា បន

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មនាយតនៈ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 មនាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិន
 មានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេការភព កាលចូលទៅ កាន់កាប់វេរភព
 និងពួកអរូបព្រហ្ម មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ចក្ខុយតនៈ
 កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៤២១] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវស ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង
 ធម្មាយតនៈ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត

យត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ជិតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ អចក្កកានំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិតី សចក្កកានំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ចក្ខា-
 យតនញ្ច ឧប្បជ្ជិតី ។

[៤២២] យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ជិតី
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ជិតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ជិតីតិ ។ កាមាវចរា ចវន្តានំ
 អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូបាវចរានំ
 តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ
 ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ជិតី សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ឃាណាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ជិតី ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិន
 មានចក្ខុ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ
 ផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២២២] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព្វ កាលចូល
 ទៅ កាន់កាមាវចរភព្វ និងពួកសត្វ ជាវត្ថុចរៈ រូបាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកប
 ដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង ឃានាយតនៈ
 កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៤២៣) យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈត្ថ តស្ស
 តត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ កាមាវចរា ច-
 វន្តានំ អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ រូចាវ-
 ចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈត្ថ
 ណោ ច តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សយា-
 នកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ឈត្ថ ឃាណាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៤២៤) យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈត្ថ តស្ស
 តត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 អយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈត្ថ ណោ ច តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៤២៣] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទី
 នោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុក ចាកកា-
 មាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព និងពួកសត្វ ជាអ្នកច្បុក
 និងជាអ្នកច្បុកចរៈ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយ-
 តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ឃានាយតនៈ កើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៤២៤] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរ
 ឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុក កាលចាប់
 បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

អាយតនយមកេ បរិគ្គិរាស្ស ឧប្បាទវិហ

សយា នកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច

ឧប្បជ្ឈិត្ត យា នាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិតំ ។

(៤២៥) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតំ

តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ

ឧបបជ្ឈន្តានំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ

រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតំ នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ

ឧប្បជ្ឈិត្ត ឥតវេសំ បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ

តត្ថ រូបាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិតំ មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស

តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ បញ្ចវេការាវា ចរន្តានំ

អរូបានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត នោ ច

តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតំ បញ្ចវេការំ ឧប-

បជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត រូបា-

យតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិតំ ។

អាយតនយមកៈ បរិច្ឆេទៈ ឧប្បាទៈ

ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ឃានាយតនៈ កើតឡើង
ផង ក្នុងទីនោះ ។

(៤២៥) រូបាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ
រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ
កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើត
ឡើងផង មនាយតនៈ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា រូប-
ាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
កាលច្យុត ចាកបញ្ចវេការភព និងពួកអរូបព្រហ្ម មនាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់
បញ្ចវេការភព មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង
រូបាយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មប្បដិកេ យមកំ

[៤២៦] យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ឆោ
 ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈត្ថ ឥតវេសំ សរូប-
 កានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈត្ថ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈត្ថ តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈត្តាតិ ។ សព្វេសំ ចរ្តន្តានំ អរូបកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈត្ថ ឆោ ច តេសំ
 តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សរូបកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈត្ថ រូបាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ ។

[៤២៧] យស្ស យត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ឆោ ច
 តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈត្ថ ឥតវេសំ សចិត្តកានំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៤២៦] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយរូប
 កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង ធម្មា-
 យតនៈ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មា-
 យតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិន
 មានរូប កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង រូបាយតនៈ
 កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៤២៧] មនាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចិត្ត

អាយតនយមកេ បរិវត្តិវាស្ស ឧប្បវាសោ

ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ភត្ត មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ
 ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ភត្ត មនាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ បរិវត្តានំ អចិត្តកានំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ តេសំ ភត្ត ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ
 ច តេសំ ភត្ត មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សចិត្តកានំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ភត្ត ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ
 មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៤២៨) យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស
 វា បន សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ចក្ខាយ-
 តនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ នត្ថិ ។

(៤២៩) យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ឃានាយតនំ ។ បេ ។ រូចាយតនំ មនាយតនំ ធម្ម-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈ-
 តិ ។ នត្ថិ ។

អាយតនយមកៈ បរិវត្តិវិរៈ ឧប្បាទវិរៈ

កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង
 ធម្មាយតនៈ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា មនាយតនៈ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែល
 មិនមានចិត្ត កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយ
 ចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
 ហើយផង មនាយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២២៨] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សោតា-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។
 មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

[២២៩] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឃានា-
 យតនៈ ។ បេ ។ ច្រាយតនៈ មនាយតនៈ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ចក្ខុយតនៈ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

[៤៣០] យស្ស ឃាតាយតនំ ។ បេ ។ រូបា-
យតនំ មធាយតនំ ទុប្បជ្ជិតំ តស្ស ធម្មាយតនំ ទុប្ប-
ជ្ជិតាតំ ។ ទុប្បជ្ជិតំ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ
ទុប្បជ្ជិតំ តស្ស មធាយតនំ ទុប្បជ្ជិតំ ។ នត្ថំ ។

[៤៣១] យត្ថ ចក្ខាយតនំ ទុប្បជ្ជិតំ ។ បេ ។

[៤៣២] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ទុប្បជ្ជិតំ
តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ ទុប្បជ្ជិតាតំ ។ បញ្ចវេកាវា
ចរន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
តត្ថ ចក្ខាយតនំ ទុប្បជ្ជិតំ ឆោ ច តេសំ តត្ថ
សោតាយតនំ ទុប្បជ្ជិតំ សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ
អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច
ទុប្បជ្ជិតំ សោតាយតនញ្ច ទុប្បជ្ជិតំ ។ យស្ស
វា បន យត្ថ សោតាយតនំ ទុប្បជ្ជិតំ តស្ស
តត្ថ ចក្ខាយតនំ ទុប្បជ្ជិតំ ។ សុទ្ធាវាសំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ ទុប្ប-
ជ្ជិតំ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ទុប្បជ្ជិតំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៤៣០] ឃានាយតនៈ ។ បេ ។ រូបាយតនៈ មនាយតនៈ
 របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយ-
 តនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ មនាយតនៈ របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

[៤៣១] ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៤៣២] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេការភព
 កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែសោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុង
 សុទ្ធាវាស ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអប្បព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង សោតាយតនៈ មិនកើតឡើងហើយផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស សោតា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុ-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

អាយតនយមកេ បរិគ្គិរិស្ស ឧប្បាទវិហារ

សុទ្ធាវសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ
តេសំ តត្ថ យោនាយតនញ្ច ធុប្បជ្ជិត្ត ចក្ខាយតនញ្ច
ធុប្បជ្ជិតិ ។

(២៣៣) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ធុប្បជ្ជិតិ
តស្ស តត្ថ យោនាយតនំ ធុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ កាមាវចរា
បរិនិព្វានំ អធិក្ខកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
តត្ថ ចក្ខាយតនំ ធុប្បជ្ជិតិ នោ ច តេសំ តត្ថ យោ-
នាយតនំ ធុប្បជ្ជិត្ត រូចាវចរា បរិនិព្វានំ អសញ្ញាសត្តានំ
អរូចានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច ធុប្បជ្ជិតិ យោ-
នាយតនញ្ច ធុប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ យោ-
នាយតនំ ធុប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ធុប្បជ្ជ-
ិតិ ។ រូចាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យោនា-
យតនំ ធុប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ
ធុប្បជ្ជិតិ រូចាវចរា បរិនិព្វានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ
តេសំ តត្ថ យោនាយតនញ្ច ធុប្បជ្ជិត្ត ចក្ខាយតនញ្ច
ធុប្បជ្ជិតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិគ្គិរៈ ឧប្បាសៈ

ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវស ពួកអសព្វាសត្វ និងពួក
អរូបព្រហ្ម សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង
ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៤៣៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព
កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
ជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលច្បុត ចាករូបាវចរ-
ភព ពួកអសព្វាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលច្បុត ចាក
រូបាវចរភព ពួកអសព្វាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ឃានាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងផង
ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មប្បដិកេ យមកំ

(២៣២) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជត្តាតិ ។ បញ្ចវេកាវា
 ចវន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញ-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជត្ថ សុទ្ធាវសេ បរិ-
 និព្វន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្ប-
 ជ្ជតិ រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជត្ថ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 រូបាយតនំ នុប្បជ្ជត្ថ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជត្តាតិ ។ សុទ្ធាវសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបា-
 យតនំ នុប្បជ្ជត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 នុប្បជ្ជតិ សុទ្ធាវសេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបានំ តេសំ
 តត្ថ រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២៣២) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុក ចាកបញ្ចេញការភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង រូបាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស និងពួកអរូបព្រហ្ម រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៣៥] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជត្តាតិ ។ បញ្ចវេកាវា
 ចរន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូចានំ
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជត្ថ សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ
 មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជត្ថ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មនាយតនំ នុប្បជ្ជត្ថ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ មនា-
 យតនំ នុប្បជ្ជត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 នុប្បជ្ជតិ សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជតិ ។

[២៣៦] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជត្តាតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បទារៈ

[៤៣៥] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេការភព កាល
ចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាល
បរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវស និងពួកអសញ្ញាសត្វ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មនាយតនៈ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុង
ទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវស មនាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាល
បរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវស និងពួកអសញ្ញាសត្វ មនាយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងផង ក្នុង
ទីនោះ ។

[៤៣៦] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

សព្វេសំ ចរុត្តានំ អចក្ខុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិតំ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មា-
 យតនំ នុប្បជ្ជិតុ សុទ្ធាវសេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិតំ ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិតុ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិតុ តស្ស
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិតិតំ ។ សុទ្ធាវសំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិតុ នោ ច
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិតុ សុទ្ធាវសេ បរិ-
 និព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិតុ ចក្ខា-
 យតនញ្ច នុប្បជ្ជិតំ ។

(២៣៧) យស្ស យត្ថ យាធាយតនំ នុប្បជ្ជិតំ
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិតិតំ ។ កាមាវចរា
 ចរុត្តានំ អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 រូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ យាធាយតនំ នុប្បជ្ជិតុ នោ
 ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិតុ សុទ្ធាវសានំ
 អរូបានំ តេសំ តត្ថ យាធាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិតំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុ-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។
 ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិ-
 និព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៤៣៧) ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុក ចាកកាមាវចរភព
 កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព និងពួកសត្វវារូបាវចរៈ ឃានាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឃានាយតនៈ
 របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្មទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង

អាយតនយមកេ បរិនិរុទ្ទ ឧប្បាទវិហ

រូបាយតនក្ខ ទុប្បជ្ជិត ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 រូបាយតនំ ទុប្បជ្ជិត តស្ស តត្ថ ឃានាយតនំ ទុប្បជ្ជ-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។

(២៣៨) យស្ស យត្ថ ឃានាយតនំ ទុប្បជ្ជិត
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ទុប្បជ្ជិតតិ ។ កាមាវចរា
 ចវន្តានំ អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូបា-
 វចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឃានាយតនំ ទុប្ប-
 ជ្ជិតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ទុប្បជ្ជិត
 សុទ្ធាវាសានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ឃា-
 នាយតនក្ខ ទុប្បជ្ជិត មនាយតនក្ខ ទុប្បជ្ជិត ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ ទុប្បជ្ជិត តស្ស
 តត្ថ ឃានាយតនំ ទុប្បជ្ជិតតិ ។ អាមន្តា ។

(២៣៩) យស្ស យត្ថ ឃានាយតនំ ទុប្បជ្ជិត
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ទុប្បជ្ជិតតិ ។ សព្វេសំ
 ចវន្តានំ អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឃា-
 នាយតនំ ទុប្បជ្ជិតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ
 ទុប្បជ្ជិត សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ ឃានាយតនក្ខ

អាយតនយមកៈ បរិគ្គារៈ ឧប្បាទារៈ

រូបាយតនៈ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត

រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឃានា-

យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេឬ ។ អើ ។

(៤៣៨) ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុង
ទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ

ទេឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុក ចាកកាមាវចរភព
កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព និងពួកសត្វ ជាប្រាជ្ញៈ និងជាអប្រាជ្ញៈ

ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនា-

យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ

ទេ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វាវស្សត្វ និងពួកអសត្វាសត្វទាំងនោះ

មិនកើតឡើងផង មនាយតនៈ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី

ណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេឬ ។ អើ ។

(៤៣៩) ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី

ណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ

ឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុក កាលចាប់

បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទី

នោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង

ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឃានាយតនៈ របស់សត្វាវស្សត្វទាំងនោះ

អភិធម្មបំណិកេ យមកំ

នុប្បជ្ជតិ ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជត្ត ។ យស្ស វា បន
យត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជត្ត តស្ស តត្ថ យាធាយតនំ
នុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២២០) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជត្តាតិ ។ បញ្ចវេកាវា
បវន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជត្ត សុទ្ធាវា-
សេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តា បវន្តានំ តេសំ តត្ថ
រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជត្ត ។
យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជត្ត តស្ស តត្ថ
រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ
អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ
នុប្បជ្ជត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តា បវន្តានំ តេសំ
តត្ថ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជត្ត រូបាយតនញ្ច នុប្ប-
ជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
ណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។ អើ ។

(២២០) រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
ឬ ។ ពួកសត្វ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេការភព និងពួកអរូបព្រហ្ម
រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស កាលច្បុត ចាកអសញ្ញា-
សត្វ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មនាយ-
តនៈ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនា-
យតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។ ពួកសត្វ កាលចូល
ទៅ កាន់សុទ្ធាវាស កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ មនាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាល
បរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស កាលច្បុត ចាកអសញ្ញាសត្វ មនាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង រូបាយតនៈ មិនកើតឡើង
ផង ក្នុងទីនោះ ។

អាយតនយមរោ បរិក្ខារវិស្ស ឧប្បាទវារោ

[២២០] យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជត្តាតិ ។ សព្វេសំ
 បរិញ្ញាតំ អរូបកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបា-
 យតនំ នុប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជត្ថ សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជតិ ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជត្ថ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជត្ថ តស្ស តត្ថ រូបា-
 យតនំ នុប្បជ្ជត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជត្ថ ឆោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយ-
 តនំ នុប្បជ្ជតិ សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជត្ថ រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

[២២២] យស្ស យត្ថ មនាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជត្តាតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិត្តិវាៈ ឧប្បាទវាៈ

[៤៤១] ប្រាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានរូប កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ ប្រាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស ប្រាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ប្រាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែប្រាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ប្រាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៤៤២] មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ បរិដ្ឋានំ អចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ មនាយតនំ ធុប្បជ្ជិតំ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មា-
 យតនំ ធុប្បជ្ជិតុ សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ
 មនាយតនញ្ច ធុប្បជ្ជិតំ ធម្មាយតនញ្ច ធុប្បជ្ជិតុ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ធុប្បជ្ជិតុ តស្ស
 តត្ថ មនាយតនំ ធុប្បជ្ជិតិតំ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧបប-
 ជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ធុប្បជ្ជិតុ នោ ច
 តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ធុប្បជ្ជិតុ សុទ្ធាវាសេ បរិ-
 និព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច ធុប្បជ្ជិតុ មនា-
 យតនញ្ច ធុប្បជ្ជិតុ ។

(២២៣) យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិតំ តស្ស
 សោតាយតនំ ឧប្បជ្ជិតស្សិតិតំ ។ បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ច-
 វេការំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិ-
 និព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ជិតំ នោ ច តេសំ សោតាយតនំ ឧប្បជ្ជិតស្សិតិតំ ឥត-
 រេសំ សចក្ខកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកសត្វ ដែលមិនមានចិត្ត ទាំងអស់ កាលចូលទៅ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស មនាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះឡើយ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងហើយផង មនាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៤៤៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង សោតា-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែល
 កើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេកាករភព ពួកសត្វណា ចូល
 ទៅកាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន ពួកសត្វនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែសោតាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ ដែលប្រកប
 ដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ

ឧប្បជ្ឈតិ សោតាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ ស ព្វសំ ចវន្តានំ អចក្កកានំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 នោ ច តេសំ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សចក្កកានំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ សោតាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២២២) យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 យានាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិមគវិកានំ បញ្ច-
 វេការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច អ្វ្យាវចរំ អ្វ្យាវចរំ(១)
 ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ យានាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ យានាយតនញ្ច ឧ-
 ប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យានាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ ស ព្វសំ
 ចវន្តានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ យានា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្ខាយតនំ

អាយតនយមកៈ បរិវត្តិវរៈ ឧប្បាទវរៈ

កើតឡើងផង សោតាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
 នោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាល
 ច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 កើតឡើង តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួក
 សត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ សោតាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងផង ។

(២២២) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ឃានាយតនៈ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័ម-
 ភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេក្ខនភព សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ
 កាន់រូបាវចរភព នឹងអរូបាវចរភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន ពួកសត្វនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែ
 ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វក្រៅ
 នេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង ឃានាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុ-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែល
 មិនមានចក្ខុ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ

ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យាណ-
យតនញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៤ : ៥) យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
រូបាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បច្ឆិមភវិកាណំ បញ្ច-
វេការំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិ-
និព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្ខាយ-
តនំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ ឥតវេសំ សចក្កកាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ច-
ក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ រូបាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
យស្ស វា បន រូបាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ច-
ក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ អ-
ចក្កកាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
នោ ច តេសំ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកាណំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្ខា-
យតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ
ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ
កើតឡើងផង ។

(៤៤៥) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង រូបាយតនៈ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
បច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេកាកភព សត្វទាំងឡាយណា ចូល
ទៅ កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន ពួកសត្វនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ
កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង
រូបាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់
សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរ
ឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្យុត កាលចាប់បដិ-
សន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែចក្ខុយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ
កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង
ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងផង ។

(២២៦) យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈស្សតីតិ ។ បន្តិមភវីកានំ បញ្ចវេ-
 ការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 នោ ច តេសំ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈស្សតិ ឥតវេសំ
 សចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច ឧ-
 ប្បជ្ឈតិ មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧ-
 ប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្ខា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២២៧) យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈស្សតីតិ ។ បន្តិមភវីកានំ
 បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ

អាយតនយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

(២២៦) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង មនាយតនៈ របស់
សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាល
ចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វក្រៅ
នេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង មនាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយ
យ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមាន
ចក្ខុ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងកើតឡើង តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងផង ។

(២២៧) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ធម្មាយតនៈ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័ម-
ភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ

ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេ-
សំ សុចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច
ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈ-
តីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
តេសំ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្ខា-
យតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សុចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២២៨] យស្ស ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បន្តិមភវីកានំ កាមាវចរំ
ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ^(១) តេសំ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
នោ ច តេសំ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ ស-
ឃានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ឃាណាយតនញ្ច ឧប្ប-
ជ្ឈតិ រូបាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន

១ ឧ. យេ ច អរូបំ ។ ល។ ឧបបជ្ឈន្តានន្តិ ន ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កើតឡើង តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
 ពួកសត្វក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុ-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែល
 មិនមានចក្ខុ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងផង ។

[២២៨] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង រូបាយ-
 តនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែល
 កើតក្នុងបច្ចុមភព កាលចូលទៅ កាន់កាប់វិចារភព សត្វទាំងឡាយណា
 ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែរូបាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ ដែលប្រកប
 ដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 កើតឡើងផង រូបាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត

រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ឃានាយតនំ ឧប្ប-
ជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ បវន្តានំ អយានកានំ ឧបបជ្ឈ-
ន្តានំ តេសំ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
តេសំ រូបាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឃានាយតនញ្ច
ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២២៧) យស្ស ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ កាមា-
វចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ
ច តេសំ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ សយា-
នកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ឃានាយតនញ្ច ឧប្ប-
ជ្ឈតិ មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ឃានាយតនំ ឧប្ប-
ជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ បវន្តានំ អយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
តេសំ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ឃា-
នាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
តេសំ មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឃានាយតនញ្ច
ឧប្បជ្ឈតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិច្ឆេទៈ ឧប្បាទៈ

រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឃានាយតនៈ របស់សត្វ
នោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានឃានៈ
កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
កើតឡើង តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ កើតឡើងផង ។

(២២៩) ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង មនាយតនៈ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
បច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាច្ឆរភព ឃានាយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ កើតឡើង តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត
ឡើងទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ
ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង មនាយតនៈ នឹង
កើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើត
ឡើង ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់
ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ
មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ កើត
ឡើងផង ។

(២៥០) យស្ស ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ កាមាវចំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ សឃានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ឃាណាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចរុន្តានំ អយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សឃានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឃាណាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២៥១) យស្ស វុចាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស មណាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចកោកាវ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ វុចាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ មណាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ សរូបកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ វុចាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ មណាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន មណាយតនំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៤៥០) ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាប់វេចរកព ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បក កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ កើតឡើងផង ។

(៤៥១) រូបាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការកព រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង មនាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា

អាយតនយមកេ បរិក្ខិតវិស្ស ឧប្បាទវិហោ

ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ភស្ស រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
 សព្វេសំ ចរិដ្ឋានំ អរូបកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ រូចាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈតិ សរូបកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ មនាយតនព្វា
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ រូចាយតនព្វា ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៤៥២) យស្ស រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ភស្ស ធម្មា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចវេការំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេ-
 សំ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ សរូបកានំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ តេសំ រូចាយតនព្វា ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មាយតនព្វា
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈ-
 ិស្សតិ ភស្ស រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ច-
 រិដ្ឋានំ អរូបកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ស-
 រូបកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនព្វា ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ រូចាយតនព្វា ឧប្បជ្ឈតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បទារៈ

នឹងកើតឡើង រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ
ទាំងអស់ ដែលមិនមានរូប កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ
មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង រូបាយតនៈ
កើតឡើងផង ។

(២៥២) រូបាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ធម្មាយតនៈ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័ម-
ភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
កើតឡើង តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួក
សត្វក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយ
យ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង រូបាយតនៈ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមាន
រូប កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
កើតឡើង តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួក
សត្វ ដែលប្រកបដោយរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង រូបាយតនៈ កើតឡើងផង ។

[២៥៣] យស្ស មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ធម្មា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ធម្មា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ សច្ចត្តកានំ ឧបបជ្ឈ-
 ន្តានំ តេសំ មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ តស្ស មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចវន្តានំ អច្ចត្តកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 សច្ចត្តកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២៥៤] យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។

អភិធម្មបំណង យមកៈ

[៤៥៣] មនាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័-
 មភព កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
 តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វក្រៅ
 នេះ ដែលប្រកបដោយចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ កើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង មនាយតនៈ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមាន
 ចិត្ត កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងកើតឡើង តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួក
 សត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង មនាយតនៈ កើតឡើងផង ។

[៤៥៤] ចក្ខុយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(២៥៥) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈស្សតីតិ ។ បច្ឆិមកវិកានំ
 បញ្ចវេកាវំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈស្សតិ ឥតវេសំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ សោតាយតនញ្ច ឧ-
 ប្បជ្ឈស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
 បញ្ចវេកាវា បវន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចំ ឧបប-
 ជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈស្សតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សចក្កកានំ ឧ-
 បបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ សោតាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈស្សតិ
 ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

[២៥៥] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ បណ្តា
 ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ចក្ខុ-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែសោតាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ
 ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ កើតឡើងផង សោតាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេការភព កាលចូល
 ទៅ កាន់កាមាច្ឆរភព សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ
 កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២៥៦] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
តស្ស តត្ថ យាធាយតនំ ឧប្បជ្ឈស្សតីតិ ។ បច្ឆិម-
ភវីកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ រូចាវចរំ ឧបបជ្ឈ-
ន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច
តេសំ តត្ថ យាធាយតនំ ឧប្បជ្ឈស្សតិ ឥតរេសំ
សចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ យាធាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈស្សតិ ។
យស្ស វា បន យត្ថ យាធាយតនំ ឧប្បជ្ឈស្សតិ
តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ កាមាវចរ
ចរន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
តត្ថ យាធាយតនំ ឧប្បជ្ឈស្សតិ នោ ច តេសំ
តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សចក្កកានំ កាមាវ-
ចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ យាធាយតនញ្ច ឧប្ប-
ជ្ឈស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២៥៦) ចក្ខុយាតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 យានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព
 កាលចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព ចក្ខុយាតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ តែយានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាល
 ចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ចក្ខុយាតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើត
 ឡើងផង យានាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត យានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ចក្ខុយាតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 សត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាលចូល
 ទៅ កាន់កាមាវចរភព យានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយាតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចូលទៅ កាន់
 កាមាវចរភព យានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង
 ចក្ខុយាតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អាយតនយមកេ បរិវាស្ស ឧប្បទាហ

(២៥៧) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិម-
ភវីកានំ បញ្ចវេកាវំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយ-
តនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ សចក្កកានំ ឧបប-
ជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ រូបា-
យតនញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
រូបាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្ប-
ជ្ជតីតិ ។ បញ្ចវេកាវា បវន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវ-
ចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយ-
តនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ
ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបា-
យតនញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិត្តិវរៈ ឧប្បាទវរៈ

[២៥៧] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា

រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ បណ្តា

ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបដិសន្ធិ កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព

ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ

របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ

ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង

នោះ កើតឡើងផង រូបាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ

យ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុ

យតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែល

មិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេការភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ កាល

ចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើត

ឡើង ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង

ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ

រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ កើត

ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៥៨) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិម-
 ភវីកានំ បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនា-
 យតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ មនា-
 យតនញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មនាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បញ្ចវេការា បវន្តានំ អចក្កកានំ កា-
 មាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៥៩) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២៥៨) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ចក្ខុ-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅ
 នេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង មនាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេការ-
 ភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព និងពួកអរូបព្រហ្ម មនាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកប
 ដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 កើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៥៩) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

អាយតនយមកេ បរិនិរុទ្ទ ឧប្បាទវារោ

បដ្ឋិបកវិការំ បញ្ចវោការំ ឧបបជ្ឈន្តំ តេសំ តត្ថ
 ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ឈ-
 ន្តំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មា-
 យតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តំ អចក្កកានំ ឧប-
 បជ្ឈន្តំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សចក្កកានំ
 ឧបបជ្ឈន្តំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២២០) យស្ស យត្ថ យោនាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិវិញ្ញាណៈ ឧប្បាទាវរៈ

ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព
 ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ
 ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ កើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្យុត កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុ-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៤៦០] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា

រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បច្ឆិមភវីកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ រូចាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ សឃានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ឃានាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ រូចាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ រូចាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
 កាមាវចរា ចវ្តានំ អឃានកានំ កាមាវចរំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ រូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ រូចាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 សឃានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ រូចាយត-
 នញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឃានាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២៦០) យស្ស យត្ថ ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ កា-
 មាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 ឆោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ឃា-
 នាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ
 ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង រូបាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរ
 ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព
 កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព នឹងពួករូបាវចរសត្វ រូបាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកប
 ដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 កើតឡើងផង ឃានាយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២២១] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ឃានាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ

អាយតនយមកេ បរិវត្តិវស្ស ឧប្បាទវំហេ

សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានា-
 យតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ យានាយតនំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ កាមាវចរា
 ចវន្តានំ អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូចា-
 វចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ យានាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ
 សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[២២២] យស្ស យត្ថ យានាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមក-
 វិកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានា-
 យតនំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ យានាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ យានាយតនំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បទារៈ

ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ កើតឡើងផង មនាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់
កាមាវចរភព នឹងពួកអប្បាវចរសត្វ នឹងពួកអប្បាវចរសត្វ មនាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយ
ឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើត
ឡើងផង ឃានាយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២២២] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចុមភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ឃា-
នាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ
ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ កើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
ណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ ចរ្តន្តានំ អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 យានាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានាយត-
 នញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២២៣) យស្ស យត្ថ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ
 បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ បញ្ចវេការំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូចាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មនាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូចាយតនំ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ បញ្ចវេការាវ ចរ្តន្តានំ អរូចានំ^(១) តេសំ
 តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 រូចាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូចាយតនញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ។

១ ឧ. អរូបកានំ ឧប្បជ្ជន្តានន្តិ ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបំណិក យមកៈ

ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រ-
 កបដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៦៣) រូបាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព កាល
 ចូលទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព រូបា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង មនាយតនៈ នឹងកើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេការភព និងពួកអរូប-
 ព្រាហ្ម មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែ
 រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងកើតឡើងផង រូបាយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២២២) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ
 បញ្ចវេកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈស្សតិ
 ឥតវេសំ សរូបកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបា-
 យតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈស្សតិ តស្ស
 តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ បរិន្តានំ អរូ-
 បកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 សរូបកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈស្សតិ រូបាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២២៣) យស្ស យត្ថ មនាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈស្សតីតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទៈ

[២២២] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេក្ការភព រូបា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ ដែល
 ប្រកបដោយរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើត
 ឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិន
 មានរូប កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង រូបាយតនៈ កើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២២៥] មនាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

បច្ឆិមភវីកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ ឥតរេសំ សច្ចិត្តកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ
 អច្ចិត្តកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 សច្ចិត្តកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[២២២] យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ
 អចក្ខកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ នោ ច តេសំ សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បញ្ច-
 វេការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ ដែលប្រកប
ដោយចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើត
ឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា មនាយតនៈ
របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែល
មិនមានចិត្ត កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត កាល
ចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង មនា-
យតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៤៦៦] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សោតា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែល
មិនមានចក្ខុ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនកើតឡើង តែសោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
ជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការ-
ភព នឹងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព ពួកសត្វណា

អាយតនយមកេ បរិក្ខិវស្ស ឧប្បទវាហេ

អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរុន្តានំ តេសំ
 ចក្ខុយាតនញ្ច ទុប្បជ្ជតិ សោតាយតនញ្ច ទុប្បជ្ជ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន សោតាយតនំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ចក្ខុយាតនំ ទុប្បជ្ជតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ
 បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោតា-
 យតនំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្ខុយាតនំ ទុប្ប-
 ជ្ជតិ បញ្ចវេការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ
 យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ច-
 រុន្តានំ តេសំ សោតាយតនញ្ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ចក្ខុ-
 យតនញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ។

[២៦៧] យស្ស ចក្ខុយាតនំ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស
 យាធាយតនំ ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចរុន្តានំ
 អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្ខុយាតនំ ទុប្ប-
 ជ្ជតិ នោ ច តេសំ យាធាយតនំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ បញ្ច-
 វេការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

ចូលទៅកាន់អរូបកតហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត
 ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង សោតាយតនៈ នឹង
 មិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា
 នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឡើយ ។
 បណ្ណាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការកត
 ពួកសត្វណា ចូលទៅកាន់អរូបកតហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើង តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ
 បណ្ណាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការកត និងពួកសត្វ ដែល
 កើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងអរូបកត ពួកសត្វណា ចូលទៅកាន់អរូបកតហើយ
 នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត សោតាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។

[៤៦៧] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឃាន-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងដែរឡើយ ។ ពួកសត្វទាំងអស់
 ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្ណាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេ-
 ការកត និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងអរូបកត ពួកសត្វណា

រូបាវចរំ អរូបាវចរំ ឧបបដ្ឋិតា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 ចវន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច ទុប្បជ្ឈតិ ឃានាយ-
 តនញ្ច ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា មន ឃានាយ-
 តនំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ទុប្បជ្ឈតីតិ ។
 បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចវេការំ ឧបបដ្ឋិតានំ យេ ច
 រូបាវចរំ អរូបាវចរំ ឧបបដ្ឋិតា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 ឧបបដ្ឋិតានំ តេសំ ឃានាយតនំ ទុប្បជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ ចក្ខាយតនំ ទុប្បជ្ឈតិ បញ្ចវេការេ បរិ-
 និព្វត្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច រូបាវចរំ
 អរូបាវចរំ^(១) ឧបបដ្ឋិតា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ
 តេសំ ឃានាយតនញ្ច ទុប្បជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច
 ទុប្បជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងកាន់អរូបាវចរភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន
សត្វទាំងនោះ កាលច្បុក ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើងផង ឃានាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាង
ទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
បច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ
កាន់រូបាវចរភព និងកាន់អរូបាវចរភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ បណ្តា
ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើត
ក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព ពួកសត្វណា ចូលទៅកាន់រូបាវចរភព និង
កាន់អរូបាវចរភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុក ឃា-
នាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ មិន
កើតឡើងផង ។

(២៦៨) យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ អ-
 ចក្ខុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ បញ្ចវេកាវេ
 បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច អរូបំ
 ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ
 ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្ខា-
 យតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចវេកាវំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តេសំ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ បញ្ចវេកាវេ
 បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច អរូបំ
 ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ
 រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិច្ឆេទៈ ឧប្បាទៈ

(៤៦៨) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង រូបា-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ។ ពួកសត្វទាំងអស់
 ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្យុត កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព
 និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព ពួកសត្វណា ចូល
 ទៅកាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្យុត ចក្ខុ-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង រូបាយតនៈ នឹងមិន
 កើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹង
 មិនកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរ ។
 បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការ-
 ភព ពួកសត្វណា ចូលទៅកាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំង
 នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 កើតឡើង តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ទេ បណ្តាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព ពួកសត្វណា ចូលទៅកាន់អរូប-
 ភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្យុត រូបាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។

[៤៦៩] យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស ម-
 នាយតនំ នុប្បជ្ជស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ អចក្កុ-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ មនាយតនំ នុប្បជ្ជស្សតិ បញ្ចវេកានេ
 បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ ចក្ខាយត-
 នញ្ច នុប្បជ្ជតិ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន មនាយតនំ នុប្បជ្ជស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ
 នុប្បជ្ជតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចវេកានំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ តេសំ មនាយតនំ នុប្បជ្ជស្សតិ នោ ច តេសំ
 ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ បញ្ចវេកានេ បរិនិព្វន្តានំ
 អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជ-
 ស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

[៤៧០] យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 អចក្កុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២៦៩] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព ក្នុងអប្បភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មនាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព ក្នុងអប្បភព មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។

[២៧០] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ

នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 បញ្ចវេកាការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ
 ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវេ-
 កាវំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជតិ បញ្ចវេកាការេ
 បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ ធម្មាយត-
 នញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

(២៧០) យស្ស យាធាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 រូចាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ អ-
 យានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យាធាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជតិ នោ ច តេសំ រូចាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ កាមា-
 វចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ^(១) បច្ឆិមភ-
 វិកានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ

១ ឧ. អយំ ពាហេ ន ទិស្សតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

មិនកើតឡើង តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹង
 មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និង
 ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុ-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើត
 ក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ធម្មាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព
 និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព ធម្មាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។

[២៧១] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង រូបា-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់
 ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមា-
 វចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងក្នុង
 អរូបាវចរភព ពួកសត្វណា ចូលទៅកាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន

តេសំ វេទន្តានំ តេសំ យានាយតនញ្ច ទុប្បជ្ជតិ រូចា-
 យតនញ្ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន រូចាយ-
 តនំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស យានាយតនំ ទុប្បជ្ជតិ ។
 បច្ឆិមភវីកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច អរូបំ
 ឧបបជ្ជត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 រូចាយតនំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ យានាយតនំ
 ទុប្បជ្ជតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ
 បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជត្វា បរិនិព្វា-
 យិស្សន្តិ តេសំ វេទន្តានំ តេសំ រូចាយតនញ្ច ទុប្ប-
 ជ្ជតិ យានាយតនញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ។

[២៧២] យស្ស យានាយតនំ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស
 មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។
 សព្វេសំ វេទន្តានំ អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ យានាយតនំ ទុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 ធម្មាយតនំ ទុប្បជ្ជិស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សត្វទាំងនោះ កាលច្បុក ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងផង រូបាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឃានាយតនៈ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើត
 ក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាប់វចរភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ
 កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែឃានាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ កាល
 បរិនិព្វាន ក្នុងកាលវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុង
 រូបវចរភព និងក្នុងអរូបវចរភព ពួកសត្វណា ចូលទៅកាន់អរូបភព
 ហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុក រូបាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ។

(២៧២) ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
 មនាយតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើងទេ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុក
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើត
 ឡើងទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាលវចរភព និងពួកសត្វ

អាយតនយមកេ បរិច្ឆេទស្ស ឧប្បាទវិហេ

រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ ឃាណា-
 យតនញ្ច ធុប្បជ្ជតិ ធម្មាយតនញ្ច ធុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
 យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ធុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ឃាណាយតនំ ធុប្បជ្ជតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ កាមា-
 វចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ ធុប្បជ្ជិស្សតិ
 លោ ច តេសំ ឃាណាយតនំ ធុប្បជ្ជតិ កាមាវចរេ
 បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ
 តេសំ ធម្មាយតនញ្ច ធុប្បជ្ជិស្សតិ ឃាណាយតនញ្ច
 ធុប្បជ្ជតិ ។

(២៧៣) យស្ស រូចាយតនំ ធុប្បជ្ជតិ តស្ស
 មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ ធុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
 សព្វេសំ វេទន្តានំ អរូបកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 រូចាយតនំ ធុប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ ធុប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ បញ្ចវេកាការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវី-
 កានំ តេសំ រូចាយតនញ្ច ធុប្បជ្ជតិ ធម្មាយតនញ្ច
 ធុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ

អាយតនយមកៈ បវត្តិវាៈ ឧប្បទេវាៈ

ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងក្នុងអរូបាវចរភព ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វកាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងក្នុងអរូបាវចរភព ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។

[២៧៣] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មនាយតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានរូប កាលច្បុត កាលចាប់ បដិសុទ្ធ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចកោកាភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា

នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ បច្ឆិម-
 ភវីកានំ បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ
 នុប្បជ្ជិស្សតិ ឆោ ច តេសំ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 បញ្ចវេការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ
 ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

(២៧២) យស្ស មនាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ អ-
 ចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ មនាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 ឆោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ
 តេសំ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ធម្មាយតនញ្ច នុប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស មនាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ឆោ ច
 តេសំ មនាយតនំ នុប្បជ្ជតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ ធម្មា-
 យតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងមិនកើតឡើង រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត កាលចូលទៅ កាន់បញ្ច-
 វេការកត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែ
 រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ
 កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការកត និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័ម-
 កត ក្នុងអរូបកត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង រូបាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។

(២៧២) មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិន
 មានចិត្ត កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើង តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិន
 កើតឡើងទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន មនាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង មនាយតនៈ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើងផង មនាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។

អាយតនយមកេ បរិនិរុទ្ទ ឧប្បាទវិហ

[២៧៥] យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។

[២៧៦] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ នុប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បញ្ច-
 វេកាវា បរិនិរុទ្ធានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈ-
 ន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ នុប្បជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេកាវេ
 បរិនិរុទ្ធានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខា-
 យតនញ្ច នុប្បជ្ឈតិ សោតាយតនញ្ច នុប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយតនំ នុប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ
 បញ្ចវេកាវំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ
 នុប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ឈតិ បញ្ចវេកាវេ បរិនិរុទ្ធានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូ-
 ចានំ តេសំ តត្ថ សោតាយតនញ្ច នុប្បជ្ឈិស្សតិ ចក្ខា-
 យតនញ្ច នុប្បជ្ឈតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

[៤៧៥] ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៤៧៦] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។
ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បាត ចាកបញ្ចេញការភព កាលចូល
ទៅ កាន់កាមាចារភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះ តែសោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចេញ
ការភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង សោតាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុង
ទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិន
កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះទេ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់
បញ្ចេញការភព សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចេញការភព និងពួកអសញ្ញា
សត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត
ឡើងផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។

[២៧៧] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ យាធាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ កាមា-
 វេកា ចវន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ
 តត្ថ យាធាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វ-
 ន្តានំ រូបាវចរា ចវន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូបានំ តេសំ
 តត្ថ ចក្ខាយតនេព្វ នុប្បជ្ជតិ យាធាយតនេព្វ នុប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ យាធាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។
 បច្ឆិមភវីកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូបាវចរំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ^(១) តេសំ តត្ថ យាធាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ឆោ
 ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ កាមាវចរេ
 បរិនិព្វន្តានំ រូបាវចរា ចវន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូ-
 បានំ តេសំ តត្ថ យាធាយតនេព្វ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 ចក្ខាយតនេព្វ នុប្បជ្ជតិ ។

១ ឧ. រូបាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានន្តិ ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៤៧៧) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឡើយ ។
 ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុក ចាកកាមាវចរភព កាលចូល
 ទៅ កាន់កាមាវចរភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព
 កាលច្បុក ចាករូបាវចរភព ពួកអសព្វាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុ-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ នឹង
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់
 សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឡើយ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចុប្បន្នភព
 កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព
 ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែ
 ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ ឃានាយតនៈ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព កាល
 ច្បុក ចាករូបាវចរភព ពួកអសព្វាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ឃានាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើង
 ផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៧៨) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បញ្ចកេ-
 ការា បរិវាណំ អចក្កកាណំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ បញ្ចកេការេ
 បរិវិញ្ញាណំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជតិ រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 នុប្បជ្ជតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកាណំ បញ្ចកេការំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ បញ្ចកេការេ
 បរិវិញ្ញាណំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច នុប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

អាយតនយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទារៈ

(៤៧៨) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឡើយ ។

ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកបញ្ចេញការភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព នឹងពួកអសញ្ញាសត្វ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាទីនឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចេញការភព នឹងពួកអប្បប្រាហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង រូបាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឡើយ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចេញការភព រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចេញការភព នឹងពួកអប្បប្រាហ្ម រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៧៩) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជស្សតិ ។ បញ្ចវេកាការ ច-
វត្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូនានំ
តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
មនាយតនំ នុប្បជ្ជស្សតិ បញ្ចវេកាការ បរិនិព្វន្តានំ
អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជ-
ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ នុប្ប-
ជ្ជស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។
បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចវេកាការំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
មនាយតនំ នុប្បជ្ជស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខា-
យតនំ នុប្បជ្ជតិ បញ្ចវេកាការ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ
បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយ-
តនញ្ច នុប្បជ្ជស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៤៧៩) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។

ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកបញ្ចេញការភព កាលចូលទៅ កាន់កាប់វេចរកតា និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចេញការភព ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មនាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចេញការភព មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចេញការភព ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៨០) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ
បរិន្តានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខា-
យតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ប តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ
នុប្បជ្ជិស្សតិ បញ្ចវេការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បន្តិ-
មភវីកានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ
ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
យត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខា-
យតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ បន្តិមភវីកានំ បញ្ចវេការេ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
នោ ប តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ បញ្ច-
វេការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បន្តិមភវីកានំ តេសំ
តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច
នុប្បជ្ជតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិវត្តិវារៈ ឧប្បទាវារៈ

(៤៨០) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។ ពួកសត្វ
 ទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាល
 បរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបដិមភព ក្នុង
 អរូបភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ធម្មាយ-
 តនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបដិ-
 មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន
 ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបដិមភព ក្នុងអរូបភព
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៨០) យស្ស យត្ថ យាធាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ កាមា-
 វចរា ចវន្តានំ អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 រូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ យាធាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ឈិស្សតិ កាមាវចរេ
 បរិនិព្វន្តានំ រូបាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ អរូបានំ តេសំ
 តត្ថ យាធាយតនញ្ច នុប្បជ្ឈតិ រូបាយតនញ្ច នុប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ រូបាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ យាធាយតនំ នុប្បជ្ឈតីតិ ។
 បច្ឆិមភវីកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 រូបាយតនំ នុប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ យាធា-
 យតនំ នុប្បជ្ឈតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូបាវចរេ
 បច្ឆិមភវីកានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ឈិស្សតិ យាធាយតនញ្ច នុប្បជ្ឈតិ ។

អភិធម្មប្បដិក យមកៈ

[៤៨១] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឡើយ ។
ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុក ចាកកាយវិចារកត កាល
ចូលទៅ កាន់កាយវិចារកត នឹងពួកសត្វ ជាវិចារវិចារៈ ឃានាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាល
បរិនិព្វាន ក្នុងកាយវិចារកត ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងវិចារ-
វិចារកត នឹងពួកអរូបព្រហ្ម ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើងផង រូបាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឡើយ ។ ពួកសត្វ
ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត កាលចូលទៅ កាន់កាយវិចារកត រូបាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាល
បរិនិព្វាន ក្នុងកាយវិចារកត ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុង
វិចារវិចារកត នឹងពួកអរូបព្រហ្ម រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
មិនកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៨២) យស្ស យត្ថ យាធាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ មធាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ កាមាវ-
ចរា ចរន្តានំ អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ
រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ យាធាយតនំ
នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មធាយតនំ នុប្បជ្ជិ-
ស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ
បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ យាធាយ-
តនញ្ច នុប្បជ្ជតិ មធាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
វា បន យត្ថ មធាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ
យាធាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ កាមាវចរំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ មធាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ យាធាយតនំ នុប្បជ្ជតិ កាមា-
វចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ
អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មធាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិ-
ស្សតិ យាធាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

[២៨២] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បូត ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ពួកសត្វ ជាប្រាថ្នាចរៈ និងជាអប្រាថ្នាចរៈ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងប្រាថ្នាចរភព និងក្នុងអប្រាថ្នាចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មនាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងប្រាថ្នាចរភព និងក្នុងអប្រាថ្នាចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៨៣) យស្ស យត្ថ ឃានាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ សព្វេសំ
 ចរ្តានំ អឃានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឃា-
 នាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយ-
 តនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ
 អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ ឃានាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជតិ ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឃា-
 នាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ កាមាវចរំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ ឃានាយតនំ នុប្បជ្ជតិ កាមា-
 វចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ
 តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ឃានាយត-
 នញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៤៨៣) ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង បច្ច័ម-
 ភព ក្នុងរូបាវចរភព និងក្នុងអរូបាវចរភព ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេឬ ។ ពួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ធម្មា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែឃានា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព
 ក្នុងរូបាវចរភព និងក្នុងអរូបាវចរភព ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អាយតនយមកេ បរិច្ឆិទ្ធិវិស្ស ឧប្បាទវិកេ

(២៨២) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជស្សតិ ។ បញ្ច-
វេកាវា ចវន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ
នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជ-
ស្សតិ បញ្ចវេកាវេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមក-
វិកានំ អសញ្ញាសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបា-
យតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជស្សតិ ។
យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជស្សតិ តស្ស
តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។ បច្ឆិមកវិកានំ បញ្ច-
វេកាវំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ
តេសំ តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជស្សតិ នោ ច តេសំ
តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ បញ្ចវេកាវេ បរិនិព្វន្តានំ
អរូបេ បច្ឆិមកវិកានំ អសញ្ញាសត្តា ចវន្តានំ តេសំ
តត្ថ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជស្សតិ រូបាយតនញ្ច នុប្ប-
ជ្ជតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

(២៨២) រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឡើយ ។

ពួកសត្វ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេការភព និងពួកអរូបព្រហ្ម រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព និងពួកសត្វ កាលច្បុត ចាកអសញ្ញាសត្វ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មនាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឡើយ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព និងពួកសត្វ កាលច្បុត ចាកអសញ្ញាសត្វ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង រូបាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៨៥) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជស្សតីតិ ។ សព្វេសំ
 បរិដ្ឋានំ អរូបកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយ-
 តនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជស្សតិ បញ្ចវេកានេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិ-
 កានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ធម្មាយត-
 នញ្ច នុប្បជ្ជស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មា-
 យតនំ នុប្បជ្ជស្សតិ តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជតីតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវេកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ បញ្ចវេកានេ បរិនិព្វន្តានំ
 អរូបេ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច នុ-
 ប្បជ្ជស្សតិ រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៤៨៥] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។ ពួក
សត្វទាំងអស់ កាលប្បត្តិ និងពួកអរូបព្រហ្ម កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព
ក្នុងអរូបភព រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ធម្មាយ-
តនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ
របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វ
នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័ម-
ភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុង
បញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង រូបាយតនៈ មិន
កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៤៨៦] យស្ស យត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិតំ តស្ស
 តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិតំ ។ សព្វេសំ ចរិតានំ
 អចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជិតំ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិតំ
 បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិតំ ធម្មា-
 យតនញ្ច នុប្បជ្ជិតំ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មា-
 យតនំ នុប្បជ្ជិតំ តស្ស តត្ថ មនាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជិតំ ។ បច្ឆិមភវីកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិតំ ឆោ ច តេសំ តត្ថ មនា-
 យតនំ នុប្បជ្ជិតំ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយ-
 តនញ្ច នុប្បជ្ជិតំ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិតំ ។

[៤៨៧] យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិតំ តស្ស
 សោតាយតនំ ឧប្បជ្ជិតំ ។ បច្ឆិមភវីកានំ យេ
 ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចក្ខា-
 យតនំ ឧប្បជ្ជិតំ ឆោ ច តេសំ សោតាយតនំ
 ឧប្បជ្ជិតំ ឥតរេសំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច

អាយតនយមកៈ បរិវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

[៤៨៦] មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។ ពួកសត្វ
ទាំងអស់ ដែលមិនមានចិត្ត កាលប្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាល
បរិនិព្វាន មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ធម្មា-
យតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មនាយតនៈ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។ ពួកសត្វ ដែល
កើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
មែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង មនាយតនៈ មិន
កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៤៨៧] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សោតា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើត
ក្នុងបច្ច័មភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន
ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ តែសោតាយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ

ឧប្បជ្ជិតុ សោតាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជិតុស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន សោតាយតនំ ឧប្បជ្ជិតុស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(២៨៨) យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 ឃាតាយតនំ ឧប្បជ្ជិតុស្សតិ ។ បច្ឆិមកវិកានំ យេ
 ច រូចាវចរំ អរូចាវចរំ^(១) ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ ឃាតា-
 យតនំ ឧប្បជ្ជិតុស្សតិ ឥតរេសំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ជិតុ ឃាតាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជិតុស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន ឃាតាយតនំ ឧប្បជ្ជិតុស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(២៨៩) យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 រូចាយតនំ ឧប្បជ្ជិតុស្សតិ ។ បច្ឆិមកវិកានំ យេ ច
 អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ជិតុស្សតិ ឥត-
 រេសំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ រូចាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ជិតុស្សតិ ។ យស្ស វា បន រូចាយតនំ ឧប្បជ្ជិតុ-
 ស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កើតឡើងហើយផង សោតាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាង
ទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយដែរឬ ។ អើ ។

(២៨៨) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ឃានា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែល
កើតក្នុងបដិមភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរ-
ភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
ហើយ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុ-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ឃានាយតនៈ
នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹង
កើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយដែរឬ ។ អើ ។

(២៨៩) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ រូបា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែល
កើតក្នុងបដិមភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន
ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ តែរូបាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង រូបាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយ
យ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយដែរឬ ។ អើ ។

អាយតនយមកេ បរិវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

(២៩០) យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ។
 បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត នោ ច
 តេសំ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ឥតវេសំ តេសំ ចក្ខា-
 យតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ។
 យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តតិ តស្ស ចក្ខា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ។ អាមន្តា ។

(២៩១) យស្ស ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច
 អរូបំ ឧបបជ្ឈិត្តា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឃាណាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ឥត-
 វេសំ តេសំ ឃាណាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត រូចាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ។ យស្ស វា បន រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត-
 តស្ស ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ។ អាមន្តា ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

[៤៩០] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ មនា-
យតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។
ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកសត្វនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កើតឡើងហើយ
តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ធម្មាយតនៈ នឹង
កើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹង
កើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយដែរឬ ។
អើ ។

[៤៩១] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ រូបា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែល
កើតក្នុងបច្ច័មភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបកតាហើយ នឹងបរិ-
និព្វាន ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ តែរូបា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឃានាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង រូបាយតនៈ នឹងកើត
ឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹង
កើតឡើង ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយដែរឬ ។
អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២៩២) យស្ស ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្មត្តិ ។
 បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត ឆោ
 ច តេសំ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្មត្តិ ឥតវេសំ តេសំ
 ឃានាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត-
 ស្មត្តិ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត-
 ស្មត្តិ តស្ស ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។

(២៩៣) យស្ស រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្មត្តិ ។
 បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត ឆោ ច
 តេសំ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្មត្តិ ឥតវេសំ តេសំ
 រូបាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្តស្មត្តិ ។
 យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្មត្តិ តស្ស
 រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៤៩២) ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ មនា-
យតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរ
ឬ ។ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កើត
ឡើងហើយ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ធម្មា-
យតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់
សត្វណា នឹងកើតឡើង ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
ហើយដែរឬ ។ អើ ។

(៤៩៣) រូបាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ មនា-
យតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរ
ឬ ។ រូបាយតនៈ របស់ពួកសត្វនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កើត
ឡើងហើយ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ធម្មា-
យតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
ណា នឹងកើតឡើង រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ
ដែរឬ ។ អើ ។

អាយតនយមកេ បរិច្ឆេទវិស្ស ឧប្បាសវិញ

[២៩២] យស្ស មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ
 មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត ឆោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិត្ត ឥតវេសំ តេសំ មនាយតនញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ឈិត្ត ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ។ យស្ស វា បន
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តតិ តស្ស មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិ-
 ត្តតិ ។ អាមន្តា ។

[២៩៣] យត្ថ ចក្ខុយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ បេ ។

[២៩៤] យស្ស យត្ថ ចក្ខុយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ។ បញ្ចកេ-
 ការេ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខុយតនំ ឧ-
 ប្បជ្ឈិត្ត ឆោ ច តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 ឥតវេសំ បញ្ចកេការានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខុយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិត្ត សោតាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ សោតាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តតិ តស្ស
 តត្ថ ចក្ខុយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ។ អាមន្តា ។

អាយតនយមកៈ បរិវិញ្ញាបៈ ឧប្បាទាវៈ

[៤៩៤] មនាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ មនាយតនៈ របស់
ពួកសត្វនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កើតឡើងហើយ តែធម្មាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ធម្មាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។
មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង មនា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយដែរឬ ។ អើ ។

[៤៩៥] ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៤៩៦] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ដែរឬ ។ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកសត្វនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព
ក្នុងបញ្ចវេការភព កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែសោតាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកសត្វ
ជាបញ្ចវេការនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង សោតាយតនៈ នឹង
កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់
សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[២៩៧] យស្ស យត្ថ ចក្ខុយាតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ ឃានាយាតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្មតីតិ ។ កាមា-
 វេសេ បច្ឆិមភវីកានំ រូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខុ-
 យាតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ ឃានាយាតនំ
 ឧប្បជ្ឈិត្តស្មតី ឥតវេសំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ
 ចក្ខុយាតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ឃានាយាតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិ-
 ត្តស្មតី ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឃានាយាតនំ ។ បេ ។
 អាមត្តា ។

[២៩៨] យស្ស យត្ថ ចក្ខុយាតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ រូបាយាតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្មតីតិ ។ បញ្ចវេកាវេ
 បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខុយាតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 នោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយាតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្មតី ឥតវេសំ
 បញ្ចវេកាវេ តេសំ តត្ថ ចក្ខុយាតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត
 រូបាយាតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្តស្មតី ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 រូបាយាតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្មតី តស្ស តត្ថ ចក្ខុយាតនំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៤៩៧] ចក្ខុយាតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

ចក្ខុយាតនៈ របស់សត្វកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងកាមាវចារភព និងរបស់សត្វកសត្វ ជាបុប្ផាវចារនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែ

ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

ចក្ខុយាតនៈ របស់សត្វកសត្វជាតាមាវចារនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយ ផង ឃានាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។ អើ ។

[៤៩៨] ចក្ខុយាតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ចក្ខុយាតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងបញ្ចវេការភព កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុយាតនៈ របស់បញ្ចវេការសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង រូបាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយាតនៈ របស់សត្វនោះ

អាយតនយមកេ បរិក្ខិវរស្ស ឧប្បាទវិពេ

ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អសញ្ញាសត្វានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈិតុ បញ្ចវេកាវានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិតុ ។

(២៩៩) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតុ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បញ្ចវេកាវេ
 បច្ឆិមភវិតានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតុ
 នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ
 បញ្ចវេកាវានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិតុ
 មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អរូបានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិតុ បញ្ចវេកាវានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិតុ ។

អាយតនយមកៈ បរិច្ឆ័រៈ ឧប្បាទៈ

កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ប្រាយតនៈ របស់ពួកអស្សាសត្វ
 នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ប្រាយតនៈ របស់ពួកសត្វជាបញ្ចវេ-
 ការៈនោះ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងហើយផង ក្នុង
 ទីនោះ ។

(២៩៩) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងបញ្ចវេ-
 ការភព កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកសត្វជា
 បញ្ចវេការៈនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង មនាយតនៈ នឹង
 កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់
 សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មនាយតនៈ របស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនាយតនៈ របស់ពួកសត្វជាបញ្ចវេការៈ
 នោះ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទី
 នោះ ។

[៥០០] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្មិតិ ។ បញ្ចវេកាវេ
 បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 វោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត សតវេសំ
 បញ្ចវេកាវានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត
 ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្តស្មិតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្មិតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អសញ្ញសត្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្មិតិ វោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត បញ្ចវេកាវានំ តេសំ តត្ថ ធម្មា-
 យតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្តស្មិតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

[៥០១] យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្មិតិ ។ កាមាវចរេ
 បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត វោ
 ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្មិតិ សតវេសំ កាមាវ-
 ចរានំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត រូបាយតនញ្ច

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥០០] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងបញ្ចវេការភព កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុយតនៈ របស់បញ្ចវេការសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ធម្មាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ធម្មាយតនៈ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនឹងអរូបព្រហ្មទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ធម្មាយតនៈ របស់បញ្ចវេការសត្វនោះ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥០១] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងកាមាវចរភព កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានាយតនៈ របស់ពួកកាមាវចរសត្វនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង រូបាយតនៈ

ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ រូបាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ យាធាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។
 រូបាវចរនំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ យាធាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ថ កាមាវចរនំ
 តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យាធាយត-
 នញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ថ ។

(៥០២) យស្ស យត្ថ យាធាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ថ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ កាមាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ
 តត្ថ យាធាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ កាមាវចរនំ
 តេសំ តត្ថ យាធាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ថ ធម្មាយត-
 នញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយ-
 តនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ យាធាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈិតាតិ ។ រូបាវចរនំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ យាធាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិត្ថ កាមាវចរនំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យាធាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ថ ។

វាយតម្លៃមកៈ បន្តិកៈ ឧប្បាសៈ

នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់
សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបាយតនៈ របស់ពួកសត្វជាច្រើន
នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ រូបាយតនៈ របស់ពួកសត្វជាច្រើន
នឹងកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៥០២) ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា មនាយតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ដែល
កើតក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងកាមាវចរភព កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែ
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃា-
នាយតនៈ របស់ពួកសត្វជាច្រើននោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង
ធម្មាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់
សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ធម្មាយតនៈ របស់
ពួកសត្វជាច្រើននោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ធម្មាយតនៈ របស់
សត្វជាច្រើនទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ កើតឡើង
ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៥០៣) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ ។ បញ្ចវេកាការ
 បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ
 ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ជិ-
 ត្តស្មតិ ឥតវេសំ បញ្ចវេកាការំ តេសំ តត្ថ រូបា-
 យតនញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ តស្ស
 តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ ។ អរូបានំ តេសំ
 តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 រូបាយតនំ ឧប្បជ្ជិត្ត បញ្ចវេកាការំ ចរណំ តេសំ
 តត្ថ មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ រូបាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៥០៤) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ ។ បញ្ចវេកាការ បច្ឆិម-
 ភវីកានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ
 តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ ឥតវេសំ បញ្ចវេកាការំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥០៣] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 រូបាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងបញ្ចវេការភព
 និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែមនា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ រូបាយ-
 តនៈ របស់សត្វជាបញ្ចវេការៈទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង
 មនាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនា-
 យតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មនាយតនៈ របស់
 អរូបព្រហ្មទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនាយតនៈ របស់
 សត្វជាបញ្ចវេការៈទាំងនោះ កាលបច្ចុប្បន្ន នឹងកើតឡើងផង រូបាយតនៈ
 កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥០៤] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងបញ្ចវេ-
 ការភព កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ រូបាយតនៈ របស់ពួកសត្វជាបញ្ច-
 វេការៈ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង

អាយតនយមកេ បរិច្ឆេទវិស្ស ឧប្បាទវិហ

ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អរូបាទំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ប តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត
 បញ្ចវេកាវាទំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មា-
 យតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ រូបាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិត ។

(៥០៥) យស្ស យត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិមក-
 វិកាទំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត នោ ប
 តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតេសំ ច-
 តុវេកាវាទំ បញ្ចវេកាវាទំ តេសំ តត្ថ មនាយត-
 នញ្ច ឧប្បជ្ឈិត ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ ធម្មាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ប តេសំ តត្ថ
 មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត ចតុវេកាវាទំ បញ្ចវេកាវាទំ
 តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ មនាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិត ។

អាយតនយមកៈ បរិច្ឆ័ត្តិវៈ ឧប្បាទវៈ

ធម្មាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ធម្មាយតនៈ របស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ធម្មាយតនៈ របស់ពួកសត្វជាបញ្ចករៈ និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង រូបាយតនៈ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥០៥] មនាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ចុប្បន្ន កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាបគុរៈករៈ និងជាបញ្ចករៈករៈនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ធម្មាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ធម្មាយតនៈ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ធម្មាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាបគុរៈករៈ និងជាបញ្ចករៈករៈនោះ នឹងកើតឡើងផង មនាយតនៈ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥០៦] យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស
សោតាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តស្សីតិ ។ នត្ថំ ។ យស្ស វា
បន^(១) សោតាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស^(២) ចក្ខា-
យតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៥០៧] យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស
យានាយតនំ ។ បេ ។ រូបាយតនំ មនាយតនំ ធម្មាយ-
តនំ នុប្បជ្ជិត្តស្សីតិ ។ នត្ថំ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយ-
តនំ នុប្បជ្ជិត្តស្សីតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។
នុប្បជ្ជិត្ត^(៣) ។

[៥០៨] យស្ស យានាយតនំ ។ បេ ។ រូបាយ-
តនំ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត-
ស្សីតិ ។ នត្ថំ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ
នុប្បជ្ជិត្តស្សីតិ តស្ស មនាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្ប-
ជ្ជិត្ត ។

[៥០៩] យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត ។ បេ ។

[៥១០] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត
តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តស្សីតិ ។ អាមន្តា ។

១ ឧ. ឯត្ថន្តរេ យត្ថាតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ឯត្ថន្តរេ តត្ថាតិ ទិស្សតិ ។ ៣ ឧ. ឧប្បជ្ជិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥០៦] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ។ មិនមានទេ ។
មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុ-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយទេ ។ កើតឡើងហើយ ។

[៥០៧] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ឃា-
នាយតនៈ ។ បេ ។ រូបាយតនៈ មនាយតនៈ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
នោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ
មិនកើតឡើងហើយទេ ។ មិនកើតឡើងហើយ ។

[៥០៨] ឃានាយតនៈ ។ បេ ។ រូបាយតនៈ មនាយតនៈ
របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹង
មិនកើតឡើងទេ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ
របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិន
កើតឡើងហើយទេ ។ កើតឡើងហើយ ។

[៥០៩] ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៥១០] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។ អើ ។

អាយតនយមកេ បរិគ្គិរិស្ស ឧប្បាសវិរោ

យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ បញ្ចវេកាវេ
 បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវា-
 សានំ អសញ្ញសត្តានំ អរូបានំ^(១) តេសំ តត្ថ សោតា-
 យតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត ។

[៥០០] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ កាមាវចេវ
 បច្ឆិមភវីកានំ រូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ
 នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ អសញ្ញសត្តានំ អរូបានំ តេសំ
 តត្ថ ឃាណាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជិត្ត ។

អាយតនយមកៈ បរិវិជ្ជាវៈ ឧប្បាទវៈ

មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះទេ ។ សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលកើតក្នុង
 បច្ច័មភព ក្នុងបញ្ចវេក្ខនភព នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុ-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ទេ សោតាយតនៈ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ របស់អសញ្ញាសត្វ និង
 របស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើត
 ឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៤១១) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ ។ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័ម-
 ភព ក្នុងកាលាវចរភព និងរបស់ពួកសត្វ ជាប្រាវចរៈនោះ នឹងមិនកើត
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសុទ្ធា-
 វសសត្វ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ និងរបស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងមិន
 កើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៥០២] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តស្សតីតិ ។ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត ឆោ
 ប តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តស្សតិ សុទ្ធាវាសានំ
 អរូបានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនពញ នុប្បជ្ជិត្ត រូបា-
 យតនពញ នុប្បជ្ជិត្តស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ បញ្ចវេកាការេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ
 តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តស្សតិ ឆោ ប តេសំ តត្ថ
 ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ
 រូបាយតនពញ នុប្បជ្ជិត្តស្សតិ ចក្ខាយតនពញ នុប្បជ្ជិត្ត ។

[៥០៣] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តស្សតីតិ ។ អរូបានំ
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត ឆោ ប តេសំ តត្ថ
 មនាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តស្សតិ សុទ្ធាវាសានំ អរូបេ បច្ឆិម-
 ភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនពញ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥១២] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ទេឬ ។ ចក្ខុយតនៈ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើត ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ និងរបស់ ពួកអរូបព្រហ្មនោះ មិនកើតឡើងហើយផង រូបាយតនៈ នឹងមិនកើត ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើត ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ដែល កើតក្នុងបច្ចមកត ក្នុងបញ្ចវេកាករកត នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី នោះទេ រូបាយតនៈ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ និងរបស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥១៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង ទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឬ ។ ចក្ខុយតនៈ របស់អរូបព្រហ្មទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង ទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើត ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ របស់ពួក សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមកត ក្នុងអរូបកត និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ

អាយតនយមកេ បរិគ្គិរស្ស ឧប្បាទវិពេ

នុប្បជ្ជិតុ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិតាតិ ។ បញ្ចវេកាវេ បច្ឆិមក-
 វីកានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិតុ សុទ្ធាវាសានំ
 អរូបេ បច្ឆិមកវីកានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ មនា-
 យតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិតុ ។

(៥១២) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិតុ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អសញ្ញ-
 សត្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិតុ
 នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ សុទ្ធា-
 វាសានំ អរូបេ បច្ឆិមកវីកានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខា-
 យតនញ្ច នុប្បជ្ជិតុ ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។

អាយតនយមកៈ ចរិត្តិវារៈ ឧប្បាទារៈ

មិនកើតឡើងហើយផង មនាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ។
 មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងអប្បភព
 ភព នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនាយតនៈ របស់ពួក
 សុទ្ធាវាសសត្វ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងអប្បភព
 និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ មិន
 កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥១៤] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ ។ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ និងរបស់ពួកអប្បព្រហ្មនោះ
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកសុទ្ធាវាស-
 សត្វ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងអប្បភព មិន
 កើតឡើងហើយផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិតាតិ ។ បញ្ចវេកាវេ បច្ឆិម-
 ភវីកានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ថ សុទ្ធាវាសានំ
 អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច នុប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្ថ ។

(៥០៥) យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ថ
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូបាវចរានំ
 តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ
 តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ រូបាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ
 អរូបានំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្ថ រូបា-
 យតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជិតាតិ ។ កាមាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ តត្ថ រូបា-
 យតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ទេឬ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព
 ក្នុងបញ្ចវេការភព នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 ធម្មាយតនៈ របស់ពួកសុទ្ធាវស្ស រឺរបស់សត្វទាំងនោះ ដែល
 កើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងអរូបភព នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុយតនៈ មិន
 កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥១៥] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ដែរឬ ។ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាប្រាវចរនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ដែល
 កើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងរូបាវចរភព និងរបស់ពួកអរូបព្រហ្ម មិនកើតឡើង
 ហើយផង រូបាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។
 រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងកាមាវច-
 រភព នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ

នុប្បជ្ជិត រូបាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ
 រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ឃាណាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត ។

(៥០៦) យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិត
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូបាវចរានំ
 អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិត នោ
 ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ រូបាវចរេ
 អរូបាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 ឃាណាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិតាតិ ។ កាមាវចរេ បច្ឆិម-
 ភវីកានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិត រូបាវចរេ អ-
 រូបាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ឃាណាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត ។

អាយតនយមកៈ បរិគ្គារៈ ឧប្បទារៈ

មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ រូបាយតនៈ របស់ពួកសត្វ
ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព ក្នុងរូបាវចរភព និងរបស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹង
មិនកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៥១៦) ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ទេឬ ។ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជារូបាវចរៈ និងជាអរូបាវចរៈនោះ
មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
មែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វ
ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព ក្នុងរូបាវចរភព និងក្នុងអរូបាវចរភព និងរបស់
ពួកអសព្វាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយផង មនាយតនៈ នឹងមិនកើត
ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព ក្នុងកាមាវចរភព នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះទេ មនាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព ក្នុង
រូបាវចរភព និងក្នុងអរូបាវចរភព និងរបស់ពួកអសព្វាសត្វនោះ នឹង
មិនកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥១៧] យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត
តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តស្មតិ ។ វូចាវចរនំ
អវូចាវចរនំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត នោ
ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តស្មតិ វូចាវចរ
អវូចាវចរ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយត-
នញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្តស្មតិ ។ យស្ស
វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តស្មតិ តស្ស តត្ថ
ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តស្មតិ ។ កាមាវចរ បច្ឆិមភ-
វីកានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តស្មតិ នោ
ច តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត វូចាវចរ អវូ-
ចាវចរ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច
នុប្បជ្ជិត្តស្មតិ ឃាណាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥១៧] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេឬ ។ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាប្រាថ្នាចរៈ និងជាអប្បប្រាថ្នាចរៈ
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងប្រាថ្នាចរភព និងក្នុងអប្បប្រាថ្នាចរភព
 មិនកើតឡើងហើយផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ទេឬ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព
 ក្នុងកាមាវចរភព នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ធម្មា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងប្រាថ្នាចរភព
 និងក្នុងអប្បប្រាថ្នាចរភព នឹងមិនកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ មិនកើត
 ឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៥១៨) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តស្មតិ ។ អរូបនំ តេសំ
 តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ ម-
 នាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តស្មតិ សុទ្ធាវាសានំ អរូបេ បច្ឆិម-
 ភវីកានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត មនា-
 យតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្តស្មតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មនាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តស្មតិ តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជិត្តតិ ។ បញ្ចវេកាវេ បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តស្មតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ អរូបេ បច្ឆិម-
 ភវីកានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្តស្មតិ រូបា-
 យតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទារៈ

[៥១៨] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឡើយ ។ រូបាយតនៈ របស់ពួកអរូបត្រហ្ននោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ រូបាយតនៈ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ និងរបស់
 សត្វទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព មិនកើតឡើង
 ហើយផង មនាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឡើយ ។
 មនាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងបញ្ចវេការភព
 និងរបស់ពួកអសញ្ញសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែរូបាយ-
 តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ទេ មនាយតនៈ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ និងរបស់សត្វទាំងនោះ
 ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព នឹងមិនកើតឡើងផង រូបាយតនៈ
 មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៥១៩) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អរូបានំ តេសំ តត្ថ
 រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត ឆោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ
 នុប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ
 តត្ថ រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត-
 ស្សាតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត-
 ស្សាតិ តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។ បញ្ចកេ-
 ការេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជិត្តាតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិត្ត
 សុទ្ធាវាសានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ តត្ថ ធម្មា-
 យតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្តាតិ រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្ត ។

(៥២០) យស្ស យត្ថ មនាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តាតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥១៩] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ឬ ។ រូបាយតនៈ របស់ពួកអរូបត្រហ្មនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ រូបាយតនៈ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ និងរបស់សត្វ
 ទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព មិនកើតឡើងហើយ
 ផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងបញ្ចវេការភព នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ធម្មាយតនៈ របស់ពួកសុ-
 ទ្ធាវាសសត្វ និងរបស់សត្វទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុង
 អរូបភព នឹងមិនកើតឡើងផង រូបាយតនៈ មិនកើតឡើងហើយផង
 ក្នុងទីនោះ ។

[៥២០] មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេឬ ។

អាយតនយមកេ បរិច្ឆិកាស្ស ឥរោធរំពា

អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិតំ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តិ សុទ្ធាវាសានំ
 តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិតំ ធម្មាយតនញ្ច នុ-
 ប្បជ្ជិត្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ នុ-
 ប្បជ្ជិត្តិ តស្ស តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តិ ។
 បដិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ នុប្បជ្ជិត្តិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិតំ សុទ្ធាវាសានំ
 តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិត្តិ មនាយត-
 នញ្ច នុប្បជ្ជិតំ ។

ឧប្បាសាវ ឥធិតំ ។

[៥២០] យស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 សោតាយតនំ និរុជ្ឈតិ ។ សចក្ខុកានំ អសោត-
 កានំ ចរុណំ តេសំ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ សោតាយតនំ និរុជ្ឈតិ សចក្ខុកានំ សសោត-
 កានំ ចរុណំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ សោ-
 តាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន សោតាយតនំ

អាយតនយមកៈ បរិត្តិវាៈ និរោធិវាៈ

មនាយតនៈ របស់អសព្វាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ មនាយតនៈ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ទេឬ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ធម្មាយតនៈ របស់ពួក
 សុទ្ធាវាសសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង មនាយតនៈ មិនកើតឡើង
 ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

ចប់ ទប្បវាវៈ ។

[៥២១] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ សោតាយ-
 តនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយ
 ចក្ខុ មិនមានសោតៈ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 រលត់ទៅ តែសោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ
 ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ ប្រកបដោយសោតៈ កាលច្បុត
 ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង សោតាយតនៈ
 រលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា

និរុជ្ឈតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ សសោ-
 តកានំ អចក្ខកានំ ចវន្តានំ តេសំ សោតាយតនំ
 និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ សសោ-
 តកានំ សចក្ខកានំ ចវន្តានំ តេសំ សោតាយត-
 នញ្ច និរុជ្ឈតិ ចក្ខាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

(៥២២) យស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 ឃានាយតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ សចក្ខកានំ អឃាន-
 កានំ ចវន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ នោ
 ច តេសំ ឃានាយតនំ និរុជ្ឈតិ សចក្ខកានំ ស-
 ឃានកានំ ចវន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ
 ឃានាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន ឃា-
 នាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។
 សឃានកានំ អចក្ខកានំ ចវន្តានំ តេសំ ឃា-
 នាយតនំ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ
 សឃានកានំ សចក្ខកានំ ចវន្តានំ តេសំ ឃា-
 នាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ចក្ខាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

រលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ
ដែលប្រកបដោយសោតៈ មិនមានចក្ខុ កាលច្បុត សោតាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
រលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយសោតៈ ប្រកបដោយចក្ខុ កាល
ច្បុត សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ
រលត់ទៅផង ។

[៥២២] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ឃានាយតនៈ
របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ
មិនមានឃានៈ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ
តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែល
ប្រកបដោយចក្ខុ ប្រកបដោយឃានៈ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ រលត់ទៅផង ។ មួយ
យ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ
របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃានៈ
មិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ
តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែល
ប្រកបដោយឃានៈ ប្រកបដោយចក្ខុទាំងនោះ កាលច្បុត ឃានាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ រលត់ទៅផង ។

(៥២៣) យស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 រូបាយតនំ និរុជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 រូបាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ ។
 សរូបកានំ អចក្កកានំ ចវន្តានំ តេសំ រូបាយតនំ
 និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ សចក្ក-
 កានំ ចវន្តានំ តេសំ រូបាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ចក្ខា-
 យតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

(៥២៤) យស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស ម-
 នាយតនំ និរុជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 មនាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈ-
 តិ ។ សចក្កកានំ អចក្កកានំ ចវន្តានំ តេសំ
 មនាយតនំ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ចក្ខាយតនំ និរុ-
 ជ្ឈតិ សចក្កកានំ ចវន្តានំ តេសំ មនាយតនញ្ច
 និរុជ្ឈតិ ចក្ខាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

អាយតនយមកៈ បវត្តិវាៈ និរោធាវៈ

[៥២៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ រូបាយតនៈ
របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ
របស់សត្វណា រលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរ
ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយរូប មិនមានចក្ខុ កាលច្បុក រូបាយ-
តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលច្បុក
រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ រលត់
ទៅផង ។

[៥២៤] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ មនាយតនៈ
របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ
របស់សត្វណា រលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ
ដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត មិនមានចក្ខុ កាលច្បុក
មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលច្បុក
មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ រលត់
ទៅផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៥២៥] យស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។
 អចក្កកានំ ចវន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈតិ នោ
 ច តេសំ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ សចក្កកានំ ចវន្តានំ
 តេសំ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ចក្ខាយតនញ្ច និរុ-
 ជ្ឈតិ ។

[៥២៦] យស្ស ហរោយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 រូបាយតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 រូបាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស ហរោយតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។
 សរូបកានំ អហរោកានំ ចវន្តានំ តេសំ រូបាយ-
 តនំ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ហរោយតនំ និរុ-
 ជ្ឈតិ សហរោកានំ ចវន្តានំ តេសំ រូបាយតនញ្ច
 និរុជ្ឈតិ ហរោយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥២៥] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយ-
 តនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់
 ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុក ធម្មាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់
 ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលច្បុក ធម្មាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ រលត់ទៅផង ។

[៥២៦] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ រូបាយតនៈ
 របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ
 របស់សត្វណា រលត់ទៅ ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ
 ដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយរូប មិនមានឃានៈ កាលច្បុក
 រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ តែឃានាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃានៈ
 កាលច្បុក រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ
 រលត់ទៅផង ។

[៥២៧] យស្ស ឃានាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 មនាយតនំ និរុជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន មនាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស ឃានាយតនំ និ-
 រុជ្ឈតិ ។ សច្ចិកកានំ អយានកានំ ចវន្តានំ តេ-
 សំ មនាយតនំ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ឃានា-
 យតនំ និរុជ្ឈតិ សយានកានំ ចវន្តានំ តេសំ មនា-
 យតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ឃានាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

[៥២៨] យស្ស ឃានាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស ឃានាយតនំ និ-
 រុជ្ឈតិ ។ អយានកានំ ចវន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ
 និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ឃានាយតនំ និរុជ្ឈតិ ស-
 យានកានំ ចវន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ
 ឃានាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

អាយតនៈ បរិច្ឆេទៈ វិញ្ញាណៈ

[៥២៧] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ មនា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
មនាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ
រលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត មិនមានឃានៈ
កាលច្បុក មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ តែឃានា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកប
ដោយឃានៈ កាលច្បុក មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ
ផង ឃានាយតនៈ រលត់ទៅផង ។

[៥២៨] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ធម្មាយតនៈ
របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ
រលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុក ធម្មាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលច្បុក ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ រលត់ទៅ
ផង ។

[៥២៩] យស្ស រូបាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស មនា-
យតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ សរូបកានំ អចិត្តកានំ ច-
វវន្តានំ តេសំ រូបាយតនំ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
មនា-យតនំ និរុជ្ឈតិ សរូបកានំ សចិត្តកានំ ចវវន្តានំ
តេសំ រូបាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ មនា-យតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។
យស្ស វា បន មនា-យតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស រូបាយ-
តនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ អរូបកានំ ចវវន្តានំ តេសំ មនា-
យតនំ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ រូបាយតនំ និរុជ្ឈតិ
សរូបកានំ សចិត្តកានំ ចវវន្តានំ តេសំ មនា-យតនញ្ច
និរុជ្ឈតិ រូបាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

[៥៣០] យស្ស រូបាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស រូបាយតនំ និរុ-
ជ្ឈតីតិ ។ អរូបកានំ ចវវន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ
និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ រូបាយតនំ និរុជ្ឈតិ សរូ-
បកានំ ចវវន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ រូបា-
យតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបំណិក យមកៈ

[៥២៩] វុប្បាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយរូប មិនមានចិត្ត កាលច្បុក វុប្បាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែល ប្រកបដោយរូប ប្រកបដោយចិត្ត កាលច្បុក វុប្បាយតនៈ របស់សត្វ ទាំងនោះ រលត់ទៅផង មនាយតនៈ រលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាង ទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ វុប្បាយតនៈ របស់សត្វ នោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានរូប កាលច្បុក មនា- យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ តែវុប្បាយតនៈ របស់សត្វទាំង នោះ មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយរូប ប្រកបដោយ ចិត្ត កាលច្បុក មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង វុប្បា- យតនៈ រលត់ទៅផង ។

[៥៣០] វុប្បាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយ- តនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ វុប្បាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានរូប កាលច្បុក ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ តែវុប្បាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន រលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយរូប កាលច្បុក ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង វុប្បាយតនៈ រលត់ទៅផង ។

អាយតនយមកេ បរិច្ឆិកាស្ស និរោធារោ

[៥៣១] យស្ស មនាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស មនាយតនំ និរុជ្ឈ-
 តីតិ ។ អចិត្តកានំ ចវន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ និ-
 រុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ មនាយតនំ និរុជ្ឈតិ សចិត្ត-
 កានំ ចវន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ មនា-
 យតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

[៥៣២] យត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ ។ បេ ។
 [ឧប្បទេមិ និរោធមិ ឧប្បទនិរោធមិ យត្ថកំ
 សព្វត្ថ សទិសំ] ។

[៥៣៣] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ បេ ។ យា-
 នាយតនំ រូបាយតនំ^(១) មនាយតនំ ធម្មាយតនំ និរុ-
 ជ្ឈតីតិ ។

[យស្សយត្ថកំមិ សទិសំ វិត្តារេតព្វំ] ។

អាយតនយមកៈ បរិវត្តិវារៈ និរោធិវារៈ

[៥៣១] មនាយតនៈ របស់សត្វណា លេត់ទៅ ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វនោះ លេត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយ-
 តនៈ របស់សត្វណា លេត់ទៅ មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ លេត់
 ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចិត្ត កាលច្បុត ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ លេត់ទៅ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 លេត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត កាលច្បុត ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ លេត់ទៅផង មនាយតនៈ លេត់ទៅផង ។

[៥៣២] ចក្ខុយតនៈ លេត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។
 [ប្រយោគ ដែលប្រកបដោយពាក្យថា ក្នុងទីណា គឺក្នុងឧប្បាទៈក្តី ក្នុង
 និរោធាក្តី ក្នុងឧប្បាទៈនិងនិរោធាក្តី ប្រហែលៗគ្នា ក្នុងទីទាំងពួង] ។

[៥៣៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា លេត់ទៅ ក្នុងទីណា
 សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ លេត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ បេ ។
 ឃានាយតនៈ រូបាយតនៈ មនាយតនៈ ធម្មាយតនៈ លេត់ទៅដែរឬ ។
 [សូម្បីប្រយោគ ដែលប្រកបដោយពាក្យថា របស់សត្វណា ក្នុងទីណា
 ជាពាក្យប្រហែល ។ គ្នា បណ្ឌិតគប្បីសំដែងឲ្យពិស្តារផងចុះ] ។

[៥៣៤] យស្ស ចក្ខាយតនំ ន និរុដ្ឋតិ តស្ស
 សោតាយតនំ ន និរុដ្ឋតិ ។ អបក្ខកានំ ស-
 សោតកានំ បវន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ ន និរុដ្ឋតិ
 វោ ច តេសំ សោតាយតនំ ន និរុដ្ឋតិ សព្វេសំ
 ឧបបដ្ឋន្តានំ អបក្ខកានំ អសោតកានំ បវន្តានំ តេ-
 សំ ចក្ខាយតនញ្ច ន និរុដ្ឋតិ សោតាយតនញ្ច ន
 និរុដ្ឋតិ ។ យស្ស វា បន សោតាយតនំ ន និ-
 រុដ្ឋតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ន និរុដ្ឋតិ ។ អសោ-
 តកានំ សបក្ខកានំ បវន្តានំ តេសំ សោតាយតនំ
 ន និរុដ្ឋតិ វោ ច តេសំ ចក្ខាយតនំ ន និរុដ្ឋតិ
 សព្វេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ អសោតកានំ អបក្ខកានំ
 បវន្តានំ តេសំ សោតាយតនញ្ច ន និរុដ្ឋតិ ចក្ខា-
 យតនញ្ច ន និរុដ្ឋតិ ។

អភិធម្មបំណិក យមកៈ

[៥៣៤] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ ប្រកបដោយសោតៈ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែសោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ មិនមានសោតៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង សោតាយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានសោតៈ ប្រកបដោយចក្ខុ កាលច្បុត សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានសោតៈ មិនមានចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុត សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។

[៥៣៥] យស្ស ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ អចក្កកានំ សយា-
 នកានំ វេទនំ តេសំ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 វោ ច តេសំ ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ
 ឧបបដ្ឋន្តានំ អចក្កកានំ អយានកានំ វេទនំ
 តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ឃានាយតនញ្ច
 ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន ឃានាយតនំ ន និ-
 រុជ្ឈតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ អយា-
 នកានំ សចក្កកានំ វេទនំ តេសំ ឃានាយតនំ
 ន និរុជ្ឈតិ វោ ច តេសំ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 សព្វេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ អយានកានំ អចក្កកានំ វេ-
 ទនំ តេសំ ឃានាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ចក្ខាយ-
 តនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិច្ឆេទៈ និរោធាវៈ

[៥៣៥] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ឃាន-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិន
 មានចក្ខុ ប្រកបដោយឃានៈ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែឃានយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ មិនមានឃានៈ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 រលត់ទៅផង ឃានយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
 ឃានយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
 នោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ ប្រកប
 ដោយចក្ខុ កាលច្បុត ឃានយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់
 ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ
 ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានឃានៈ មិនមានចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 កាលច្បុត ឃានយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង ចក្ខុ-
 យតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។

[៥៣៦] យស្ស ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ អចក្កកានំ សរូបកានំ
 ចវន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
 រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូប-
 កានំ ចវន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ
 រូបាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន រូបាយ-
 តនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។
 អាមន្តា ។

[៥៣៧] យស្ស ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ អចក្កកានំ
 សចិត្តកានំ ចវន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ ន និរុ-
 ជ្ឈតិ នោ ច តេសំ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អចិត្តកានំ ចវន្តានំ តេសំ
 ចក្ខាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ មនាយតនញ្ច ន និរុ-
 ជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥៣៦] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ រូបា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិន
មានចក្ខុ ប្រកបដោយរូប កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនរលត់ទៅ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ
កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង រូបា-
យតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់
សត្វណា មិនរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ
ដែរឬ ។ អើ ។

[៥៣៧] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ មនា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិន
មានចក្ខុ ប្រកបដោយចិត្ត កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនរលត់ទៅ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ
ទេ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុត
ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង មនាយតនៈ មិន
រលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិន
រលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។

អាយតនយមកេ បរិច្ឆេទស្ស ខំហោតវាហេ

[៥៣៨] យស្ស ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ អបក្កកានំ បវត្តានំ
 តេសំ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ លោ ច តេសំ
 ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ តេសំ
 ចក្ខាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុ-
 ជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៥៣៩] យស្ស ឃាណាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ អយានកានំ សរូប-
 កានំ បវត្តានំ តេសំ ឃាណាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 លោ ច តេសំ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ ឧបប-
 ដ្ឋន្តានំ អរូបកានំ បវត្តានំ តេសំ ឃាណាយតនញ្ច
 ន និរុជ្ឈតិ រូបាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន
 រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស ឃាណាយតនំ ន និរុជ្ឈ-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។

អាយតនយមកៈ បរិព្វិតិវៈ និរោធិវៈ

[៥៣៨] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិន
មានចក្ខុ កាលច្បុក ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ
តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួក
សត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនរលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ
មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។

[៥៣៩] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ រូបា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមាន
ឃានៈ ប្រកបដោយរូប កាលច្បុក ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនរលត់ទៅ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់
ទៅទេ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ កាល
ច្បុក ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង រូបាយតនៈ
មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិន
រលត់ទៅ ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។

[៥២០] យស្ស ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ អយានកានំ ស-
 ចិត្តកានំ ចវន្តានំ តេសំ ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 នោ ច តេសំ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ អចិត្តកានំ ចវន្តានំ តេសំ ឃានាយ-
 តនព្វំ ន និរុជ្ឈតិ មនាយតនព្វំ ន និរុជ្ឈតិ ។
 យស្ស វា បន មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៥២១] យស្ស ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ អយានកានំ ចវន្តានំ
 តេសំ ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
 ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 ឃានាយតនព្វំ ន និរុជ្ឈតិ ធម្មាយតនព្វំ ន និ-
 រុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥៤០] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ មនា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិន
មានឃានៈ ប្រកបដោយចិត្ត កាលច្បុត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនរលត់ទៅ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
រលត់ទៅទេ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ កាល
ច្បុត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង មនាយតនៈ
មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិន
រលត់ទៅ ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។

[៥៤១] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមាន
ឃានៈ កាលច្បុត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ
តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ
ទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
រលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ
មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។

[៥៤២] យស្ស រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ អរូបកានំ ចវន្តានំ
 តេសំ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ លោ ច តេសំ មនា-
 យតនំ ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 រូបាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ មនាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។
 យស្ស វា បន មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស រូបាយ-
 តនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ អចិត្តកានំ^(១) ចវន្តានំ តេសំ
 មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ លោ ច តេសំ រូបាយតនំ
 ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ មនាយត-
 នញ្ច ន និរុជ្ឈតិ រូបាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។

[៥៤៣] យស្ស រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ អរូបកានំ ចវន្តានំ
 តេសំ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ លោ ច តេសំ
 ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ រូបាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច ន
 និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ន និរុ-
 ជ្ឈតិ តស្ស រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ អាមន្តា។

១. ឯត្តន្តរ សូចកានន្តិ ទិស្សតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ និរោធារៈ

[៥៤២] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានរូប កាលច្បុក រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាល ចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង មនា- យតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់ សត្វណា មិនរលត់ទៅ រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចិត្ត កាលច្បុក មនាយតនៈ របស់ សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន មែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង រូបាយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។

[៥៤៣] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ធម្មាយ- តនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិន មានរូប កាលច្បុក រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួក សត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។

[៥៤៤] យស្ស មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ អចិត្តកានំ តេសំ បវន្តានំ
 មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ លោ ប តេសំ ធម្មាយតនំ
 ន និរុជ្ឈតិ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ មនាយ-
 តនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។
 យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស មនា-
 យតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

[៥៤៥] យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ បេ ។

[៥៤៦] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 ។ បេ ។ យស្សកម្មំ យស្សយត្ថកម្មំ សទិសំ ។

[៥៤៧] យស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 សោតាយតនំ និរុជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ ឧប្បាទវារេបិ
 និរោធិវារេបិ ឧប្បាទនិរោធិវារេបិ អតីតា បុត្តា អនុ-
 លោមម្មំ បច្ចុនិយម្មំ សទិសំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥៤៤] មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ធម្មា-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិន
 មានចិត្ត កាលច្បឹក មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ
 តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួក
 សត្វទាំងអស់ កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 រលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មា-
 យតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ
 មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។

[៥៤៥] ចក្ខុយតនៈ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៥៤៦] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
 ណា ។ បេ ។ ប្រយោគ ដែលប្រកបដោយពាក្យថា របស់សត្វណាក្តី
 របស់សត្វណា ក្នុងទីណាក្តី ជាពាក្យប្រហែល ១ គ្នា ។

[៥៤៧] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ហើយ សោតា-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ បុព្វា ជា
 អតីត ក្នុងឧប្បទានរក្ខត្តិ ក្នុងនិរោធរក្ខត្តិ ក្នុងឧប្បទាននិរោធរក្ខត្តិ ជា
 អនុលោមក្ខត្តិ បដិលោមក្ខត្តិ ប្រហែល ១ គ្នា ។

(៥២៨) យស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
សោតាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន សោតាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ
និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

(៥២៩) យស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
ឃានាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ រូចាវចរំ
ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច រូចាវចរំ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វា-
យិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិ-
ស្សតិ នោ ច តេសំ ឃានាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ
ឥតវេសំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ឃានាយ-
តនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ឃានាយតនំ
និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។
អាមន្តា ។

(៥៣០) យស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
រូចាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន រូចាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ និ-
រុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ និរោធិវៈ

[៥៤៨] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ សោតា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
នោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។

[៥៤៩] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ឃានាយ-
តនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ បណ្តាញក្រសក្ខ ដែល
កើតក្នុងចម្លងក្រពើ កាលចូលទៅ កាន់រូបារចរក្ស ញក្រសក្ខណា ចូល
ទៅ កាន់រូបារចរក្សហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុក
ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែឃានាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយ
យ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ
របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។

[៥៥០] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ រូបាយ-
តនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ
នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។

(៥៥១) យស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិមក-
 វិកានំ អរូបំ ឧបបដ្ឋន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបដ្ឋិត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ
 ឥតរេសំ តេសំ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយ-
 តនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។

(៥៥២) យស្ស ឃាណាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស រូចាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន រូចាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ឃា-
 ណាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិមកវិកានំ រូចាវចរំ
 ឧបបដ្ឋន្តានំ យេ ច រូចាវចរំ ឧបបដ្ឋិត្វា បរិនិព្វាយិ-
 ស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ រូចាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ ឃាណាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ តេសំ
 រូចាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ឃាណាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។

អភិធម្មបំណិក យមកៈ

[៥៥១] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ មនាយតនៈ
 ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ
 របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 បច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់អរូបភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់
 អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនរលត់ទៅទេ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹង
 រលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ។

[៥៥២] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ រូបា-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ឃានាយតនៈ
 របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 បច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់
 រូបាវចរភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត រូបាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ
 នឹងរលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ។

(៥៥៣) យស្ស ឃាណាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អា-
មន្តា ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ
តស្ស ឃាណាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ
រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច រូចាវចរំ
អរូចាវចរំ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរុន្តានំ
តេសំ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ឃាណា-
យតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ តេសំ ធម្មាយតនព្វា
និរុជ្ឈិស្សតិ ឃាណាយតនព្វា និរុជ្ឈិស្សតិ ។

(៥៥៤) យស្ស រូចាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។
អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ
តស្ស រូចាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ អ-
រូចំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច អរូចំ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វា-
យិស្សន្តិ តេសំ ចរុន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ
នោ ច តេសំ រូចាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ តេសំ
ធម្មាយតនព្វា និរុជ្ឈិស្សតិ រូចាយតនព្វា និរុជ្ឈិស្សតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិគ្គិរៈ និរោធិរៈ

[៥៥៣] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ មនា-
យតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។
អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ
ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ
ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងកាន់អរូបា-
វចរភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងកាន់អរូបាវចរ-
ភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ធម្មាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនរលត់ទៅទេ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹង
រលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ។

[៥៥៤] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ មនាយតនៈ
។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។
មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ រូបាយតនៈ
របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័ម-
ភព កាលចូលទៅ កាន់អរូបភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូប-
ភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ធម្មាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
មិនរលត់ទៅទេ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់
ទៅផង រូបាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ។

[៥៥៥] យស្ស មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស មនាយតនំ និរុ-
 ជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

[៥៥៦] យត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បេ ។

[៥៥៧] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អា-
 មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយតនំ និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 អាមន្តា ។

[៥៥៨] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ឃាណាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ រូចាវ-
 ចរនំ ។ បេ ។ កាមាវចរនំ ។ អសញ្ញាសត្តានំ ។ បេ ។
 បញ្ចវេកាការនំ ។ អរូចានំ ។ បេ ។ បញ្ចវេកាការនំ ។
 អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ ។ បេ ។ បញ្ចវេកាការនំ ។

[៥៥៩] យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ រូចាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥៥៥] មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ មនាយតនៈ របស់
សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។

[៥៥៦] ចក្ខុយតនៈ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៥៥៧] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទី
ណា សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរ
ឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹង
រលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុង
ទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[៥៥៨] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទី
ណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
ពួកសត្វ ជារូបាវចរៈ ។ បេ ។ ជាកាមាវចរៈ ។ ពួកអសញ្ញាសត្វ
។ បេ ។ ពួកសត្វ ជាបញ្ចវេការៈ ។ ពួកអរូបព្រហ្ម ។ បេ ។ ពួក
សត្វ ជាបញ្ចវេការៈ ។ ពួកអសញ្ញាសត្វ ពួកអរូបព្រហ្ម ។ បេ ។ ពួក
សត្វ ជាបញ្ចវេការៈ ។

[៥៥៩] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

យស្ស វា បន យត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ រូបាវចរានំ ។ បេ ។
 កាមាវចរានំ ។ រូបាវចរានំ អរូបាវចរានំ ។ បេ ។
 កាមាវចរានំ ។

[៥៦០] យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អសញ្ញា-
 សត្តានំ ។ បេ ។ បញ្ចកេតារានំ ។ អរូបានំ ។ បេ ។
 បញ្ចកេតារានំ ។ អរូបានំ ។ បេ ។ បញ្ចកេតា-
 រានំ អសញ្ញាសត្តានំ ។

[៥៦១] យស្ស យត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អសញ្ញាសត្តានំ ។ បេ ។
 ចតុកេតារានំ បញ្ចកេតារានំ តេសំ តត្ថ ធម្មា-
 យតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ មនាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យថា ឧប្បនិរុទ្ទ យស្សយត្ថកេ អនាគតា បុត្តា
 វិត្តាវិតា ឯវំ និរោធិបិ វិត្តាវេតញ្ច ។

អាយតនយមកៈ បរិច្ឆេទៈ ឆិរោធិវៈ

មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
សត្វ ជាប្រាវចរៈ ។ បេ ។ ពួកសត្វ ជាតាមាវចរៈ ។ ពួកសត្វ
ជាប្រាវចរៈ និងជាអប្រាវចរៈ ។ បេ ។ ជាតាមាវចរៈ ។

[៥៦០] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
អសញ្ញសត្វ ។ បេ ។ ពួកសត្វ ជាបញ្ចវេការៈ ។ ពួកអរូបព្រហ្ម
។ បេ ។ ពួកសត្វ ជាបញ្ចវេការៈ ។ ពួកអរូបព្រហ្ម ។ បេ ។ ពួក
សត្វ ជាបញ្ចវេការៈ និងពួកអសញ្ញសត្វ ។

[៥៦១] មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទី
ណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ
ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរ
ឬ ។ ពួកអសញ្ញសត្វ ។ បេ ។ ពួកសត្វ ជាចតុវេការៈ និងជា
បញ្ចវេការៈ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង មនា-
យតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ បុច្ឆា ជាអនាគត ក្នុងពាក្យថា
របស់សត្វណា ក្នុងទីណា ក្នុងឧប្បាទវេកៈ ដែលបណ្ឌិតឲ្យពិស្តារហើយ
យ៉ាងណា ក្នុងនិរោធិៈ ក៏បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរ ។

[៥៦២] យស្ស ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

[៥៦៣] យស្ស ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស ឃាណាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន ឃាណាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ
 រូចាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច រូចាវចរំ ឧបបជ្ឈិត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ ឃាណាយតនំ
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ តោ ច តេសំ ចក្ខាយតនំ ន និ-
 រុជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេក្ការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិម-
 ភវិកានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ចរន្តានំ តេសំ ឃាណាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 ចក្ខាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។

[៥៦៤] យស្ស ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស រូចាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន រូចាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

[៥៦២] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។

[៥៦៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ បណ្តាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។

[៥៦៤] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។

[៥៦៥] យស្ស ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ បច្ឆិមភិកានំ អរូបំ ឧបបដ្ឋន្តានំ យេ
 ច អរូបំ ឧបបដ្ឋិតា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ បវន្តានំ
 តេសំ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ធា ច តេសំ
 ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ ចក្ខា-
 យតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 អាមន្តា ។

[៥៦៦] យស្ស យាណាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិមភិ-
 កានំ រូបាវចរំ ឧបបដ្ឋន្តានំ យេ ច រូបាវចរំ ឧ-
 បបដ្ឋិតា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ បវន្តានំ តេសំ
 យាណាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ធា ច តេសំ រូបា-
 យតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេកានេ បរិនិព្វន្តានំ
 អរូបេ បច្ឆិមភិកានំ យេ ច អរូបំ ឧបបដ្ឋិតា

អាយតនយមកៈ បរិវត្តិវារៈ នំពោធិវារៈ

[៥៦៥] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ មនា-
យតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរ
ឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់
អរូបភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន
សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
រលត់ទៅ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់
ទៅទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនរលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាង
ទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។

[៥៦៦] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ រូបា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ
ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព ពួកសត្វណា
ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាល
ច្បុត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ តែរូបា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ បណ្តាពួក
សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
បច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ

បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ ឃាណាយ-
 តនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូចាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន រូចាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស ឃាណាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។
 អាមត្តា ។

(៥៦៧) យស្ស ឃាណាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ យេ ច រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ ឃាណាយតនំ
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ ឃាណាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ឃាណាយតនំ
 ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុក ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយ
យ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ឃានាយ-
តនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។

[៥៦៧] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ មនា-
យតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរ
ឬ ។ បណ្ណាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព កាលចូលទៅ កាន់
រូបាវចរភព និងកាន់អរូបាវចរភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរ-
ភព និងកាន់អរូបាវចរភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាល
ច្បុក ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ តែធម្មាយ-
តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ កាល
បរិនិព្វាន ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង
ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ
របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹង
មិនរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។

[៥៦៨] យស្ស រូចាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 បច្ឆិមភវិកានំ អរូបំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច អរូបំ
 ឧបបជ្ឈត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ បរិន្តានំ តេសំ
 រូចាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ រូចាយតនញ្ច ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស រូចា-
 យតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

[៥៦៩] យស្ស មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

[៥៧០] យត្ថ ចន្ទាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បេ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ និរោធារៈ

[៥៦៨] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ មនា-
យតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរ
ឬ ។ បណ្តាញកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព កាលចូលទៅ កាន់
អរូបភព ញកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន
សត្វទាំងនោះ កាលច្បាត រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
រលត់ទៅ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់
ទៅទេ ញកសត្វ កាលបរិនិព្វាន រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
មិនរលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ រូបាយតនៈ របស់សត្វ
នោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។

[៥៦៩] មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយ
យ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ មនាយ-
តនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។

[៥៧០] ចក្ខុយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៥៧១] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
ស្សតិ តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយតនំ ន
និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
អាមន្តា ។

[៥៧២] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និ-
រុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឃាណាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្ស-
តិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឃា-
ណាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ
ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ រូចាវចរំ តេសំ តត្ថ ឃា-
ណាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខា-
យតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេកាវ បរិនិព្វានំ
អសញ្ញាសត្តំ អរូចំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនញ្ច
ន និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។

[៥៧៣] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
ស្សតិ តស្ស តត្ថ រូចាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥៧១] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[៥៧២] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ឃានាយតនៈ របស់សត្វសត្វ ជាប្រាថ្នារបស់នោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ឃានាយតនៈ របស់សត្វសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព របស់សត្វកសញ្ញាសត្វ និងរបស់សត្វកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥៧៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

អាយតនយមពេ បរិវត្តិវិស្ស ខំពោធិវាពេ

អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ បញ្ចវេកាការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ
 ចក្ខាយតនញ្ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ រូបាយតនញ្ច ន និរុ-
 ដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ រូបាយតនំ ន
 និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុដ្ឋិស្ស-
 តិ ។ អាមន្តា ។

(៥៧៤) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុ-
 ដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។
 អរូបានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយ-
 តនញ្ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ មនាយតនញ្ច ន និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ ន និ-
 រុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុដ្ឋិស្ស-
 តិ ។ អាមន្តា ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ និពាធិវៈ

ចក្ខុយាតនៈ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះ តែ
 រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះ
 ទេ ចក្ខុយាតនៈ របស់ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព
 និងរបស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងមិនលេចទៅផង រូបាយតនៈ នឹងមិន
 លេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វ
 ណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយាតនៈ របស់សត្វនោះ នឹង
 មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[៥៧២] ចក្ខុយាតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុង
 ទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះដែរ
 ឬ ។ ចក្ខុយាតនៈ របស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទី
 នោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនលេចទៅ
 ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុយាតនៈ របស់ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន និងរបស់ពួក
 អសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅផង មនាយតនៈ នឹងមិនលេចទៅផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិន
 លេចទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយាតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ
 ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

(៥៧៥) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អា-
 មន្តា ។

(៥៧៦) យស្ស យត្ថ យាធាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ រូចាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 រូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ យាធាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូចាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ បញ្ចវេកានេ បរិនិព្វន្តានំ អរូចានំ តេសំ
 តត្ថ យាធាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូចាយតនញ្ច
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ រូចាយតនំ
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ យាធាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៥៧៥) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុង
 ទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរ
 ឬ ។ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ និងរបស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ
 នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ចក្ខុយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅ
 ផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា
 នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិន
 រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

(៥៧៦) ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុង
 ទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរ
 ឬ ។ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាប្រាថ្នារបស់នោះ នឹងមិនរលត់
 ទៅ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិន
 រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន
 ក្នុងបញ្ចវេការភព និងរបស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង
 រូបាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបា-
 យតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

អាយតនយមកេ បរិច្ឆិកាស្ស ឆិរោធិវារោ

(៥៧៧) យស្ស យត្ថ ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។
 រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឃានាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ន និ-
 រុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ វសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 ឃានាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ មនាយតនញ្ច ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៥៧៨) យស្ស យត្ថ ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។
 រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឃានាយ-
 តនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយ-
 តនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ឃានា-
 យតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

អាយតនយមកៈ បរិត្តិវិរៈ និរោធិវៈ

[៥៧៧] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុង
 ទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរ
 ឬ ។ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាប្រាថ្នាចរៈ និងជាអប្រាថ្នាចរៈ
 នោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ឃានាយតនៈ របស់
 ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន និងរបស់ពួកអសព្វាសត្វនោះ នឹងមិនរលត់
 ទៅផង មនាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ឃានា-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[៥៧៨] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុង
 ទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរ
 ឬ ។ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាប្រាថ្នាចរៈ និងជាអប្រាថ្នាចរៈនោះ
 នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ឃានា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិន
 រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
 ណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹង
 មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[៥៧៩] យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 អរូបំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 ឆោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិ-
 និព្វន្តំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 មនាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អសញ្ញាសត្តំ តេសំ តត្ថ មនា-
 យតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តំ តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។

[៥៨០] យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥៧៩] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ឬ ។ រូបាយតនៈ របស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង មនាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ មនាយតនៈ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង រូបាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥៨០] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេឬ ។

អាយតនយមកេ បរិក្ខិរស្ស និហេតវាហេ

អរូចានំ តេសំ តត្ថ រូចាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិ-
 និព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ រូចាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូចា-
 យតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៥៨០) យស្ស យត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

វាយតម្លៃមកៈ បន្តិកៈ ឆ្នាំពាក្យៈ

រូបាយតនៈ របស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុង
ទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនរលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុង
ទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
ឬ ។ អើ ។

[៥៨១] មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុង
ទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
ឬ ។ មនាយតនៈ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុង
ទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់
ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន មនាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង
ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិន
រលត់ទៅ ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ
ក្នុងទីនោះទេ ឬ ។ អើ ។

[៥៨២] យស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 សោតាយតនំ និរុជ្ឈត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន សោតាយតនំ និរុជ្ឈត្ត តស្ស ចក្ខាយតនំ
 និរុជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តំ អបក្ខកានំ ប-
 វន្តំ តេសំ សោតាយតនំ និរុជ្ឈត្ត នោ ច តេសំ
 ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ សបក្ខកានំ បវន្តំ តេសំ
 សោតាយតនញ្ច និរុជ្ឈត្ត ចក្ខាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

[៥៨៣] យស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 ឃានាយតនំ ។ បេ ។ រូចាយតនំ មនាយតនំ ធម្មា-
 យតនំ និរុជ្ឈត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ធម្មា-
 យតនំ និរុជ្ឈត្ត តស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ ។
 សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តំ អបក្ខកានំ បវន្តំ តេសំ
 ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈត្ត នោ ច តេសំ និរុជ្ឈតិ សបក្ខ-
 កានំ បវន្តំ តេសំ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈត្ត ចក្ខា-
 យតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបំណិក យមកៈ

[៥៨២] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុត សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលច្បុត សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយផង ចក្ខុយតនៈ រលត់ទៅផង ។

[៥៨៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ឃានាយតនៈ ។ បេ ។ រូបាយតនៈ មនាយតនៈ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលច្បុត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយផង ចក្ខុយតនៈ រលត់ទៅផង ។

អាយតនយមកេ បរិក្ខារស្ស និរោធាកេ

[៥៨៤] យស្ស ឃានាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 រូបាយតនំ ។ បេ ។ មនាយតនំ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈត្តា-
 តិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈត្ត
 តស្ស ឃានាយតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ
 អយានកានំ ចរន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈត្ត នោ
 ច តេសំ ឃានាយតនំ និរុជ្ឈតិ សយានកានំ ចរន្តានំ
 តេសំ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈត្ត ឃានាយតនញ្ច និ-
 រុជ្ឈតិ ។

[៥៨៥] យស្ស រូបាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស មនា-
 យតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈត្ត តស្ស រូបាយ-
 តនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ អរូបកានំ
 ចរន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈត្ត នោ ច តេសំ
 រូបាយតនំ និរុជ្ឈតិ សរូបកានំ ចរន្តានំ តេសំ ធម្មា-
 យតនញ្ច និរុជ្ឈត្ត រូបាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

អាយតនៈ បរិក្ខារៈ និរោធារៈ

[៥៨៤] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា លេចទៅ រូបាយ-
 តនៈ ។ បេ ។ មនាយតនៈ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ លេចហើយ
 ដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា
 លេចហើយ ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ លេចទៅដែរឬ ។ ពួក
 សត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុក ធម្ម-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ លេចហើយ តែឃានាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃានៈ
 កាលច្បុក ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ លេចហើយផង ឃា-
 នាយតនៈ លេចទៅផង ។

[៥៨៥] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា លេចទៅ មនាយតនៈ
 ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ លេចហើយដែរឬ ។ អើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា លេចហើយ រូបាយតនៈ
 របស់សត្វនោះ លេចទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានរូប
 កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុក ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ លេច
 ហើយ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅទេ ពួកសត្វ
 ដែលប្រកបដោយរូប កាលច្បុក ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ លេច
 ហើយផង រូបាយតនៈ លេចទៅផង ។

[៥៨៦] យស្ស មនាយកនំ និរុជ្ឈិតំ តស្ស ធម្មា-
 យកនំ និរុជ្ឈិតានិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 ធម្មាយកនំ និរុជ្ឈិតំ តស្ស មនាយកនំ និរុជ្ឈិតានិ ។
 សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អចិត្តកានំ បវន្តានំ តេសំ
 ធម្មាយកនំ និរុជ្ឈិតំ នោ ច តេសំ មនាយកនំ និ-
 រុជ្ឈិតំ សចិត្តកានំ បវន្តានំ តេសំ ធម្មាយកនព្វ
 និរុជ្ឈិតំ មនាយកនព្វ និរុជ្ឈិតំ ។

[៥៨៧] យត្ថ ចក្ខាយកនំ និរុជ្ឈិតំ ។ បេ ។

[៥៨៨] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយកនំ និរុជ្ឈិតំ
 តស្ស តត្ថ សោតាយកនំ និរុជ្ឈិតានិ ។ សុទ្ធាវា-
 សេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយកនំ និរុជ្ឈិតំ
 នោ ច តេសំ តត្ថ សោតាយកនំ និរុជ្ឈិតំ ឥត-
 រេសំ សចក្ខកានំ បវន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខា-
 យកនព្វ និរុជ្ឈិតំ សោតាយកនព្វ និរុជ្ឈិតំ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយកនំ និរុជ្ឈិតំ
 តស្ស តត្ថ ចក្ខាយកនំ និរុជ្ឈិតានិ ។ បញ្ចវេកានំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ អចក្ខកានំ កាមាវចរា បវន្តានំ

អភិធម្មប្បដិក យមកៈ

[៥៨៦] មនាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ធម្មាយតនៈ
របស់សត្វនោះ រលត់ហើយដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វណា រលត់ហើយ មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ
រលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចិត្ត កាលចាប់
បដិសន្ធិ កាលច្បុត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ
តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែល
ប្រកបដោយចិត្ត កាលច្បុត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់
ហើយផង មនាយតនៈ រលត់ទៅផង ។

[៥៨៧] ចក្ខុយតនៈ រលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៥៨៨] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវស្ស ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែសោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ
កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង សោតា-
យតនៈ រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតា-
យតនៈ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់
សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមាន
ចក្ខុ កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភិក្ខុ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព

អាយតនយមកេ បរិត្តវាស្ស និពោធិវកេ

តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ និរុជ្ឈិតំ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិតំ សចក្កកានំ បវត្តានំ
 តេសំ តត្ថ សោតាយតនញ្ច និរុជ្ឈិតំ ចក្ខាយតនញ្ច
 និរុជ្ឈិតំ ។

[៥៨៧] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិតំ
 តស្ស តត្ថ យាធាយតនំ និរុជ្ឈិតានិ ។ រូបាវចរា
 បវត្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិតំ នោ ច
 តេសំ តត្ថ យាធាយតនំ និរុជ្ឈិតំ សចក្កកានំ
 កាមាវចរា បវត្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច និ-
 រុជ្ឈិតំ យាធាយតនញ្ច និរុជ្ឈិតំ ។ យស្ស វា បរា
 យាធាយតនំ និរុជ្ឈិតំ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ និ-
 រុជ្ឈិតានិ ។ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អចក្កកានំ
 កាមាវចរា បវត្តានំ តេសំ តត្ថ យាធាយតនំ និ-
 រុជ្ឈិតំ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិតំ
 សចក្កកានំ កាមាវចរា បវត្តានំ តេសំ តត្ថ យា-
 ធាយតនញ្ច និរុជ្ឈិតំ ចក្ខាយតនញ្ច និរុជ្ឈិតំ ។

អាយតនយមកៈ ចរិត្តិវរៈ ឥរោធិវរៈ

សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែ
 ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទេ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលច្បុត សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 រលត់ហើយផង ចក្ខុយតនៈ រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥៨៨] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 សត្វ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព្វ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់
 ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលច្បុត ចាក
 កាមាវចរភព្វ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង ឃា-
 នាយតនៈ រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយ-
 តនៈ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់
 សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ
 កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព្វ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព្វ ឃា-
 នាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ
 កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព្វ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់
 ហើយផង ចក្ខុយតនៈ រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥៧០] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈតិ ។ សុទ្ធាវសេ
 បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈត្ត ឥតវេសំ ស-
 ចក្កកានំ វេទនានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ
 រូបាយតនញ្ច និរុជ្ឈត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ រូបា-
 យតនំ និរុជ្ឈត្ត តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ ។
 បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរា ច-
 វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈត្ត
 នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ សចក្កកានំ
 វេទនានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច និរុជ្ឈត្ត ចក្ខាយ-
 តនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

[៥៧១] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈតិ ។ សុទ្ធាវសេ បរិនិព្វន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈត្ត ឥតវេសំ សចក្កកានំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥៩០] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់
 ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាល
 ច្យុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង រូបាយតនៈ
 រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់
 សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់
 ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចូលទៅ
 កាន់បញ្ចវេកាករភព កាលច្យុត ចាកកាមាចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ
 រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយ-
 តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែល
 ប្រកបដោយចក្ខុ កាលច្យុត រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់
 ហើយផង ចក្ខុយតនៈ រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥៩១] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់
 ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ

ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ មនាយត-
 នញ្ច និរុជ្ឈត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ
 និរុជ្ឈត្ត តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ បញ្ច-
 វេការំ ឧបបជ្ឈនានំ អចក្ខកានំ កាមាវចរា ចវន្តានំ
 អរូចានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈត្ត នោ ច
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ សចក្ខកានំ ចវន្តានំ
 តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច និរុជ្ឈត្ត ចក្ខាយតនញ្ច
 និរុជ្ឈតិ ។

(៥៧២) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ សុទ្ធាវាសេ
 បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈត្ត ឥតវេសំ ស-
 ចក្ខកានំ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច និ-
 រុជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈត្ត ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈត្ត តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 និរុជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈនានំ អចក្ខកានំ

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧបោស្ថានៈ

កាលច្បុក ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង មនាយតនៈ
 រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់
 សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់
 ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចូលទៅ
 កាន់បញ្ចវេការភព និងពួកអរូបព្រហ្ម កាលច្បុក ចាកកាមាចារភព
 មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយ-
 តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែល
 ប្រកបដោយចក្ខុ កាលច្បុក មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់
 ហើយផង ចក្ខុយតនៈ រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥៩២] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលច្បុក
 ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ រលត់
 ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា
 រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុង
 ទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ

ចវ្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិតំ នោ ច
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិតំ សចក្ខុកានំ ច-
 វ្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិតំ ចក្ខា-
 យតនញ្ច និរុជ្ឈិតំ ។

(៥៧៣) យស្ស យត្ថ ឃានាយតនំ និរុជ្ឈិតំ
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិតានិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិតំ តស្ស
 តត្ថ ឃានាយតនំ និរុជ្ឈិតានិ ។ កាមាវចរំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ អហានកានំ កាមាវចរោ ចវ្វន្តានំ រូបាវច-
 រានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិតំ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ឃានាយតនំ និរុជ្ឈិតំ សហានកានំ ចវ្វន្តានំ
 តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច និរុជ្ឈិតំ ឃានាយតនញ្ច
 និរុជ្ឈិតំ ។

(៥៧៤) យស្ស យត្ថ ឃានាយតនំ និរុជ្ឈិតំ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិតានិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កាលច្បុក ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួក
សត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលច្បុក ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ រលត់ហើយផង ចក្ខុយតនៈ រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥៩៣] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។
មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា
ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
ដែលមិនមានឃានៈ កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព និងពួកសត្វ ជារូបា
វចរៈ កាលច្បុក ពាកកាមាវចរភព រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់
ហើយ ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ
ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលច្បុក រូបាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយផង ឃានាយតនៈ រលត់ទៅផង
ក្នុងទីនោះ ។

[៥៩៤] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស តត្ថ
 យាណយតនំ និរុជ្ឈិត្តិ ។ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 អយានកានំ កាមាវចរា ចរន្តានំ រូចាវចរានំ អរូចា-
 វចរានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិត្ត នោ ច
 តេសំ តត្ថ យាណយតនំ និរុជ្ឈិត្ត សយានកានំ ច-
 រន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច និរុជ្ឈិត្ត យាណយ-
 តនញ្ច និរុជ្ឈិត្តិ ។

(៥៧៥) យស្ស យត្ថ យាណយតនំ និរុជ្ឈិត្ត
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ យាណយតនំ និរុជ្ឈិត្តិ ។ សព្វេសំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ អយានកានំ ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មា-
 យតនំ និរុជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ យាណយតនំ
 និរុជ្ឈិត្ត សយានកានំ ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មា-
 យតនញ្ច និរុជ្ឈិត្ត យាណយតនញ្ច និរុជ្ឈិត្តិ ។

អាយុក្លាយមកៈ បរិក្ខារៈ ផ្លូវពាណិជ្ជៈ

មួយយ៉ាងទៀត មនាយកនៈ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទី
ណា ឃានាយកនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ពួក
សត្វ ជាស្រ្តីចរៈ និងជាអ្នកចរៈ កាលច្បាត ចាកកាមាវចរភព
មនាយកនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែឃាន-
យកនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលច្បាត មនាយកនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
រលត់ហើយផង ឃានាយកនៈ រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥៩៥] ឃានាយកនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
ធម្មាយកនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។
មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយកនៈ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា
ឃានាយកនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
ទាំងអស់ ដែលមិនមានឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បាត ធម្មាយកនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែឃានាយកនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃានៈ
កាលច្បាត ធម្មាយកនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយផង ឃាន-
យកនៈ រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

(៥៧៦) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិតំ តស្ស
 តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិតាតិ ។ សុទ្ធាវសេ បរិនិព្វន្តានំ
 អសញ្ញាសត្តា បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិតំ
 នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិតុ ឥតរេសំ
 បញ្ចវេកាវា បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច
 និរុជ្ឈិតំ មនាយតនញ្ច និរុជ្ឈិតុ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិតុ តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ
 និរុជ្ឈិតាតិ ។ បញ្ចវេកាវំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូចានំ តេសំ
 តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយ-
 តនំ និរុជ្ឈិតំ បញ្ចវេកាវា បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ
 មនាយតនញ្ច និរុជ្ឈិតុ រូបាយតនញ្ច និរុជ្ឈិតំ ។

(៥៧៧) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិតំ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិតាតិ ។ សុទ្ធាវសេ
 បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិតំ នោ ច
 តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិតុ ឥតរេសំ សរូបកានំ

អភិធម្មប្បដិក យមកៈ

[៥៩៦] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស និងពួកសត្វ កាលច្បិត ចាកអ-
 សញ្ញាសត្វ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែ
 មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 ក្រៅនេះ កាលច្បិត ចាកបញ្ចវេការភព រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ រលត់ទៅផង មនាយតនៈ រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា
 រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 អរូបត្រហ្ម កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព មនាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលច្បិត ចាកបញ្ចវេ-
 ការភព មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយផង រូបាយ-
 តនៈ រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦៩៧] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់
 ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយរូប

អាយតនយមកេ បរិវត្តិវស្ស និរោធរំពេ

បវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ធម្មា-
 យតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មា-
 យតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈ-
 តីតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូបកានំ បវន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 រូបាយតនំ និរុជ្ឈតិ សរូបកានំ បវន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ រូបាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

(២៩៨) យស្ស យត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ សុទ្ធាវាសេ បរិ-
 ជិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈតិ ឥតរេសំ
 សច្ចិត្តកានំ បវន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច និ-
 រុជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ មនាយតនំ
 និរុជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អច្ចិត្តកានំ

អាយតនៈ បរិក្ខារៈ និរោធារៈ

កាលច្បុក រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ
រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
ណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ
ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ
កាលច្បុក ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទី
នោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
ទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយរូប កាលច្បុក ធម្មាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយផង រូបាយតនៈ រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥៩៨] មនាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់
ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត ក្រៅនេះ កាល
ច្បុក មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ រលត់
ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
ណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ
ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ

ចរុត្តានំ តេសំ ភត្ត ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិតំ នោ ប
តេសំ ភត្ត មនាយតនំ និរុជ្ឈិតំ សចិត្តកានំ ច-
រុត្តានំ តេសំ ភត្ត ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិតំ មនាយ-
តនញ្ច និរុជ្ឈិតំ ។

(៥៩៩) យស្ស ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិតំ ភស្ស
សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិតំ ។ យស្ស
វា បន សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈិតំ ភស្ស ចក្ខា-
យតនំ ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថំ ។

(៦០០) យស្ស ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិតំ ភស្ស
ឃានាយតនំ ។ បេ ។ រូចាយតនំ មនាយតនំ ធម្មា-
យតនំ ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិតំ ។ យស្ស វា
បន ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិតំ ភស្ស ចក្ខាយតនំ
ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ នត្ថំ ។

(៦០១) យស្ស ឃានាយតនំ ។ បេ ។ រូចា-
យតនំ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិតំ ភស្ស ធម្មាយតនំ
ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិតំ ។ យស្ស វា បន ធម្មា-
យតនំ ន និរុជ្ឈិតំ ភស្ស មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិតា-
តិ ។ នត្ថំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កាលច្បួត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ លេត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួក
សត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត កាលច្បួត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ លេត់ហើយផង មនាយតនៈ លេត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥៩៩] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនលេត់ទៅ សោតា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនលេត់ហើយដែរឬ ។ លេត់ហើយ ។
មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា មិនលេត់ហើយ ចក្ខុ-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនលេត់ទៅដែរឬ ។ មិនមានទេ ។

[៦០០] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនលេត់ទៅ ឃានា-
យតនៈ ។ បេ ។ រូបាយតនៈ មនាយតនៈ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
នោះ មិនលេត់ហើយដែរឬ ។ លេត់ហើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា មិនលេត់ហើយ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
នោះ មិនលេត់ទៅដែរឬ ។ មិនមានទេ ។

[៦០១] ឃានាយតនៈ ។ បេ ។ រូបាយតនៈ មនាយតនៈ
របស់សត្វណា មិនលេត់ទៅ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនលេត់
ហើយដែរឬ ។ លេត់ហើយ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់
សត្វណា មិនលេត់ហើយ មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនលេត់ទៅ
ដែរឬ ។ មិនមានទេ ។

[៦០២] យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ បេ ។

[៦០៣] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ បញ្ច-
 វោការំ ឧបបជ្ឈនំ អបក្កកានំ កាមាវចរា ច-
 វន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ សុទ្ធា-
 វាសំ ឧបបជ្ឈនំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូទានំ តេសំ
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ សោតាយតនំ
 ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយ-
 តនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និ-
 រុជ្ឈតិ ។ សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ
 សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ឈនំ អ-
 សញ្ញាសត្តានំ អរូទានំ តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ
 ន និរុជ្ឈតិ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ និរោធារៈ

[៦០២] ចក្ខុយតនៈ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៦០៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរ ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចេវការភព កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែសោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស និងពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង សោតាយតនៈ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស និងពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយផង ចក្ខុយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦០៤] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ឃាណាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ កា-
 មាវចរំ ឧបបជ្ឈនំ អបក្ខកានំ កាមាវចរា ច-
 វន្តំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ រូចាវចរំ ឧប-
 បជ្ឈនំ អសញ្ញាសត្តំ អរូចា តេសំ តត្ថ ចក្ខា-
 យតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ឃាណាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ឃាណាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ រូចាវចរា ច-
 វន្តំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ រូចាវចរំ
 ឧបបជ្ឈនំ អសញ្ញាសត្តំ អរូចា តេសំ តត្ថ
 ឃាណាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ចក្ខាយតនញ្ច ន និ-
 រុជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៦០៤] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឡើយ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឡើយ ។ ពួកសត្វ កាលច្បុត ចាករូបាវចរភព ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយផង ចក្ខុយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

(៦០៥) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ បញ្ច-
 វេការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរា ច-
 វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិត នោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុ-
 ជ្ឈិត សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ
 ចក្ខាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិត រូបាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិត ។
 យស្ស វា បន យត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិត តស្ស
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ សុទ្ធាវាសេ បរិ-
 និព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិត នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិត សុទ្ធាវា-
 សំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច
 ន និរុជ្ឈិត ចក្ខាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិត ។

(៦០៦) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និ-
 រុជ្ឈិត តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិតាតិ ។

អាយតនយមកៈ បវត្តិវៈ និរោធិវៈ

[៦០៥] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
ណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។
ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព និងពួក
អសញ្ញាសត្វ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូល
ទៅ កាន់សុទ្ធាវសៈ និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនរលត់ទៅផង រូបាយតនៈ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទី
ណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេឬ ។
ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវសៈ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់
សុទ្ធាវសៈ និងពួកអរូបព្រហ្ម រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
រលត់ហើយផង ចក្ខុយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦០៦] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។

បញ្ចវេកាវំ ឧបបជ្ជន្តានំ អបក្ខកានំ កាមាវចរា
 ចវ្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ សុទ្ធា-
 វាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខា-
 យតនព្វ ន និរុជ្ឈិស្សតិ មនាយតនព្វ ន និរុជ្ឈតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ សុទ្ធាវាសេ បរិ-
 និព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ សុទ្ធាវាសំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនព្វ ន
 និរុជ្ឈតិ ចក្ខាយតនព្វ ន និរុជ្ឈតិ ។

(៦០៧) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ អបក្ខកានំ ចវ្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេវារភព និងពួក
អរូបព្រហ្ម កាលច្យុត ចាកកាមាវចរភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូល
ទៅ កាន់សុទ្ធាវស្ស និងពួកអសញ្ញាសត្វ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនរលត់ទៅផង មនាយតនៈ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទី
ណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេឬ ។
ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់
ហើយ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ មនាយតនៈ របស់ពួកសត្វ កាលចូល
ទៅ កាន់សុទ្ធាវស្ស និងរបស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយផង
ចក្ខុយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦០៧] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ ពួក
សត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្យុត ចក្ខុ-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយ-
តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ

អាយតនយមកេ បរិវត្តិវិស្ស និរោធិវិក

សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច
ន និរុជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈត្ត ។ យស្ស វា
បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈត្ត តស្ស តត្ថ ចក្ខា-
យតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ
តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈត្ត ឆោ ច តេសំ
តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជ-
ន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈត្ត ចក្ខា-
យតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។

(៦០៨) យស្ស យត្ថ យានាយតនំ ន និ-
រុជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។
កាមាវចំ ឧបបជ្ជន្តានំ អយានកានំ កាមាវចរា
ចរន្តានំ រូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ យានាយតនំ ន
និរុជ្ឈតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈត្ត
សុទ្ធាវាសានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ យានាយតនញ្ច
ន និរុជ្ឈតិ រូបាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈត្ត ។ យស្ស
វា បន យត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈត្ត តស្ស តត្ថ
យានាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ អាមត្តា ។

អាយតនយមកៈ បរិវត្តិវារៈ និរោធិវារៈ

ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស មិន
លេចទៅផង ធម្មាយតនៈ មិនលេចហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
យ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ ក្នុងទីណា
ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ ពួក
សត្វ កាលបរិវត្តនា ក្នុងសុទ្ធាវាស ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
មែនជាមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធា-
វាស ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចហើយផង ចក្ខុយតនៈ
មិនលេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦០៥] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនលេចទៅ ក្នុងទី
ណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។
ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព និង
ពួកសត្វ ជាត្រៃវិចារៈ កាលច្បង ចាកកាមាវចរភព ឃានាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឃានាយតនៈ
របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ និងរបស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ មិនលេចទៅផង
រូបាយតនៈ មិនលេចហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបា-
យតនៈ របស់សត្វណា មិនលេចហើយ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ
របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[៦០៩] យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ ន និរុជ្ឈិតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ កាមាវចរំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ អហានកានំ កាមាវចរា ចវន្តានំ រូបា-
 វចរានំ អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្ត
 សុទ្ធាវាសានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ឃាណា-
 យតនញ្ច ន និរុជ្ឈិតិ មនាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិត្ត ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ ឃាណាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[៦១០] យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 តិ តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។
 សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អហានកានំ ចវន្តានំ តេសំ
 តត្ថ ឃាណាយតនំ ន និរុជ្ឈិតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្ត សុទ្ធាវាសានំ តេសំ តត្ថ
 ឃាណាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និ-
 រុជ្ឈិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិត្ត តស្ស តត្ថ ឃាណាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៦០៩] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ កាលចូលទៅ កាន់កាប់វចរភព និង
ពួកសត្វ ជាប្រាវចរៈ និងជាអប្រាវចរៈ កាលច្បុក ចាកកាប់វចរភព
ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែមនា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ
ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វទាំងសសត្វ និងរបស់ពួកអសត្វនោះ
មិនរលត់ទៅផង មនាយតនៈ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
យ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា
ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ អើ ។

[៦១០] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
ណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។
ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុក
ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ
ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វទាំងសសត្វនោះ មិនរលត់ទៅផង ធម្មា-
យតនៈ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយ-
តនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ
របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

អាយតនយមកេ បរិគ្គំវារស្ស នំពោធរាវោ

[៦០០] យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ បញ្ច-
រោការំ ឧបបជ្ឈនំ អរូចនំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ
ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ន
និរុជ្ឈតិ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ឈនំ អសញ្ញាសត្តំ ឧប-
បជ្ឈនំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ
មនាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន
យត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ
ន និរុជ្ឈតិ ។ សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វនំ អសញ្ញ-
សត្តា បរិនិព្វនំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ន និរុ-
ជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ឈនំ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ឈនំ
តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ រូបាយត-
នញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិច្ឆាំងៈ ឆ័យោធាវៈ

[៦១១] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឡើយ ។
ពួកអរូបព្រហ្ម កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព រូបាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាល
ចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវស ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វនោះ
រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង មនាយតនៈ មិន
រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់
សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ
មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឡើយ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុង
សុទ្ធាវស កាលច្បុត ចាកអសញ្ញាសត្វ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់
សុទ្ធាវស និងពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ មនាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយផង រូបាយតនៈ មិនរលត់ទៅផង
ក្នុងទីនោះ ។

(៦០២) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ សព្វេសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូបកានំ ពវន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយ-
 តនំ ន និរុជ្ឈិត ឆោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិត សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបា-
 យតនេក្ខ ន និរុជ្ឈិត ធម្មាយតនេក្ខ ន និរុជ្ឈិត ។
 យស្ស វា បនំ យត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិត តស្ស
 តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ សុទ្ធាវាសេ បរិ-
 និព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិត ឆោ
 ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិត សុទ្ធាវាសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនេក្ខ ន និរុជ្ឈិត
 រូបាយតនេក្ខ ន និរុជ្ឈិត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៦១២] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឡើយ ។ ពួក
សត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បត រូបា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយ-
តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ
ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនរលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទី
ណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឡើយ ។
ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់
សុទ្ធាវាស ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយផង រូបា-
យតនៈ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

អាយតនយមកេ បរិវត្តិវស្ស ខំពាធិវា

(៦១៣) យស្ស យត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ
 ឧបបជ្ឈនំ អចិត្តកានំ បវន្តនំ តេសំ តត្ថ មនា-
 យតនំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មា-
 យតនំ ន និរុជ្ឈតិ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ឈនំ តេសំ
 តត្ថ មនាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច ន
 និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ន
 និរុជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។
 សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តនំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ន
 និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ន និ-
 រុជ្ឈតិ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ឈនំ តេសំ តត្ថ ធម្មា-
 យតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ មនាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ និពោធិវៈ

[៦១៣] មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។
 ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បួត មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេឬ ។
 ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយផង មនាយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

(៦១២) យស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 សោតាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បញ្ចកេការេ បរិ-
 និព្វន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ឈិតា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ចវ្ហន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ សោតាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ សចក្កុ-
 កានំ ចវ្ហន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ សោ-
 តាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សោ-
 តាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ ។
 សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អចក្កុកានំ ចវ្ហន្តានំ តេសំ
 សោតាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្ខាយ-
 តនំ និរុជ្ឈតិ សចក្កុកានំ ចវ្ហន្តានំ តេសំ សោតា-
 យតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៦១៤] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ សោតាយ-
តនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ បណ្ណាពួកសត្វ កាល
បរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភព
ហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ រលត់ទៅ តែសោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
រលត់ទៅទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលច្បុត ចក្ខុ-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង សោតាយតនៈ នឹងរលត់
ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹង
រលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ
ទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុត សោតា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាល
ច្បុត សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង ចក្ខុ-
យតនៈ រលត់ទៅផង ។

[៦០៥] យស្ស ចក្ខុយាតនំ និរុដ្ឋិតំ តស្ស
 យាធាយតនំ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ បញ្ចកេកាវេ បរិ-
 និព្វន្តានំ យេ ច រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧបបដ្ឋិតា បរិ-
 និព្វាយេស្សន្តិ តេសំ ចរ្យន្តានំ តេសំ ចក្ខុយាតនំ
 និរុដ្ឋិតំ នោ ច តេសំ យាធាយតនំ និរុដ្ឋិស្សតី
 ឥតវេសំ សចក្កកានំ ចរ្យន្តានំ តេសំ ចក្ខុយាតនញ្ច
 និរុដ្ឋិតំ យាធាយតនញ្ច និរុដ្ឋិស្សតី ។ យស្ស វា
 បន យាធាយតនំ ។ បេ ។

[៦០៦] យស្ស ចក្ខុយាតនំ និរុដ្ឋិតំ តស្ស
 រូចាយតនំ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ បញ្ចកេកាវេ បរិនិព្វន្តានំ
 យេ ច អរូបំ ឧបបដ្ឋិតា បរិនិព្វាយេស្សន្តិ តេសំ
 ចរ្យន្តានំ តេសំ ចក្ខុយាតនំ និរុដ្ឋិតំ នោ ច តេសំ
 រូចាយតនំ និរុដ្ឋិស្សតី ឥតវេសំ សចក្កកានំ ច-
 រ្យន្តានំ តេសំ ចក្ខុយាតនញ្ច និរុដ្ឋិតំ រូចាយតនញ្ច
 និរុដ្ឋិស្សតី ។ យស្ស វា បន រូចាយតនំ ។ បេ ។

អាយតនយមរៈ បរិវិវាទៈ និរោធិវៈ

[៦១៥] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា លេចទៅ ឃានាយតនៈ
របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន
ក្នុងបញ្ចវេការភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់រូបារវចរភព និងកាន់
អរូបារវចរភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ចក្ខុយ-
តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ លេចទៅ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ
កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ លេចទៅផង ឃា-
នាយតនៈ នឹងលេចទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់
សត្វណា ។ បេ ។

[៦១៦] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា លេចទៅ រូបាយតនៈ
របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ កាលបរិ-
និព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ
នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ លេចទៅ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេច
ទៅទេ ពួកសត្វក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលច្បុត ចក្ខុ-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ លេចទៅផង រូបាយតនៈ នឹងលេច
ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា ។ បេ ។

[៦០៧] យស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិតំ តស្ស ម-
 នាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិត្តំ ។ បញ្ច-
 រោកាវេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិតំ
 នោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិត្តំ ឥតវេសំ
 សចក្កកានំ ចរុត្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនេវ និរុជ្ឈិតំ
 ធម្មាយតនេវ និរុជ្ឈិត្តំ ។ យស្ស វា បន ធម្មា-
 យតនំ និរុជ្ឈិត្តំ តស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិត្ត-
 ិត្តំ ។ បេ ។

[៦០៨] យស្ស យានាយតនំ និរុជ្ឈិតំ តស្ស
 រុត្តាយតនំ និរុជ្ឈិត្តំ ។ កាមាវចវេ បរិនិព្វន្តានំ
 យេ ច អរូបំ ឧបបដ្ឋិតា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 ចរុត្តានំ តេសំ យានាយតនំ និរុជ្ឈិតំ នោ ច តេសំ
 រុត្តាយតនំ និរុជ្ឈិត្តំ ឥតវេសំ សយានកានំ ចរុត្តានំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៦១៧] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ មនាយតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ បេ ។

[៦១៨] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលច្បុត

តេសំ ឃាណាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ រូចាយតនញ្ច និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន រូចាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ឃាណាយតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 អយានកានំ បវត្តានំ តេសំ រូចាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ
 នោ ច តេសំ ឃាណាយតនំ និរុជ្ឈតិ សយានកានំ
 បវត្តានំ តេសំ រូចាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ឃាណាយ-
 តនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

(៦១៩) យស្ស ឃាណាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។
 កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ ឃាណាយតនំ និរុជ្ឈតិ
 នោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ
 បវត្តានំ តេសំ ឃាណាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ធម្មាយ-
 តនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ
 ។ បេ ។

(៦២០) យស្ស រូចាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។
 បញ្ចវេកាការេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ រូចាយតនំ និរុជ្ឈតិ

អាយតនៈ បរិក្ខារៈ ឆ្លើយតបៈ

ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ លេចទៅផង រូបាយតនៈ នឹងលេច
ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងលេច
ទៅ ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ លេចទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ
ដែលមិនមានឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុត រូបាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងលេចទៅ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
លេចទៅទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលច្បុត រូបាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចទៅផង ឃានាយតនៈ លេចទៅផង ។

[៦១៩] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា លេចទៅ មនាយ-
តនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅដែរឬ ។
ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាយវិចារក្ខត ឃានាយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ លេចទៅ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេច
ទៅទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កាលច្បុត ឃានាយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ លេចទៅផង ធម្មាយតនៈ នឹងលេចទៅផង ។ មួយយ៉ាង
ទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា ។ បេ ។

[៦២០] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា លេចទៅ មនាយតនៈ
។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាល
បរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការក្ខត រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ លេចទៅ

ឆោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ
 សម្របកានំ បវត្តានំ តេសំ វ្យាបាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ
 ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ធម្មា-
 យតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស វ្យាបាយតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។
 សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូបកានំ បវត្តានំ តេសំ ធម្មា-
 យតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តេសំ វ្យាបាយតនំ និរុជ្ឈតិ
 សម្របកានំ បវត្តានំ តេសំ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ
 វ្យាបាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

[៦២១] យស្ស មនាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ
 មនាយតនំ និរុជ្ឈតិ ឆោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ សច្ចត្ថកានំ បវត្តានំ តេសំ
 មនាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស មនា-
 យតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អច្ចត្ថ-
 កានំ បវត្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឆោ
 ច តេសំ មនាយតនំ និរុជ្ឈតិ សច្ចត្ថកានំ បវត្តានំ

អភិធម្មបំណិក យមកៈ

តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ
ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយរូប កាលច្បុក រូបាយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ រលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយ
យ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ រូបាយតនៈ
របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមាន
រូប កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុក ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
រលត់ទៅ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ
ដែលប្រកបដោយរូប កាលច្បុក ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
រលត់ទៅផង រូបាយតនៈ រលត់ទៅផង ។

[៦២១] មនាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ធម្មាយតនៈ
របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន មនា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ
កាលច្បុក មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង ធម្មាយ-
តនៈ នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
ណា នឹងរលត់ទៅ មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។
ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុក ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែមនាយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត កាលច្បុក

តេសំ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ មនាយតនញ្ច
និរុជ្ឈតិ ។

[៦២២] យស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ ។ បេ ។

[៦២៣] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ
តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បញ្ច-
វោកាវេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ និ-
រុជ្ឈតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ និរុជ្ឈិ-
ស្សតិ ឥតវេសំ សចក្កកានំ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ
ចក្ខាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ សោតាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។
យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ
តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ ។ បញ្ចវោកាវំ
ឧបបជ្ឈន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរា ចវន្តានំ តេ-
សំ តត្ថ សោតាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តេសំ
តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ សចក្កកានំ ចវន្តានំ
តេសំ តត្ថ សោតាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខា-
យតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

អាយុវិន័យមកៈ បរិគ្គិរៈ និរោធាវៈ

ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង មនាយតនៈ រលត់ទៅផង ។

[៦២២] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ។ បេ ។

[៦២៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែសោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង សោតាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលច្បុត សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

(៦២២) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ យាធាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ កាមាវចរេ
 បរិនិព្វន្តានំ រូបាវចរា ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយ-
 តនំ និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ យាធាយតនំ និ-
 រុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ សចក្កកានំ កាមាវចរា ច-
 រន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនព្វ និរុជ្ឈតិ យាធាយ-
 តនព្វ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ យាធា-
 យតនំ ។ បេ ។ យថា បច្ចុប្បន្នោនាតីតេបិ តិវិជំ
 វិត្តាវតំ ឯវំ ឥទម្បិ វិត្តាវេតព្វំ ។

(៦២៥) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បញ្ចវេកាវេ
 បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ
 សចក្កកានំ ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនព្វ
 និរុជ្ឈតិ រូបាយតនព្វ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ រូបាយតនំ ។ បេ ។

អភ័ធម្មបិដក យមកៈ

[៦២៤] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព កាលច្យុត ចាករូបាវចរភព
 ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែឃានាយ-
 តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលច្យុត ចាកកាមាវចរភព ចក្ខុ-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ នឹងរលត់
 ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា
 រលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។ អាយតនៈទាំង ៣ យ៉ាង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 និងអតីត ដែលលោកសំដែងឲ្យពិស្តារហើយ យ៉ាងណា ក៏អាយតនៈនេះ
 បណ្ឌិតគប្បីសំដែងឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរ ។

[៦២៥] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ
 កាលច្យុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង រូបាយតនៈ
 នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់
 សត្វណា (រលត់ទៅ) ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២២៦] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈតិស្សតីតិ ។ បញ្ចវេកាការេ បរិ-
 និព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈតិស្សតី ឥតរេសំ ស-
 ចក្ខុកានំ បវន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច
 និរុជ្ឈតិ មនាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិស្សតី ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ មនាយតនំ ។ បេ ។

[២២៧] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈតិស្សតីតិ ។ បញ្ចវេកាការេ
 បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈតិស្សតី ឥតរេសំ
 សចក្ខុកានំ បវន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច
 និរុជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិស្សតី ។ យស្ស វា បន

អាយតនយមកៈ បរិវត្តិវារៈ និរោធិវារៈ

[៦២៦] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា លេចទៅ ក្នុងទីណា
មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ លេចទៅ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ
កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ លេចទៅផង មនាយតនៈ
នឹងលេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វ
ណា (លេចទៅ) ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៦២៧] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា លេចទៅ ក្នុងទីណា
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ លេចទៅ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ ដែលប្រកប
ដោយចក្ខុ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ លេចទៅ
ផង ធម្មាយតនៈ នឹងលេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត

យត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយ-
 តនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ អចក្ក-
 កានំ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ
 លោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈតិ សចក្កកានំ
 ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខា-
 យតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

(២២៨) យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ កាហាវចរេ
 បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ និរុជ្ឈតិ លោ
 ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ
 សឃានកានំ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនញ្ច
 និរុជ្ឈតិ រូបាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ រូបាយតនំ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងលេចទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ
 របស់សត្វនោះ លេចទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែល
 មិនមានចក្ខុ កាលបាបបដិសន្ធិ កាលប្បត្ត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ
 កាលប្បត្ត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចទៅផង ចក្ខុ-
 យតនៈ លេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

(៦២៨) ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា លេចទៅ ក្នុងទីណា
 រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាចរភព ឃានាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ លេចទៅ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយ
 ឃានៈ កាលប្បត្ត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ លេចទៅផង
 រូបាយតនៈ នឹងលេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបា-
 យតនៈ របស់សត្វណា (លេចទៅ) ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៦២៩] យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ និរុដ្ឋតិ
 តស្ស តត្ថ មណាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ និរុដ្ឋតិ-
 ស្សតីតិ ។ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ឃាណា-
 យតនំ និរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ
 និរុដ្ឋតិស្សតិ ឥតរេសំ សឃានកានំ ចរុន្តានំ តេសំ
 តត្ថ ឃាណាយតនេហ្ម និរុដ្ឋតិ ធម្មាយតនេហ្ម និរុដ្ឋតិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ។ បេ ។

[៦៣០] យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ និរុដ្ឋតិ តស្ស
 តត្ថ មណាយតនំ និរុដ្ឋតិស្សតីតិ ។ បញ្ចវេកាការេ បរិនិព្វ-
 ន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ ចរុន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ
 និរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មណាយតនំ និរុដ្ឋតិស្សតិ
 ឥតរេសំ បញ្ចវេកាការេ ចរុន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយត-
 នេហ្ម និរុដ្ឋតិ មណាយតនេហ្ម និរុដ្ឋតិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ មណាយតនំ ។ បេ ។

អាយតនយមកៈ បរិច្ឆេទៈ និហោធាវៈ

[៦២៩] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
មនាយតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ
ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព ឃានា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ
ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលច្បុត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ រលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា (រលត់ទៅ) ក្នុងទី
ណា ។ បេ ។

[៦៣០] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេកាភព កាលច្បុត ចាកផសញ្ញាសត្វ
រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែមនាយ-
តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
ក្រៅនេះ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេកាភព រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ រលត់ទៅផង មនាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា (រលត់ទៅ) ក្នុងទី
ណា ។ បេ ។

[៦៣១] យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈស្សតីតិ ។ បញ្ចកោ-
 កាវេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈតិ
 លោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈស្សតិ វត-
 វេសំ សរូបកានំ ធម្មន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច
 និរុជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈស្សតិ តស្ស តត្ថ
 រូបាយតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ អរូប-
 កានំ ធម្មន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈស្សតិ
 លោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈតិ សរូប-
 កានំ ធម្មន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈ-
 ស្សតិ រូបាយតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

[៦៣២] យស្ស យត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈ-
 តិ តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈស្សតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៦៣១] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចក់ការភព រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយរូប
 កាលច្បុត រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង ធម្មាយ-
 តនៈ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ
 រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានរូប
 កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ
 ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយរូប កាលច្បុត ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង រូបាយតនៈ រលត់ទៅផង ក្នុង
 ទីនោះ ។

[៦៣២] មនាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

(១) បរិច្ឆិទ្ធគោនំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ
 សច្ចត្តកានំ ចរ្គោនំ តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច
 និរុជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ មនាយ
 តនំ និរុជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ជោនំ អច្ចត្តកានំ
 ចរ្គោនំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈតិ សច្ចត្តកានំ
 ចរ្គោនំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ មនា
 យតនញ្ច និរុជ្ឈតិ ។

[៦ ៣ ៣] យស្ស ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ សព្វេសំ
 ឧបបជ្ជោនំ អច្ចត្តកានំ ចរ្គោនំ តេសំ ចក្ខា
 យតនំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ សោតាយតនំ

អាយតន៍យមកៈ បរិក្ខារៈ និរោធារៈ

ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅ
 ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
 នោះទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចិត្ត កាលច្បុក មនា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ នឹងរលត់
 ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា
 នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុង
 ទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចិត្ត កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ កាលច្បុក ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុង
 ទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
 ទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត កាលច្បុក ធម្មាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង មនាយតនៈ រលត់ទៅផង ក្នុងទី
 នោះ ។

[៦៣៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ សោ-
 តាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់
 ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុក ចក្ខុយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែសោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ

ន ជំរុជ្ឈិស្សតិ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ ចក្ខាយ-
 តនញ្ច ន ជំរុជ្ឈតិ សោតាយតនញ្ច ន ជំរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន សោតាយតនំ ន ជំរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ចក្ខាយតនំ ន ជំរុជ្ឈតិ ។ បញ្ចវេកានេ បរិនិព្វន្តានំ
 យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 ចវន្តានំ តេសំ សោតាយតនំ ន ជំរុជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ ចក្ខាយតនំ ន ជំរុជ្ឈតិ អរូបេ បច្ឆិម-
 ភវីកានំ តេសំ សោតាយតនញ្ច ន ជំរុជ្ឈិស្សតិ
 ចក្ខាយតនញ្ច ន ជំរុជ្ឈតិ ។

[៦៣៤] យស្ស ចក្ខាយតនំ ន ជំរុជ្ឈតិ តស្ស
 យានាយតនំ ន ជំរុជ្ឈិស្សតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ អចក្កកានំ ចវន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ ន
 ជំរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ យានាយតនំ ន ជំរុជ្ឈិស្សតិ
 បច្ឆិមភវីកានំ រូបាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវី-
 កានំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច ន ជំរុជ្ឈតិ យានាយត-
 នញ្ច ន ជំរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យានាយតនំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូ-
បភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង សោតា-
យតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់
សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ
ទេឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ពួកសត្វ
ណា ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ
កាលច្បុត សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ តែ
ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ
ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។

[៦៣៤] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ឃានា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែល
មិនមានចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
ជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ
កាន់រូបាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព
ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ នឹង
មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា

ន ជិវុជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ន ជិវុជ្ជ-
តីតិ ។ បញ្ចវេកាការេ បរិនិព្វន្តានំ យេ ច រូបាវចរំ
អរូបាវចរំ^(១) ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ
តេសំ ឃានាយតនំ ន ជិវុជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
ចក្ខាយតនំ ន ជិវុជ្ជតិ បច្ឆិមភវីកានំ រូបាវចរំ
ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ ឃានាយត-
នញ្ច ន ជិវុជ្ជិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ន ជិវុជ្ជតិ ។

[៦៣៥] យស្ស ចក្ខាយតនំ ន ជិវុជ្ជតិ
តស្ស រូបាយតនំ ន ជិវុជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ឧប-
បជ្ជន្តានំ អចក្កកានំ ចវន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ
ន ជិវុជ្ជតិ នោ ច តេសំ រូបាយតនំ ន ជិវុជ្ជិ-
ស្សតិ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច
ន ជិវុជ្ជតិ រូបាយតនញ្ច ន ជិវុជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
វា បន រូបាយតនំ ន ជិវុជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្ខា-
យតនំ ន ជិវុជ្ជតីតិ ។ បញ្ចវេកាការេ បរិនិព្វន្តានំ
យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ

១ ឧ. អយំ បាលី ន ទិស្សតិ ។

អាយុតសយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧបោសថៈ

នឹងមិនរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឡើយ ។

បណ្តាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងកាន់អរូបាវចរភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព កាលចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព ក្នុងអរូបភព ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។

[៦៣៥] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅឡើយ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព ក្នុងអរូបភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង រូបាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឡើយ ។ បណ្តាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ

ចរិត្តានំ តេសំ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច
 តេសំ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ
 តេសំ រូបាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច
 ន និរុជ្ឈតិ ។

[៦៣៦] យស្ស ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។
 សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អចក្កកានំ ចរិត្តានំ តេសំ
 ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ធម្មាយ-
 តនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ ចក្ខា-
 យតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បញ្ចវេកានេ បរិ-
 និព្វន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច
 តេសំ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ
 តេសំ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច
 ន និរុជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កាលច្បុត រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ តែ
ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ
ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព ក្នុងអរូបភព រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។

(៦៣៦) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ មនា-
យតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ
ទេឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុត
ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែធម្មាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន
ក្នុងអរូបភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង ធម្មា-
យតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់
សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់
ទៅទេឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ធម្មាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងអរូបភព
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ
មិនរលត់ទៅផង ។

(៦៣៧) យស្ស ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 រូចាយតនំ ន និរុជ្ឈតិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ជ-
 ត្តានំ អឃានកានំ ចវត្តានំ តេសំ ឃានាយតនំ ន
 និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ រូចាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 រូចាវចរេ បរិនិព្វត្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ
 ឃានាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ រូចាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈ-
 តស្សតិ ។ យស្ស វា បន រូចាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ កាមាវចរេ
 បរិនិព្វត្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជត្វា បរិនិព្វាយិ-
 ស្សន្តិ តេសំ ចវត្តានំ តេសំ រូចាយតនំ ន និរុជ្ឈ-
 តស្សតិ នោ ច តេសំ ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 រូចាវចរេ បរិនិព្វត្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ
 រូចាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិស្សតិ ឃានាយតនញ្ច ន និ-
 រុជ្ឈតិ ។

អាយតនយមកៈ ចរិត្តិវាៈ និរោធាវាៈ

[៦៣៧] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ រូបា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ។ ពួកសត្វទាំងអស់
ដែលមិនមានឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុក ឃានាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
មែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងរូបាវចរភព
និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព ឃានាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង រូបាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។
មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ឃានា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅទេ ។ បណ្តាពួកសត្វ កាល
បរិនិព្វាន ក្នុងតាមាវចរភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ
នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុក រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងមិនរលត់ទៅ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
ជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងរូបាវចរភព និងពួកសត្វ
ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនរលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។

(២៣៨) យស្ស យានាយតនំ ន និរុដ្ឋតិ តស្ស
 មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ ន និរុដ្ឋតិស្សតីតិ ។
 សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អយានកានំ ចរន្តានំ តេសំ
 យានាយតនំ ន និរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ ធម្មាយ-
 តនំ ន និរុដ្ឋតិស្សតី រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បរិនិព្វ-
 ន្តានំ តេសំ យានាយតនញ្ច ន និរុដ្ឋតិ ធម្មាយ-
 តនញ្ច ន និរុដ្ឋតិស្សតី ។ យស្ស វា បន ធម្មា-
 យតនំ ន និរុដ្ឋតិស្សតី តស្ស យានាយតនំ ន និ-
 រុដ្ឋតិស្សតីតិ ។ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ ធម្មា-
 យតនំ ន និរុដ្ឋតិស្សតី នោ ច តេសំ យានាយ-
 តនំ ន និរុដ្ឋតិ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ
 តេសំ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុដ្ឋតិស្សតី យានាយតនញ្ច
 ន និរុដ្ឋតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៦៣៨) ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ មនា-
 យតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ
 ឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ កាល
 ច្បុត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ កាល
 បរិនិព្វាន ក្នុងប្រាវចរភព និងក្នុងអប្បប្រាវចរភព ឃានាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ឃានា-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេឬ ។ ពួកសត្វ កាល
 បរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនរលត់ទៅ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 រលត់ទៅទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងប្រាវចរភព ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ មិនរលត់
 ទៅផង ។

[២៣៩] យស្ស រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតិស្ស-
 តីតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូបកានំ ចរន្តានំ
 តេសំ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ធម្មា-
 យតនំ ន និរុជ្ឈតិស្សតិ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ
 រូបាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈ-
 តិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈ-
 តិស្សតិ តស្ស រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈតិស្សតីតិ ។ បញ្ច-
 វេកាការេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតិស្សតិ
 នោ ច តេសំ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ អរូបេ បរិនិ-
 ព្វន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិស្សតិ រូបា-
 យតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។

[២៤០] យស្ស មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតិស្សតីតិ ។ និរុជ្ឈតិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតិស្សតិ តស្ស
 មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិស្សតីតិ ។ និរុជ្ឈតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ និរោធារៈ

[៦៣៩] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ មនា-
យតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ
ឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្យុត
រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុង
អរូបភព រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង ធម្មាយ-
តនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់
សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់
ទៅទេឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភក្ត ធម្មាយ-
តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុង
អរូបភព ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង រូបា-
យតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។

[៦៤០] មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ធម្មាយតនៈ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេឬ ។ នឹងរលត់ទៅ ។ មួយ
យ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ មនាយតនៈ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេឬ ។ រលត់ទៅ ។

[២៤១] យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិតំ ។ បេ ។

[២៤២] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិតំ
 តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្សតិ ។ បញ្ច-
 វេកាវំ ឧបបដ្ឋន្តានំ អចត្តកានំ កាមាវចរា ច-
 វន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិតំ នោ
 ច តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្សតិ អ-
 សញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច
 ន និរុជ្ឈិតំ សោតាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិត្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិតិ ។ បញ្ចវេ-
 កាវេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ ន និ-
 រុជ្ឈិត្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និ-
 រុជ្ឈិតិ អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ^(១) តេសំ តត្ថ
 សោតាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិត្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ន
 និរុជ្ឈិតំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៦៤១) ចក្ខុយតនៈ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(៦៤២) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែសោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ និងរបស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ មិនរលត់ទៅផង សោតាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ សោតាយតនៈ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ និងរបស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦៤៣] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ឃាណាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ កា-
 មាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អបក្ខកានំ កាមាវចរា ច-
 វន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបាវចរំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូបានំ^(១) តេសំ តត្ថ
 ចក្ខាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ឃាណាយតនញ្ច ន និ-
 រុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឃាណាយតនំ
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈ-
 តីតិ ។ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ កាមាវចរា ចវន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ រូបាវចរំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ ឃា-
 ណាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ន និ-
 រុជ្ឈតិ ។

១ ឱ. អយំ បាឃេ នត្ថិ ។

អាយតនយមកៈ បវត្តិវរៈ និរោធិវរៈ

(៦៤៣) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព ពួកអសព្វាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព ពួកអសព្វាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦៤៤] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បញ្ច-
 វេការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អចក្ខកានំ កាមាវចរា ច-
 វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន
 និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ អរូបានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច ន និ-
 រុជ្ឈតិ រូបាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា-
 បន យត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ បញ្ចវេកាវេ បរិ-
 ជិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ អរូបានំ
 តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខា-
 យតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។

[៦៤៥] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈ-
 តិ តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៦៤៤] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឡើយ ។ ពួក
 សត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេក្ការភព កាល
 ច្បុត ចាកកាមាវចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកអរូប-
 ព្រហ្មនោះ មិនរលត់ទៅផង រូបាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់
 ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
 នោះឡើយ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេក្ការភព រូបាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ រូបាយតនៈ របស់
 ពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ មិនរលត់ទៅផង
 ក្នុងទីនោះ ។

[៦៤៥] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
 ណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឡើយ ។

បញ្ចកោកាវ ឧបបជ្ឈន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរា
 ចរន្តានំ អរូបាណំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និ-
 រុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ន និរុ-
 ជ្ឈិស្សតិ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ មនាយតនញ្ច ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។
 បញ្ចកោកាវេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មនា-
 យតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ន និ-
 រុជ្ឈតិ ។

(៦៤៦) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ សព្វេសំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ អចក្កកានំ ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច

អាយតនយមកៈ បរិត្តិវរៈ និរោធិវរៈ

ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចេវការភត កាល
 ច្បុត ចាកកាយវេរភត និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាល
 បរិនិព្វាន ក្នុងអរូបភត និងពួកអសញ្ញាសត្វ ចក្ខុយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង មនាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុង
 ទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេឬ ។
 ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចេវការភត មនាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន
 ក្នុងអរូបភត និងពួកអសញ្ញាសត្វ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦៤៦] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ ពួក
 សត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុត ចក្ខុ-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងអរូបភត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ

ន និរុជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ បញ្ចវេកាវេ បរិ-
 ព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ អរូបេ បរិ-
 ព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 ចក្ខាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។

(៦៤៧) យស្ស យត្ថ ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ កាមាវចរំ
 ឧបបដ្ឋន្តានំ អឃានកានំ កាមាវចរេ វេទនំ រូបា-
 វចរំ តេសំ តត្ថ ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបាវចរេ
 បរិព្វន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ ឃានាយតនញ្ច ន
 និរុជ្ឈតិ រូបាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនរលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុង
 ទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឡើយ ។
 ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាល
 បរិនិព្វាន ក្នុងអរូបភព ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 រលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦៤៧] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
 ណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឡើយ ។
 ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ កាលចូលទៅ កាន់កាប់វចរភព នឹងពួក
 សត្វ ជាប្រាវចរៈ កាលច្បុត ចាកកាប់វចរភព ឃានាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុង
 រូបាវចរភព និងពួកអរូបព្រហ្ម ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់
 ទៅផង រូបាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត

យត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឃានាយ-
 តនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ
 តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឃា-
 នាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ រូបាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបានំ
 តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឃានាយត-
 នញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។

(៦៤៨) យស្ស យត្ថ ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ កាមា-
 វចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អយានកានំ កាមាវចរា ចរន្តានំ
 រូបាវចរានំ អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឃានាយតនំ ន
 និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្ស-
 តិ រូបាវចរេ អរូបាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ឃានាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ មនាយតនញ្ច
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ វិហារៈ

រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ឃាន-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឡើយ ។ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាល
 បរិនិព្វាន ក្នុងរូបាវចរភព និងពួកអរូបព្រហ្ម រូបាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ក្នុង
 ទីនោះ ។

[៦៤៨] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
 ណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
 ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរ-
 ភព និងពួកសត្វ ជារូបាវចរៈ និងជាអរូបាវចរៈ កាលច្បុត ចាកកា-
 មាវចរភព ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
 នោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ
 ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងរូបាវចរភព និងក្នុងអរូប-
 ាវចរភព និងពួកអសព្វសត្វ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 រលត់ទៅផង មនាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឡើយ ។

កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឃានាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញ-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 ឃានាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។

(៦៤៩) យស្ស យត្ថ ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ អយានកានំ ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ ឃា-
 នាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មា-
 យតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បរិ-
 និព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ឃានាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឃា-
 នាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព មនាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន
 ក្នុងរូបាវចរភព និងក្នុងអរូបាវចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ មនាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ មិនរលត់ទៅ
 ផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦៤៩] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
 ណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេឬ ។
 ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្យុត
 ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែ
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទី
 នោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងរូបាវចរភព និងក្នុងអរូបាវចរភព
 ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ នឹង
 មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
 ណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិន
 រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព

តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ ឃានាយតនំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ រូចាវចរេ អរូ-
 ចាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច ន
 និរុដ្ឋិស្សតិ ឃានាយតនញ្ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។

(៦៥០) យស្ស យត្ថ រូចាយតនំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ បញ្ច-
 វេកាវំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ រូចាយ-
 តនំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ន
 និរុដ្ឋិស្សតិ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ រូចាយតនញ្ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ មនា-
 យតនញ្ច ន និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មនាយតនំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូចា-
 យតនំ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ បញ្ចវេកាវេ បរិនិព្វន្តានំ
 អសញ្ញសត្តា ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ និពោធិវៈ

ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែ
 ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
 ទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងរូបាវចរភព និងក្នុងអរូបាវចរភព ធម្ម-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ មិន
 រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦៥០] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេឬ ។
 ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព និងពួកអរូបព្រហ្ម រូបា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែមនាយ-
 តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
 ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងអរូបភព កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ
 រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង មនាយតនៈ នឹង
 មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់
 សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ
 មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ច-
 វេការភព កាលច្បុត ចាកអសញ្ញាសត្វ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ

ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ន
 ជិវុជ្ឈតិ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសតំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ រូបាយត-
 នញ្ច ន ជិវុជ្ឈតិ ។

[៦៥០] យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ ន ជិវុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ— ន ជិវុជ្ឈិស្សតីតិ ។
 សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូបកានំ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ
 រូបាយតនំ ន ជិវុជ្ឈតិ លោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយ-
 តនំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ
 រូបាយតនញ្ច ន ជិវុជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច ន ជិវុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ន និ-
 វុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ ន ជិវុជ្ឈតីតិ ។
 បញ្ចវេកាវេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ
 ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ន
 ជិវុជ្ឈតិ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច
 ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ រូបាយតនញ្ច ន ជិវុជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងអរូបភព
 កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនរលត់ទៅផង រូបាយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦៤១] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេឬ ។
 ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុត រូបា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងអរូបភព រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនរលត់ទៅផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុង
 ទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេឬ ។
 ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន
 ក្នុងអរូបភព ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង
 រូបាយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

(៦៥២) យស្ស យត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។
 និរុជ្ឈតិ ។

(៦៥៣) យស្ស ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិត្ថ តស្ស
 សោតាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បញ្ចកេកាវេ បរិ-
 និព្វត្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច អរូបំ ឧប-
 បន្និគ្គា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរុត្តានំ តេសំ ចក្ខា-
 យតនំ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ សោតាយតនំ និ-
 រុជ្ឈិស្សតិ វេតវេសំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច និរុជ្ឈិត្ថ
 សោតាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 សោតាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ និ-
 រុជ្ឈិត្ថាតិ ។ អាមត្តា ។

អាយតនយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធិវារៈ

[៦៥២] មន្ទាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ឬ ។ នឹងរលត់ទៅ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា មន្ទាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ឬ ។ រលត់ទៅ ។

[៦៥៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅហើយ សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វកាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេក្ខន្ធភក្កត និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភក្តិ ក្នុងអបូភក្តិ ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អបូភក្តិហើយ នឹងបរិនិព្វានសត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅហើយ តែសោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ រលត់ទៅហើយផង សោតាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅហើយ ឬ ។ អើ ។

[៦៥៤] យស្ស (ចក្ខុយាតនំ និរុជ្ឈិតុ តស្ស
 យាធាយាតនំ និរុជ្ឈិតុស្សតីតិ ។ កាមាវចរេ បរិនិព្វានំ
 រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច រូចាវចរំ
 អរូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ
 តេសំ ចក្ខុយាតនំ និរុជ្ឈិតុ នោ ច តេសំ យាធា-
 យាតនំ និរុជ្ឈិតុស្សតិ ឥតរេសំ តេសំ ចក្ខុយាតនព្វ
 និរុជ្ឈិតុ យាធាយាតនព្វ និរុជ្ឈិតុស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន យាធាយាតនំ ។ មេ ។ អាមន្តា ។

[៦៥៥] យស្ស ចក្ខុយាតនំ និរុជ្ឈិតុ តស្ស
 រូចាយាតនំ និរុជ្ឈិតុស្សតីតិ ។ បញ្ចវេកាវេ បរិនិព្វ-
 នានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ ចក្ខុយាតនំ
 និរុជ្ឈិតុ នោ ច តេសំ រូចាយាតនំ និរុជ្ឈិតុស្សតិ ឥត-
 រេសំ តេសំ ចក្ខុយាតនព្វ និរុជ្ឈិតុ រូចាយាតនព្វ
 និរុជ្ឈិតុស្សតិ ។ យស្ស វា បន រូចាយាតនំ ។ មេ ។
 អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៦៥៤] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅហើយ ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងក្នុងអរូបាវចរភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងកាន់អរូបាវចរភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បួត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅហើយ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ រលត់ទៅហើយផង ឃានាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[៦៥៥] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅហើយ រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចកោកាភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បួត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅហើយ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ រលត់ទៅហើយផង រូបាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[៦៥៦] យស្ស ចក្ខុយាតនំ និរុដ្ឋិត តស្ស
មនាយាតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយាតនំ និរុដ្ឋិតស្មតិ ។ បរិ-
និព្វន្តានំ តេសំ ចក្ខុយាតនំ និរុដ្ឋិត ឆោ ច តេសំ
ធម្មាយាតនំ និរុដ្ឋិតស្មតិ ឥតរេសំ តេសំ ចក្ខុយាត-
នញ្ច និរុដ្ឋិត ធម្មាយាតនញ្ច និរុដ្ឋិតស្មតិ ។ យស្ស
វា បន ធម្មាយាតនំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[៦៥៧] យស្ស ឃានាយាតនំ និរុដ្ឋិត តស្ស
រូចាយាតនំ និរុដ្ឋិតស្មតិ ។ បញ្ចវេក្ការេ បរិនិព្វន្តា-
នំ អរូបេ បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច អរូបំ ឧបបន្និគ្វា
បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ ឃានាយាតនំ
និរុដ្ឋិត ឆោ ច តេសំ រូចាយាតនំ និរុដ្ឋិតស្មតិ ឥត-
រេសំ តេសំ ឃានាយាតនញ្ច និរុដ្ឋិត រូចាយាតនញ្ច
និរុដ្ឋិតស្មតិ ។ យស្ស វា បន រូចាយាតនំ ។ បេ ។
អាមន្តា ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ និរោធារៈ

[៦៥៦] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅហើយ មនា-
យតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរ
ឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
រលត់ទៅហើយ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ
ទេ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ រលត់ទៅហើយផង
ធម្មាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់
សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[៦៥៧] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅហើយ រូបា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ កាល
បរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេក្ខន្ធការកត នឹងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព ក្នុង
អរូបភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន
សត្វទាំងនោះ កាលច្បិត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់
ទៅហើយ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ
ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ រលត់ទៅហើយផង រូបា-
យតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វ
ណា ។ បេ ។ អើ ។

[៦៥៨] យស្ស ឃាណាយតនំ និរុជ្ឈិតុ តស្ស ម-
 ឃាណាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បរិ-
 និព្វន្តានំ តេសំ ឃាណាយតនំ និរុជ្ឈិតុ លោ ច តេសំ
 ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ ឃាណាយត-
 នញ្ច និរុជ្ឈិតុ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន ធម្មាយតនំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[៦៥៩] យស្ស រូបាយតនំ និរុជ្ឈិតុ តស្ស មនា-
 យតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បរិ-
 និព្វន្តានំ តេសំ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិតុ លោ ច តេសំ
 ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ រូបាយត-
 នញ្ច និរុជ្ឈិតុ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន ធម្មាយតនំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[៦៦០] យស្ស មនាយតនំ និរុជ្ឈិតុ តស្ស
 ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ មនា-
 យតនំ និរុជ្ឈិតុ លោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ
 ឥតវេសំ តេសំ មនាយតនញ្ច និរុជ្ឈិតុ ធម្មាយតនញ្ច

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៦៥៨] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅហើយ មនា-
យតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។
ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់
ទៅហើយ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ឃា-
នាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ រលត់ទៅហើយផង ធម្មា-
យតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
ណា ។ បេ ។ អើ ។

[៦៥៩] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅហើយ មនា-
យតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរ
ឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់
ទៅហើយ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ រូបា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ រលត់ទៅហើយផង ធម្មា-
យតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់
សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[៦៦០] មនាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅហើយ
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ
កាលបរិនិព្វាន មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅហើយ
តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ មនាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ រលត់ទៅហើយផង ធម្មាយតនៈ

និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ។ បេ ។

អាមន្តា ។

[៦៦០] យត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុដ្ឋិត្ត ។ បេ ។

[៦៦២] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុដ្ឋិត្ត
តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ និរុដ្ឋិស្សតិ ។ បញ្ច-
វោកាវេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ និ-
រុដ្ឋិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ និរុដ្ឋិ-
ស្សតិ ឥតវេសំ បញ្ចវោកាវាទំ តេសំ តត្ថ ចក្ខា-
យតនញ្ច និរុដ្ឋិត្ត សោតាយតនញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។
យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយតនំ និរុដ្ឋិស្សតិ
តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ
ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ និរុដ្ឋិស្សតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុដ្ឋិត្ត ឥត-
វេសំ បញ្ចវោកាវាទំ តេសំ តត្ថ សោតាយតនញ្ច
និរុដ្ឋិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច និរុដ្ឋិត្ត ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ និពាធិវារៈ

នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា
។ បេ ។ អើ ។

[៦៦១] ចក្ខុយតនៈ រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៦៦២] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទី
ណា សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរ
ឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេកាករតា ចក្ខុយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅហើយ ក្នុងទីនោះ តែសោតាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុយតនៈ របស់
ពួកសត្វ ជាបញ្ចវេកាករនោះ ក្រៅនេះ រលត់ហើយផង សោតា-
យតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតា-
យតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់
សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ
កាន់សុទ្ធាវស្ស សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុង
ទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទី
នោះទេ សោតាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាបញ្ចវេកាករនោះ ក្រៅនេះ
នឹងរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦៦៣] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ ឃានាយតនំ និរុជ្ឈិតស្មតិ ។ កាមាវ-
 ចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូបាវចរនំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 និរុជ្ឈិត នោ ច តេសំ តត្ថ ឃានាយតនំ និរុជ្ឈិ-
 ស្មតិ ឥតរេសំ កាមាវចរនំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយ-
 តនញ្ច និរុជ្ឈិត ឃានាយតនញ្ច និរុជ្ឈិតស្មតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ ឃានាយតនំ និរុជ្ឈិតស្មតិ តស្ស តត្ថ
 ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិតតាតិ ។ អាមន្តា ។

[៦៦៤] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិតស្មតិ ។ បញ្ចវេការេ
 បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិត នោ ច
 តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិតស្មតិ ឥតរេសំ បញ្ចវេ-
 ការនំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច និរុជ្ឈិត រូបាយត-
 នញ្ច និរុជ្ឈិតស្មតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ រូបាយតនំ
 និរុជ្ឈិតស្មតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិតតាតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៦៦៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា
 ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព្វ នឹងពួកសត្វ ជាប្រាវចរៈ ចក្ខុ-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ទៅហើយ ក្នុងទីនោះ តែឃានា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុ-
 យតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈនោះ ក្រៅនេះ រលត់ហើយផង
 ឃានាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃា-
 នាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ
 របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[៦៦៤] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា
 រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព្វ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាបញ្ចវេការៈ
 នោះ ក្រៅនេះ រលត់ហើយផង រូបាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ
 ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 រូបាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ
 និរុជ្ឈិត្ត ឥតរេសំ បញ្ចវេកាវានំ តេសំ តត្ថ រូបាយ-
 តនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច និរុជ្ឈិត្ត ។

(៦៦៥) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បញ្ចវេកាវេ បរិវិ-
 ជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ
 តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ បញ្ចវេកា-
 វានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច និរុជ្ឈិត្ត មនាយ-
 តនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ម-
 នាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ និ-
 រុជ្ឈិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូបានំ តេសំ
 តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិត្ត ឥតរេសំ បញ្ចវេកាវានំ តេសំ
 តត្ថ មនាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច
 និរុជ្ឈិត្ត ។

អាយតនៈ បរិក្ខារៈ និរោធាៈ

ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស និងពួកអសញ្ញាសត្វ រូបាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ រូបាយតនៈ របស់ពួក
សត្វ ជាបញ្ចវេការៈនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ
រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦៦៥] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទី
ណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាបញ្ច-
វេការៈនោះ ក្រៅនេះ រលត់ហើយផង មនាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង
ក្នុងទីនោះទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹង
រលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុង
ទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស និងពួក
អរូបព្រហ្ម មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនា-
យតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាបញ្ចវេការៈនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅ
ផង ចក្ខុយតនៈ រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦៦៦] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិត្ថ តស្ស
 តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិត្ថស្មីតិ ។ បញ្ចវេកាការ បរិទិព្វ-
 ណ្ឌំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិត្ថ ឆោ ច តេសំ
 តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិត្ថស្មី ឥតវេសំ បញ្ចវេកាការំ
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច និរុជ្ឈិត្ថ ធម្មាយតនញ្ច
 និរុជ្ឈិត្ថស្មី ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ
 និរុជ្ឈិត្ថស្មី តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិត្ថស្មី ។
 សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ
 តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិត្ថស្មី ឆោ ច តេសំ
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ និរុជ្ឈិត្ថ ឥតវេសំ បញ្ចវេកាការំ
 តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិត្ថស្មី ចក្ខាយត-
 នញ្ច និរុជ្ឈិត្ថ ។

[៦៦៧] យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ និរុជ្ឈិត្ថ
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិត្ថស្មីតិ ។ កាមាវចរ
 បរិទិព្វណ្ឌំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ និរុជ្ឈិត្ថ ឆោ ច
 តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិត្ថស្មី ឥតវេសំ កាមាវច-
 រានំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនញ្ច និរុជ្ឈិត្ថ រូបាយតនញ្ច

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៦៦៦] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាបញ្ចវេ-
 ការៈនោះ ក្រៅនេះ រលត់ហើយផង ធម្មាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់
 ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទី
 នោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស ពួកអសញ្ញ-
 សត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ
 ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុង
 ទីនោះទេ ធម្មាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាបញ្ចវេការៈនោះ ក្រៅនេះ
 នឹងរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦៦៧] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទី
 ណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព ឃានាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ឃានាយតនៈ របស់ពួក
 សត្វ ជាកាមាវចរៈនោះ ក្រៅនេះ រលត់ហើយផង រូបាយតនៈ

និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ រូបាយតនំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ យាណាយតនំ និរុជ្ឈិតាតិ ។
 រូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ យាណាយតនំ និរុជ្ឈិត្ថ កាមាវចរានំ
 តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ យាណាយតនញ្ច
 និរុជ្ឈិត្ថ ។

(៦៦៨) យស្ស យត្ថ យាណាយតនំ និរុជ្ឈិត្ថ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ និរុ-
 ជ្ឈិស្សតិ ។ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ
 យាណាយតនំ និរុជ្ឈិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មា-
 យតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ កាមាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ យាណាយតនញ្ច និរុជ្ឈិត្ថ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ និរុ-
 ជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ យាណាយតនំ និរុជ្ឈិតាតិ ។
 រូបាវចរានំ អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ យាណាយតនំ និរុជ្ឈិត្ថ
 កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ
 យាណាយតនញ្ច និរុជ្ឈិត្ថ ។

អាយតនយមកៈ បរិវត្តិវរៈ និរោធិវរៈ

នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់
សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ
រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ រូបាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាប្រាថ្នា
នោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ រូបាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរៈ
នោះ នឹងរលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦៦៨] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទី
ណា មនាយតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់
ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងតាមាវចរ-
ភព ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែ
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ឃា-
នាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរៈនោះ ក្រៅនេះ រលត់ហើយផង
ធម្មាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់
សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ធម្មាយតនៈ របស់ពួក
សត្វ ជាប្រាថ្នា និងជាអប្រាថ្នានោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ
ធម្មាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរៈនោះ នឹងរលត់ទៅផង ឃា-
នាយតនៈ រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៦៦៩) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិត តស្ស
 តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បញ្ចវេកាការេ បរិ-
 និព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ និ-
 រុជ្ឈិត ឆោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ
 ឥតវេសំ បញ្ចវេកាការនំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច
 និរុជ្ឈិត មនាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន . យត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូ-
 បាយតនំ និរុជ្ឈិតាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 អរូបានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឆោ
 ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិត ឥតវេសំ បញ្ច-
 វេកាការនំ តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ
 រូបាយតនញ្ច និរុជ្ឈិត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៦៦៩] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា
 មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេកាករភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ រូបាយ-
 តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ រូបាយតនៈ របស់
 ពួកសត្វ ជាបញ្ចវេកាករនោះ ក្រៅនេះ រលត់ហើយផង មនាយ-
 តនៈ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ
 របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ
 រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់
 សុទ្ធាវាស និងពួកអរូបព្រហ្ម មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់
 ហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាបញ្ចវេកាករ-
 នោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង រូបាយតនៈ រលត់ហើយផង ក្នុង
 ទីនោះ ។

(៦៧០) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បញ្ចវេកាការេ បរិ-
 និព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិត្ត នោ ច
 តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ បញ្ច-
 វេកាកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច
 និរុជ្ឈិត្ត ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូ-
 បាយតនំ និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 អរូបានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិត្ត ឥតវេសំ បញ្ច-
 វេកាកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច
 និរុជ្ឈិស្សតិ រូបាយតនញ្ច និរុជ្ឈិត្ត ។

អាយុតនយមកៈ បរិក្ខារៈ និពាធារៈ

(៦៧០) រូបាយតនៈ របស់សត្វណា លេត់ហើយ ក្នុងទីណា
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ លេត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ រូបាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាបញ្ចវេ-
 ការៈ នឹងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ ក្រៅនេះ លេត់ហើយផង ធម្មាយ-
 តនៈ នឹងលេត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វណា នឹងលេត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ
 លេត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់
 សុទ្ធាវាស នឹងពួកអរូបព្រហ្ម ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 លេត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេត់
 ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ធម្មាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាបញ្ចវេការៈ
 នឹងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ ក្រៅនេះ នឹងលេត់ទៅផង រូបាយតនៈ លេត់
 ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦៧០] យស្ស យត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិត្តស្សតីតិ ។ បរិនិព្វានំ តេសំ
 តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មា-
 យតនំ និរុជ្ឈិត្តស្សតី ឥតរេសំ ចតុរោកាវាទំ^(១) បញ្ច-
 រោកាវាទំ តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច និរុជ្ឈិត្ត ធម្មា-
 យតនញ្ច និរុជ្ឈិត្តស្សតី ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិត្តស្សតី តស្ស តត្ថ មនាយតនំ និ-
 រុជ្ឈិត្តតីតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ឈនំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិត្តស្សតី នោ ច តេសំ
 តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិត្ត ឥតរេសំ ចតុរោកាវាទំ
 បញ្ចរោកាវាទំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិត្តស្សតី
 មនាយតនញ្ច និរុជ្ឈិត្ត ។

[៦៧២] យស្ស ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្តស្សតីតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស
 វា បន សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្តស្សតី តស្ស ចក្ខា-
 យតនំ ន និរុជ្ឈិត្តតីតិ ។ និរុជ្ឈិត្ត ។

១ ឧ. អយំ ពាហេ នត្ថិ ។

អភិធម្មប្បដិក យមកៈ

[៦៧១] មនាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
សត្វ កាលបរិនិព្វាន មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ
ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុង
ទីនោះទេ មនាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាចតុរោកាវៈ និងជាបញ្ចរោកា-
វៈនោះ ក្រៅនេះ រលត់ហើយផង ធម្មាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុង
ទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់
ទៅ ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទី
នោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស និងពួកអ-
សញ្ញាសត្វ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ
ធម្មាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាចតុរោកាវៈ និងជាបញ្ចរោកាវៈនោះ
ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង មនាយតនៈ រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦៧២] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ សោ-
តាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេឬ ។ មិនមានទេ ។
មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ចក្ខុ-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។

[៦៧៣] យស្ស ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិត តស្ស
 យាធាយតនំ ។ បេ ។ រូបាយតនំ មនាយតនំ ធម្មា-
 យតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ នត្ថំ ។ យស្ស វា បន
 ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិត ។

[៦៧៤] យស្ស យាធាយតនំ ។ បេ ។ រូបាយ-
 តនំ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិត តស្ស ធម្មាយតនំ ន និរុ-
 ជ្ឈិស្សតីតិ ។ នត្ថំ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ និរុជ្ឈិត ។

[៦៧៥] យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិត ។ បេ ។

[៦៧៦] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សុទ្ធាវាសំ
 ឧបបជ្ឈនំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិត
 នោ ច តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 សុទ្ធាវាសេ បរិច្ឆិទ្ធានំ អសញ្ញសត្តានំ អរូទានំ តេសំ
 តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិត សោតាយតនញ្ច
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយតនំ

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ និពោធិវៈ

[៦៧៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ឃា-
នាយតនៈ ។ បេ ។ រូប្យាយតនៈ មនាយតនៈ ធម្មាយតនៈ របស់
សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
នោះ មិនរលត់ទៅហើយ ។ រលត់ហើយ ។

[៦៧៤] ឃានាយតនៈ ។ បេ ។ រូប្យាយតនៈ មនាយតនៈ
របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិន
រលត់ទៅទេ ។ មិនមានទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់
សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ
។ រលត់ហើយ ។

[៦៧៥] ចក្ខុយតនៈ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៦៧៦] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា
សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ។
ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែសោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ
មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន
ក្នុងសុទ្ធាវាស ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយផង សោតាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង
ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
ត្ថាតិ ។ បញ្ចវេកាវេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ
សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្ថ សុទ្ធាវសេ បរិនិព្វន្តានំ
អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ សោតាយតនញ្ច
ន និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិត្ថ ។

(៦៧៧) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្ថ
តស្ស តត្ថ ឃាណាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អា-
មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឃាណាយតនំ ន និ-
រុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្ថាតិ ។
កាមាវចេវ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឃា-
ណាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយ-
តនំ ន និរុជ្ឈិត្ថ សុទ្ធាវសានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូ-
ចានំ^(១) តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ
ចក្ខាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិត្ថ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេកាកត សោ-
 តាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុ-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវស ពួកអសញ្ញសត្វ នឹងពួកអ-
 ប្រព្រហ្ម សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ចក្ខុ-
 យតនៈ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦៧៧] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទី
 ណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
 ឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹង
 មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរកត និងពួក
 សត្វជារូបាវចរៈ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ
 ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់
 ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ របស់
 ពួកអសញ្ញសត្វ របស់ពួកអប្រព្រហ្មនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ
 មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៦៧៨) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុដ្ឋិត
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុដ្ឋិតស្មតីតិ ។ សុទ្ធា-
 វាសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខា-
 យតនំ ន និរុដ្ឋិត នោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ
 ន និរុដ្ឋិតស្មតិ សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបានំ
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនព្វំ ន និរុដ្ឋិត រូបាយតនព្វំ
 ន និរុដ្ឋិតស្មតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ រូបាយតនំ
 ន និរុដ្ឋិតស្មតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុដ្ឋិតាតិ។
 បញ្ចវេការេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ
 ន និរុដ្ឋិតស្មតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន
 និរុដ្ឋិត សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ
 រូបាយតនព្វំ ន និរុដ្ឋិតស្មតិ ចក្ខាយតនព្វំ ន និ-
 រុដ្ឋិត ។

(៦៧៩) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុ-
 ដ្ឋិត តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ន និរុដ្ឋិតស្មតីតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិវត្តិវារៈ និរោធិវារៈ

[៦៧៨] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុង
 ទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
 ទេឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស នឹងពួកអរូបព្រហ្ម
 សត្វ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយក្នុងទីនោះ
 តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុង
 ទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស នឹងពួកអរូបព្រហ្ម
 ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយផង រូបាយតនៈ
 នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ
 របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់
 សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិ-
 និព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស
 នឹងពួកអរូបព្រហ្ម រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់
 ទៅផង ចក្ខុយតនៈ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦៧៩] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទី
 ណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេឬ ។

សុទ្ធាវាសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយ-
 តនំ ន និរុជ្ឈិតំ នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បរិ-
 និព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយត-
 នញ្ច ន និរុជ្ឈិតំ មនាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិតាតិ ។ បញ្ចវេកានេ បរិ-
 និព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិតំ សុទ្ធាវាសេ
 បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ មនាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច
 ន និរុជ្ឈិតំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស កាលបរិនិព្វាន ក្នុងអរូបភព និងពួក
 អសញ្ញាសត្វ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយផង
 មនាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ
 របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ ពួកសត្វ
 កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេកាកភព មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុង
 សុទ្ធាវាស កាលបរិនិព្វាន ក្នុងអរូបភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ មនា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ មិន
 រលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៦៨០) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុ-
 ជ្ឈិត តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។
 សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិត លោ ច
 តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្តាតិ សុទ្ធាវាសេ
 បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ^(១) តេសំ តត្ថ ចក្ខា-
 យតនញ្ច ន និរុជ្ឈិត ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិ-
 ត្តាតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិត្តាតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។
 បញ្ចកោកាវេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិត្តាតិ លោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិត្តាតិ សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ចក្ខាយត-
 នញ្ច ន និរុជ្ឈិត ។

១ ឧ. អរូបេ បរិនិព្វន្តានន្តិ ធិមេ បាហោ ន វិស្សន្តិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ និរោធារៈ

[៦៨០] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុង
 ទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
 ឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស ពួកអសញ្ញាសត្វ
 នឹងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ
 ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់
 ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស កាល
 បរិនិព្វាន ក្នុងអរូបកត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់
 ហើយផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភក្ត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិ-
 និព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស កាលបរិនិព្វាន ក្នុងអរូបកត ធម្មាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ មិនរលត់ហើយផង
 ក្នុងទីនោះ ។

(៦៨០) យស្ស យត្ថ យាធាយតនំ ន ធិរុជ្ឈិតុ
 តស្ស តត្ថ រូចាយតនំ ន ធិរុជ្ឈិត្ថិតិ ។ រូចាវចរានំ
 តេសំ តត្ថ យាធាយតនំ ន ធិរុជ្ឈិតុ តោ ច តេសំ
 តត្ថ រូចាយតនំ ន ធិរុជ្ឈិត្ថិតិ រូចាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ
 អរូចានំ តេសំ តត្ថ យាធាយតនញ្ច ន ធិរុជ្ឈិតុ រូចា-
 យតនញ្ច ន ធិរុជ្ឈិត្ថិតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ រូចា-
 យតនំ ន ធិរុជ្ឈិត្ថិតិ តស្ស តត្ថ យាធាយតនំ ន ធិ-
 រុជ្ឈិត្ថិតិ ។ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ
 រូចាយតនំ ន ធិរុជ្ឈិត្ថិតិ តោ ច តេសំ តត្ថ យា-
 ធាយតនំ ន ធិរុជ្ឈិតុ រូចាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ អរូចា-
 វចរានំ តេសំ តត្ថ រូចាយតនញ្ច ន ធិរុជ្ឈិត្ថិតិ
 យាធាយតនញ្ច ន ធិរុជ្ឈិតុ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៦៨១) ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុង
 ទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
 ឬ ។ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វជាត្រូវចរនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុង
 ទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ
 ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងត្រូវចរភព និងពួកអរូប-
 ព្រហ្ម ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយផង រូបា-
 យតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយ-
 តនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់
 សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិ-
 និព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងត្រូវចរ-
 ភព និងពួកអរូបព្រហ្ម រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់
 ទៅផង ឃានាយតនៈ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦៨២] យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ ន និរុដ្ឋិត្ត
 តស្ស តត្ថ មណាយតនំ ន និរុដ្ឋិត្តស្សតិ ។
 រូចាវចរំ អរូចាវចរំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ
 ន និរុដ្ឋិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ មណាយតនំ ន និរុដ្ឋិត្ត-
 ស្សតិ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បរិនិព្វន្ធានំ អសញ្ញាសត្តា-
 នំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនញ្ច ន និរុដ្ឋិត្ត មណាយ-
 តនញ្ច ន និរុដ្ឋិត្តស្សតិ ។ យស្ស វា បទ យត្ថ មណាយ-
 តនំ ន និរុដ្ឋិត្តស្សតិ តស្ស តត្ថ ឃាណាយតនំ ន និរុ-
 ដ្ឋិត្តាតិ ។ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្ធានំ តេសំ តត្ថ មណ-
 យតនំ ន និរុដ្ឋិត្តស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឃាណា-
 យតនំ ន និរុដ្ឋិត្ត រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បរិនិព្វន្ធានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មណាយតនញ្ច ន
 និរុដ្ឋិត្តស្សតិ ឃាណាយតនញ្ច ន និរុដ្ឋិត្ត ។

អាយតនយមកៈ បវត្តិវិរៈ និរោធិវៈ

[៦៨២] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុង
 ទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
 ឬ ។ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាប្រាថ្នាចរៈ និងជាអប្រាថ្នាចរៈនោះ
 មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុង
 ប្រាថ្នាចរភព និងក្នុងអប្រាថ្នាចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ ឃានាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយផង មនាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹង
 មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់
 ហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរ-
 ភព មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
 តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុង
 ទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងប្រាថ្នាចរភព និងក្នុងអប្រាថ្នាចរភព
 និងពួកអសញ្ញាសត្វ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ
 ផង ឃានាយតនៈ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៦៨៣) យស្ស យត្ថ យាធាយតនំ ន និ-
 រុជ្ឈិតុ តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្ថស្មតិ ។
 រូចាវចរំ អរូចាវចរំ តេសំ តត្ថ យាធាយតនំ
 ន និរុជ្ឈិតុ ធា ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិត្ថស្មតិ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បរិនិព្វន្ធានំ តេសំ
 តត្ថ យាធាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិតុ ធម្មាយតនញ្ច ន
 និរុជ្ឈិត្ថស្មតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិត្ថស្មតិ តស្ស តត្ថ យាធាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្ថា-
 តិ ។ កាចាវចរេ បរិនិព្វន្ធានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ
 ន និរុជ្ឈិត្ថស្មតិ ធា ច តេសំ តត្ថ យាធាយតនំ
 ន និរុជ្ឈិតុ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បរិនិព្វន្ធានំ តេសំ
 តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិត្ថស្មតិ យាធាយតនញ្ច
 ន និរុជ្ឈិតុ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៦៨៣) ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ
 ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
 ទេឬ ។ ពួកសត្វ ជាត្រូវចរៈ និងជាអត្រូវចរៈ ឃានាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាល
 បរិនិព្វាន ក្នុងត្រូវចរក្សត និងក្នុងអត្រូវចរក្សត ឃានាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិន
 រលត់ទៅ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ
 ក្នុងទីនោះទេឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរក្សត ធម្មា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែឃានា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
 ទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងត្រូវចរក្សត និងក្នុងអត្រូវចរក្សត
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ
 មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៦៨៤) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្ថតិ ។ សុទ្ធាវាសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ និរុ-
 ជ្ឈិត្ថ ឆោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្ថតិ
 សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ
 តត្ថ រូបាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិត្ថ មនាយតនញ្ច ន
 និរុជ្ឈិត្ថតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិត្ថតិ តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្ថតិ ។
 បញ្ចវេកាការេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្ថតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយ-
 តនំ ន និរុជ្ឈិត្ថ សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បរិ-
 និព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិត្ថតិ
 រូបាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិត្ថ ។

អាយតនយមកៈ បរិគ្គិរៈ និរោធារៈ

(៦៨៤) រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា
មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
សត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវសៈ និងពួកអរូបព្រហ្ម រូបាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវសៈ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងអរូបកតា រូបាយ-
តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយផង មនាយតនៈ នឹងមិន
រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វ
ណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិន
រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ច-
វេការភក្តា និងពួកអសញ្ញាសត្វ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
មែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុង
សុទ្ធាវសៈ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងអរូបកតា មនាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង រូបាយតនៈ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៦៨៥) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិត
តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សុទ្ធាវាសំ
ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុ-
ជ្ឈិត លោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ
តត្ថ រូបាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិត ធម្មាយតនញ្ច ន
និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ
ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិត្តា-
តិ ។ បញ្ចវេការេ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ
និរុជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ន
និរុជ្ឈិត សុទ្ធាវាសេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បរិនិព្វន្តានំ
តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបាយតនញ្ច
ន និរុជ្ឈិត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៦៨៥) រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុង
 ទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
 ឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស នឹងពួកអរូបព្រហ្ម រូបា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែធម្មា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
 ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស កាលបរិនិព្វាន ក្នុងអរូបភព
 រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយផង ធម្មាយតនៈ នឹង
 មិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់
 សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ
 មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុង
 បញ្ចវេកាកភព ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុង
 ទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស កាលបរិនិព្វាន
 ក្នុងអរូបភព ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង
 រូបាយតនៈ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៦៨៦) យស្ស យត្ថ មនាយតនំ ន និរុដ្ឋិត
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុដ្ឋិតស្មតិ ។ សុទ្ធាវាសំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ
 ន និរុដ្ឋិត លោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុដ្ឋិត-
 ស្មតិ សុទ្ធាវាសេ បរិនិរុទ្ធន្តានំ តេសំ តត្ថ មនា-
 យតនញ្ច ន និរុដ្ឋិត ធម្មាយតនញ្ច ន និរុដ្ឋិត-
 ស្មតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ន
 និរុដ្ឋិតស្មតិ តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ន និរុដ្ឋិតតាតិ ។
 បរិនិរុទ្ធន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុដ្ឋិតស្មតិ លោ
 ច តេសំ មនាយតនំ ន និរុដ្ឋិត សុទ្ធាវាសេ បរិនិ-
 រុទ្ធន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុដ្ឋិតស្មតិ
 មនាយតនញ្ច ន និរុដ្ឋិត ។

អាយតនៈ បរិវារៈ ឆិរាធារៈ

[៦៨៦] មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទី
ណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឡើយ ។
ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស នឹងពួកអសញ្ញាសត្វ មនា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស មនាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនរលត់ហើយផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទី
នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់
ទៅ ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុង
ទីនោះឡើយ ។ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនមែនជាមិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិ-
និព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាស ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់
ទៅផង មនាយតនៈ មិនរលត់ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

ចប់ ឆិរាធារៈ ។

[៦៨៧] យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
សោតាយតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន
សោតាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈ-
តីតិ ។ នោ ។

[៦៨៨] យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
ឃានាយតនំ រូនាយតនំ មនាយតនំ ធម្មាយតនំ
និរុជ្ឈតីតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ
និរុជ្ឈតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ នោ
។ បេ ។

[៦៨៩] យស្ស មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន
ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
នោ ។

[៦៩០] យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។
[យត្ថកំ នោតិ ។ ន កាតតំ ។ យត្ថកំ
ឥតវេសំ យត្ថកានំ សទិសំ កាតតំ យត្ថកំ វិសុប្ប
វាវេសុ សទិសំ] ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៦៨៧] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។

[៦៨៨] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ឃានយតនៈ ប្រាយតនៈ មនាយតនៈ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។ បេ ។

[៦៨៩] មនាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។

[៦៩០] ចក្ខុយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។
ប្រយោគ ដែលប្រកបដោយពាក្យថា ក្នុងទីណា បណ្ឌិត គប្បីធ្វើដោយពាក្យបដិសេធថា មិនមែន ឬ មិនមានទេ ។ ប្រយោគ ដែលប្រកបដោយពាក្យថា ក្នុងទីណា បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យដូចគ្នា នឹងពួកប្រយោគដែលថា ប្រកបក្នុងទីណា ក្រៅនេះ ប្រយោគ ដែលប្រកបដោយពាក្យថា ក្នុងទីណា ដូចគ្នា ក្នុងវារៈទាំងបី ។

[៦៩០] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ នោ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ នោ ។ បេ ។

[៦៩២] យស្ស យត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ជម្ហាយតនំ និរុជ្ឈតីតិ ។ នោ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ ជម្ហាយតនំ និរុជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ មនាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ នោ ។

[៦៩៣] យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ សសោតកានំ ចវុត្តា-
 នំ តេសំ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ សោ-
 តាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ អចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អ-
 សោតកានំ ចវុត្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ឈតិ
 សោតាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន

អាយតន៍យមកៈ បរិវត្តិវិរៈ ឧប្បទេសិហេធាវិរៈ

[៦៩១] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មិន
មែនទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់
ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។ បេ ។

[៦៩២] មនាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មិនមែន
ទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ទៅ ក្នុង
ទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
មិនមែនទេ ។

[៦៩៣] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សោ-
តាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅទេឬ ។ ពួកសត្វ ដែល
ប្រកបដោយសោតៈ កាលប្បត្ត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើង តែសោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
រលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ មិនមានសោតៈ កាលបាប
បដិស្ឋាន កាលប្បត្ត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើងផង សោតាយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត

សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ឈ-
 តីតិ ។ សចក្កកាណំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ សោតាយតនំ
 ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ អ-
 សោតកាណំ ចរន្តានំ អចក្កកាណំ ឧបបជ្ឈន្តានំ^(១) តេសំ
 សោតាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្ប-
 ជ្ឈតិ ។

(៦៩៤) យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 យានាយតនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ សយានកាណំ ច-
 រន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
 យានាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ អចក្កកាណំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 អយានកាណំ ចរន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្ប-
 ជ្ឈតិ យានាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា
 បន យានាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ
 នុប្បជ្ឈតីតិ ។ សចក្កកាណំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ យា-
 នាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ចក្ខាយតនំ

១ ឧ. អបក្កកាណំ ឧប្បជ្ឈន្តានំ អសោតកាណំ ចរន្តានន្តិ ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សោតាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
នោះ មិនកើតឡើងឡើយ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់
បដិសន្ធិ សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែចក្ខុ-
យតនៈ របស់ពួកសត្វនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែល
មិនមានសោតៈ មិនមានចក្ខុ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ សោ-
តាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ មិន
កើតឡើងផង ។

[៦៩៤] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង យា-
នាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឡើយ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកប
ដោយឃានៈ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើងទេ តែយានាយតនៈ របស់ពួកសត្វនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ
ទេ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ មិនមានឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ
កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង យា-
នាយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត យានាយតនៈ របស់
សត្វណា មិនរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
ឡើយ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ យានាយ-
តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ

នុប្បជ្ជតិ អយានកានំ បវន្តានំ អចក្កកានំ ឧបប-
ជ្ជន្តានំ^(១) តេសំ យាទាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ចក្ខា-
យតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

(៦៩៥) យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស រូ-
ចាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ ។ សរូបកានំ បវន្តានំ តេសំ
ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ រូចាយតនំ ន និ-
រុជ្ឈតិ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបកានំ បវន្តានំ
តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ រូចាយតនញ្ច ន
និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន រូចាយតនំ ន និរុជ្ឈ-
តិ តស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។ សចក្កកា-
នំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូចាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច
តេសំ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ អរូបកានំ បវន្តានំ
អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ^(២) តេសំ រូចាយតនញ្ច ន និ-
រុជ្ឈតិ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

១ ឧ. អចក្កកានំ ឧប្បជ្ជន្តានំ អសោតកានំ បរិន្តានន្តិ ទិស្សន្តិ ។ ២ ឧ. អចក្កកានំ
ឧប្បជ្ជន្តានំ អរូបកានំ បរិន្តានន្តិ ទិស្សន្តិ ។

អាយត៍នយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទនិពាធៈ

មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលមិនមានយានៈ មិនមាន
ចក្ខុ, កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ យានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។

[៦៩៥] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង រូបា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅទេ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកប
ដោយរូប កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
តែរូបាយតនៈ របស់ពួកសត្វនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ
ដែលមិនមានចក្ខុ មិនមានរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុត ចក្ខុ-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង រូបាយតនៈ មិនរលត់
ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់
ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ ។ ពួកសត្វ
ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនរលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលមិនមានរូប មិនមានចក្ខុ, កាលច្បុត
កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង
ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។

(៦៩៦) យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ តស្ស មនាយ-
 តនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ សចិត្តកានំ បវន្តានំ តេសំ ចក្ខា-
 យតនំ នុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 អចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អចិត្តកានំ បវន្តានំ តេសំ
 ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ឈតិ មនាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។
 យស្ស វា បន មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស ច-
 ក្ខាយតនំ នុប្បជ្ឈតីតិ ។ សចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
 ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ អចិត្តកានំ បវន្តានំ អចក្កកានំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ មនាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ច-
 ក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ឈតិ ។

(៦៩៧) យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ បវន្តានំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៦៩៦] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឡើយ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត កាលច្បុក ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ មិនមានចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ កាលច្បុក ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មនាយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឡើយ ។ ពួកសត្វ ប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចិត្ត មិនមានចក្ខុ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។

[៦៩៧] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឡើយ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បុក

អាយតនយមកេ បរិវត្តិវាស្ស ឧប្បទនំរោគវាវេ

តេសំ ចក្ខុយាតនំ នុប្បជ្ឈតិ លោ ច តេសំ ធម្មាយាតនំ
ន និរុជ្ឈតិ អចក្ខុកាធំ ឧបបជ្ឈន្តាធំ តេសំ ចក្ខុយា-
តនញ្ច នុប្បជ្ឈតិ ធម្មាយាតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស
វា បន ធម្មាយាតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស ចក្ខុយាតនំ
នុប្បជ្ឈតីតិ ។ សចក្ខុកាធំ ឧបបជ្ឈន្តាធំ តេសំ ធម្មា-
យាតនំ ន និរុជ្ឈតិ លោ ច តេសំ ចក្ខុយាតនំ នុប្បជ្ឈតិ
អចក្ខុកាធំ ឧបបជ្ឈន្តាធំ តេសំ ធម្មាយាតនញ្ច ន
និរុជ្ឈតិ ចក្ខុយាតនញ្ច នុប្បជ្ឈតិ ។

(៦៩៨) យស្ស យាធាយាតនំ នុប្បជ្ឈតិ តស្ស
រូបាយាតនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ សរូបកាធំ ចវន្តាធំ តេសំ
យាធាយាតនំ នុប្បជ្ឈតិ លោ ច តេសំ រូបាយាតនំ ន
និរុជ្ឈតិ អយានកាធំ ឧបបជ្ឈន្តាធំ អរូបកាធំ ច-
វន្តាធំ តេសំ យាធាយាតនញ្ច នុប្បជ្ឈតិ រូបាយាត-
នញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន រូបាយាតនំ

អាយតនយមកៈ បរិវត្តិវរៈ ឧប្បាទនិពោធិវៈ

ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែធម្មាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ
កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង
ធម្មាយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់
សត្វណា មិនរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ
ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលចាប់បដិ-
សន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ
មិនកើតឡើងផង ។

[៦៩៨] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង រូ-
បាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅទេឬ ។ ពួកសត្វ ដែល
ប្រកបដោយរូប កាលច្បុត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើង តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ
ទេ ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ មិនមានរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ
កាលច្បុត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង រូបា-
យតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា

ន និរុដ្ឋតិ តស្ស ឃានាយតនំ នុប្បជ្ឈតីតិ ។ ស-
 ឃានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ រូចាយតនំ ន និរុដ្ឋតិ
 នោ ច តេសំ ឃានាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ អរូបកានំ
 ចវន្តានំ អឃានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ រូចាយត-
 នញ្ច ន និរុដ្ឋតិ ឃានាយតនញ្ច នុប្បជ្ឈតិ ។

[៦៩៩] យស្ស ឃានាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 មនាយតនំ ន និរុដ្ឋតីតិ ។ សច្ចត្ថកានំ ចវន្តានំ
 តេសំ ឃានាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ម-
 នាយតនំ ន និរុដ្ឋតិ អឃានកានំ ឧបបជ្ឈន្តា-
 នំ អច្ចត្ថកានំ ចវន្តានំ តេសំ ឃានាយតនញ្ច នុ-
 ប្បជ្ឈតិ មនាយតនញ្ច ន និរុដ្ឋតិ ។ យស្ស វា
 បន មនាយតនំ ន និរុដ្ឋតិ តស្ស ឃានាយតនំ
 នុប្បជ្ឈតីតិ ។ សឃានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ម-
 នាយតនំ ន និរុដ្ឋតិ នោ ច តេសំ ឃានាយតនំ
 នុប្បជ្ឈតិ អច្ចត្ថកានំ ចវន្តានំ អឃានកានំ ឧបប-
 ជ្ឈន្តានំ តេសំ មនាយតនញ្ច ន និរុដ្ឋតិ ឃាន-
 យតនញ្ច នុប្បជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនលេចទៅ ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ ។
 ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលមិនមានរូប មិនមានឃានៈ
 កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 លេចទៅផង ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។

[៦៩៩] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មនា-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនលេចទៅទេ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកប
 ដោយចិត្ត កាលច្បុត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនលេចទៅ
 ទេ ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ មិនមានចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ
 កាលច្បុត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មនា-
 យតនៈ មិនលេចទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់
 សត្វណា មិនលេចទៅ ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងទេ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនលេចទៅ តែឃានាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចិត្ត
 មិនមានឃានៈ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនលេចទៅផង ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។

[៧០០] យស្ស ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចរុត្តានំ
 តេសំ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ធម្មា-
 យតនំ ន និរុជ្ឈតិ អយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 ឃាណាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។
 យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស ឃាណា-
 យតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ សយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ឃាណា-
 យតនំ នុប្បជ្ជតិ អយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ឃាណាយតនញ្ច នុប្ប-
 ជ្ជតិ ។

[៧០១] យស្ស រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ សច្ចត្តកានំ ចរុត្តានំ
 តេសំ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ មនាយ-
 តនំ ន និរុជ្ឈតិ អរូបកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អច្ចត្តកានំ
 ចរុត្តានំ តេសំ រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ មនាយតនញ្ច

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

[៧០០] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅទេ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាល
ច្បុក ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែធម្មាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលមិនមាន
ឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ ឃានាយតនៈ របស់សត្វ
នោះ មិនកើតឡើងទេ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាល
ចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែ
ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួក
សត្វ ដែលមិនមានឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនរលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។

[៧០១] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មនា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅទេ ។ ពួកសត្វ ដែល
ប្រកបដោយចិត្ត កាលច្បុក រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើង តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅ
ទេ ពួកសត្វ ដែលមិនមានរូប មិនមានចិត្ត កាលច្បុក កាលចាប់បដិ-
សន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មនាយតនៈ

ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន មនាយតនំ ន
 និរុជ្ឈតិ តស្ស រូបាយតនំ នុប្បជ្ឈតីតិ ។ សរូប-
 កានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ
 លោ ច តេសំ រូបាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ អចិត្តកានំ
 ចរន្តានំ អរូបកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ មនាយត-
 នញ្ច ន និរុជ្ឈតិ រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ឈតិ ។

[៧០២] យស្ស រូបាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ
 តេសំ រូបាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ លោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ
 ន និរុជ្ឈតិ អរូបកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ រូបា-
 យតនញ្ច នុប្បជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។
 យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 រូបាយតនំ នុប្បជ្ឈតីតិ ។ សរូបកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ លោ ច តេសំ រូបាយ-
 តនំ នុប្បជ្ឈតិ អរូបកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ធម្មា-
 យតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា
រលត់ទៅ រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឡើយ ។ ពួក
សត្វ ដែលប្រកបដោយរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
មែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចិត្ត មិនមានរូប កាល
ច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់
ទៅផង រូបាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។

[៧០២] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅឡើយ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ កាល
ច្បុក រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែធម្មាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែលមិនមាន
រូប កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើងផង ធម្មាយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ
មិនកើតឡើងឡើយ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយរូប កាលចាប់បដិ-
សន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែរូបាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលមិន
មានរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
រលត់ទៅផង រូបាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។

[៧០៣] យស្ស មនាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ តេសំ
 មនាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ ន
 និរុជ្ឈតិ អចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ មនាយ-
 តនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស
 វា បន ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស មនាយតនំ
 នុប្បជ្ជតីតិ ។ សចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ធម្មា-
 យតនំ ន និរុជ្ឈតិ នោ ច តេសំ មនាយតនំ
 នុប្បជ្ជតិ អចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ធម្មាយត-
 នញ្ច ន និរុជ្ឈតិ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

[៧០៤] យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។ បេ ។

[៧០៥] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 ។ បេ ។ យស្សកុម្មិ យស្សយត្ថកុម្មិ សទិសំ ។

អាយតនយមកៈ បរិច្ឆេទៈ ឧប្បាទនិពោធិវាៈ

[៧០៣] មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនរលត់ទៅទេ ។ ពួកសត្វទាំងអស់
កាលច្បុក មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ដែល
មិនមានចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ មិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វណា មិនរលត់ទៅ មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ
មិនកើតឡើងទេ ។ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត កាលចាប់បដិ-
សន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនរលត់ទៅ តែមនាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលមិន
មានចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
រលត់ទៅផង មនាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ។

[៧០៤] ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៧០៥] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា ។ បេ ។ (ចក្ខុយតនៈ) របស់សត្វណាក្តី (ចក្ខុយតនៈ) របស់
សត្វណា ក្នុងទីណាក្តី ដូច ។ គ្នា ។

[៧០៦] យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
សោតាយតនំ និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន សោតាយតនំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស ចក្ខាយតនំ
ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ (អតីតា បុត្តា ឧប្បា-
នេបិ និរោធនេបិ ឧប្បាននិរោធនេបិ អនុលោមម្បិ
បច្ឆនិយម្បិ សនិសំ) ។

[៧០៧] យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
តស្ស សោតាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន សោតាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ច-
វេការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ឈិត្តា
បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ សោ-
តាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្ខាយតនំ
ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ សោតាយតនញ្ច និរុជ្ឈិ-
ស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

អភិធម្មបំណិក យមកៈ

[៧០៦] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយដែរឬ ។ អើ ។ [បុព្វា ជាអតីត ក្នុងការកើតឡើងក្តី ក្នុងការរលត់ទៅក្តី ក្នុងការកើតឡើងនិងការរលត់ទៅក្តី ជាអនុលោមក្តី ជាបដិលោមក្តី ដូច ។ តា] ។

[៧០៧] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន ពួកសត្វនោះ កើតឡើង សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។

(៧០៨) យស្ស ច ក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ឃាណាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យេ រូចាវចរំ ឧប-
 បជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ ចក្ខា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ឃាណាយតនំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ តេសំ ចក្ខាយតនព្វា ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ ឃាណាយតនព្វា និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន ឃាណាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈ-
 ន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ឃាណាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្ខា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ តេសំ ឃាណាយតនព្វា
 និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនព្វា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(៧០៩) យស្ស ច ក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 រូចាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន

អាយតនយមកៈ បវត្តិវរៈ ឧប្បាទនិពោធិវរៈ

[៧០៨] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឃានា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វណា ចូល
ទៅ កាន់ប្រាវចរកតហើយ នឹងបរិនិព្វាន ពួកសត្វនោះ កាលច្បុក
ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង តែឃានាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយ
យ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
បច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរកត ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់
អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
រលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង ចក្ខុ-
យតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។

[៧០៩] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង រូបាយ-
តនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត

រូបាយតនំ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ រូបាយតនំ និរុដ្ឋិស្សតិ
 នោ ច តេសំ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ
 តេសំ រូបាយតនញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៧០០] យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិ-
 ស្សន្តិ តេសំ ធម្មាយតនំ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេ-
 សំ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ តេសំ ធម្មា-
 យតនញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

អភិធម្មប័ណ្ណ យមកៈ

រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
នោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព
កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភព
ហើយ នឹងបរិនិព្វាន ពួកសត្វនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនកើតឡើងទេ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹង
រលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។

[៧១០] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង មនាយ-
តនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។
អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ
ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ
ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលកើតឡើង ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់
អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
រលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង ចក្ខុ-
យតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។

អាយតនយមកេ បរិភិក្ខុវិស្ស ឧប្បាទនិរោធាវោ

[៧០០] យស្ស ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស រូចាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន រូចាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ឃានាយ-
 តនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវេកានំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច រូចាវចរំ អរូចាវចរំ^(១) ឧប-
 បជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 រូចាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ឃានាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ តេសំ រូចាយតនញ្ច និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ឃានាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

[៧០២] យស្ស ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧបបជ្ឈិត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ
 តេសំ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ឃានាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិវត្តិវរៈ ឧប្បាទនិហេតវរៈ

[៧១១] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង រូបា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ឃានាយតនៈ របស់
សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព
កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់រូបាវច-
រភព នឹងអរូបាវចរភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន ពួកសត្វនោះ កាលកើត
ឡើង រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែឃានាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។

[៧១២] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង មនា-
យតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។
អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ
ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ
ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលកើតឡើង ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់
រូបាវចរភព នឹងអរូបាវចរភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន ធម្មាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
មិនកើតឡើងទេ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹង
រលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។

[៧០៣] យស្ស រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយេ-
 ស្សន្តិ តេសំ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេ-
 សំ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ តេសំ ធម្មា-
 យតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូបាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

[៧០៤] យស្ស មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស មនាសតនំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ មនាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ តេសំ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ
 មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

[៧០៥] យត្ថ ចក្កាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៧១៣] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង មនាយតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត កាលកើតឡើង ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់ អរូបកតាហើយ នឹងបរិនិព្វាន ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង រលត់ទៅ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង រូបាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។

[៧១៤] មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត កាលកើតឡើង ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង មនាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ។

[៧១៥] ចក្ខុយតនៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(៧១៦) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយតនំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវេកាវំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 សោតាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ បញ្ចវេកាវានំ តេសំ
 តត្ថ សោតាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(៧១៧) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ យាធាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ រូបាវចរានំ
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ យាធាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ កាមាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យាធាយតនញ្ច
 និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ យាធាយតនំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

[៧១៦] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរ ឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោតាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាបញ្ចវេការៈទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៧១៧] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរ ឬ ។ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាប្រាវចរៈទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរៈទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

បច្ឆិមភវីកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 យាធាយតនំ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខុ-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ កាមាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ យាធាយតនញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ ចក្ខុយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(៧០៨) យស្ស យត្ថ ចក្ខុយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ រូបាយតនំ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ចក្ខុយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ
 បញ្ចវេកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ
 និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខុយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ បញ្ចវេកាវានំ តេសំ តត្ថ រូបា-
 យតនញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ ចក្ខុយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(៧០៩) យស្ស យត្ថ ចក្ខុយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព
 ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែ
 ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាកាមាវចរៈនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់
 ទៅផង ចក្ខុយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៧១៨] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុង
 ទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរ
 ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ច-
 វេការភព រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
 តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 រូបាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាបញ្ចវេការៈនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់
 ទៅផង ចក្ខុយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៧១៩] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ
 បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ ម-
 នាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ បញ្ចវេការានំ តេសំ
 តត្ថ មនាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ ។

(៧២០) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អា-
 មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ និ-
 រុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។
 បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អសញ្ញ-
 សត្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ ឥតវេសំ បញ្ចវេការានំ តេសំ តត្ថ ធម្មា-
 យតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

អាយតនបេមកៈ បរិច្ច័រិរៈ ឧប្បាទនិហេតវិរៈ

មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចេរការភព និងពួកអរូបព្រហ្ម មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាបញ្ចេរការនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៧២០) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ធម្មាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចេរការភព ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ធម្មាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាបញ្ចេរការនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៧២០] យស្ស យត្ថ ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈីស្សតិ
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈីស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈីស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈីស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ
 កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ រូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ រូ-
 បាយតនំ និរុជ្ឈីស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឃានា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈីស្សតិ ឥតរេសំ កាមាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ រូបាយតនញ្ច និរុជ្ឈីស្សតិ ឃានាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ឈីស្សតិ ។

[៧២២] យស្ស យត្ថ ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈីស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈី-
 ស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈីស្សតិ តស្ស តត្ថ ឃានាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈីស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈ-
 ន្តានំ រូបាវចរានំ អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ
 និរុជ្ឈីស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈី-
 ស្សតិ ឥតរេសំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយត-
 នញ្ច និរុជ្ឈីស្សតិ ឃានាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈីស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៧២១] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព នឹងពួកសត្វ ជាប្រាវចរៈ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ រូបាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរៈនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៧២២] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា មនាយតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ពួកសត្វ ជាប្រាវចរៈ នឹងជាអប្រាវចរៈ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ធម្មាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាតាមាវចរៈនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៧២៣] យស្ស យត្ថ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេ-
 ការាទំ តេសំ តត្ថ រូចាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ មនា-
 យតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូចាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចវេការំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥត-
 រេសំ បញ្ចវេការាទំ តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច
 និរុជ្ឈិស្សតិ រូចាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

[៧២៤] យស្ស យត្ថ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

អាយតនយមកៈ បវត្ថុវារៈ ឧប្បទានិហោធិវារៈ

(៧២៣) រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

រូបាយតនៈ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែ

មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ រូបាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាបញ្ចវេការៈនោះ នឹងកើតឡើងផង មនាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព នឹងពួកអរូបព្រហ្ម មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាបញ្ចវេការៈនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង រូបាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៧២៤) រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវិ-
 កានំ បញ្ចវេកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ
 ធម្មាយតនំ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ បញ្ចវេកានានំ អសញ្ញ-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ រូបា-
 យតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(៧២៥) យស្ស យត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមន្តា។
 យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិម-
 ភវិកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 ធម្មាយតនំ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ បញ្ចវេកានានំ បញ្ច-
 វេកានានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនញ្ច និរុដ្ឋិស្សតិ
 មនាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេកាករភព នឹងពួកអរូបព្រហ្ម ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ធម្មាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាបញ្ចវេកាករៈ នឹងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង រូបាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៧២៥) មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងពួកអសញ្ញាសត្វ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ធម្មាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជាបតុវេកាករៈ នឹងជាបញ្ចវេកាករៈនោះ ក្រៅនេះ នឹងរលត់ទៅផង មនាយតនៈ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៧២៦] យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកា-
 នំ បញ្ចវេកាវំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧប-
 បជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ សោតាយ-
 តនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេកាវេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ
 បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិ-
 ស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនព្វំ នុប្បជ្ជិស្ស-
 តិ សោតាយតនព្វំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ
 នុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៧២៧] យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 យានាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ
 កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិ-
 និព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ
 នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ យានាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ

អាយតនយមកៈ បរិត្តិវៈ ឧប្បទនិពាធវៈ

[៧២៦] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការកត ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបកតហើយ នឹងបរិនិព្វាន ពួកសត្វនោះ កាលកើតឡើង ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែសោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ បណ្តាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការកត និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងអរូបកត ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបកតហើយ នឹងបរិនិព្វាន ពួកសត្វនោះ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សោតាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។

[៧២៧] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរកត ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបកតហើយ នឹងបរិនិព្វាន ពួកសត្វនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ

កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ចិ-
 មកវិកានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ចរុន្តានំ តេសំ ចក្កាយតនញ្ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ
 ឃានាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្កាយតនំ
 ទុប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ រូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វា-
 យិស្សន្តិ តេសំ ចរុន្តានំ តេសំ ឃានាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្កាយតនំ ទុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ
 បច្ចិមកវិកានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិ-
 ស្សន្តិ តេសំ ចរុន្តានំ តេសំ ឃានាយតនញ្ច ន និ-
 រុជ្ឈិស្សតិ ចក្កាយតនញ្ច ទុប្បជ្ជិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បណ្ណាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើត
 ក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងក្នុងអរូបាវចរភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ
 កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន ពួកសត្វនោះ កាលច្បុក ចក្ខុយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ នឹងមិនរលត់
 ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិន
 រលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងដែរឬ ។
 ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់កាមាវចរភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន ពួក
 សត្វនោះ កាលច្បុក ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 រលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើត
 ឡើងទេ បណ្ណាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងក្នុងអរូបាវចរភព ពួកសត្វណា
 ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន ពួកសត្វនោះ កាលច្បុក
 ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ។

[៧២៨] យស្ស ចក្ខុយាតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 រូបាយាតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវេ-
 ការំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វា-
 យិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្ខុយាតនំ
 នុប្បជ្ជិស្សតិ យោ ច តេសំ រូបាយាតនំ ន និរុជ្ឈិស្ស-
 តិ បញ្ចវេការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិកានំ
 យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 ចរន្តានំ តេសំ ចក្ខុយាតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ រូបាយ-
 តនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន រូបាយ-
 តនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខុយាតនំ នុប្បជ្ជិស្ស-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។

[៧២៩] យស្ស ចក្ខុយាតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 មនាយាតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយាតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិវត្តិវារៈ ឧប្បទានិរោធាវៈ

[៧២៨] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង រូបា-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ បណ្ណាពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ពួកសត្វណា
 ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន ពួកសត្វនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែ
 រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ បណ្ណា
 ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 បច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ នឹង
 បរិនិព្វាន ពួកសត្វនោះ កាលច្បិត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងផង រូបាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
 រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
 នោះ នឹងមិនកើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។

[៧២៩] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង មនា-
 យតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។

បច្ឆិមភវីកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ច ក្លាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វ-
 ន្តានំ តេសំ ច ក្លាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ធម្មាយ-
 តនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយ-
 តនំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[៧៣០] យស្ស ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ
 បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច រូបាវចរំ អរូបាវ-
 ចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេការេ បរិនិព្វន្តានំ
 អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរ្គន្តានំ តេសំ ឃាណាយត-
 នញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ រូបាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន រូបាយតនំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បណ្ណាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចាប់បដិសន្ធិ ពួកសត្វ
 ណា ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន ចក្ខុយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ចក្ខុយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅ
 ផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[៧៣០] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេឬ ។ បណ្ណាពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ពួកសត្វ
 ណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងកាន់អរូបាវចរភពហើយ នឹងបរិ-
 និព្វាន ពួកសត្វនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ បណ្ណាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេ-
 ការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព ពួកសត្វណា
 ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន ពួកសត្វនោះ កាលច្បុត
 ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង រូបាយតនៈ
 នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វ
 ណា ។ បេ ។ អើ ។

[៧៣០] យស្ស ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 មណាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។
 បន្តិមភវីកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច រូបាវចរំ អរូបា-
 វចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឃាណាយ-
 តនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ ឃាណាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជិស្សតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[៧៣១] យស្ស រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 មណាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។
 បន្តិមភវីកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ
 ច តេសំ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ
 តេសំ រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ធម្មាយតនញ្ច ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ។ បេ ។
 អាមន្តា ។

អាយតនយមកៈ បរិត្តិវៈ ឧប្បទានិហេធិវៈ

[៧៣១] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 មនាយមនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ
 ទេឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អូប្រាវចរភព និងកាន់អូប្រាវចរភពហើយ
 នឹងបរិនិព្វាន ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែ
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[៧៣២] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 មនាយតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់
 ទៅទេឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អូប្រាវចរភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន រូបាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន រូបាយ-
 តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់
 ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[៧៣៣] យស្ស មនាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ មនាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច
 តេសំ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ
 មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស មនាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

[៧៣៤] យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ បេ ។

[៧៣៥] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចវេកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សោ-
 តាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេកានេ បរិនិព្វន្តានំ
 អសញ្ញសត្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជិស្សតិ សោតាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយតនំ ។ បេ ។ អា-
 មន្តា ។

អភ័ធម្មបំណិយ យមកៈ

[៧៣៣] មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេឬ ។ ពួកសត្វ
ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងមិនកើតឡើង តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
ជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន មនាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។
មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ មនា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេឬ ។ អើ ។

[៧៣៤] ចក្ខុយតនៈ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៧៣៥] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
ទីណា សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការ-
ភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
តែសោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែននឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុង
ទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ពួកអសញ្ញា-
សត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត
ឡើងផង សោតាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា ក្នុងទីណា ។ បេ ។ អើ ។

(៧៣៦) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិ-
ស្សតិ តស្ស តត្ថ យាណាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
បច្ឆិមភវីកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ យា-
ណាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ
រូចាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ
តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ យាណាយ-
តនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
យាណាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយ-
តនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ
យាណាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ
រូចាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ
តេសំ តត្ថ យាណាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខា-
យតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិគ្គិរៈ ឧប្បាទនិពោធិរៈ

[៧៣៦] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ
 ទេឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលបូលទៅ កាន់កាមា-
 វចរភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ
 ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងក្នុងរូបា-
 វចរភព ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់
 ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេឬ ។ ឃានាយតនៈ របស់ពួកសត្វ ជារូបាវចរៈនោះ នឹង
 មិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 បច្ច័មភព កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងក្នុងរូបាវចរភព ពួក
 អសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៧៣៧] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិ-
ស្សតិ តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អសញ្ញ-
សត្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ
ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេ-
ការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយ-
តនេហ្ម នុប្បជ្ជិស្សតិ រូបាយតនេហ្ម ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
យស្ស វា បន យត្ថ រូបាយតនំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[៧៣៨] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិម-
ភវីកានំ បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ
ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនា-
យតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ
តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនេហ្ម នុប្បជ្ជិស្សតិ មនាយតនេហ្ម
ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ
។ បេ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបំណិក យមកៈ

[៧៣៧] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរ
 ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការ-
 ភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ច-
 វេការភព និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើងផង រូបាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា ក្នុងទីណា ។ បេ ។ អើ ។

[៧៣៨] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
 ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ច-
 វេការភព និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន និង
 ពួកអសញ្ញាសត្វ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង មនាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា ក្នុងទីណា ។ បេ ។ អើ ។

(៧៣៩) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចវេកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញ-
 សត្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជិស្សតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

(៧៤០) យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ រូចាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិម-
 ភវីកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូចាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ រូចាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេកាវេ
 បរិនិព្វន្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជិស្សតិ រូចាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ រូចាយតនំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

អាយតនយមក. បរិក្ខារៈ ឧប្បទានិរោធារៈ

[៧៣៩] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
 ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចា-
 រវេការភព ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 កាលបរិនិព្វាន ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា ក្នុងទីណា ។ បេ ។ អើ ។

[៧៤០] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
 ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព
 និងពួកសត្វ ជារូបាវចរៈ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចា-
 រវេការភព និងពួកអរូបព្រហ្ម ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 កើតឡើងផង រូបាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា ក្នុងទីណា ។ បេ ។ អើ ។

(៧៤០) យស្ស យត្ថ យាធាយតនំ នុប្បជ្ជិស្ស-
តិ តស្ស តត្ថ មធាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិ-
មភវីកានំ កាមាវចំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូចាវចរានំ អ-
រូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ យាធាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ មធាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិ-
និព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ យាធាយតនញ្ច
នុប្បជ្ជិស្សតិ មធាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
វា បន យត្ថ មធាយតនំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

(៧៤២) យស្ស យត្ថ យាធាយតនំ នុប្បជ្ជិ-
ស្សតិ តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិ-
មភវីកានំ កាមាវចំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូចាវចរានំ អរូចា-
វចរានំ តេសំ តត្ថ យាធាយតនំ នុប្បជ្ជិស្សតិ នោ
ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិ-
និព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ យាធាយតនញ្ច នុប្បជ្ជិស្សតិ
ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
ធម្មាយតនំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៧៤១] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
 ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមា-
 វចរភព និងពួកសត្វ ជាប្បាវចរៈ និងជាអប្បាវចរៈនោះ ឃានាយ-
 តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 កាលបរិនិព្វាន និងពួកអសញ្ញាសត្វ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងផង មនាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា ក្នុងទីណា ។ បេ ។ អើ ។

[៧៤២] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
 ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវច-
 រភព និងពួកសត្វ ជាប្បាវចរៈ និងជាអប្បាវចរៈ ឃានាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 កាលបរិនិព្វាន ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា ក្នុងទីណា ។ បេ ។ អើ ។

(៧៤៣) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិម-
 ភវីកានំ បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូបានំ តេសំ
 តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ
 រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ឈិស្សតិ មនាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ឈិស្សតិ
 បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(៧៤៤) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ឈិស្ស-
 តិ តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

[៧៤៣] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ
 ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចា-
 រវេការភព នឹងពួកអរូបព្រហ្ម រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជានឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន រូបា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង មនាយតនៈ នឹង
 មិនលេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់
 សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មនាយតនៈ របស់ពួកអសញ្ញា-
 សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិ-
 និព្វាន មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេចទៅផង រូបា-
 យតនៈ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៧៤៤] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេឬ ។

បច្ច័មភវីកានំ បញ្ចវេកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូចានំ តេសំ
 តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ
 រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ឈិស្សតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ។
 បេ ។ អាមន្តា ។

[៧៤៥] យស្ស យត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ច័ម-
 ភវីកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 មនាយតនំ នុប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មា-
 យតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ម-
 នាយតនញ្ច នុប្បជ្ឈិស្សតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុ-
 ជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព
និងពួកអប្បប្រាហ្ម រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិន
រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន រូបាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង
ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា ក្នុងទី
ណា ។ បេ ។ អើ ។

[៧៤៥] មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
ទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចាប់បដិសន្ធិ និងពួក
អសញ្ញាសត្វ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់
ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន មនាយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុង
ទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិន
រលត់ទៅ ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេឬ ។ អើ ។

[៧៤៦] យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 សោតាយតនំ និរុជ្ឈិតតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន សោតាយតនំ និរុជ្ឈិត តស្ស ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ បវន្តានំ អបក្កកានំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ តេសំ សោតាយតនំ និរុជ្ឈិត នោ ច
 តេសំ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ សោតាយតនញ្ច និរុជ្ឈិត ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ ។ យថា ឧប្បាទនិវារោ បច្ចុប្បន្នេនាតីតា បុច្ឆា វិ-
 ភត្តា ឯវំ ឧប្បាទនិវារោធមិ បច្ចុប្បន្នេនាតីតា បុច្ឆា
 អនុលោមម្បិ បច្ចុនិយម្បិ វិភជិតំ ។

[៧៤៧] យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 សោតាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន សោតាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ បវន្តានំ អបក្ក-
 កានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ សោតាយតនំ និរុ-
 ជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

[៧៤៦] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ រលត់ហើយដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា រលត់ហើយ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ រលត់ហើយផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងផង ។ បុថុជាអតីត ដែលលោកចែកហើយ តាមបច្ចុប្បន្ន ក្នុងឧប្បាទវៈយ៉ាងណា ឯបុថុជាអតីត ដែលលោកចែក តាមបច្ចុប្បន្ន ក្នុងឧប្បាទនិងនិរោធាវៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ បណ្ឌិត ត្រូវបែងចែក ជាអនុលោមផង ជាបដិលោមផងចុះ ។

[៧៤៧] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ

សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោតាយតនញ្ច
 និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្កាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៧៤៨) យស្ស ចក្កាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 យាធាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ រូបា-
 វចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ ឆោ
 ច តេសំ យាធាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ សចក្ក-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 យាធាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យា-
 ធាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្កាយតនំ ឧប្បជ្ជ-
 តិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ យាធាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តេសំ
 ចក្កាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ យាធាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្កាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ សោតាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងផង ។

(៧៤៨) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ឃានាយ-
តនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើត
ក្នុងបដិមកត កាលចូលទៅ កាន់រូបារាមរកត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ កើតឡើង តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
រលត់ទៅទេ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់
បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង ឃានា-
យតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានាយតនៈ របស់
សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរ
ឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត កាលចាប់បដិ-
សន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែចក្ខុយ-
តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកប
ដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
រលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងផង ។

(៧២៩) យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 រូចាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន រូចាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ អចត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ រូចាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្ខា-
 យតនំ ឧប្បជ្ជតិ សចត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 រូចាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៧៣០) យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ អចត្តកានំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច
 តេសំ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ សចត្តកានំ ឧបប-
 ជ្ជន្តានំ តេសំ មនាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយ-
 តនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិវត្តិវរៈ ឧប្បាទនិរោធិវរៈ

[៧៤៩] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង រូបាយតនៈ
របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
នោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាល
ច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ
តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ពួកសត្វ ដែល
ប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងផង ។

[៧៥០] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង មនាយតនៈ
របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត
មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
នោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាល
ច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់
ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ
ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងផង ។

[៧៥១] យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ អបក្កកានំ ឧ-
 បបជ្ឈន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច
 តេសំ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សបក្កកានំ ឧបប-
 ជ្ឈន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយត-
 នញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[៧៥២] យស្ស ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 វ្យាណាយតនំ ។ បេ ។ មណាយតនំ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិ-
 ស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
 សព្វេសំ ចវន្តានំ អយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ឃា-
 ណាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ឃាណាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៧៥១] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងផង ។

[៧៥២] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង រូបាយតនៈ ។ បេ ។ មនាយតនៈ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានឃាន កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃាន កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង ឃានាយតនៈ កើតឡើងផង ។

អាយតនយមកេ បរិវត្តិវិស្ស ឧប្បាទនិរោធាវោ

[៧៥៣] យស្ស រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អា-
 មន្តា ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ អរូបកានំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច
 តេសំ រូបាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សរូបកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ ធម្មាយតនព្វំ និរុជ្ឈិស្សតិ រូបាយតនព្វំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ ។

[៧៥៤] យស្ស មនាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស មនាយតនំ ឧ-
 ប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ អនិត្តកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ មនា-
 យតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សនិត្តកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 ធម្មាយតនព្វំ និរុជ្ឈិស្សតិ មនាយតនព្វំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ ។

[៧៥៥] យត្ថ ចក្ខុយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។

អាយតនយមកៈ បរិត្តិវរៈ ឧប្បទានិយោគវរៈ

(៧៥៣) រូបាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង មនាយតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានរូប កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយរូប កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង រូបាយតនៈ កើតឡើងផង ។

(៧៥៤) មនាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចិត្ត កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង មនាយតនៈ កើតឡើងផង ។

(៧៥៥) ចក្ខុយតនៈ កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(៧៥៦) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អា-
 មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយតនំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 បញ្ចវេកាវា បវន្តានំ អបក្ខកានំ កាមាវចរំ ឧ-
 បបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ ស-
 ចក្ខកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សោតាយតនញ្ច
 និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៧៥៧) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ យាធាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ រូបា-
 វចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ យាធាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ស-
 ចក្ខកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ យាធាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្ស-
 តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ យាធាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៧៥៦) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ
ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេការភព កាលចូលទៅ
កាន់កាមាវចរភព សោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុង
ទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ សោតាយ-
តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើង
ផង ក្នុងទីនោះ ។

(៧៥៧) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
សត្វ កាលចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចូល
ទៅ កាន់កាមាវចរភព ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
ផង ឃានាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា

អាយតនយមកេ បរិគ្គិរវស្ស ឧប្បាទនិរោធរាពេ

តស្ម័ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ កាមាវ-
 ចរា ចរន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ តត្ថ យាណយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សចក្កកានំ កាមាវចរំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ យាណយតនព្វ និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ចក្ខាយតនព្វ ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៧៥៨) យស្ម យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ម័ តត្ថ រូចាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ម វា បន យត្ថ រូចាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ម័
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ បញ្ចវេការា ចរន្តានំ
 អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ រូចាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ តត្ថ រូចាយតនព្វ និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនព្វ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិច្ឆេទៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់
កាមាវចរភព ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទី
នោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព
ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ កើត
ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៧៥៨] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។
មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក
សត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេការភព កាលចូលទៅ
កាន់កាមាវចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់
បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង ចក្ខុ-
យតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៧៥៩) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បញ្ចវេកាវា
 ចវន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ
 តេសំ តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយត-
 នញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៧៦០) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មា-
 យតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៧៥៩] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
 ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
 ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកបញ្ចក់ការភព កាលចូលទៅ កាន់
 តាមវិចារភព នឹងពួកអរូបព្រហ្ម មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ កើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៧៦០] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទី
 ណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែចក្ខុ-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 ដែលប្រកបដោយចក្ខុ កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៧៦០) យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ កាមាវចរា ចវន្តានំ
 អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូបាវចរានំ
 តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ រូបាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ឃាណាយតនញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(៧៦២) យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ កាមាវចរា ចវន្តានំ
 អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូបាវចរានំ
 អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ ឧប្បជ្ជតិ សយា-
 នកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនញ្ច

អាយតនយមកៈ បរិវិជ្ជាវៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

[៧៦១] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងលេចទៅ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព នឹងពួកសត្វ ជាអ្នកប្រាថ្នា រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចទៅផង ឃានាយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៧៦២] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងលេចទៅ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព នឹងពួកសត្វ ជាអ្នកប្រាថ្នា និងជាអ្នកប្រាថ្នា មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេចទៅ ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ

និរុជ្ឈិស្សតិ ឃានាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[៧៦៣] យស្ស យត្ថ ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
តត្ថ ឃានាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ
អឃានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ
និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឃានាយតនំ ឧប្ប-
ជ្ឈតិ សឃានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មា-
យតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ឃានាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[៧៦៤] យស្ស យត្ថ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អសញ្ញាសត្តំ ឧប-
បជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ រូចាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច
តេសំ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេការំ ឧប-
បជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ រូចាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ មនា-
យតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូចាយតនំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងលេត់ទៅផង ឃានាយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៧៦៣) ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងលេត់ទៅ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយឃានៈ កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងលេត់ទៅផង ឃានាយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៧៦៤) រូបាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនលេត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចកេ-ការភព រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងផង មនាយតនៈ នឹងលេត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងលេត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ

អាយតនយមកេ បរិវត្តិវាស្ស ឧប្បាទនីរោធារោ

ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ បញ្ចវេកាការា ចវន្តានំ អរូទានំ តេសំ
 តត្ថ មនាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 រូទាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ បញ្ចវេកាការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 តត្ថ មនាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូទាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៧៦៥) យស្ស យត្ថ រូទាយតនំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ រូទាយតនំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 អរូបកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូទាយតនំ
 ឧប្បជ្ឈតិ សរូបកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ធម្មាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ រូទាយតនញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិត្តវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ កាលច្បុត ចាកបញ្ចេរវា-
ការភព និងពួកអរូបព្រហ្ម មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
រលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចេរវា-ការភព មនាយ-
តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង រូបាយតនៈ កើតឡើងផង
ក្នុងទីនោះ ។

[៧៦៥] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។
មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកសត្វ
ទាំងអស់ ដែលមិនមានរូប កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែលប្រកបដោយរូប
កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅផង
រូបាយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៧៦៦] យស្ស យត្ថ មនាយតនំ ទុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ មនាយតនំ ទុប្បជ្ជតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ
 អចិត្តកានំ ទុបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ទុប្ប-
 ជ្ជតិ សចិត្តកានំ ទុបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ធម្មា-
 យតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ មនាយតនញ្ច ទុប្បជ្ជតិ ។

[៧៦៧] យស្ស ចក្ខាយតនំ ទុប្បជ្ជតិ តស្ស
 សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តា-
 នំ អចក្ខកានំ ទុបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ
 ទុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ បញ្ចវេកានេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ
 យេ ច អរូបំ ទុបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរ-
 ន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច ទុប្បជ្ជតិ សោតាយតនញ្ច
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សោតាយតនំ ន និរុ-
 ជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ ទុប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៧៦៦] មនាយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។
មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទី
ណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចិត្ត កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ
ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែមនាយ-
តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ ដែល
ប្រកបដោយចិត្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងរលត់ទៅផង មនាយតនៈ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៧៦៧] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សោតា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់
ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែសោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
មែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ បណ្តាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេ-
ការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព ក្នុងអរូបភព ពួកសត្វណា
ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុក
ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង សោតាយតនៈ
នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា
នឹងមិនរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។

(៧៦៨) យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ តេសំ ចរុត្តានំ
 អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ ឃានាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេ-
 កាវេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បន្តិមភវីកានំ យេ ច រូចាវ-
 ចរំ អរូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរុ-
 ត្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ឃានាយតនញ្ច
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ឃានាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។ បន្តិម-
 ភវីកានំ រូចាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឃានាយតនំ
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 បញ្ចវេកាវេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បន្តិមភវីកានំ យេ
 ច រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ចរុត្តានំ តេសំ ឃានាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្ស-
 តិ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ។

អាយតនយមកៈ បរិច្ឆ័រៈ ឧប្បទានិបាតៈ

[៧៦៨] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឃានា-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់
 ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ បណ្តាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុង
 បញ្ចវេកាករក្ខត និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មក្ខត ក្នុងអរូបក្ខត ពួក
 សត្វណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរក្ខត និងកាន់អរូបាវចរក្ខតហើយ នឹង
 បរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងផង ឃានាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មក្ខត
 កាលចូលទៅ កាន់រូបាវចរក្ខត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនរលត់ទៅ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត
 ឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេកាករក្ខត និងពួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មក្ខត ក្នុងអរូបក្ខត ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់
 រូបាវចរក្ខត និងកាន់អរូបាវចរក្ខតហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ
 កាលច្បុត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ចក្ខុ-
 យតនៈ មិនកើតឡើងផង ។

[៧៦៩] យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនំ
 នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 បញ្ចវេកានេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ
 ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ
 តេសំ ចក្ខាយតនព្វំ នុប្បជ្ជតិ រូបាយតនព្វំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន រូបាយតនំ ។ បេ ។
 អាមន្តា ។

[៧៧០] យស្ស ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។
 សព្វេសំ ចវន្តានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ ចក្ខាយតនព្វំ
 នុប្បជ្ជតិ ធម្មាយតនព្វំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន ធម្មាយតនំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៧៦៩] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ បណ្តាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភក្ត ទាំងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភក្ត ក្នុងអរូបភក្ត ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភក្តហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង រូបាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[៧៧០] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មនាយតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[៧៧០] យស្ស ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 រូចាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចរុត្តានំ
 អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឃាណាយតនំ
 នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ រូចាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 បញ្ចវេកានេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ
 យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 ចរុត្តានំ តេសំ ឃាណាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ រូចាយត-
 នញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន រូចាយតនំ
 ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[៧៧២] យស្ស ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។
 សព្វេសំ ចរុត្តានំ អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ ឃាណាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន ធម្មាយតនំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទនិពាធាវៈ

[៧៧១] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង រូបា-
 យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់
 ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ បណ្តាពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ច-
 វេការភព នឹងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព ពួក
 សត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិព្វាន សត្វទាំងនោះ
 កាលច្បុត ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង
 រូបាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ
 របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[៧៧២] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មនា-
 យតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅដែរឬ ។
 ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ កាលបរិ-
 និព្វាន ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ
 នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា
 ។ បេ ។ អើ ។

[៧៧៣] យស្ស រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 មនាយតនំ ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។
 សព្វេសំ ចរណំ អរូបកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ធម្មាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជ-
 តិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន ធម្មាយតនំ ។ បេ ។ អាមន្តា ។

[៧៧៤] យស្ស មនាយតនំ នុប្បជ្ជតិ តស្ស
 ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចរណំ អចិ-
 ត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ មនាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ
 ច តេសំ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ
 តេសំ មនាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ធម្មាយតនញ្ច ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ធម្មាយតនំ ន និ-
 រុជ្ឈិស្សតិ តស្ស មនាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៧៧៥] យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៧៧៣] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មនា-
យតនៈ ។ បេ ។ ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេ
ឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានរូប កាលច្បុត កាលចាប់
បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ
កាលបរិនិព្វាន រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង
ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ
របស់សត្វណា ។ បេ ។ អើ ។

[៧៧៤] មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ធម្មា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅទេឬ ។ ពួកសត្វទាំងអស់
ដែលមិនមានចិត្ត កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
មែនជានឹងមិនរលត់ទៅទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន មនាយតនៈ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ។
មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ មនា-
យតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងទេឬ ។ អើ ។

[៧៧៥] ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

អាយតនយមកេ បរិនិវាស្ស ឧប្បាទនិរោធិវោ

[៧៧៦] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។
 បញ្ចវេកាវា បវន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ សោតាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បញ្ច-
 វេកាវេ បវន្តន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូបានំ តេសំ
 តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ សោតាយតនញ្ច ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោតាយ-
 តនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជ-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។

[៧៧៧] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ យាណាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ កាមាវចរា
 បវន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ យាណាយតនំ

អាយតនយមកៈ បរិក្ខារៈ ឧប្បាទនិរោធិវៈ

(៧៧៦) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោតាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកបញ្ចូលការភក្ត កាលចូលទៅ កាន់កាប់វិចារភក្ត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែសោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចូលការភក្ត ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង សោតាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត សោតាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឬ អើ ។

(៧៧៧) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកកាប់វិចារភក្ត កាលចូលទៅ កាន់កាប់វិចារភក្ត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ

ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូបាវចរា ចរ-
 ន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយ-
 តនញ្ច ទុប្បជ្ឈតិ ឃានាយតនញ្ច ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ឃានាយតនំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ ទុប្បជ្ឈតិ ។ រូបាវចរំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ឃានាយតនំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ ទុប្បជ្ឈតិ កាមាវចរេ
 បរិនិព្វន្តានំ រូបាវចរា ចរន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូបានំ
 តេសំ តត្ថ ឃានាយតនញ្ច ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ចក្ខាយ-
 តនញ្ច ទុប្បជ្ឈតិ ។

[៧៧៨] យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ ទុប្ប-
 ជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ ន ជិវុជ្ឈិស្សតិ ។
 បញ្ចវេកាវា ចរន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខា-
 យតនំ ទុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន
 ក្នុងកាមាវចរភព កាលច្បុត ចាករូបាវចរភព ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួក
 អរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ឃានា-
 យតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ឃានា-
 យតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឡើយ ។ ឃានាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុង
 ទីនោះ តែចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព កាលច្បុត ចាក
 រូបាវចរភព ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ឃានាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង ចក្ខុយតនៈ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៧៧៨] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឡើយ ។
 ពួកសត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេការភព កាលចូល
 ទៅ កាន់កាមាវចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ

ន និរុជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេកានេ បរិនិព្វន្តានំ អរូចានំ
 តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច នុប្បជ្ឈតិ រូចាយតនញ្ច ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ រូចាយតនំ
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ឈ-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។

(៧៧៧) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បញ្ច-
 វេកាវា បរិន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចំ ឧបបជ្ឈ-
 ន្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិ-
 ព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ឈតិ មនាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្បជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៧៨០) យស្ស យត្ថ ចក្ខាយតនំ នុប្ប-
 ជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។

អាយតនយមកៈ ចរិត្តិវារៈ ឧប្បាទនិហេតវារៈ

មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុង
បញ្ចេវការភក្តា និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើងផង រូបាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
យ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា
ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។ អើ ។

[៧៧៩] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ។ ពួក
សត្វ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកបញ្ចេវការភក្តា កាលបូលទៅ
កាន់កាមាចរភក្តា និងពួកអរូបព្រហ្ម ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
មែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន និង
ពួកអសញ្ញាសត្វ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង
មនាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត
មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។ អើ ។

[៧៨០] ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ។

សព្វេសំ ចរ្តន្តានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ ចក្កាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ជម្ពាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ចក្កាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ជម្ពាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ជម្ពាយតនំ ន និ-
 រុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្កាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។
 អាមន្តា ។

[៧៨០] យស្ស យត្ថ យានាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ កាមាវ-
 ចរ្ត ចរ្តន្តានំ អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 រូបាវចរនំ តេសំ តត្ថ យានាយតនំ នុប្បជ្ជតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បញ្ចកេ-
 ការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ យានាយ-
 តនញ្ច នុប្បជ្ជតិ រូបាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ រូបាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ យានាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចក្ខុ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុ-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 កាលបរិនិព្វាន ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង
 ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មា-
 យតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ចក្ខុយតនៈ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេឬ ។ អើ ។

[៧៨១] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ
 ឬ ។ ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុក ចាកកាមាវចរភព
 កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព និងពួកសត្វ ជាប្រាវចរៈ ឃានាយ-
 តនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួក
 សត្វ កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកអរូបព្រហ្ម ឃានា-
 យតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង រូបាយតនៈ នឹងមិន
 រលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត រូបាយតនៈ របស់សត្វ
 ណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេឬ ។ អើ ។

(៧៨២) យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ កាមាវ-
 ចរា ចវន្តានំ អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយតនំ
 នុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ឃាណា-
 យតនញ្ច នុប្បជ្ឈតិ មនាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៧៨៣] យស្ស យត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សព្វេ-
 សំ ចវន្តានំ អយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយតនំ
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ ឃាណាយត-
 នញ្ច នុប្បជ្ឈតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ឃាណាយតនំ នុប្បជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។

អាយតនយមកៈ បរិគ្គិរៈ ឧប្បាទនិបាតវៈ

[៧៨២] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ។

ពួកសត្វ ដែលមិនមានឃានៈ កាលច្បុក ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព និងពួកសត្វ ជាប្រាថ្នាចរៈ និងជាអប្រាថ្នាចរៈ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន និងពួកអសញ្ញាសត្វ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មនាយតនៈ នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឬ អើ ។

[៧៨៣] ឃានាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ឬ ។

ពួកសត្វទាំងអស់ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន ឃានាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនលេចទៅផង ក្នុងទីនោះ ។

មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនលេចទៅ ក្នុងទីណា ឃានាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឬ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៧៨៤) យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បញ្ច-
 វេកាវា បវន្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ
 នុប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនាយតនំ ន និរុ-
 ជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តា បវន្តានំ តេសំ
 តត្ថ រូបាយតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ មនាយតនញ្ច ន និ-
 រុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនាយតនំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។
 អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ មនាយតនំ
 ន និរុជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ រូបាយតនំ
 នុប្បជ្ជតិ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តា បវន្តានំ តេសំ
 តត្ថ មនាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ រូបាយតនញ្ច
 នុប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៧៨៤) រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះឡើយ ។ ពួក
 សត្វ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេការភពា នឹងពួកអរូបព្រហ្ម រូបាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែមនាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ
 កាលបរិនិព្វាន កាលច្បុត ចាកអសញ្ញាសត្វ រូបាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មនាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត មនាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់
 ទៅ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះឡើយ ។ ពួកសត្វ កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ មនាយតនៈ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះ តែរូបាយតនៈ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាល
 បរិនិព្វាន កាលច្បុត ចាកអសញ្ញាសត្វ មនាយតនៈ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅផង រូបាយតនៈ មិនកើតឡើងផង ក្នុង
 ទីនោះ ។

[៧៨៥] យស្ស យត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សព្វេ-
 សំ បវន្តានំ អរូបកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ធា ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយ-
 តនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ រូបា-
 យតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ រូបាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៧៨៦] យស្ស យត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ សព្វេ-
 សំ បវន្តានំ អចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 មនាយតនំ នុប្បជ្ជតិ ធា ច តេសំ តត្ថ ធម្មាយ-
 តនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ បរិនិព្វន្តានំ តេសំ តត្ថ មនា-
 យតនញ្ច នុប្បជ្ជតិ ធម្មាយតនញ្ច ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ធម្មាយតនំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មនាយតនំ នុប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

អាយតនយបកៈ បរិច្ឆេទៈ ឧប្បាទនិពាធាវៈ

[៧៨៥] រូបាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានរូប កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន រូបាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា រូបាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។ អើ ។

[៧៨៦] មនាយតនៈ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ធម្មាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ។ ពួកសត្វទាំងអស់ ដែលមិនមានចិត្ត កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែធម្មាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីនោះទេ ពួកសត្វ កាលបរិនិព្វាន មនាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ធម្មាយតនៈ នឹងមិនរលត់ទៅផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយយ៉ាងទៀត ធម្មាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងមិនរលត់ទៅ ក្នុងទីណា មនាយតនៈ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។ អើ ។

(៧៨៧) យស្ស ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 សោតាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ បញ្ចវេកាវេ បរិ-
 និព្វន្តានំ អរូបេ បន្តិមភវីកានំ យេ ច អរូបំ
 ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ
 ចក្ខាយតនំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ សោតាយតនំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ ចក្ខាយតនញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជិតុ សោតាយតនញ្ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន សោតាយតនំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្ខាយតនំ
 ឧប្បជ្ជិត្វាតិ ។ អាមន្តា ។ យថា និរោធកវេ អតី-
 តេនាណាគតា^(១) បុច្ឆា យស្សកម្មំ យត្ថកម្មំ យស្ស-
 យត្ថកម្មំ អនុលោមម្មំ បច្ចនិយម្មំ វិភត្តំ ឯវំ
 ឧប្បាទនិរោធចបិ អតីតេនាណាគតា បុច្ឆា វិភជិតញ្ច ។

ឧប្បាទនិរោធកវំ និដ្ឋិតំ ។

បរិព្វិវាហេ ។

១. ម. អតីតាណាគតា បាយោ ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៧៨៧) ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សោ-
តាយតនៈ របស់សត្វនោះ នឹងរលត់ទៅដែរឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ
កាលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចុប្បន្នភព
ក្នុងអរូបភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភពហើយ នឹងបរិនិ-
ព្វាន សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ កើត
ឡើងហើយ តែសោតាយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនរលត់ទៅ
ទេ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ មិនកើតឡើងហើយ
ផង សោតាយតនៈ នឹងរលត់ទៅផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សោ-
តាយតនៈ របស់សត្វណា នឹងរលត់ទៅ ចក្ខុយតនៈ របស់សត្វ
នោះ កើតឡើងហើយដែរឬ ។ អើ ។ បុព្វា ជាអនាគត ដិតអតីត
ក្នុងនិរោធាវៈ បទដែលប្រកបដោយពាក្យថា នៃសត្វណា ក្តី បទដែល
ប្រកបដោយពាក្យថា ក្នុងទីណា ក្តី បទដែលប្រកបដោយពាក្យថា នៃ
សត្វណា ក្នុងទីណា ក្តី បទជាអនុលោមក្តី បទជាបច្ចុប្បន្នក្តី លោក
ចែកហើយ យ៉ាងណា បុព្វា ជាអនាគតដិតអតីត សូម្បីក្នុងឧប្បទានិ-
រោធិ លោកគប្បីចែក យ៉ាងនេះដែរ ។

ចប់ ឧប្បទានិរោធាវៈ ។

ចប់ បរិច្ឆិកាវៈ ។

បរិពារវិញ

[៧៨៨] យោ ចក្ខុយតនំ បរិជានាតិ សោ
 សោតាយតនំ បរិជានាតិ ។ អាមន្តា ។ យោ
 វា បន សោតាយតនំ បរិជានាតិ សោ ចក្ខុយ-
 តនំ បរិជានាតិ ។ អាមន្តា ។ យោ ចក្ខុយ-
 តនំ ន បរិជានាតិ សោ សោតាយតនំ ន បរិជា-
 នាតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា បន សោតាយ-
 តនំ ន បរិជានាតិ សោ ចក្ខុយតនំ ន បរិជា-
 នាតិ ។ អាមន្តា ។

[៧៨៩] យោ ចក្ខុយតនំ បរិជានិត្ត សោ
 សោតាយតនំ បរិជានិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យោ
 វា បន សោតាយតនំ បរិជានិត្ត សោ ចក្ខុយ-
 តនំ បរិជានិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យោ ចក្ខុយតនំ ន
 បរិជានិត្ត សោ សោតាយតនំ ន បរិជានិត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ យោ វា បន សោតាយតនំ ន បរិជានិត្ត
 សោ ចក្ខុយតនំ ន បរិជានិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

បញ្ជីពាក្យ:

(៧៨៨) សត្វណា កំណត់ដឹង នូវចក្ខុវិស័យតនៈ សត្វនោះ
 ឈ្មោះថាកំណត់ដឹង នូវសោតាយតនៈដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត សត្វណា កំណត់ដឹង នូវសោតាយតនៈ សត្វនោះ ឈ្មោះ
 ថាកំណត់ដឹង នូវចក្ខុវិស័យតនៈដែរឬ ។ អើ ។ សត្វណា មិនកំណត់
 ដឹង នូវចក្ខុវិស័យតនៈ សត្វនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវសោតាយ-
 តនៈដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា មិនកំណត់ដឹង
 នូវសោតាយតនៈ សត្វនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុវិស័យតនៈ
 ដែរឬ ។ អើ ។

(៧៨៩) សត្វណា កំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុវិស័យតនៈ សត្វ
 នោះ ឈ្មោះថាកំណត់ដឹងហើយ នូវសោតាយតនៈដែរឬ ។ អើ ។
 មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា កំណត់ដឹងហើយ នូវសោតាយតនៈ សត្វ
 នោះ ឈ្មោះថាកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុវិស័យតនៈដែរឬ ។ អើ ។
 សត្វណា មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុវិស័យតនៈ សត្វនោះ ឈ្មោះថា
 មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវសោតាយតនៈដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
 ទៀត សត្វណា មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវសោតាយតនៈ សត្វនោះ
 ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុវិស័យតនៈដែរ ។ អើ ។

[៧៩០] យោ ចក្កាយតនំ បរិជានិស្សតិ សោ
 សោតាយតនំ បរិជានិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យោ
 វា បន សោតាយតនំ បរិជានិស្សតិ សោ ចក្កាយតនំ
 បរិជានិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យោ ចក្កាយតនំ ន
 បរិជានិស្សតិ សោ សោតាយតនំ ន បរិជានិស្សតីតិ។
 អាមន្តា ។ យោ វា បន សោតាយតនំ ន បរិ-
 ជានិស្សតិ សោ ចក្កាយតនំ ន បរិជានិស្សតីតិ ។
 អាមន្តា ។

[៧៩១] យោ ចក្កាយតនំ បរិជានាតិ សោ
 សោតាយតនំ បរិជានិត្តាតិ ។ ឆោ ។ យោ វា បន
 សោតាយតនំ បរិជានិត្ត សោ ចក្កាយតនំ បរិជានា-
 តីតិ ។ ឆោ ។ យោ ចក្កាយតនំ ន បរិជានាតិ
 សោ សោតាយតនំ ន បរិជានិត្តាតិ ។ អរហា
 ចក្កាយតនំ ន បរិជានាតិ ឆោ ច សោតាយតនំ
 ន បរិជានិត្ត អក្កមក្កសមន្តីញ្ច អរហន្តញ្ច វេបេត្វា
 អវសេសា បុក្កលា ចក្កាយតនញ្ច ន បរិជានិត្ត
 សោតាយតនញ្ច ន បរិជានិត្ត ។ យោ វា បន

អភិធម្មចំណិត យមកៈ

[៧៩០] សត្វណា នឹងកំណត់ដឹង នូវចក្ខុវិស័យតនៈ សត្វនោះ
ឈ្មោះថានឹងកំណត់ដឹង នូវសោតាយតនៈដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាង
ទៀត សត្វណា នឹងកំណត់ដឹង នូវសោតាយតនៈ សត្វនោះ ឈ្មោះថា
នឹងកំណត់ដឹង នូវចក្ខុវិស័យតនៈដែរឬ ។ អើ ។ សត្វណា នឹង
មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុវិស័យតនៈ សត្វនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនកំណត់ដឹង
នូវសោតាយតនៈដែរឬ ។ អើ ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា នឹង
មិនកំណត់ដឹង នូវសោតាយតនៈ សត្វនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនកំណត់
ដឹង នូវចក្ខុវិស័យតនៈដែរឬ ។ អើ ។

[៧៩១] សត្វណា កំណត់ដឹង នូវចក្ខុវិស័យតនៈ សត្វនោះ
ឈ្មោះថាកំណត់ដឹងហើយ នូវសោតាយតនៈដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។
មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា កំណត់ដឹងហើយ នូវសោតាយតនៈ សត្វ
នោះ ឈ្មោះថាកំណត់ដឹង នូវចក្ខុវិស័យតនៈដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។
សត្វណា មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុវិស័យតនៈ សត្វនោះ ឈ្មោះថាមិន
កំណត់ដឹងហើយ នូវសោតាយតនៈដែរឬ ។ ព្រះអរហន្ត មិនកំណត់
ដឹង នូវចក្ខុវិស័យតនៈ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវសោតា-
យតនៈទេ ពួកបុគ្គល ដ៏សេស វៀរលែង តែបុគ្គលដែលប្រកបដោយ
មគ្គដ៏ប្រសើរ និងព្រះអរហន្តចញ្ច មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុវិស័យតនៈផង
មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវសោតាយតនៈផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា

អាយតនយមកេ បរិញ្ញាវាហេ

សោតាយតនំ ន បរិជានិត្តំ សោ ច ក្ខាយតនំ
 ន បរិជានិត្តំ ។ អក្កមក្កសមន្តំ សោតាយតនំ
 ន បរិជានិត្តំ នោ ច ចក្ខាយតនំ ន បរិជានិត្តំ
 អក្កមក្កសមន្តំ អរហន្តំ វេបេត្វា អវសេសា
 បុក្កលា សោតាយតនញ្ច ន បរិជានិត្តំ ចក្ខាយត-
 នញ្ច ន បរិជានិត្តំ ។

[៧៩២] យោ ចក្ខាយតនំ បរិជានិត្តំ សោ
 សោតាយតនំ បរិជានិត្តំ ។ នោ ។ យោ វា
 បន សោតាយតនំ បរិជានិត្តំ សោ ចក្ខាយតនំ
 បរិជានិត្តំ ។ នោ ។ យោ ចក្ខាយតនំ ន បរិជានិត្តំ
 នោ សោតាយតនំ ន បរិជានិត្តំ ។
 យេ មក្កំ បដិលក្ខិត្តំ តេ ចក្ខាយតនំ ន បរិជានិត្តំ
 នោ ច សោតាយតនំ ន បរិជានិត្តំ អរហា
 យេ ច បុគ្គលោ មក្កំ ន បដិលក្ខិត្តំ តេ ចក្ខាយ-
 តនញ្ច ន បរិជានិត្តំ សោតាយតនញ្ច ន បរិជានិត្តំ
 ។ យោ វា បន សោតាយតនំ ន បរិជានិត្តំ

អាណត្តនិយមៈ បរិញ្ញាបិរៈ

មិនកំណត់ដឹងហើយ ឡូសោតាយតនៈ សត្វនោះ ឈ្មោះថា មិន
 កំណត់ដឹង ឡូចក្ខាយតនៈដែរឬ ។ បុគ្គល ប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
 មិនកំណត់ដឹងហើយ ឡូសោតាយតនៈ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹង
 ឡូចក្ខាយតនៈទេ ពួកបុគ្គល ដ៏សេស វៀរលែង តែបុគ្គលដែល
 ប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងព្រះអរហន្តចេញ មិនកំណត់ដឹងហើយ
 ឡូសោតាយតនៈផង មិនកំណត់ដឹង ឡូចក្ខាយតនៈផង ។

[៧៩២] សត្វណា កំណត់ដឹង ឡូចក្ខាយតនៈ សត្វនោះ នឹង
 កំណត់ដឹង ឡូសោតាយតនៈដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។ មួយយ៉ាងទៀត
 សត្វណា នឹងកំណត់ដឹង ឡូសោតាយតនៈ សត្វនោះ ឈ្មោះថាកំណត់
 ដឹង ឡូចក្ខាយតនៈដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។ សត្វណា មិនកំណត់ដឹង
 ឡូចក្ខាយតនៈ សត្វនោះ នឹងមិនកំណត់ដឹង ឡូសោតាយតនៈដែរឬ ។
 ពួកសត្វណា នឹងបានចំពោះ ឡូមគ្គ ពួកសត្វនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់
 ដឹង ឡូចក្ខាយតនៈ តែមិនមែនជានឹងមិនកំណត់ដឹង ឡូសោតាយតនៈទេ
 ព្រះអរហន្តក៏ ពួកបុព្វជនណាក៏ នឹងមិនបាន ឡូមគ្គ ពួកបុគ្គលនោះ
 មិនកំណត់ដឹង ឡូចក្ខាយតនៈផង នឹងមិនកំណត់ដឹង ឡូសោតាយតនៈ
 ផង ។ មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា នឹងមិនកំណត់ដឹង ឡូសោតាយតនៈ

សោ ចក្ខាយតនំ ន បរិជាណាតីតិ ។ អក្កមក្កស-
 មង្គំ សោតាយតនំ ន បរិជានិស្សតិ នោ ច ចក្ខា-
 យតនំ ន បរិជាណាតិ អរហា យេ ច បុព្វជ្ជនា
 មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តំ តេ សោតាយតនញ្ច ន
 បរិជានិស្សន្តំ ចក្ខាយតនញ្ច ន បរិជានន្តំ ។

[៧៩៣] យោ ចក្ខាយតនំ បរិជានិត្ត សោ
 សោតាយតនំ បរិជានិស្សតីតិ ។ នោ ។ យោ វា បន
 សោតាយតនំ បរិជានិស្សតិ សោ ចក្ខាយតនំ បរិ-
 ជានិត្តាតិ ។ នោ ។ យោ ចក្ខាយតនំ ន បរិជា-
 និត្ត សោ សោតាយតនំ ន បរិជានិស្សតីតិ ។ យេ
 មក្កំ បដិលភិស្សន្តំ តេ ចក្ខាយតនំ ន បរិជានិត្ត
 នោ ច សោតាយតនំ ន បរិជានិស្សន្តំ អក្កមក្កសមង្គំ
 យេ ច បុព្វជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តំ តេ
 ចក្ខាយតនញ្ច ន បរិជានិត្ត សោតាយតនញ្ច ន
 បរិជានិស្សន្តំ ។ យោ វា បន សោតាយតនំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សត្វនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុយាននៈដែរឬ ។ បុគ្គល
 ប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងមិនកំណត់ដឹង នូវសោតាយាននៈ តែមិន
 មែនជាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុយាននៈទេ ព្រះអរហន្តក្តី ពួកបុគ្គលណាក្តី
 នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ពួកបុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនកំណត់ដឹង នូវ
 សោតាយាននៈផង មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុយាននៈផង ។

(៧៩៣) សត្វណា កំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុយាននៈ សត្វ
 នោះ នឹងកំណត់ដឹង នូវសោតាយាននៈដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។ មួយ
 យ៉ាងទៀត សត្វណា នឹងកំណត់ដឹង នូវសោតាយាននៈ សត្វនោះ
 ឈ្មោះថាកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុយាននៈដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។ សត្វ
 ណា មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុយាននៈ សត្វនោះ នឹងមិនកំណត់
 ដឹង នូវសោតាយាននៈទេឬ ។ ពួកបុគ្គលណា នឹងបាន នូវមគ្គ ពួក
 បុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុយាននៈ តែមិនមែនជានឹងមិន
 កំណត់ដឹង នូវសោតាយាននៈទេ បុគ្គល ប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរក្តី
 ពួកបុគ្គលណាក្តី នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ពួកបុគ្គលនោះ មិនកំណត់ដឹង
 ហើយ នូវចក្ខុយាននៈផង នឹងមិនកំណត់ដឹង នូវសោតាយាននៈផង ។
 មួយយ៉ាងទៀត សត្វណា នឹងមិនកំណត់ដឹង នូវសោតាយាននៈ

អាយតនយមកេ បរិញ្ញាវិហោ

ន បរិដានិស្សតិ សោ ចក្ខាយតនំ ន បរិដានិត្ថាតិ ។

អរហា សោតាយតនំ ន បរិដានិស្សតិ លោ ច

ចក្ខាយតនំ ន បរិដានិត្ថ អត្តមក្កសមដ្ឋី យេ ច

បុថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ សោតាយតនញ្ច

ន បរិដានិស្សន្តិ ចក្ខាយតនញ្ច ន បរិដានិត្ថ ។

បរិញ្ញាវិរំ និដ្ឋិតំ ។

អាយតនយមកេ និដ្ឋិតំ ។

អាយតនយមកៈ បរិពារាវៈ

សត្វនោះ មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុភាយតនៈដែរឬ ។ ព្រះអរហន្ត
នឹងមិនកំណត់ដឹង នូវសោតាយតនៈ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹងហើយ
នូវចក្ខុភាយតនៈទេ បុគ្គល ប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរក្តី ពួកបច្ច័ជ្ជនណាក្តី
នឹងមិនបាន នូវមគ្គ ពួកបុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនកំណត់ដឹង នូវ
សោតាយតនៈផង មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុភាយតនៈផង ។

ចប់ បរិពារាវៈ ។

ចប់ អាយតនយមកៈ ។

អភិធម្មបិដកេ

យមកស្ស បរិមោ ភាគោ

មាតិកាបត្រាណិ

មាតិកា

អង្កេត

មូលយមកំ

ទេស្តសវរោ	១
និទេសវរោ	១០
កុសលធម្មនិទេសោ	”
អកុសលធម្មនិទេសោ	១៤
អព្យាកតធម្មនិទេសោ	១៧
នាមធម្មនិទេសោ	២៣

ឧន្ទយមកំ

បណ្ឌិតវរោ	២៨
ទេស្តសវរោ	”
និទេសវរោ	៣៤
បទេសាធនវរោ	”
បទេសាធនមូលចក្កវរោ	៣៥
សុទ្ធកន្ធនវរោ	៤៣
សុទ្ធកន្ធមូលចក្កវរោ	៤៥

អភិធម្មបិដក

យមកៈ បឋមភាគ

សង្កកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

មូលយមកៈ

ឧទេសវៈ	១
និទេសវៈ	១០
កុសលធម្មនិទេស	"
អកុសលធម្មនិទេស	១៤
អព្យកតធម្មនិទេស	១៧
នាមធម្មនិទេស	២៣

ទូស្តយមកៈ

បណ្ឌិតវៈ	២៨
ឧទេសវៈ	"
និទេសវៈ	៣៤
បទេសាធនវៈ	"
បទេសាធនមូលចក្កវៈ	៣៥
សុទ្ធក្ននវៈ	៤៣
សុទ្ធក្ននមូលចក្កវៈ	៤៥

មាតិកាបត្រានី

មាតិកា	អង្កេត
បត្រីករ	៥៣
ឧប្បទេវរា	”
និរោធរា	៧៨
ឧប្បទេនិរោធរា	១០០
បរិញ្ញា	១២០

អាយតនយមក

បណ្ឌិតរា	១២៥
ឧទេសរា	”
និទេសរា	១៣១
បទេសាធនរា	”
បទេសាធនមូលចករា	១៣៥
សុទ្ធាយតនរា	១៣៧
សុទ្ធាយតនមូលចករា	១៣៨
បត្រីករ	១៤១
ឧប្បទេវរា	១៤១
និរោធរា	២៦៨
ឧប្បទេនិរោធរា	៣៦៨
បរិញ្ញា	៤២៥

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
បវត្តិវារៈ	៥៣
ឧប្បទេវារៈ	"
និរោធហារៈ	៧៨
ឧប្បទេនិរោធហារៈ	១០០
បរិញ្ញាវារៈ	១២០

អាយតនយមកៈ

បណ្ណត្ថវារៈ	១២៥
ទុទ្ទេសវារៈ	"
និទ្ទេសវារៈ	១៣១
បទេសាធនវារៈ	"
បទេសាធនមូលចក្កវារៈ	១៣៥
សុទ្ធាយតនវារៈ	១៣៧
សុទ្ធាយតនមូលចក្កវារៈ	១៣៨
បវត្តិវារៈ	១៤១
ឧប្បទេវារៈ	"
និរោធហារៈ	២៦៨
ឧប្បទេនិរោធហារៈ	៣៦៨
បរិញ្ញាវារៈ	៤២៥

វិវត្តន៍វិវត្តបត្រ

វិវត្តបាហ្ម	អវិវត្តបាហ្ម	អង្គ	រដ្ឋលេខាធិការ
អព្យាក្រឹតធម្មនិទ្ទេសា	អកុសលធម្មនិទ្ទេសា	១៧	១
”	នាមធម្មនិទ្ទេសា	២៣	១
កុសលធម្មនិទ្ទេសា	”	២៥	១
”	”	២៧	១
បណ្ឌិតវរស្ស	បណ្ឌិតវរស្ស	៣៧	១
សញ្ញាភូមិនិ	សញ្ញាភូមិនិ	៤០	១៣
និគ្គ	និគ្គ ៗ	១០៦	៧
បរិនិព្វាននិ	បរិនិព្វាននិ	១០៧	១៣
បរិនិព្វាននិ បរិនិព្វាននិ	បរិនិព្វាននិ	១២១	១
”	”	១២៣	១
រូបាវចរ	រូបាវចរ	២៤៥	៧

សង្ខេបត្រាប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
អព្យាក្ខន្ធម្មនិទ្ទេស	អកុសលធម្មនិទ្ទេស	១៧	១
”	នាមធម្មនិទ្ទេស	២៣	១២
កុសលធម្មនិទ្ទេស	”	២៥	១
”	”	២៧	១
វិញ្ញាភក្ខ	វិញ្ញាណភក្ខ	៣០	១២
និទ្ទេស	និទ្ទេស	៣៥	១
រូប	រូប-	៤៧	១៥
វេទនា	វេទនា-	”	១៨
មិនហៅថា	មិនហៅថា	៥១	៥
រលត់ទៅផង	រលត់ទៅផង	៧៨	១៦
សុទ្ធាវស	សុទ្ធាវស	១២០	៤
”	”	”	១១
បុគ្គលទាំងឡាយ	បុគ្គលទាំងឡាយ	១២៤	១១
ប្រាថ្នាចរកត	ប្រាថ្នាចរកត	១៧៧	១១
ក្នុងសុទ្ធាវស	ក្នុងសុទ្ធាវស	២០៧	៨

សង្ខេបត្រាប្រែពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ជារូបា	ជារូបា-	៣០៤	១០
កងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងអតីត	កងអតីត	៣២៤	១០
នឹងអតីត	ដោយបច្ចុប្បន្ន	"	១១
អសព្វ	អសព្វ-	៣៥៧	៤
មនាយ	មនាយ-	៣៨៧	៦
ជាអតីតដែលលោកចែក	ជាអតីតដោយបច្ចុប្បន្ន		
ហើយតាមបច្ចុប្បន្ន	ដែលលោកចែកហើយ	៤០១	១០
"	"	"	១១
ជាអនាគតជិតអតីត	ជាអនាគត ដោយអតីត	៤២៤	១១
"	"	"	១៥

**សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយប្រាក់អំណោយនៃ
អ្នកខាងក្រោមនេះ ៖**

Printing costs were met through the gift of

Wat. Nichirensu Daihonzan Tanjoji Temple

The Rev. Nissen Katagiri

183 Koninato, Amatsu Kominatomachi, Awa-gun, Chiba-ken 299-55
Japan

日蓮宗大本山誕生寺 貫首 片桐日泉

〒299-55 千葉県安房郡天津小湊町小湊183

☎04709-5-2621(代)

ព្រះត្រៃបិដក ភាគទី ១១០ " អភិធម្មបិដក "

ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ, ភ្នំពេញ

ការបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ របស់សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

បោះពុម្ព ថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សហប្រតិបត្តិការរៀបរៀង និងបោះពុម្ពនៅប្រទេសជប៉ុន

TRIPITAKA VOL. 87 (of 110 volumes total)

“ABHIDHAMMA PITAKA”

Published by the Buddhist Institute, Phnom Penh

Reproduced with the kind cooperation of the

TRIPITAKA PUBLISHING COMMITTEE

First edition December 8, 1994

Printed in Japan by Hirosaki Sogo Printing Ltd.

トリピタカ（南伝大蔵経）全110巻・第87巻アビダンマピタカ（論部）

発 行：プノンペン仏教研究所

復刻救援：カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵経）復刻救援委員会

発 行：1994年12月8日

印刷・製本／弘前相互印刷株式会社

製作にあたり弘前相互印刷株式会社の多大な協力を得ました。

